הארץ

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: ח"כ אבא אבן, יו"ר ועדת החוץ והבטחון.
על: הראיון שהעניק לטלוויזיה הירדנית (עמ' 2)

★

וינה: הידיעה לפיה הציע שר החוץ שוולדהיים יפרוש מ"סיבות בריאות" — מוזיפת (עמ' 2)

★

הוגבלו עיסוקיו הפרטיים של הח"כ (עמ' 5)

★

התובעת: רשלנות דיסקונט נתנה לבלאס הכלים להונות "אשת כספים" (עמ' 8)

★

3 כדורסלנים נעצרו ב"איזור סמים" ברמלה (עמ' 8)

★

בן 17 התאבד בירייה בעת משמרתו במשמר האזרחי (עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: בהיר עד מעונן חלקית
הטמפרטורות:
★ ירושלים: 13—5
תל־אביב: 19—10
★ חיפה: 19—10
★ באר־שבע: 14—5
הגולן 14—4, צפת 11—5, טבריה 21—9, שומרון 16—6, נתב"ג 19—7, ידיעה 22—8, אילת 22—11

זכו בלוטו

בהגרלה שנערכה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 2, 11, 19, 26, 36, 42. המספר הנוסף: 13

שערי הדולר

	שער הדולר	השנוי בש"ח
יציג	1.6074	0.0154—
נוטפים	1.9105	0.0184—
שחור	1.6000	—

שער הסל

יציג	1.6701	0.0002—

בגליון זה 14 עמודים

החוטפים הגישו רשימה של 400 מחבלים הכלואים בארץ

ברשימה 310 לבנונים וכ־90 פלשתינאים ביניהם ה־3 שנדונו למאסר עולם על התקפת רימון־יד ליד הכותל ● עמדת ישראל: יש הבדל בין מו"מ על שחרור הנווט לבין כניעה לחוטפי 4 האמריקאים

מאת צבי בראל ועקיבא אלדר

גורמים במימשל ובקונגרס מצ־ פים עתה לראות כיצד תטפל ישראל בהצעת נביה ברי, האם תסכים לשחרר את 400 האסירים הפלשתינאיים תמורת הנווט הישראלי. דוברים רשמיים הנקים עדיין בעמדה הקובעת כי ארה"ב לא תנהל (סוף בעמוד 5)

THE REAL ONE, THE ONLY ONE
Jacuzzi WHIRLPOOL BATH
אי.טי.איי בע"מ סוכנים בלעדיים של חברת ג'אקוזי העולמית
מחירים מיוחדים, עשרות דגמים
כדאי לקנות באי.טי.אי
אי.טי.אי בע"מ מרכז הקרמיקה
נמל תל־אביב מחסן 2א' ת.ד. 32116 טלפון 458167, 459832

האב והבן: להיוצת יד. ראש הממשלה יצחק שמיר, שבא לטקס הענקתם של שלושת מטוסי הסי־16 סי" שלושם בבסיס חיל האוויר, קיים גם פגישה אישית במקום: הוא פגש את בנו, אלוף־משנה יאיר שמיר, שהוא טייס בחיל־האוויר. באמצע: מפקד החייל, אלוף עמוס לפידות. (צילום: זום 77)

אדמונד ספרא היה הממנן העיקרי של נאסר ברכישת הבנק הבינלאומי

בעליו של בנק "רפבליק בניו־יורק" העומד מאחורי ז'אק נאסר הוא יליד סוריה וחלק ממשפחתו עדיין נמצא שם ● צדיק בינו ימונה מחר למנכ"ל בנק לאומי ● אינהורן יוותר על חלק מפיצויי הפרישה והפנסיה ● דולצין הודיע על התפטרותו מאוצר ההתישבות היהודית

מאת נחמיה שטרסלר ואריה לביא

הבנקאי אדמונד ספרא, בעליו של בנק "רפבליק בניו־יורק", היה למעשה הממנן העיקרי של ז'אק נאסר ברכישת הבנק הבינלאומי. ספרא גם עומד מאחורי נאסר בכל הנוגע לממן ייעוץ בנקאי ובכלכלי. יחד עם זאת הבעלות על הבנק היא בידי ז'אק נאסר, המחזיק ב־98 מתוך 100 המניות המקנות את השליטה בבנק. לעורכי הדין יגאל ארנון ושלמה תוסיה כהן יש לכל אחד מניה אחת והם משמשים כנאמנים של בנק ישראל בבנק הבינלאומי.

הסכם הסודי בעניין השליטה בבנק הבינלאומי, שנחתם פורסם, קובע כי בעלי שתי המניות המוחזקות על ידי עורכי הדין, לא ניתן למכור את השליטה בבנק או לבצע בו כל פעולה מהותית. ההסדר על כך נעשה בידיעתו ובהסכמתו של בנק ישראל.

אדמונד ספרא הינו יליד חאלב שבסוריה וחלק ממשפחתו עדיין נמצאת בארץ. זה. הבנק בו הוא שולט, נחשב לשמיני בגודלו בניו יורק. יחד ההון למאזן של בנק זה הינו מהגבוהים במערכת הבנקאות בניו יורק. בזמנו מכר ספרא חלק מעסקיו ל"אמריקן אקספרס".

בינו יבחר מחר

מועצת המנהלים של בנק לאומי תתכנס מחר בשעה 12 בצהריים לישיבה מיוחדת, בה יבחר צדיק בינו למנכ"ל הבנק, במקומו של מרדכי אינהורן שהתפטר. הישיבה (סוף בעמוד 2 טור 1)

...וגש לשולץ:

...פריקה ...חורות"

...הגיע לתעשיה ...דרא"פ עוברות ...ה תוך עקיפת ...מישראל לספק ...א"פ"

...ב כלפי דרום אפריקה קובעת ...לוחץ בינלאומי על דרום ...יקה צריך להיות חלק ...שראלי במאמץ להביא את ...לת דרום אפריקה לשולחן ...נים... לפיכך אנו ממליצים ...שיא רייגן יתחיל בהתייעצויות ...פות עם בעלות הברית של ...ה"ב, ובמיוחד עם בריטניה, קנדה, ...ב גרמניה, צרפת יפן וישראל, (סוף בעמוד 2, טור 3)

הטכנאים: נשבית הטלוויזיה עד שיו"ר הוועד יוחזר לעבודה

המנכ"ל פורת: בשלב זה אין די ממצאים המצדיקים את החזרתו לעבודה של סוירי ● המו"מ יתחדש הבוקר ● ההסתדרות אינה מאשרת אם נציגה נתן ההוראה לקטוע שידור הכדורסל ● עשרות טכנאים שברו את דלת משרדו של פורת

מאת לילי גלילי סופרת "הארץ"

הטלוויזיה הושבתה אתמול כליל בשל סירוב הטכנאים לשוב לעבודה סדירה עד אשר תבטל ההנהלה את השעייתו של יושב ראש ועד הטכנאים, ציון סוירי.

פרשת השעייתו של סוירי הלהיטה אתמול את הרוחות בטלוויזיה בצורה חסרת תקדים. חברי הוועד המנהל, שהתכנסו אתמול לדיון דחוף במצב, נזקקו על ידי 100 מפגינים נרג־ זים מקרב הטכנאים, שנכנסו לאולם הישיבות בבנין כלל ומנעו את קיום הישיבה.

הטכנאים נשאו כרזות בגנות מנכ"ל הרשות, אורי פורת והד מחו בפועל יוסי צמת, וקראו להתפטרותם. על אחד השלטים נכתב: פורת, בית המשפט אינו תהליך לניהול. בנוסף של דבר, על רקע שירת "הנעשה שלום בנוראני" הצליחו חברי הוועד המנהל לפלס את דרכם לחדר אחר, שם קיימו ישיבה ממושכת.

בעצת נציג הפרקליטות לא דנו בישיבה באופן רשמי באפשרות של סגירת הטלוויזיה. הנהלה מונעה לפיה קרא ההנהלה הקטנה לטכנאים לחזור לעבודה תקינה, והורה להנהלה לנקוט בצעדים הדרושים להידוש השידורים.

ההחלטה נגרה את עמדתו הקיצונית יותר של אורי פורת ששקל בשעות הבוקר לסגור את הטלוויזיה. לאחר שהטכנאים השבתו למעשה את המסך, הובהר כי אין הליך חוקי בו יכולה ההנהלה לסגור את הטלוויזיה בתגובה. עם זאת, מוגדרת ההשבתה כשביתה פראית, במהלכה לא יקבלו הטכנאים כל שכר ועל פי המנכ"ל, הוראה רק הושבת ראש (סוף בעמוד 2 טור 4)

שחל מציע חוק: 200 ימי שעון קיץ בשנה

מאת מיכאל גרטי סופר "הארץ"

שר האנרגיה משה שחל הגיש למזכירות הממשלה הצעת החלטה לפיה יקבעו מועדי הפעלת שעון הקיץ בישראל בחוק וייקבע כי שעון הקיץ יחל במוצאי השבת האחרונה של חודש מרס ויסתיים במוצאי השבת השלישית של חודש אוקטובר. בסך הכל יופעל שעון הקיץ כ־200 ימים בשנה.

בהצעת ההחלטה שהעביר שר האנרגיה למזכירות הממשלה נאמר כי הוא מבקש לקבוע שהשנה יונהג שעון הקיץ מה־28 במרס ועד ה־17 באוקטובר. בדברי ההסבר להצעה מציין שר האנרגיה כי החיסכון שיושג על ידי הפעלת שעון הקיץ בחשמל בלבד יגיע לכ־8 מיליון דולר. בשיחה עם "הארץ" אמר אתמול שר האנרגיה כי הוא משער של־ הצעתו יש סיכוי טוב להתקבל שכן לדבריו תמיכת שרי המערך, בסיועם של כמה שרים מהליכוד שיצביעו בעד שעון הקיץ מסיבות עינייניות, תבטיח להצעתו רוב. שר האנרגיה הדגיש כי לנוכח החיסכון המוכח של שעון הקיץ מן הראוי להפוך את הנושא לחובה בתוקף חוק ובכך לסיים את העיסוק המוזר תשנה בנושא מדי שנה.

נסים ואדרי גיבשו פשרה שתאפשר כנראה הבאת התקציב לאישור הכנסת

שרי "העבודה" מתכנסים הבוקר ● הפשרה: המערך יסכים לסיוע תקציבי להתנחלויות לעיבוי שרותים כמו בריאות חינוך ורווחה — ולא למימון הקמת התנחלויות חדשות כפי שדורש הליכוד

מאת קרנה אייזנר ואילן שחורי סופרי "הארץ"

שרי מפלגת העבודה מתכנסים הבוקר בשבע וחצי בלשכתו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, בנסיון לקבל החלטה שתוביל אולי לסיום המשבר התקציבי בין הליכוד המערך. כמעט כל שרי המערך ביעה כי אין להוביל את המשבר למצב בו תפורק הממשלה, ובוודאות במועד זה ועל רקע אישור התקציב, יגרום נזק גדול למפלגת העבודה.

סיעת המערך בכנסת תתכנס גם כן הבוקר לאחר ישיבת "שרינו" כדי לאשר את נוסחת הפשרה עם הליכוד.

במשך כל שעות היום אתמול נעשו נסיונות למצוא את הנוסחה הגואלת, כדי שניתן יהיה לאשר את חוק התקציב בקריאה ראשונה טרם צאתו של ראש הממשלה יצחק שמיר לארצות הברית בראשית השבוע הבא. אישים בכירים במפלגת העבודה נועדו אתמול לכמה פגישות עם אחדים מראשי הישיבים בו"ש, ללמוד על צרכיהם התקציביים.

בצמרת מפלגת העבודה גילו נכונות לנסות ולמצוא מוצא למשבר לאחר שיחת הטלפון הקשה, שהיתה בשעות לפני הצהריים בין ראש הממשלה לשמעון פרס. שר החוץ היה זה שהתקשר לשמיר ומסר לו את החלטת צמרת המערך משלשום בלילה כי מפלגת העבודה, אינה מקבלת את הנוסחה שגובשה יומיים קודם לכן בין נציגי הליכוד המערך. נודע כי שמיר הגיב בחרי פות לדברי פרס וטען, כי מדובר בחזרה מדברים שכבר סוכמו, ומפלגת העבודה מובילה את המשבר לקו מסוכן. שמיר הדגיש בפני פרס כי לאחר התנגדות המערך לסייע להתנחלויות נוצר מצב חמור. מ"מ ראש הממשלה הציע כי בשעות (סוף בעמוד 5)

עשרות מוצרים מתייקרים ב־3—14%

עקב הפיחות וייקור הדלק ● בין המוצרים: אורז (8%), סוכר (8%), ירקות מוקפאים, ריבות, סירופים, תיקון מכשירי חשמל, חומרי כביסה וניקוי, מחברות, תקליטים, סרטי צילום

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מחירים של עשרות מוצרים יועלו מהבוקר בשיעורים שבין 3 ל־14 אחוזים. העלאת מחירי המוצרים נעשתה לאחר בדיקה קפדנית של כלכלני משרד התעשיה והמסחר בעקבות הפיחות הדו־פעמי שהחליטה הממשלה, וייקור הדלקים ומוצרי האנרגיה לתעשיה.

במשרד התעשיה נמסר אתמול כי האישורים להעלאת המחירים נועדו למנוע הפסדים כבדים לתעשיה בשל ייקור התשומות. חלק מההתייקרויות התחייבו בשל ייקור תשומות הייצור בחדשים האחרונים. במשרד התעשיה מעריכים כי השפעתן של ההתייקרויות הללו על מדד המחירים לצרכן תהיה בשוליות משלוש עשיריות האחוז.

אלה המוצרים המתייקרים:
פילה דגים קפוא 15 אחוזים;
קטניות מיובשות 8 אחוזים;
אורז 8 אחוזים;
סוכר 8 אחוזים;
ריבות ומעדני פירות 7 אחוזים;
סירופים למעט סירופ הדרים 10 אחוזים;
גפרורים 10 אחוזים;
חומר גפן, פתילים ונפצים 5 אחוזים;
לוחות מרובדים (פורמאייקה) 5 אחוזים;
לבידים 5 אחוזים;
לוחות עשויים עם קילופי עץ (פלים) 14 אחוזים;
לוחות שבבי עץ (סיבית) 5 אחוזים;
קופסאות פח 5.4 אחוזים;
שירותי אשפרה ליבון צביעה וד־ פוס של טקסטיל 6 אחוזים;
שירות תחזוקה ותיקונים למכונות כביסה, מקררים, מיזוג כלים וטלוויזיות 14 אחוזים;
שירותי תחזוקה ותיקונים למעליות 9 אחוזים;
חומרים פעילי שטח (חומרי כביסה וניקוי) 4 אחוזים;
נייר וקרטון מייצור מקומי 4 אחוזים;
(סוף בעמוד 2 טור 8)

בריה"מ: רק יהודים מעטים יהגרו בעתיד; הרוב יצאו בשנות ה־70

הנשיא הרצוג: ישנם סימנים לשינוי משמעותי ביחסי ישראל־בריה"מ שעשויים להשפיע על מצבם של יהודי בריה"מ ● בנוסף ל־140 אסירים פוליטיים שקיבלו חנינה נמצאות בטיפול עוד 140 בקשות ● אשתו ובנו של אסיר ציון יוסף ביגון לא הורשו להפגין שוב

מאת אליהו זהבי ופוכנויות הידיעות

שוטרים מנעו אתמול מאשתו ובנו של אסיר־ציון, יוסף ביגון, לצאת מביתם במוסקוה, על מנת להפגין למען שחרורו. קבוצה של סטורבי־עליה שבה ניסתה להפגין אתמול בבוקר במוסקוה, אולם המשטרה מנעה את צאתם של אנשים מהם מדירותיהם, ואילו האחרים נתקלו באיבה כה חריפה מצד "עוברים ושבים" — עד שהוגב גבה הסולימה במהירות.

שלושה הפגינו כתיריסר מסורבי־ עליה ונשים של אסירים במשך שעה וחצי ברחוב המסחרי ארבאט. גם אז נאלצו המפגינים לקצר את מחאתם, נוכח התגובות של הקהל שהתאסף סביבם, אך הם הודיעו לשוב מידי יום במשך השבוע בשעה 10, לאותו מקום.

ואולם אתמול בבוקר התייצבו שישה שוטרים בחדר המדרגות של דירת אינה ביגון, רעייתו של אסיר ציון יוסף ביגון. גם בנו של ביגון, בוריס, נתקל בשלושה אנשי מי־ ליציה שניצבו לפני דירתו, ואשר מנעו ממנו פיזית לצאת מדירתו, בהסבירים לו כי הדבר הוא "לטובת בטחונו־האו". למטה, לפני הבית, היו כמה מכוניות מלאות באנשי מי־ ליציה, ואינה ביגון לא ניסתה אפילו להתעמת אתם.

כמה הצליחו להגיע

לפחות שלוש נשים נוספות שהשתתפו שלשום בהפגנה למען שחרור יוסף ביגון והזכות לעלות לישראל, לא יכלו אף הן לצאת מדירותיהן, בשל שוטרים שניצבו שם. קבוצה קטנה של 6 או 7 נשים הצליחה להגיע עד לרחוב ארבאט, אולם שם כבר התכנסו כ־50 איש, ששמו קץ במהירות להפגנה: הם קראו לעבר המפגינים עלבונות אנטישמיים, מן הסוג "היטלר לא סיים את מלאכתו", וסתבו בכוח את הכרזות שתלו המפגינים במעיליהם. (סוף בעמוד 5)

גורבאצ'וב: מוכנים לסייע לפתרון בין ישראל והערבים

מאת אליהו זהבי, סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). בסעודת ערב בקרמלין בהשתתפות שליט דרום תימן עלי סאלם אל־בּאּד, הקדיש גורבאצ'וב חלק מנאומו לנושא המזרח התיכון ואמר: בריה"מ נכונה לתרום לפתרון הסכסוך בין ישראל למדינות ערב. ההצעה לכינוס ועידה בינלאומית — אמר — זכתה להסכמת רעת הקהל בעולם כולל מדינות ערב.

הנאום כלל גינוי לארה"ב בשל ריכוז כוחות ימיים ליד חופי לבנון והמפרץ הפרסי. נאום גורבאצ'וב הובא בראש חדשות הרדיו והטלווי־ זיה לצד האירועים הקשורים ליום השנה ה־150 למות המשורר פושקין.

שוק ההון

היצע באפיקים סולידיים

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

העלאת שער הריבית על ידי בנק ישראל הביא בצפוי להיצעים כבדים בכל אפיקי ההשקעה הסולידיים. הבקשות שבמוסרה, ספגו היצע של 30 מי־ ליון דולר ו־25 מיליון דולר מתוכו נקלטו על ידי נציג בנק ישראל. בירידות מתונות יחסית. יש להניח כי מגמת ההיצעים לבקשות האלו גם לאגרות החוב תמשך גם היום. הבנק המרכזי העלה גם את רמת התשואה לפדיון על המלוות קצרי המועד, וזאת מתוך רצון למנוע מספקולנטים להפיק רווחי הון חד פעמיים.

ההיצעים לשוק המניות נקלטו במפתיע בירידות שערים סמליות. העלאת ריבית הזכות על פקדונות שקליים, הצפויה כבר בימים הקרובים, עשויה לעודד את המשך מעבר הכספים לפקדונות מסוג זה, ולהקל על ברעננות הנזילות של המערכת הבנקאית. השקל יוסף אתמול לעומת הדולר בשיעור של 0.9 אחוז.

ערך את העמוד: ברנו שפירא

האם אתה מנהל יעיל?

מבחן עצמי לאיש עסקים

בחן את עצמך באופן אישי ובדוק האם אתה מנהל יעיל וכיצד תוכל לשפר את תפקודיך!

נכון	לא נכון	
☐	☐	לפעמים אני מגלה בשש בערב שלא הספקתי לאכול צהריים.
☐	☐	אני מעריך ששעת עבודה אחת שלי שווה לעסק יותר מ־15$.
☐	☐	לו היתה לי עוד שעה אחת ביום יכולתי לקדם עסקים רבים נוספים.
☐	☐	הפעלת שעון קיץ חשובה למשק וגם לעסק שלי.
☐	☐	גם אחרי שעות העבודה הראש שלי בעבודה.
☐	☐	בגלל העבודה אני לא מקדיש מספיק זמן לילדים.
☐	☐	גם כאשר אני נוהג במכונית בדרך לעבודה וחזרה אני חושב על עסקים.
☐	☐	למרות שאני סומך על האנשים שלי אני חייב לדעת מה קורה בעסק כל הזמן.
☐	☐	לעתים אני שואל את עצמי האם אכן מוצדקים המאמץ והזמן הרב שאני משקיע בעבודתי.
☐	☐	לפעמים אני מתקנא במערכת העסקים האמריקאית, שם אפשר לסגור כל כך הרבה דברים באמצעות הטלפון בלבד.
☐	☐	בגלל קוצר זמן ולחץ עבודה, אני מרגיש לעתים שאיני מבטא את מלוא הפוטנציאל המקצועי שלי.
☐	☐	לעתים אני כל כך עייף שאני מעדיף לשבת (ולהרדם) מול הטלוויזיה על פני יציאה לבילוי.

(פתרון המבחן בעמוד 3)

הבטחון הישראלי

חוסיין ערך ביקור קצר בדמשק

דן עם אסד במשבר בני הערובה בלבנון וקשרי סוריה עם עיראק ומצרים

מאת סופר "הארץ" לענינים ערביים

המלך חוסיין והנשיא אסד דנו אמש בדמשק בנושא החטופים והכוונות הימית האמריקאית באזור. מקורות ערביים בדמשק שמסרו על כך ציינו כי בשתי פגישות בארבע עיניים בארמון אל־מוהאג'ירין בדמשק נדונו גם אפשרויות ה"סולחה" בין סוריה לעיראק וקידום הדרישה בין סוריה למצרים.

לדברי המקורות מחייב המלך חוסיין במיוחד קיום דרישה מאחורי הקלעים בין קהיר לדמשק. עוד נמסר כי חוסיין פעל גם לצמצום חילוקי הדעות בין אסד לנשיא לבנון ג'מייל המבוגים קיום פגישה בין שני האישים. חוסיין ערך אתמול ביקור קצר בדמשק ואליו נילוו ראש הממשלה אל־ריפאעי ושר החוץ אבו־עודה.

מעמאן נמסר אמש כי ירדן מינתה מחדש את נציגיה לועדה הירדנית־פלשתינית שהיתה צפויה להתכנס בשבת הבאה. ארבעת הנציגים הירדניים הם שרי "הארצות הכבושות", המסחר והתעשיה, הצק־רשים והנצים.

העתון "אל־אתיחאד" המופיע באבודאבי מסר אתמול כי ערפאת עומד להגיע בקרוב לטריפולי להיוועד עם הנשיא הלובי קדאפי. בכך יחודשו היחסים ההדוקים בין קבוצת ערפאת לבין קדאפי מוקצאים בשנים האחרונות. שעבר נועד עם קדאפי סג. ערפאת אבו־ג'יהאד.

העתון הכוויתי "אל־ספיר" אתמול מקהיר כי מצרים תיהפך בתחילת שנות התשעים למדינה מייבאת נפט. לדברי העתון הג "דו"ח שהוכן על ידי מכון [illegible] תרד תפוקת מצרים בקרוב לכ[illegible] חביות ליום.

ראיתי שמעתי

משלחת ראש הממשלה צומצמה ל־8 בלבד

ראש הממשלה יצחק שמיר, לא ידע עד כמה מנופחת המשלחת שתתלוה אליו לארה"ב. מקורביו מסרו כי לאחר שהדבר נודע לו מקריאה בעיתונים, הורה שמיר להשאיר בארץ את שתי המזכירות ואיש האחזקה שאמור כבר את מחודשיהם על פי הוראתו של המנכ"ל, יוסי בן אהרון. בכך צומצמה המשלחת לשמונה אנשים (בלבד).

א. לם

התקנון לפני בדיקת הכישורים

בישיבת נשיאות הוועד הפועל הציוני השקיע גזבר הסוכנות, עקיבא לוינסקי, מאמץ רב בשיכנוע חברי הנשיאות לאשר מיד את צרופם של שמונה חברים חדשים למועצת "אוצר התיישבות היהודים" (שהיא החברה־האם של בל"ל). זאת, אחרי שהתברר שהמועצה פועלת באורח בלתי חוקי משום שהיא מונה פחות מ־29 איש, כפי שנדרש על פי התקנון. כמה מחברי המועצה, ביניהם פרופ' הלל שובל ושמעון שובלה, ביקשו ארכה של עשרה ימים כדי לבחון את כישוריהם של המועמדים, אך לוינסקי עמד על כך שרשימת המועמדים, (ביניהם ראש עירית חיפה, אריה גוראל, השגר לשעבר, ויקטור שםטוב, ואחרים) תאושר לאלתר.

אחרי ויכוחים נוקבים אושרה רשימת המומלצים ברוב של שש נגד חמישה. ג.ארם

תודה לעם הבולגרי

נשיא המדינה, ראש הממשלה, מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שרים חברי כנסת, יו"ר הסוכנות היהודית, ראש העיר ת"א ורבים אחרים הוזמנו להשתתף בערב של הבעת הכרת־תודה לעם הבולגרי, שיערכו עולי בולגריה בישראל (המונים 50,000 נפש) בהיכל התרבות, ב־26 במארס. עו"ד ליאון סמבה, יו"ר איחוד עולי בולגריה בישראל, מציין כי הערב — אותו מארגנים כל מוסדות העליה הבולגרית — יכלול מופע אורקולי וישתתפו בו אמנים יוצאי בולגריה (נוהם אבנר חוקרה, נסים עוזיקרי, אלברט קון ועוד).

המופע האורקולי יוקדש לתולדות יהדות בולגריה, לפני השואה, בתקופת השואה והעליה לישראל. יוזכרו הפרטיזנים שלחמו בנאצים והחיילים יוצאי בולגריה שנפלו במלחמות ישראל, ויוצגו ישובים שהוקמו על־ידי יהודי בולגריה.

"אנו מקווים, שבאירוע זה — שאינו פוליטי — ישתתף נציג בולגרי", אמר עו"ד סמבה. [illegible]

"מישל עזרא ספרא ובניו" מצליח גם בחו"ל

השידור החוזר של הסדרה "מישל עזרא ספרא ובניו" בטלוויזיה הישראלית כבר יצרה ביקוש מחודש לספרו של אמנון שמוש, שעל פיו עובדה הסדרה בידי נסים דיין. הוצאת "מסדה" הדפיסה מהדורה חדשה לספר, וזו כמעט אזלה תוך שבוע. עד עתה נמכרו כבר יותר מעשרות אלפים עותקים של הספר.

הספר עבר גם את גבולות המדינה: תרגומו לצרפתית, שיצא לאור בהוצאת "צ'ומי קלימס", זיכה את הספר בפרס ויצ"ו־צרפת לספרות יפה. תרגומו לספרדית בהוצאת "סמבה", נמכר היטב בקרב בני קהילת חלב היושבים במדינות הברית הספרדיות ובעיקר במכסיקו. תרגום הספר לערבית יצא לאור בהוצאת "אל משרק" שבשפרעם. עם הופעת התרגום הערבי הוזמן אמנון שמוש להרצות על אודותיו במצרים באמצע החודש זה באוניברסיטאות קאהיר ואלכסנדריה.

אמנון שמוש

לנוכח הצלחות אלה מתמש אמנון שמוש מתרגם ליאנגלית. עוזק להצגה בפני קניינים אפשריים לסדרה הטלוויזיונית, מכן אף הוא.

ע.ר.

טוב זהב משם טוב

הזהב ידוע מזה מאות שנים כהשקעה טובה. כמו כן ידועה כל אשה כי שרשרת זהב משם משת, נוסף לנוי, גם מעין ביטחון כספי קטן לימים קשים. הבעיה היא, שמאז ינואר 84 נאסר על אנשים פרטיים לסחור בזהב, כולל קניית מטבעות הזהב. אלי לא במקרה היתה זו חברה לייצור שרשרות זהב, "ג יוד תכשיטנים בע"מ", החברה הראשונה בארץ שפירסמה השבוע תשקיף המאשר רכישת איגרות זהב צמודות לזהב באופן חוקי.

החברה, שהוקמה ב־1972 הוצבה לחברה ציבורית ב־1985, מייצרת בשנה שרשראות זהב בשווי של כ־20 מליון דולר בשנה.

[illegible]

בווינה מכחישים: שר החוץ לא הצי־ שוולדהיים יפרוש מ"סיבות בריאות"

"מפלגת העם" השמרנית דוחה בתוקף ידיעה שנתפרסה ב"ג'רוסלם פוסט" לפיה השר מוק דיבר, במכתב לתאצ'ר, על האפשרות שנשיא אוסטריה יתפטר: "הידיעה מזוייפת" ● לונדון: קיבלנו מכתב אך וולדהיים לא הוזכר בו

מאת מרדכי הלפרין
מנחית "הארץ" באוסטריה
וסוכנויות הידיעות

"מפלגת העם האוסטרית" השמרנית דחתה אתמול בתוקף ידיעה שנתפרסמה ב"ג'רוסלם פוסט", בה נאמר ששר החוץ האוסטרי, אלויס מוק, הציע שנשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, יתפטר עקב "בעיות בריאות", וזאת משום שהידיעות על עברו הנאצי הזיקו לאוסטריה.

גילוי דעת אשר פורסם מטעם המפלגה, אשר מוק עומד בראשה ואשר הציעה אשתקד את ולדהיים כמועמד לבחירות לנשיאות, טוען שהידיעה שנתפרסמה אתמול בישראל הינה "בלתי נכונה ומזויפת". מוק ציין אתמול כי [illegible] וכוונת מפרסמיה להכל ביחסים המשתפרים בין ישראל לאוסטריה.

"ג'רוסלם פוסט" פירסם אתמול קיומה של מכתב אשר נשלח, לדברי העתון, ע"י מוק לראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר ב־15 בדצמבר, ובו צויר בכך שוולדהיים יתפטר מכהונתו באמתלה של סיבות בריאות — וזאת משום שהודעות הפרובות שהשמועו בדבר שירותו בצבא הנאצי פוגעות באוסטריה.

זהו ללא ספק זיוף

בגילוי הדעת של "מפלגת העם" נאמר: "ידיעה זו בלתי נכונה ומזויפת. אין מכתב מאת מר מוק לגב' תאצ'ר בתאריך זה, או בעל תוכן כזה. זהו ללא ספק זיוף. ד"ר מוק כתב מכתב לגב' תאצ'ר רק ב־18 בדצמבר 1986, לרגל חג המולד והשנה החדשה, ובמכתב זה לא אוזכר כלל הנשיא הפדרלי, ולא נאמר דבר עליו".

לבד מהיותו ראש "מפלגת העם" מכהן מוק גם כיו"ר האיחוד הדמוקרטי האירופי, שבו מאוגדות המפלגות השמרניות של אירופה, לרבות המפלגה השמרנית הבריטית שבראשה עומדת תאצ'ר.

[illegible]

"הבעקר לגבי הנשיא ולדהיים נראית לי כסכנה. אני שותף לדעתך, כי בתנאים מדיניות הארץ מעלים אישיותו של ולדהיים השפעה מזיקה על התנועה השמרנית הבינלאומית, והבדרת את אוסטריה מידידיה המערביים. על כן הנני סבור שיש לפתור את הנושא. על כן הנני לשכנע את הנשיא ולדהיים להתפטר במהלך שנת 1987, בהסתמכו על סיבות בריאות".

במכתבו של מוק נאמר עוד, כי התפטרותו של ולדהיים במועד מוקדם יותר, היתה מזיקה לשמרנים באוסטריה.

עוד מסר ה"ג'רוסלם פוסט" כי עוזר של הגב' תאצ'ר אישר כי ר"מ בריטניה אכן קיבלה איגרת מאת מוק, הנושאת את התאריך 15 בדצמבר. אולם העתון ציין כי העוזר סרב לגלות את תוכן המכתב.

בלונדון אמר אתמול דובר מטעם הגב' תאצ'ר, כי שר החוץ האוסטרי אכן שיגר אליה איגרת, אך היא נושאת את התאריך 18 בדצמבר. הדובר הוסיף כי במכתב זה לא הוזכר ולדהיים.

שיטות ללא גבול

המזכיר הכללי של "מפלגת העם", מיכאל גראף, יצא בגינוי חריף על מה שכינה "מערכת השמצות נגד ולדהיים", בטענו כי אישים פוליטיים רמי מעלה בישראל נמצאו מלצאת נגדו אם למכעס.

"שיטותם של אויבי ולדהיים בקונגרס היהודי העולמי ובישראל אינה יודעת גבולות", נאמר בגילוי הדעת. "מעציב הדבר כי אישים בכירים ביותר במדינות שהיו תמיד ידידותינו — מתוך העדר אומץ לב ועצלות — מעודדים את מערכת ההשמצות (נגד ולדהיים) בהתרוקנם מכנה, במקום לגלות יושר וסולידריות עם הנשיא הנתקף בלא צדק".

הקונגרס היהודי העולמי היה, כזכור, זה שגילה הבטים רבים, שהיו נסתרים עד כה, על עברו של ולדהיים בתקופת מלחמת העולם השניה — עובדות שטושטשו בתיאוריו של ולדהיים עצמו.

גראף הוסיף כי באמצעות ידיעות ברוחה לזו שנתפרסמה ב"ג'רוסלם פוסט", "מעודדים רגשות אנטישמיים באוסטריה, ופוגעים במאמציהם של אלה המשתדלים להסל "את משקעיו של הרס זה".

פוליטיקאים מאנשי כל המפלגות אשרו אתמול, כי מערכת הבחירות לנשיאות העלתה מחדש אל פני השטח רגשות אנטישמיים שהיו חבויים באוסטריה.

מטעם מערכת "ג'רוסלם פוסט" נמסר אמש ל"הארץ": "מחר (היום) נפרסם את ההכחשות לידיעה שלנו, אך יש בידינו חומר נוסף בנושא זה ואנו מטפלים בו". לשאלה אם העתון עומד מאחורי נכונות הפירסום אתמול, היתה התשובה: "העובדה שפירסמנו את הידיעה מראה מה אנו חושבים על הענין".

מחיר כל מטוס ל יותר מ־80 מילי

זו ההערכה שנמסרה לרבין על ידי אגף ו

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

המחיר הכולל של ייצור כל מטוס לביא עלול להגיע ליותר מ־80 מיליון דולר. זו ההערכה המפתיעה שנמסרה באחרונה לשר הביטחון יצחק רבין, על ידי אגף התקציבים במשרדו בראשות היועץ הכספי, תת אלוף ראובן הרשקו.

חישובי אגף התקציבים מבוססים על הבחינתו המפורשת של השר רבין, לפיה יוצאו בכל שנה לא יותר מ־550 מיליון דולר לפרוייקט, מתוכם 250 מיליון דולר בכספי המדה לשימוש בישראל. זהו גם הסכום אותו הציג השר בפני הממשלה והן מימשל האמריקאי, כגבול העליון האפשרי, של הוצאה שנתית לצורך הלביא.

[illegible]

לפי חישובי אגף התקציבים, שימוש בסכומים שנתיים כאלה יאפשר לייצר עד שנת 2000 לא יותר מ־110 מטוסי לביא, כאשר מחירו של כל אחד מהם יעבור את 80 מיליון הדולר. גם אם מתחילים מהחישוב את הסכומים שכבר הוצאו עבור הפרוייקט, סבורים באגף התקציבים כי על ישראל יהיה להוציא עד לשנת 2000 כ־70 מיליון דולר עבור כל מטוס לביא.

הנבת נתונים אלו מפי של תת אלוף הרשקו, גרמה למחלוקת בין אגף התקציבים לבין מינהלת תכנית הלביא (מת"ל). גורמים בכירים באגף התקציבים מתוך ביקורת נוקבת על מת"ל והערכותיה לגבי עלות הפרוייקט. כמו כן השמעה ביקורת על דרך ניהול הפרוייקט והוסר השליטה על הוצאות התעשיה האווירית, דבר הגורם לעליה בלתי פוסקת בעלות שלב הפיתוח ובהערכת עלות ייצור הלביא.

התייקרות: 4 מיליארד ד'

אגף התקציבים חישב ומצא כי סך כל החריגות מהתחלות של הביטחון, לגבי התקציבים השוטפים שיידרשו ללביא, יגיע ליותר מארבעה מיליארד דולר, לאורך כל

בוואשינגטון. גורמים ישר[illegible] מסרו כי בדיקת החלופות לא הסתיים עד למועד ביקורו של ראש הממשלה ולפיכך לא יוכל שמיר לתת תשובה סופית.

התייקרו עשרות מוצרים

(סוף מעמוד 1)

נייר או קרטון גלי: בלוחות: 5 אחוזים;
נייר מסורגל מקופל או מודפס (נייר רצף) 4 אחוזים;
נייר פוס או דומיו 4 אחוזים;
קופסאות וכלי קיבול אחרים מקרטון גלי 4 אחוזים;
שקים לאריזה שניתן לארוז בהם 10 ק"ג ויותר 4 אחוזים;
מחברות 16—48 דף, ספירל 72 דף, בלוק לציור 25/35 12 דף 4 אחוזים;
נייר טואלט, מגבוני נייר, ממחטות נייר, תחבושות היגייניות 3 אחוזים;
חיתולי מבגט 6 אחוזים;
שטיחים ומרבדי קיר 4 אחוזים;
תיקי נסיעה, עשויים מתוליפין עור 3 אחוזים;
צרביים 3 אחוזים;
מלבושים תחתיים (גופיות ותחתונים) 4 אחוזים;
מתכים חיוניות 5 אחוזים;
בגדי עבודה ונעלי בטיחות 4 אחוזים;
מגבות, מצעים, כלי מיטה, מפות וילונות 3 אחוזים;
עפרונות 4 אחוזים;
תקליטים וקסטות 3 אחוזים;
סרטי צילום 5 אחוזים;
ירקות מוקפאים 7 אחוזים.

דובר משרד התעשיה והמסחר קרא אתמול לציבור להמשיך ולעקוב אחר המחירים במשק ובמקרה של העלאה לא מוצדקת יש להתלונן ברשויות המוסמכות.

המעלות של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	5	7	מעונן	3	8
אתונה	6	14	בהיר	6	14
בוקרשט	1	5	מעונן	7	9
בריסל	4	6	מעונן	7	9
וינה	5	10	מעונן	4	6
ז'נבה	4	6	גשם	5	10
לונדון	4	8	גשם	9	10
ליסבון	7	12	גשם	9	14
מדריד	6	10	מעונן	3	14
ניו־יורק	−8	−4	בהיר	0	5
פאריס	5	8	גשם	8	10
פרנקפורט	1	4	גשם	7	12
ציריך	2	4	גשם	2	7
קהיר	13	18	מ"מ	12	16
קופנהגן	0	1	שלג	1	3
רומא	10	12	גשם	6	16
שטוקהולם	0	3	גשם	−9	−7

ELAL אל על

אל ציבור מחזיקי כרטיסי אשראי "ויזה"

החל מתאריך 13/2/87, שיעור הריבית בתוכניות "ויזה־עדיף" "ויזה+30" יהיה 4.33% לחודש דהיינו, ריבית אפקטיבית שנתית 64.1%. שינוי זה מופעל במפורש בתנאי ההצטרפות לתכניות "ויזה־עדיף" "ויזה+30"

חברת כ.א.ל בע"מ

בארה"ב: מינוי מסארווה אינו ענין חריג

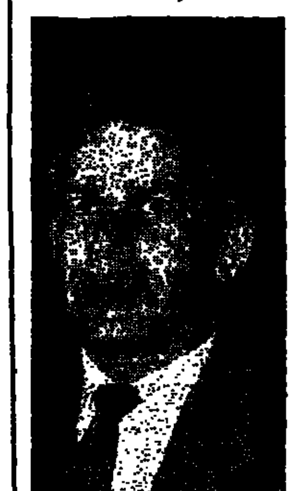

מוחמד מסארווה

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הידיעה על מינויו של מוחמד מסארווה לתפקיד קונסול כללי באטלנטה טרם זכתה להד רחב, אך כמה נציגים של ארגונים יהודיים הסכימו לומר כי אינם רואים בהחלטה ענין חריג הראוי לתגובה השונה מזו שהיתה ניתנת לו היה ממונה נציג יהודי. אחד הנציגים אמר כי "כל עוד ממונה אדם נכון, הדיק, המכיר את עבודתו, וכשוריו מתאימים לעבודה זו אין זה משנה אם מדובר בערבי או ביהודי... אחרי הכל יש בישראל 700 אלף אזרחים ערביים ומן הדין שגם להם יהיה חלק בחלוקת התפקידים".

נציג אחר שנשאל על אופי ההחלטה הישראלית השיב: "המחשבה שרק יהודי יכול לייצג את האינטרסים של מדינת ישראל כמוה כגישה האומרת שרק שחור יכול ללמד את ההסטוריה של השחורים".

ככלל אמרו הנציגים, שרובם שמעו על המנוי בפעם הראשונה בעת שיחת הטלפון, כי הנציג הישראלי, מסארווה, יוכל למלא שתוף הפעולה כפי שנוהגים לו נציגים יהודיים אחרים של מדינת ישראל.

אברהם סופר יהיה ממונה על חקירת הישראלים בפרשת הנשק

מאת עקיבא אלדר

היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקאי אברהם סופר יהיה ממונה על חקירת הישראלים המעורבים בפרשת הנשק לאיראן. סופר ייפגש בשבוע הבא עם מזכיר הממשלה, אליקים רובינשטיין ואפשר שכבר בפגישה זו יעביר לידיו את השאלונים שארבעת הישראלים יתבקשו למלא. ראש הממשלה יצחק שמיר הודיע במכתב לממשל האמריקאי כי ישראל תשתף פעולה עם ועדות החקירה למיניהן.

גורן נועד עם יו"ר סוכנות הסעד של האו"ם

מאת אורי ניר ועקיבא אלדר
סופרי "הארץ"

מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן נפגש שלשום בווינה עם יו"ר סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם, ג'ורג'יו ג'אקומלי. גורן, שיצא בתחילת השבוע לביקור עבודה בארצות הברית, עשה חניית ביניים קצרה בווינה, ונפגש שם עם הנהלת אונר"א.

"כנראה שמצב הפרות בסג'רה חשוב לפרס יותר מהחולים בבתי החולים"

אומרת אחת ממנהיגות האחיות שהגדירה את שביתתן אתמול בת יום אחד "יריה ראשונה" במאבק

מאת דן סגיר

ברוב בתי החולים בארץ שבתו אתמול האחיות שביתה בת יום אחד שהגדירה בפיהן "יריה הראשונה" לקראת המאבק המתחדש אם לא יבוצע הסכם שנחתם עימן לפני מספר חודשים. מרפאות החוץ היו סגורות, לא קויימו ניתוחים ובוצעו רק הטיפולים הדחופים בחולים המאושפזים.

בעקבות הטענות של האחיות כבר הפקידן ע"י ההסתדרות, זימן אליו אתמול בבוקר מנכ"ל ההסתדרות את נציגותיהן והבטיח שיקום מיד. ביזמתו לכינוס פגישה מזומנת בינו לבין שר האוצר. כמו כן הודיע קיסר, שיכנס דיון בהסתדרות לדון בדרישת האחיות להתאגד כאגודה עצמאית במסגרת ההסתדרות מאחר ואינן מרוצות מאופן ייצוגן הנוכחי בארגון הגג של העובדים.

האחיות הביעו אתמול זעם רב על הגרישות שהן ניתקלות בה ביחס ליישום ההסכם עימן ולמצב הענגה בבתי החולים ואחת ממנהיגותיהן בלה שיפרין התבטאה בחריפות, בהתכוונה לטיפולו של מ"מ ראש הממשלה בעינייני התק"ם, ואמרה: "כנראה שמצב הפרות בסג'רה חשוב יותר למלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס מאשר מצבם של החולים בבתי החולים".

אתמול הדגישה חזור והדגש שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו שהאחריות למצב במערכת יחסי העבודה בבתי החולים ויישום ההסכמים שנחתמו עם האחיות נופלת על משרד האוצר: "לא אני התמתי על ההסכם. הממונה על השכר הוא המנהל את המשא ומתן והוא זה המתעקש על קיום ההסכמים".

במגעים שהתקיימו אתמול בין צמרת משרד הבריאות עם אנשי משרד האוצר נדונו הנושאים שגרמו לשביתת האחיות אתמול ונוכרה הסכמה על הצורך לקיים את ההסכם עם האחיות אולם נישארה פתוחה שאלת תוספת התקנים שהובטחה לאחיות ולרופאים, מול דרישה לקיצוץ של 575 תקנים במשרד הבריאות שקיימת בהצעת התקציב החדשה.

הוועד יידון בוועדת פרה

היום יתכנס הוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים לדון בתוצאות הדיונים בוועדת פרה בענינם ובנציגי העובדים בוועדה ידווחו לחבריהם שאין התקדמות ממשית בדיוני הוועדה. לדבריהם הרבה מידי נושאים אין בסמכות הוועדה להחליט והם מועברים להכרעת שר האוצר ויו"ר האיגוד המקצועי של ההסתדרות. על הפרק תעמוד מחר הצעה להשבית שוב את בתי החולים ב־19 לחודש זה אם לא תחול התקדמות ממשית בנו"מ.

בג"צ: מערכת המשפט צריכה להתאפק ולא להכריע בשאלת גיוס בני ישיבות לצה"ל

(ש). פרקליטות המדינה גורסת, כי אם יתערב בית המשפט הגבוה לצדק בשאלת גיוס בני ישיבות לצה"ל, "תלובה הסערה הציבורית הקיימת ממילא ולפיכך זוהי שאלה שבה ראויה התאפקות שיפוטית. יחסי הגומלין והכבוד ההדדי בין רשויות השלטון מצביעים על הצורך כי בית המשפט ישאיר את הכרעה בשאלה זו בידי הממשלה והכנסת".

הפרקליטות מוסיפה עוד, כי הנסיבות שהולידו את דחיית גיוסם של תלמידי הישיבות הן נסיבות פוליטיות ולכן שינוי במצב זה מחייב הכרעה מדינית ואין הוא הולם הכרעה שיפוטית. דברים אלה כלולים בהודעה מטעם פרקליטות המדינה שהוגשה אתמול לבג"צ בעקבות עתירתו של עו"ד יהודה רסלר, בה הוא מבקש לאסור דחיית שרות צבאי של בני ישיבות לצה"ל.

הבנק הבינלאומי

(סוף מעמוד 1)

היתה אמורה להערך אתמול, אך היא נדחתה ברגע האחרון משום שלא היו מספיק דירקטורים שיכלו להתפנות לישיבה זו.

בחוגי מועצת המנהלים של בנק לאומי שוררת הערכה כי המנכ"ל המודח יוותר על חלק מפיצויי הפרישה שלו, המגיעים ל־2.5 מיליון דולר ועל חלקו מהפנסיה שלה, האמורה להגיע על פי הערכה ל־23 אלף דולר לחודש. בחוגי הבנק מסבירים שאם אייכהון יקבל את מלוא הפיצויים המגיעים לו, עלולה להתעורר סערה ציבורית נוספת.

דולצין מתפטר

אריה דולצין, נגיד אוצר ההתיישבות היהודית, שהוא חברת האם של בל"ל, הודיע אמש לחברי המועצה הארצית על סיום תפקידו. עם זאת ציין הנגיד החדש כי ימשיך בתפקידו עד לבחירת ממלא מקום באחת הישיבות הקרובות של המועצה.

דולצין אמר כי ימליץ בפני המועצה לקבוע את תחומי הסמכויות והבקרה של אוצר ההתיישבות היהודית כלפי הבנק ולהגדיר באופן ברור את תחומי האחריות ודרך התיפקוד של נציג אוצר ההתיישבות היהודית במועצת המנהלים של הבנק.

פרופסור יצחק קלינגהופר מחברי המועצה, הביע הערכתו לדולצין ובעיקר לתיפקודו בחודש האחרון, כאשר פרצה הסערה הציבורית סביב פרשת הבנקים של יפת. המועצה אישרה את קבלתם של שמונה חברים חדשים: אליעזר אבטבי לשעבר ח"כ מהמפד"ל, אברהם אגמון מנכ"ל דלק, אריה גוראל ראש עיריית חיפה, מתתיהו דרובלס ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות, שמואל הגל שהיה נציב מס הכנסה באורוגוואי עד לעלייתו לישראל, ד"ר חיים טייכמן, המלונאי יקותיאל פדרמן וח"כ ויקטור שם טוב.

ישראל

(סוף מעמוד 1)

כדי לגייס את תמיכתו להפעלת תכנית סנקציות בכלולה בחוק הסנקציות (שאותו קיבל הקונגרס ב־1986)".

ישראל מסירה הסכם

חוק זה קובע עוד כי הממשל יהיה רשאי למנוע סיוע צבאי ממדינות המשתפות פעולה עם דרום אפריקה בתחום הצבאי, וברשימת אלה מצויה ישראל במקום הראשון.

דו"ח זה של הוועדה הנשיאותית רומז עוד כי ישראל מסירה למעשה את הסכם הסחר החופשי עם ארה"ב בכך שהיא מעניקה תווית ישראלית למוצרים דרום אפריקאיים.

בסוף חודש פברואר יוגש לקונגרס דו"ח נשיאותי מפורט אשר יפרט את הסיוע הצבאי אותו מקבלת דרום אפריקה ממדינות אחרות כולל מישראל.

חשש למעמד ישראל

נציגים ישראלים מודאגים מכך שדו"חות אלה עלולים לפגוע במעמדה של ישראל בקונגרס הדוגל במדיניות קשוחה נגד המשטר הלבן בדרום אפריקה.

המלצה תקיפה במיוחד של חברי הוועדה הנשיאותית, קובעת כי "באופן חד־צדדי על הנשיא לנקוט באמצעים כדי למנוע ממדינות כמו ישראל המייבאות נשק וציוד הגנה מארה"ב לייצא סוג זה של סחורות לדרום אפריקה או למכור לדרום אפריקה טכנולוגיה ומוצרים צבאיים הנוגעים למאמציה של דרום אפריקה להשיג עצמאות צבאית". ההמלצה איננה מפרטת באלו אמצעים על הנשיא לנקוט.

שידורי הטלוויזיה

(סוף מעמוד 1)

שנתה, הוקא רק הוושב ראש המורה יקבל בימים אלה את מתנית שכרו לפתוח.

התפרעויות בלישכת פורת

לאחר סיום ישיבת הוועד המנהל הולה התפרעויות נוספות בלישכת המנכ"ל. כל אותה עת, נותרו עשרות הטכנאים במסדרון הארוך ושבו קיתונות של זעם על ראשי ניהולו של פורת, ועל מנוקשם המתמשכת. משנתכנסה ישיבת הנהלה מאוחרת נוספת, צבאו הטכנאים המשומרים על הדלת. מנפים בתלושי שכר דל ומבריחים על חובותיהם במכולת.

כמה עשרות מהם נדחקו לעבר דלת המכובית של לישכת המנכ"ל ובתוצאה מכך נשברה הדלת לרסיסים. אחד הטכנאים, יאיר שרת, נפצע בראשו.

בשעה 10 בלילה לערך חלה תפנית מסויימת. כשלבניין התנהלה הגיע נציג ההסתדרות, זאב לבל, שסיפר כי שמע במו אוזניו את עדותו של נציג ההסתדרות, אברהם שור לבר (שהיה בבנין הטלויזיה בליל ניתוק שידור הבכורסל), שסיפר כי הוא זה שנתן את ההוראה לנתק את השידור. שטלנר עצמו, מסרב להגיב בפומבי, וגם נציגים אחרים של ההסתדרות מתחמקים או מוסרים מידע סותר על עמדת ההסתדרות בפרשה.

העדות של לבל, הביאה לחידוש המאמצים של יו"ר הרשות, מיכה ינון, לברר אם אכן היה זה נציג ההסתדרות שנתן את ההוראה, או יו"ר הועד, ציון מודיר, כפי שהעלתה בדיקתו של קצין הביטחון של הרשות.

בשעות הלילה המאוחרות אמש, הגיע פורת למסקנה כי בשלב זה, אין די ממצאים חדשים המצדיקים את החזרתו לעבודה של מודיר, והדיון בפרשה נדחה להבוקר. כששני הצדדים מתאחרים בעמדותיהם. אם אכן יימצאו נתונים שיאפשרו את החזרתו לעבודה של מודיר, יוחדשו שידורי הטלוויזיה, ונציג ההסתדרות אף התחייב להיכנס לאלתר למשא ומתן עם הנהלת הרשות, בנסיון להסדיר את תנאי העסקתם ושכרם של הטכנאים.

האוצר יכסה גרעונות של ערי פיתוח בכ־100 מיליון ש"ח

מאת צבי זרחיה
כתב "הארץ"
לענייני כלכלה

משרד האוצר יכסה את גרעונותיהם של ערי הפיתוח המסתכמים בכ־100 מיליון ש"ח. הודעה על כך מסר אתמול שר האוצר משה נסים בפגישתו עם יו"ר פורום ערי הפיתוח שאול עמור. עמור דרש כי סיכום זה יוצג במכתב התחייבות מיוחד של אגף התקציבים.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו

מרדכי מוטה ברן

הלוויה תתקיים היום יום ד' י"ב בשבט תשמ"ז 11.2.87 בשעה 14.00 בבית העלמין בכפר שמריהו

בניה: זאב ברן, אלי ברן וב"ב
אחותה: שרה לוסטיג וב"ב

נא להמנע מביקורי תנחומים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו, סבנו ואחינו היקר

פרופ' טוביה בן ישראל סלומון

הלוויה תצא ביום חמישי י"ג בשבט תשמ"ז (12.2.87) בשעה 13.00 אחה"צ, מבית הלוויות בסנהדריה ירושלים

ג'אן לילאן סלומון והילדים
ליאון אני סלומון והילדים
מקס רות סלומון והילדים
המשפחה והידידים

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, אמר אתמול למלך ספרד, חואן קארלוס הראשון, כי ישראל מקווה שספרד תמלא תפקיד פעיל יותר במאמצים להשגת שלום במזרח התיכון. השר, העורך ביקור ממלכתי בספרד, התקבל על־ידי המלך בארמון מרמואלה שליד מאדריד. בפגישה, בה השתתפו גם שר התרבות הספרדי ושגריר ישראל בספרד, הביע המלך תקווה להתקדמות פוליטית חיובית באזור, ואף הביע שביעות רצון מכינון היחסים הדיפלומטיים בין ספרד לישראל. שרי התרבות של ישראל וספרד חתמו שלשום על הסכם תרבות בין שתי המדינות. מלך ספרד הביע תמיכה בעמדתו של שר החינוך הישראלי שאמר כי ב־1992 יש לציין בעת ובעונה אחת גם מלאות 500 שנה לגילוי אמריקה וגם את גירוש ספרד, שאירעו באותה שנה (1492). בצילום: המלך ונבון. (צילום: איי־פי)

בכנסת

הוגבלו עיסוקיו הפרטיים של הח"כ

ועדת הכנסת קבעה כי חברי הבית לא יוכלו לעסוק בעיסוק נוסף שיש הכנסה בצדו • יישום ההחלטה על עורכי הדין, התעשיינים, החקלאים, הכלכלנים ורואי החשבון מקרב הח"כים ייבחן בוועדה חוץ פרלמנטרית

ועדות וסיעות

/ דן מרגלית

ועדת הכנסת קבעה אתמול כי החל מכינון הכנסת הבאה לא יוכלו חבריה לעסוק בעיסוק נוסף שיש שכר או הכנסה בצדו.

בתוך חודש תקום ועדה ציבורית חוץ־פרלמנטרית, שתקבע כיצד ליישם את ההחלטה העקרונית. היא לא תדון בעצם השאלה, שהוכרעה אתמול ברוב של 12 נגד 7, אלא רק כיצד ליישם זאת לגבי בעלי עיסוקים שונים כעורכי־דין, תעשיינים, חקלאים מהמושב והקיבוץ, כלכלנים ורואי־חשבון.

בעד ביטול העיסוק הנוסף הצביעו גאולה כהן, חייקה גרוסמן, אהרן נחמיאס, מרדכי וירשובסקי, תופיק טובי, אברהם ורדיגר, יוסי שריד, מיכאל איתן, שבח וייס, שמחה דיניץ, בנימין בן אליעזר ואק אמיר. נגדה הצביעו דוד ליבאי, מיכה רייסר, מנחם פרוש, בני שליט"א, דן תיכון, חיים קופמן ואלי קולס. ח"כ תיכון אמר כי את ההחלטה קיבלו כ"גנבים בלילה", ויש בה צרות עין.

עוד החליטה הוועדה פה אחד ליישם כבר עתה את הצעדים הבאים שיוטלו על הכנסת הנוכחית: יפורסם פנקס אינטרסים של ח"כים, יפורסם מלוא הכנסותיו של כל ח"כ, ושום ח"כ לא יורשה לייצג כעורך־דין או כלכלן או כל בעל מקצוע אחר, את לקוחותיו בפני רשויות השלטון.

"פורשי השב"כ מוכרים מידע בשוק"

ח"כ מתי פלד (המתקדמת) קרא אתמול לראש הממשלה, יצחק שמיר, להתערב כדי "לסכל את תכניותיהם של פורשי השב"כ ומוד־ היו למכור ידע בסודותיו בשוק הפרטי הבין־לאומי לכל המרבה במחיר... פלג רדאי, האבן חוק ורפי מלכה מוכרים ידע שרכשו בעת שירותם בשב"כ ל"אמריקן איירליינס", וקבלן־משנה שלהם (אף הוא ישראלי) כבר שילשל לידיו סכום של 70 אלף דולר. גם ראש השב"כ המודח, אברהם שלום, מוכר את הידע שצבר במסגרת חברה למלחמה בטרור השייכת לקבוצת שאול אייזנברג... למה אתה מחריש נוכח מכירה סיטונית של סודות־המדינה?" שאל פלד את שמיר.

שריר התלונן על עקיפה

שר המשפטים אברהם שריר שיגר אתמול מכתב נזעם אל יו"ר הכנסת, שלמה הלל, בנושא קיום ההצבעה אתמול בנושא חוק איסור פרסום שמם של חשודים, שאושר ברוב של 13 נגד 12. שריר קבל כי מנעו בעדו מלהשיב למתווכחים.

"כיצד קרה שבניגוד לסיכום עמי נערכה הצבעה, ולא ניתנה לי האפשרות להשיב כיאות ולהשתתף בהצבעה?" שריר נעדר מן ההצבעה בשל אבל במשפחתו. הוא ציין כי הודיע לכמה ח"כים שרצו להעביר את הרוב התומך בחוק כי לא תיערך הצבעה כמתוכנן. הוא תובע בירור.

יצוין כי בעבר אירע שהיו"ר מנחם סבידור ביטל הצבעה, כשהסתבר שלא נערכה בתנאים תקינים.

חוק נגד אפלייה גזעית

יוזמת ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) להחוקק חוק נגד אפלייה גזעית, נעתה על־ידי 15 ח"כים מהעבודה, הליכוד, מפ"ם, המפד"ל ורצ. ההצעה אוסרת אפלייה בקבלה לעבודה מסיבות של מין, גזע, דת, לאום, ארץ מוצא או השקפה מפלגתית. עם זאת "התאמה לתפקיד ושיקולי ביטחון" לא ייחשבו כאפלייה.

צבן הודיע אתמול כי יזמתו באה למלא חלל קיים שהתגלה כשהפנה את תשומת לב היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, למודעות מסחריות המבקשות לעבודה "יהודים בלבד". חריש הודיע מן המודעה, אך אמר כי אין בידו כלי משפטי נאות להיאבק בה.

העביר החלטת הכנסת לדולצין

ח"כ רן כהן (רצ) שיגר אתמול ליו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, אריה דולצין, את נוסח החלטת הכנסת שהתקבלה פה אחד בסוף ינואר, "לפיה קוראת הכנסת ליו"ר ההסתדרות הציונית לקבל על עצמו האחריות המוסרית בתפקידו כנגיד בנק לאומי, ולהתפטר מכל תפקידיו הקשורים בבנק".

בוא נדבר...

לשכת דובר קופת חולים עורכת מבצע

דלת פתוחה ללשכת נציבות התלונות

מחר יום חמישי 12.2.87 בשעות 19.00-16.00

לשכת תלונות הציבור תקבל חברים המעוניינים להביא בפניה את בעיותיהם. החברים מתבקשים לקבוע פגישה טלפונית היום ומחר לפנה"צ בטל. 03-433301 03-433336.

חברים מתבקשים לדייק ולבוא אישית לאחר קביעת הפגישה מצוידים במסמכים תואמים ופרטים מדוייקים.

עוז יותר בריאות!

קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

שולץ באיגרת לשמיר: ארה"ב תתמוך בוועידה בינ"ל אם זו תקרב השלום

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

באיגרת ששיגר השבוע לראש הממשלה יצחק שמיר מבהיר שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ כי הדרכים לקידום תהליך השלום יעמדו בראש סדר היום בשיחות שיקיימו עם ראשי הממשל בשבוע הבא. באיגרת מדגיש שולץ כי ועידה בינלאומית אינה תחליף לשיחות ישירות. אולם אינו שולל אותה כדרך להגיע לכך.

נודע כי שמיר מתכוון להציג בפני האמריקאים תכנית שלום המבוססת על "מיני ועידה בינ"ל" בהשתתפות ארה"ב, ישראל, מצרים וירדן. שר החוץ שמעון פרס ושרים אחרים במערך יוזמו הבוקר בישיבה של פורום "שרינר" בתגובה על דבריו של שמיר בכנסת בנושא הוועידה הבינלאומית.

שרים במערך אמרו אמש כי "הליכוד הוליט כנראה לשבור את ממשלת האחדות. העמדה שהציג שמיר נוגדת את הסכמתו האישית ואף את הצבעת הליכוד על הודעתו של פרס בכנסת בספטמבר 1985. נושא הוועידה מעוגן בכל החלטות הממשלות מאז 1973. המאמץ המשותף של ממשלת האחדות לגבש הסכמה עם ממשלות מצרים, ירדן וארה"ב על תנאי הוועידה. המלווה עומד ביסוד תהליך השלום. מאמץ זה העלה את קרנה של ישראל בעולם והתחיל את תקוות השלום בעינה.

שלילת יסוד זה תפגע הן בסיכויי השלום והן באמינות הלאומית" אמרו אותם שרים.

שמיר בתשובה להצעה לסדר היום של יוסי שריד

"ועידה בינ"ל, לא בממשלה בראשותי"

אולם המליאה

/ עמוס בן־דוד

"אם תתכנס ועידה בין־לאומית, כפי שמוצע היום — זה יוכל לקרות רק אחרי שתהיה ממשלה אחרת בישראל, שתקבל החלטה על כך" — אמר ראש הממשלה, יצחק שמיר, תוך שהוא מסביר את הידיעות המוזרות שמשמיעים הוא עצמו וממלא־מקומו, שר החוץ שמעון פרס, במקומות שונים בארץ ובעולם.

שמיר מסר כי באין החלטת ממשלה בנושא, זכאי שר החוץ לגשש ולבדוק אצל מדינאים בעולם מה הסיכויים למהלך כזה. אולם על־פי המתכונת המוצעת, של חמש החברות הקבועות במועצת הביטחון ונציגים של אש"ף, אין אף שר בממשלת ישראל, ואין אף מפלגה ציונית התומכים ברעיון. שמיר לא התייחס להחלטת הכנסת שאישרה את הודעת פרס בקיץ האחרון, ושבה נכלל עניין הוועידה כגוף מוביל למו"מ ישיר.

שמיר סיפר בדבריו כי בשיחה עם נציג של ברית המועצות, תבע זה ועידה בין־לאומית, ונאמר לו שישראל מתנגדת לה. כאשר אמר לו שמיר שלא רק ישראל, אלא גם ארה"ב מתנגדת לה, אמר הנציג הסובייטי כי על ישראל לשכנע את ידידתה הגדולה שתסכים לכך. הוא הזכיר כי בקמפ דייוויד לא השתתפו הסובייטים, וגם עתה — אם יהיה רצון כן לשלום — אפשר לעשות שלום בלעדיהם.

יוסי שריד (רצ), שהעלה את הנושא לדיון במסגרת הצעה לסדר היום, הביע תמיכה בוועידה בין־לאומית בהשתתפות ברית המועצות, וכן נציג מוסמך ולגיטימי של העם הפלשתיני. לדבריו, בדרך אחרת לא יהיה ניתן להשיג שלום במזרח התיכון. כ־50% מן העם ומן הממסד תומכים ברעיון זה, אמר.

מוחמד ותד (מפ"ם) אמר שעקב המצב הציבורי במדינה חש מבולבל: פרס מילא את העיתונות באירופה בידיעות שהממשלה מסכימה לוועידה בין־לאומית, ואילו שמיר אמר שהוא מתנגד לכך. גאולה כהן (התחיה) גורסת כי אף גורם רציני לא ירצה להשתתף בוועידה, שבה ייאמר מראש שלמשתתפים — פרט לצדדים עצמם — לא תהיה סמכות של ממש לפעול. היא תבעה בחירות, כדי שהעם יחליט.

צור מעודד את הנהלת רשות השידור

אם תחליט הנהלת רשות השידור על השבתת מגן של הטלוויזיה, עד שיושלט שם סדר, הוא תומך בכך תמיכה מלאה, אמר מ"מ שר החינוך והתרבות, יעקב צור, בתשובה על כמה הצעות לסדר היום שהתייחסו להפסקת שידור משחק הכדורסל והאיחור בשידור מהדורת "מבט" ביומיים האחרונים. דוד צוקר (רצ), גרשון שפט (התחיה) ופנחס גולדשטיין (ליכוד־ליברלים) תבעו צעדים נמרצים נגד הטכנאים שגרמו להפסקה.

סיכוי לביטול הצנזורה על מחזות

סיכוי ממשי של ביטול הצנזורה על מחזות נראה אמש באופק, כאשר הגיש מרדכי וירשובסקי (שינוי) הצעת חוק בנושא זה. על־פי בקשת הממונה על ענייני משרד הפנים, סגן השר רוני מילוא (ליכוד־חרות) נדחתה ההצבעה. וירשובסקי הודיע כי מילוא עצמו אמר שהוא תומך בהצעה.

קיסר הורה להוריד בדרגה אחת שכר חברי הוועדה המרכזת

מאת יהודית וינקלר,
סופרת "הארץ"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הורה לשנות את תוספת השכר שניתנו לחברי הוועדה המרכזת. כמבור העלה שכר חברי הוועדה המרכזת בשתי דרגות, לדרגת השיא של הדירוג האחיד, היא דרגה כ"ד.

בעקבות הפרסומים על ה"הקפצה", נערכה שלשום התייעצות בין מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לבין גרשון שגיא, ראש אגף המינהל וכוח אדם בוועד הפועל. סוכם להוריד את חברי הוועדה המרכזת לדרגה כ"ג של הדירוג האחיד וככל הנראה העניין כולו ייבדק מחדש.

הקידום ניתן לחברי הוועדה המרכזת החל מאפריל 1986 על פי החלטה פנימית באגף המינהל. הנושא לא הובא לדיון במליאת הוועדה המרכזת והגיע לידיעת הציבור באמצעות שאילתא של ח"כ יעקב שמאי, יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות. מהוועד הפועל מסבירים כי מאז אפריל 1980 לא הועלו חברי הוועדה המרכזת בדרגה.

נחשף עוד ניסיון לדקירת יהודי במזרח־ירושלים

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

נסיון נוסף של דקירת יהודי בירושלים על ידי ערבים, נחשף אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים. פרטי המקרה לא נודעו עד כה. נגד שני צעירים ממזרח ירושלים, בני 18 ו־15 ממזרח ירושלים הוגש אתמול כתב אישום בנושא זה והם נעצרו עד תום ההליכים.

סקר: מרבית היורדים — בעלי תואר אקדמאי

מאת גדעון אלון,
סופר "הארץ"

סקר שנעשה בקרב קהיליית היורדים בארה"ב ע"י נציגות משרד העבודה והרווחה בארה"ב מגלה כי מרבית הישראלים שירדו מהארץ בין השנים 1965־1984 הם בעלי תואר ראשון ושני ומקצתם בעלי תואר שלישי. בשנת 1980 בה הגיעו ממדי הירידה מהארץ לשיאם, [illegible] היורדים בעלי תואר שלישי.

[illegible] 1,100 ראשי משפחות של ישראלים אקדמאים השוהים בארה"ב וקנדה שנתיים לפחות ונחשבים כמועמדים לשוב ארצה.

ראש הנציגות של משרד העבודה והרווחה בארה"ב והקונסול עמוס חוד, מציין בדו"ח מסכם לשנת 1986 שהוגש לשר העבודה והרווחה משה קצב, כי "מתוך סקר זה ניתן ללמוד כי התעסוקה מהווה את הגורם המרכזי המכריע לגבי החזרה לארץ. ככל שיהיה יותר היצע של מקומות תעסוקה בארץ, ישובו יותר ישראלים הביתה".

חוד מרגיש כי ישראלים אקדמאים, בתוכם אנשי מדעים, מהנדסים, רופאים ואנשי מפתח בענף האלקטרוניקה והמחשבים, מאכלסים יותר ויותר את התעשייה והמוסדות האמריקאיים. לדבריו "בריחת המוחות" של הישראלים המחפשים אפשרויות קידום בארה"ב וקנדה נמשכה גם ב־1986, כאשר בעמק הסיליקון שבקליפורניה מרוכזת אוכלוסייה ישראלית גדולה. הוא הדגיש כי חלק ניכר מהתעשייה המתקדמת ביותר בעולם מנוהלת ע"י מומחים ישראלים וחלק מהתעשיות אף הוקמו ע"י ישראלים שהפכו למיליונרים. חוד מציין כי רבים מן המדענים, המהנדסים והרופאים, בתוכם בעלי מוניטין [illegible] לשוב ארצה, אם תוצע להם משרה הולמת את כישוריהם, גם אם השכר והתנאים יהיו פחותים מאלה המקובלים בארה"ב.

הקונסול הישראלי מדגיש בדו"ח כי סכנת ההתבוללות הפוקדת קהילות יהודיות רבות ברחבי העולם, החלה לפקוד גם את קהיליית היורדים בצפון אמריקה. לדבריו הגם שאין נתונים מדויקים לגבי ממדי ההתבוללות, ההערכה היא שכ־8־10% אחוז מהיורדים בארה"ב וקנדה מתבוללים בעיקר ע"י נישואי תערובת. הוא הוסיף כי כ־90% אחוז מהיורדים שולחים את ילדיהם לבתי"ס ציבוריים־ממשלתיים לא יהודים וגם מרבית חבריהם [illegible] לבית"ס הם לא יהודים.

"הסכם לשיתוף פעולה בין 'המוסד' הישראלי ליוון"

ביירות (ע"מ). רדיו קול המולדת, המסתמך על כתב עת יווני שאין הוא מפרט את שמו, מסר כי הושג הסכם לשיתוף פעולה בין ה"מוסד" הישראלי לבין מנגנוני הביטחון החשאי של יוון.

משלחת של מנגנוני המודיעין היווניים, לדברי כתב העת, ביקרה בישראל בשבוע האחרון של ינואר 1987. המשלחת קיבלה הצעה לפיה ה"מוסד" הישראלי ידריך את אנשי המודיעין היווניים.

מנהל אגף הנכסים בוועה"פ הועבר מתפקידו בגלל שלא החזיר הוצאות אש"ל חריגות

מבקר ההסתדרות שהמליץ על ההעברה לא מצא כל הוכחה לתלונות נוספות בעניין קבלת טובות הנאה של גד אגוזי תוך כדי מילוי תפקידו

מאת יהודית וינקלר,
סופרת "הארץ"

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר החליט להעביר את גד אגוזי, מנהל אגף הנכסים בוועד הפועל מתפקידו, בעקבות ממצאי מבקר ההסתדרות. אגוזי זומן שלשום לקיסר שהציע לו שני תפקידים חלופיים.

מבקר ההסתדרות, נפתלי בלומנטל, קבע כי אגוזי לא החזיר הוצאות חריגות של אש"ל לקופת הוועד הפועל של ההסתדרות בסך 956 ש"ח. המבקר לא מצא כל הוכחה לתלונות נוספות בעניין קבלת טובות הנאה, תוך כדי מילוי תפקידו כמנהל אגף הנכסים. עם זאת הגיש ח"כ יעקב שמאי, יו"ר סיעת הליכוד בהסתדרות תלונה למשטרת ישראל על חשדות לשוחד נגד אגוזי בנושאים שלדעת מבקר ההסתדרות לא הוכחו.

בעקבות החלטתו של קיסר להעביר את אגוזי מתפקידו [illegible] ולהציע לו תפקיד אחר [illegible] אי בהירות ביחס לפסיקתו של מבקר ההסתדרות. [illegible] מנהלים אינה מאפשרת את המשך העסקתו כמנהל אגף הנכסים. כיצד מתיישבת הפסיקה עם מינויו לתפקיד אחר במערכת ההסתדרותית. דובר ההסתדרות אמר אמש כי המבקר בלומנטל המליץ להחליף את אגוזי בתפקידו.

המר לא הורשה להתערב במאבק בין דתיים לחילונים ב"מקווה ישראל"

מאת נילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

יו"ר הוועד המנהל של בית הספר החקלאי, "מקווה ישראל", סיכל נסיון מצד שר הדתות, להתערב במאבק בין דתיים לחילוניים במוסד. יו"ר הוועד, יחזאל ארמוני, השיב בשלילה לפניית השר זבולון המר לאשר לו להשתתף בדיון מוסדיים, בהבעת אנשי האגף לחינוך ממלכתי־דתי במשרד החינוך, לאשר מגורי רב בבית הספר. יצויין, כי מוסד זה הוא היחיד בארץ, בו לומדים גם תלמידים חילוניים וגם תלמידים דתיים. העובדים החילונים במקום והרשויות הנוגעות בדבר, במשרד החינוך ובעליית הנוער, טוענים כי מגורי רב בבית הספר, יפרו את הסטאטוס־קוו.

נודע, כי המר אמר ליחזאלי שהוא מבקש לשכנע את החברים החילונים בוועד המנהל, בצורך במגורי רב בבית הספר. יחזאלי השיב לו, כי השתתפותו בישיבה תלויה בהסכמת שר החינוך, יצחק נבון, שהנושא הוא בתחום טיפולו. אולם היות שנבון בחו"ל, לא ניתן לשאול את פיו.

בידי סופרת "הארץ", מצוי העתק נייר עמדה של המתנגדים למגורי רב במקווה ישראל, שיוצג מחרתיים בדיון. נאמר בו בין השאר, כי תביעה זו, היא רק אחת משורה של תביעות שהציגו המפקחים הדתיים, מטעם משרד החינוך ועליית הנוער עוד ב־1982 שמטרתן, למעשה, הפרדה טוטאלית בין החלק הדתי והחלק החילוני במוסד.

בין התביעות שהועלו ב־1982, מניעת עבודה משותפת בענפי המשק של התלמידים החילונים והדתיים, איסור על הבנות להסתובב בקאמפוס במכנסיים קצרים ואיסור על זוגות להסתובב "בצורה שאינה הולמת" מוסר חינוכי דתי. כן המליץ בשעתו, לאסור על בעל המזנון המקומי, למכור מוצרי חלב, משום שרוב ארוחות הצהריים בבית הספר הן בשריות.

עורכת את העמוד: אורית גלילי

הפסיכולוג הראשי של צה"ל לשעבר, ד"ר שבתאי נוי

"סיקור נרחב של התאבדויות מגביר סכנת חיקוי ע"י בני נוער אחרים"

(ע). במקרים של אסונות המוניים, דוגמת אסון צומת הבנים, יש למנוע ככל האפשר כיסוי תקשורתית לפרטי האסון, ולמנוע ראיונות אישיים עם בני המשפחות והמקורבים לנספים. זאת אמר שלשום ד"ר שבתאי נוי, שהיה עד לאחרונה הפסיכולוג הראשי של צה"ל. בהרצאה שנשא בכנס פסיכולוגים מחוזי שנערך באופקים, הוא סיפר על מעקב שערך בשנתיים האחרונות אחר השפעות של סיקור תקשורתי של אסונות המוניים על הציבור.

לדבריו, "ככל שתופחת חדירת התקשורת לפרטים, ייקל על המערכת שנפגעה להחזיר את עצמה לתפקוד תקין". הוא הציע, שלמרות נטיית ההתגודדות הטבעית של המקורבים לנספים, הם ימנו מתוכם איש קשר לעיתונות, שידווח ענייני ומצומצם על האירועים וינסה לשכנע את התקשורת להסתפק בכך ולאפשר למערכת שנפגעה לשקם את עצמה מהר יותר וללא חיטוט בפרטים.

התקשורת מעודדת

לדברי ד"ר נוי, סיקור תקשורתי נרחב של התאבדויות צעירים מגביר את הסכנה של חיקוי מעשי התאבדויות על־ידי בני נוער אחרים. "מקריאה על מקרים דומים, עלול הצעיר לקבל עידוד לכוונות ההתאבדות שלו, ולכן מוטב לצמצם את סיקור התאבדויות הנוער" — אמר ד"ר נוי.

בכנס הפסיכולוגים שנערך באופקים, ושהוקדש לנושא התאבדות ילדים ונוער, השתתפו כ־50 פסיכולוגים מכל הארץ.

68 נסיונות התאבדות בדרום

איתן רבין, סופר "הארץ" בדרום מוסיף: 68 נסיונות התאבדות אירעו בשלושת החודשים האחרונים בדרום הארץ, 18 מהם הסתיימו במוות. דרכי ההתאבדות כוללות בליעת גלולות, תליה, קפיצות מגבהים גבוהים ושימוש בנשק חם.

פתרון

המבחן העצמי לאיש עסקים

אם סימנת „נכון" יותר מ־6 שאלות, סימן שאתה מנהל עסוק ביותר הזקוק לפתרון יעיל, שיוסיף לך זמן עבודה! זה סימן שחסר לך „פלא־פון".

טלפון למוטורולה־תדיראן 03־388307

קח "אמרלד" תדיראן בדרך הקלה

6 תשלומים שקליים בלי ריבית

אמרלד - מערכת טלפון רב קוית מודולרית יעילה ואמינה למשרדים עם עומס עבודה גבוה מ-2-16 קווי חוץ, מ-4-32 שלוחות פנים.

משווק מורשה של תדיראן

משרד ראשי: ריינס 23 ת"א טל: 244795, 238238 ר"ג: עוזיאל 97 טל: 763843, 772027

אינטרפון מערכות תקשורת (א. קלאר)

החברה המובילה בהתקנות מערכות אמרלד ותקשורת פנים.

שרות בלעדי בלילי דיזנגוף 263

ניקוי יבש תוך שעה

רק עם הציוד המשוכלל ביותר בארץ אפשר לעשות זאת!
נכנסים ל"לילי" בדיזנגוף, מוסרים את הבגד, ממשיכים לעבודה, לסידורים,
או מעבירים שעה קלה בבית קפה סמוך. חוזרים כעבור שעה - והבגד כבר מוכן.

נסה את רשת "לילי" במיגוון שרותים נוספים: ניקוי זמש ועור, ניקוי שמיכות ווילונות,
ניקוי ותיקון שטיחים, צביעה ואשפרת בגדים ועוד.
ב"לילי" מובטח לך תמיד השרות המקצועי, האמין היעיל והבטוח ביותר.

לילי
ניקוי יבש - המהיר בעיר
ת"א - דיזנגוף 263, בבלי - פסגי דקל, רימון - מרכז מסחרי

هكذا من الاصل

صكنا من الاهل

מאט בריאן ושוואן לדיוק בוחנים את מעטה הקרח והשלג שכיסה את ביתם שבאיספטלייק, איווה (ארה"ב), לאחר סערה קשה. (צילום: איי־פי).

קפריסין: טענות ישראל שהאי הפך תחנת מעבר למחבלים — שרירותיות

ניקוסיה (ע"ר). ממשלת קפריסין הכחישה אתמול את טענת ישראל, שהאי הפך להיות תחנת מעבר למחבלים פלשתינאים המבקשים להגיע ללבנון.

"טענות ברוח זו, שהושמעו ע"י מפקד הצי הישראלי, הן שרירותיות, ונטולות יסוד", אמר דובר הממשלה, פטרוס וסקרידיס, בגילוי דעת שקרא מן הכתב.

כזכור שבה חיל הים לאחרונה 50 אנשי פת"ח, שהיו על סיפונה של ספינה של הנדורס, שהפליגה ביום ו' מקפריסין לעבר לבנון. בהקשר זה אמר האלוף אברהם בן שושן, מפקד חיל הים, כי האי הפך למטה למחבלים המבקשים להגיע ללבנון. "כחוות רבים מתרכזים שם", הוסיף האלוף בן שושן.

בהגיבו על דברים אלה אמר הדובר הקפריסאי: "אין לצפות לכך שהממשלה (של קפריסין) תאסור על תיירים ערביים להיכנס לקפריסין ולהשאר בה, אלא אם כן במקרים שישנן סיבות מיוחדות לאיסור כזה. כן מובן מאליו שהממשלה אינה יכולה למנוע מאנשים לצאת לדרכם לכל אשר ירצו. על כן קפריסין איננה בעיה, לא לגבי ישראל, ולא לגבי כל ארץ אחרת, ואף אינה בסיס ומרכז לאש"ף, או לארגון אחר כל שהוא".

סוחר נשק שוודי סיפק לאיראן 3 מיליון ק"ג חומר נפץ ב־3 שנים

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). סוחר הנשק השוודי קרל היינץ מינץ, ששמו הוזכר בהקשר להברחות נשק שיוצר במפעל בופורס לאיראן, סיפר בראיון לעיתון השוודי הנפוץ אקספרסן, כי חתם עם נציג ממשלת איראן חוזה לאספקת שלושה מליון ק"ג חומרי נפץ מסוגים שונים שסופקו בין השנים 1983־1986.

העסקה כללה גם ציוד למילוי חומרי הנפץ בתרמילי כדורים. שוויה הגיע ל־100 מליון דולר והחומר מנה בוצעה בחלקה בדרך אווירית, אך מרביתה נשלחה בדרך הים. "מאחר וידעתי כי ממשלת מצרים לא תתיר מעבר ציוד צבאי לאיראן דרך תעלת סואץ, הסוותי יעד המטען כאילו נשלח לקניה ומדינות אחרות באפריקה" אומר מינץ בראיון.

מינץ מכחיש את טענות ממשלת שוודיה כי הונה אותה בעסקה זו ואמר כי הממשלה והגופים האחרים הקשורים לייצוא נשק ידעו בדיוק עבור מי מיועדים חומרי הנפץ. מינץ לא נוקב בשמו של אולוף פלמה. אך בדבריו יש אישור לטענת מפעל "בופורס" כי אולוף פלמה ידע על מכירות נשק לאיראן ועיראק, מה גם ששימש שליח מזכיר האו"ם לתווך בין איראן לעיראק.

הפסנתרן ליבראצ'ה מת מאיידס

פאלם ספרינגס, קליפורניה (ע"ר). הפסנתרן הבדרן ליבראצ'ה מת מדלקת ריאות שנגרמה על־ידי מחלת האיידס. כך עולה מחקירה שביצע חוקר מקרי מוות בקליפורניה ריימונד קארילו, שהדגיש כי נעשה נסיון להעלים מידע זה מהעיתונות.

קארילו אמר כי יתכן שהבדרן, שמת ביום רביעי שעבר בפאלם ספרינגס, סבל במשך חודשים או שנים מהמחלה הקטלנית. רופאו של ליבראצ'ה אמר בשבוע שעבר, כי הפסנתרן מת מדום לב כתוצאה מנזק במוח.

יצויין כי באוקטובר 1982 הגיש נהגו ומזכירו לשעבר, סקוט תורסון, תביעה בסך 115 מיליון דולר נגד הפסנתרן, בנימוק כי "הקשר מיני, רגשי ועיסקי" בן שש שנים הופר, כאשר ארבעה גברים הוציאו אותו בכוח מהבית בו התגורר יחד עם ליבראצ'ה.

לפי מסמכים של בית־המשפט, הסכים אז ליבראצ'ה, שמעולם לא התחתן, לשלם לתובע 95,000 דולר.

הונקר דחה דרישת גורבאצ'וב לשנות את שיטת הבחירות בגרמניה המזרחית

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

מנהיג מזרח גרמניה אריך הונקר, דחה את הצעותיו של מנהיג ברית המועצות מיכאל גורבאצ'וב לשינוי שיטת הבחירות והודיע כי מזרח גרמניה תשמור על שיטת מועמד יחיד לבחירה.

בנאום שנשא בפני חברי הממשלה המזכירות של ארצו על המשטר הסוציאליסטי רמז הונקר על התנגדותו להצעות גורבאצ'וב אם כי לא הזכיר את שמו במפורש. בין היתר אמר הונקר כי בכל מדינה יש לחפש דרכים ליישום המשטר הסוציאליסטי ההולמות את תנאיה המיוחדים של הארץ וזו הסיבה שיש שוני בין מדינה למדינה".

נאומו של הונקר, שהקיף תשעה עמודים, הודפס במלואו על ידי העיתון "נויס דויטשלאנד", לעומת נאומו של גורבאצ'וב, בפתיחת מושב הוועד המרכזי הסובייטי, שהודפס על פחות מעמוד אחד.

ראש הוועד היהודי בוואשינגטון פוטר כי "תמך יותר מדי בישראל"

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). מאמר תמיכה בישראל שכתב מייקל ג'י רוזנברג בניו יורק טיימס, מאמר נוסף שביקש לפרסם בו הוא מגן על פעולות חיילי צה"ל בגדה, וכן התקפה על התפתחות מחודשת של אנטישמיות בגרמניה, הביאו בסופו של דבר לפיטוריו מראש נציגות הוועד היהודי האמריקאי בוואשינגטון. לדברי גורמים המקורבים לפרשה פוטר רוזנברג משום "שתמך יותר מידי בישראל ותקף יותר מידי את האנטישמיות". במאמר בג'ואיש וויק הסביר סגן המנהל האקזקוטיבי של הוועד היהודי האמריקאי, דויד גורדיס כי פיטוריו של רוזנברג לא היו על רקע כתבותיו.

מוריס אמיתי שהיה מנהלה של איפ"אק אמר לג'ואיש וויק כי רוזנברג פוטר משום שגילה תקיפות רבה בהגנה על ישראל. גורמים בוועד היהודי אמריקאי, ארגון יהודי מן החשובים בארה"ב, אשר נוסד ב־1906 מסרו ל"הארץ", כי בארגון לא ראו בברכה את פעולותיו של רוזנברג שמונה כיו"ר הסניף הוואשינגטוני לפני חצי שנה. "מנהליו התערבו בכתיבתו על כל צעד ושעל, ביטויים פרו ישראליים במיוחד הוצאו מן העיתון אותו ערך עבור הוועד היהודי, והתקפות על אנטישמיות היו מרוככות תוך לחץ".

בוי ג'ורג' ואבא

הזמר הבריטי בוי ג'ורג', המואשם בעבירות סמים, מגיע לבית המשפט בלונדון מלווה באביו (צילום: איי־פי).

בת 26 לשנת מאסר על קיום יחסים עם בן 9

מאת גלעד דותן
סופר "הארץ" בקנדה

קאלגרי (מיוחד ל"הארץ"). גרושה בת 26 האם לשני ילדים קטנים, נידונה אתמול בבית משפט בעיר קאלגרי, קנדה, לשנת מאסר, על קיום יחסי מין עם ילד בן 9. מן העדויות במשפט התברר, כי המדובר באישיות ילדותית, שהודה שביקשה לגמול לילד על סימני החיבה

שרון פנה לראש הממשלה לעכב ההחלטה להעלות שיעור הריבית

הזהיר מסיכון היציבות במשק ופגיעה קשה בהשקעות בתעשיה, במסחר ובחקלאות ★ כלכלני איגוד לשכות המסחר: ההעלאה תגרום לעליית רבית שנתית אפקטיבית ממוצעת עד ל־85.6%

מאת צבי זרחיה
ואברם צחר
סופרי "הארץ"

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, פנה אתמול אל ראש הממשלה בדרישה לעכב את החלטת בנק ישראל, להעלות את שיעור הריבית החודשית באחוז. שרון הזהיר כי העלאה זו תסכן את היציבות במשק ותפגע קשה בהשקעות בתעשיה, במסחר ובחקלאות. לדבריו היא נוגדת סיכומים בממשלה וההחלטה עליה התקבלה ללא התייעצות עם שרי הממשלה הנוגעים בדבר.

במכתבו לראש הממשלה אומר השר שרון כי בזמן שהממשלה מבקשת לעודד את המיגזר היצרני, להגביר את היצור והיצוא, מעלית הריבית באחוז, דבר שיפגע קשות בענפים היצרניים.

ד"ר מרדכי פרנקל, מנהל מחלקת המחקר בבנק ישראל אמר אתמול כי פנייתו של שר התעשיה והמסחר לא הגיעה אל בנק ישראל. פרנקל אמר "אני בוחן קצת תמה, כי ניהול המדיניות המוניטרית הוא על פי החוק, עניין בלעדי של בנק ישראל. אם יש לשר התעשיה והמסחר השגות על המדיניות המוניטרית ראוי שיפנה במישרין לנגיד."

אריאל שרון

עוד אמר כי מדיניותו של בנק ישראל היא לגרום לכך שירידת הריבית הריאלית לא תעודד הביקושים במשק ותיצור לחצים אינפלציוניים. בנק ישראל לא יפעל ולא ינסה לפעול באופן מלאכותי לשמור על ריבית גבוהה היות והדבר יתן אותותיו על האינפלציה ועל מאזן התשלומים. מנהל מחלקת המחקר אמר כי דווקא העלאת ריבית מורידה את קצב האינפלציה.

משמעות ההעלאה לגבי שיעור הריבית הריאלית

חישובים שערכו לאחר שנודע על החלטת בנק ישראל להעלות באחוז בחודש את הריבית הבסיסית בחשבונות החח"ד, מראים כי העלאת הריבית תגרום להעלאת הריבית השנתית האפקטיבית הממוצעת ל־85.6%. בהנחה של אינפלציה חודשית של כ־2%, שיעור הריבית הריאלית יגיע במשק ל־54.7%.

לדברי נשיא לשכות המסחר, דני גילרמן, העלאת הריבית תגרום גידול שנתי של כחצי מיליארד דולר בהוצאות המימון של המגזר העסקי. כתוצאה מהגידול בעלויות יוגברו הלחצים האינפלציוניים ותתערער היציבות, שהושגה בעמל כה רב. גילרמן דיבר בפגישה עם הכתבים הכלכליים.

נשקלת עתירה לבג"ץ

הנהלת לשכות המסחר החליטה אתמול לפתוח במאבק ציבורי נגד החלטה זו והטילה על יועציה המשפטיים לבדוק את האפשרויות להגשת עתירה לבג"ץ. היועצים המשפטיים של לשכות המסחר בודקים גם את החלופה של הגשת עתירה לבית המשפט המחוזי, בבקשת צו מניעה בעניין זה נגד הבנקים, האמורים ליישם את החלטת בנק ישראל.

לדברי גילרמן בהסכם על עסקת החבילה מ־27 בינואר, בסעיף 7 של ההסכם, נקבע במפורש כי הממשלה תפעל להורדת שיעורי הריבית במשק. בחוק בנק ישראל, בסעיף 3, נקבע כי על בנק ישראל לבצע את מדיניותה הכלכלית של הממשלה. לדברי גילרמן, אישור העלאת הריבית מצד הממשלה הוא הפרה בוטה של ההסכם הכתוב. החלטת בנק ישראל, בניגוד להסכם ולמשקף את מדיניות הממשלה, היא עבירה על החוק.

גילרמן אמר אתמול כי פנה לראש הממשלה למלא מקומו ולשרי האוצר והתעשיה שיתערבו למנוע את העלאת שיעור הריבית. מהנהלת לשכות המסחר נמסר כי שני שרים בממשלת שמיר הבטיחו להעלות עניין זה לדיון בישיבת הממשלה הקרובה.

עובדי המדינה יתבעו לפתוח במו"מ לחידוש הסכמי השכר בשל שחיקה

מאת יהודית וינקלר

עובדי המדינה יתבעו לפתוח לאלתר במשא ומתן לחידוש הסכמי השכר נוכח שחיקתו הגוברת. השכר התחילי ירד לשיעור 58.5% מהשכר הממוצע במשק לעומת שיעור של 69% ב־1984.

מזכירות הסתדרות עובדי המדינה תדון היום בגיבוש עמדתה לקראת המשא ומתן ובתוך כך מסר אהרן הרלמן, חבר המזכירות, נתונים על תנודות שכרם של עובדי הדירוג האחיד המחייבות לדעתו לתבוע תיקון משמעותי בשכר. הרלמן מסר כי 64% מעובדי הדירוג האחיד בשירות המדינה משתכרים כיום בין 481־547 ש"ח ברוטו, ו־24% מעובדי הדירוג האחיד משתכרים בין 590־797 ש"ח ברוטו. הרלמן מסר שכ־11% מעובדי המדינה מועסקים על פי חוזים אישיים או במעמד ארעי. בשירות הממשלתי מתחזקת הנטיה להעסיק עובדים על פי חוזים אישיים שעלותם אינה מתוקצבת בסעיף שכר אלא בסעיפי הוצאות.

סופרת "הארץ" מעירה כי מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר לא פרסם עדיין תביעה חד משמעית לפתוח במשא ומתן כולל לחידוש הסכמי השכר, אלא התנה זאת בהתפתחויות המשקיות. קיסר הדגיש אמנם שהעובדים לא יוותרו בעיסקת החבילה על הסכמי השכר, המסתיימים במארס, אולם לא העמיד את תום תוקפם כמועד אולטימטיבי לפתיחת משא ומתן על הסכמים.

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של
רות פליישמן
בפריז
ההלויה תיערך ביום ששי י"ד שבט תשמ"ז 13.2.87
בשעה 11.00 בבית העלמין הישן בחיפה
סוניה פליישמן
מישל ודרור מבורך

יקירנו
זאב תאודור כץ
א י נ נ ו
צווה גופתו למדע
נורית, אורי, אורה, עידית והילה רוזן
מיכל, מוטי, טל וחן שמגר
פאולה הניגמן

לבנו היקר
אתך באבלך הכבד במות אביך
נורברטו גרסטנהבר
ז"ל
נורית, אנדי, פבי ודנה
פינקי וברוך אדלר
קרן ואבנר בריון
סילביה ועמנואל אדלר
דבורה ודניאל סלוצקי
אולגה ודניאל גולדמן
פרימה וג'ק גרנק

גורמי בורסה: מכירת אג"ח על ידי בנק ישראל במחירים מנופחים ביום ההודעה על ייקור הריבית — שערוריה

דובר בנק ישראל: איננו יכולים להפסיק פעילותנו בגלל צעדים מוניטריים

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

העובדה שבנק ישראל מכר ערב ההודעה על יקור הריבית, אגרות חוב ב־25 מיליון ש"ח במחירים מנופחים היא שערוריה, לדברי גורמים הפעילים בבורסה. לטענתם, לו ידעו מראש על כוונת בנק ישראל לייקר את הריבית, הם היו נמנעים מפעולת הרכישה, שנעשתה על סמך מידע חלקי, ובמחירים מנופחים.

הגורמים הבורסאיים מציינים כי ביעבר התברר כי הרכישה היתה מוטעית, מכיוון שכעבור יום, הופיעו לאגרות החוב היצעים בהיקף 32 מיליון שקל, שנקלטו בירידות שערים. לטענתם, בנק ישראל, בהודעו על הכוונה לייקר את הריבית, חייב היה להימנע מהנפקת האגרות בבורסה.

יהודה דרורי, הממונה על שוק ההון מסר בתגובה, כי תכנון גיוס ההון בבורסה, נקבע כמה ימים מראש, עוד לפני מסירת ההודעה על שינוי הריבית, ולא היה סיפק בידי בנק ישראל לשנות את תכנית גיוס ההון.

דובר בנק ישראל מסר בתגובה כי בנק ישראל, כמו כל בנק מרכזי אחר בעולם, אינו נוהג להפסיק את פעולותיו השוטפות בבורסה, או כל פעולה בנקאית אחרת, כתוצאה מצעד מוניטרי שננקט. לדברי הדובר, גם בעבר לא נהג בנק ישראל להפסיק את פעילותו כתוצאה מהודעה של שינוי הריבית. לטענתו, ההודעה על הכוונה לשנות את הריבית, מועברת מבעוד מועד, על מנת שיהיה סיפק בידי כולם להגיב בהתאם.

מרכז ההשקעות אישר 443 מיליון ד' ב־3 שנים למפעלים בעיירות פיתוח

יתרמו ליצירת 7425 מקומות עבודה ★ 285 מיליון דולר למפעלים בקבוצים ו־82 מיליון דולר להקמת תעשיות בישובי יש"ע

מאת עדנה אריחר

בשלוש השנים האחרונות אישר מרכז ההשקעות 443 מיליון דולרים להקמה והרחבה של מפעלים בעיירות פיתוח, שיתרמו ליצירת 7425 מקומות עבודה, 285 מיליון דולרים למפעלים בקבוצים ו־82 מיליון דולר להקמת תעשיות בישובי יש"ע, מסר אתמול שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון בוועדת העבודה והרווחה שדנה במצב ערי הפיתוח.

בהתייחסו לבקורת, שמתח ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס, כי ההעדפה במסגרת מדיניות משרדו היא לישובי יהודה ושומרון אמר שרון, כי הוא חולק על קביעת עקרונות והצגת נתונים שמאחוריהם הסתתרו באופן ברור דברים שמתאימים יותר למאבקים פנימיים פוליטיים.

על האבטלה בערי הפיתוח מנתונים שמסר לוועדה מכון ירושלים לחקר ישראל, מתברר ששיעור המובטלים הצעירים בערי הפיתוח הוא עד 40% מכוח העבודה. בעיירות הפיתוח בדרום הארץ מצב התעסוקה הוא הגרוע ביותר. שיעור האבטלה בדרום גבוה יותר מ־11.6% לעומת 10.8% בצפון. ענפי התעסוקה בעלי שיעורי האבטלה הגבוהים ביותר הם החקלאות, בנין ומסחר. בשנת 1985 נפלטו מהמובטלים מענף התעשיה בגלל חלקו היחסי הגבוה של ענף זה בסך כל התעסוקה.

יו"ר ועדת העבודה והרווחה ח"כ אורה נמיר אמרה כי הנתונים שמסר השר על פיתוח והשקעות במפעלים ובערי פיתוח שיביאו בשנים הבאות ליצירת 7000 מקומות עבודה, אינם נתון שאפשר להסתמך עליו כנתון אמיתי מאחר ולא כלולים בו מספרי אבטלה, סגירת מפעלים, וצמצומם; כל אלה לעומת הנתונים על תוספת צפויה של מקומות עבודה שמציג השר יכולים להצביע בסופו של דבר על מאזן שלילי.

היא הודיעה כי ועדת העבודה והרווחה הקפיאה בשלב זה את השלמת החקיקה להחמרת הקריטריונים לקבלת דמי אבטלה עד להשלמת החקיקה על שכר מינימום. עם השלמתה, תושלם החקיקה שתחמיר את הקריטריונים. אולי כשישגשג של חקיקה, אמרה, ניתן יהיה להגביר את המוטיבציה לעבודה.

יו"ר ארגון ערי הפיתוח שאול עמור הגיש אתמול לשר האוצר בקשה לסיוע בסכום של 100 מיליון ש"ח לכיסוי גרעונות ערי הפיתוח מלפני שנתיים, שנוצרו בשל ריבית חריגה על אשראי שאולצו המועצות לשלם ובשל איחור בהעברת תקציבים של הממשלה למועצות. בפגישה שקיים ח"כ מאיר שיטרית (ליכוד) עם שר האוצר, הציע כי סכום הסיוע לעיירות הפיתוח לא יהיה תקציבי כי אם ינתן כפריסת חובות ל־10 שנים.

במשא ומתן מתקדם מתנהל בין נציגיהם לבין הנהלת החברה:

400 עובדי מינהלת "תדיראן" תובעים הצמדת שכר לעלית המדד

מאת יהודית וינקלר

400 עובדי מינהלת "תדיראן" תובעים להצמיד את שכרם למלוא עלית המדד על בסיס חודשי. משא ומתן מתקדם מתנהל בין נציגיהם לבין הנהלת החברה. אם יושג הסכם ולו גם הסכם פשרה כי שכר הבכירים והפקידות יוגן על ידי הצמדתו למדד במועדים תכופים, יוצר בכך תקדים לא רק בחברת העובדים כי אם גם בסקטור הציבורי כולו.

דובר הנהלת החברה אישר אמש כי המשא ומתן נמצא בשלבים מתקדמים, אך קיים עדיין פער בין תביעות עובדי המינהלה לבין עמדת הנהלת החברה. בעוד העובדים תובעים לשמור על שכרם הריאלי על ידי הצמדתו לעלית המדד מדי חודש בחודשו, הגישה ההנהלה הצעות נגדיות כי העדכון יעשה לעתים רחוקות יותר.

תסיסה בחברה

אופיו של המשא ומתן מעורר תסיסה במגזרים אחרים של החברה, שכן חלק ניכר מעובדי המינהלה הם בכירים, בעלי שכר גבוה והטבות נלוות. דובר הנהלת החברה אמר אמש כי גם מצד ההנהלה יש נכונות למצוא שיטה שתמנע תנודות חריפות של השכר בתקופת הסכם, שכן הנסיון מלמד כי ההנחות המעוגנות בהסכמי השכר הקיבוציים לשמירת השכר הריאלי יוצרות לעתים, בתקופת ההסכם, קטעי שפל ברמת השכר.

מצבה הקשה של חברת "תדיראן" מעסיק בחודשים האחרונים את צמרת חברת העובדים וצמרת ההסתדרות. בחוגי העובדים בכמה מהמפעלים קיימת התמרמרות רבה על כך שהפקידות הבכירה נהנית מהטבות מפליגות שעה שיש עובדים בעלי שכר נמוך. מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר בוועדה המרכזת כי המצב הנוכחי ב"תדיראן" לא יוכל להימשך אך הסביר כי הוא נובע מהעובדה ש"תדיראן" הועברה מניהול אפריקאי לידי "כור". הוא הוסיף כי ההסתדרות תפעל להפסקת העסקתם של עובדים על פי חוזים אישיים, אך תבוע במקביל מהעובדים להסכים להגברת הניידות בחברה. דני רוזוליו, מזכיר חברת העובדים הודיע כי שכרם של הבכירים הופחת באחוזים ניכרים.

השכר לא שולם — מועצת חצור הגלילית שבתה

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

180 העובדים במועצה המקומית חצור־הגלילית פתחו אתמול בשביתה ללא הגבלת זמן בגלל שהמועצה לא שילמה להם את משכורת חודש ינואר. עקב כך יתבטלו שיעורים בלימודים בגנים לאחר שעוזרות הגננות לא יגיעו לעבודה. העובדים טוענים עוד כי לא הועברו אליהם קרנות ההשתלמות כפי שקיבלו עובדים אחרים.

גדלו הפסדי חברת הבניה בן יקר גת

מאת אריה לביא

הפסדיה של חברת הבניה בן יקר גת, גדלו במחצית הראשונה של השנה, שהסתיימה בסוף ספטמבר 1986, פי חמישה ויותר והגיעו ל־252 אלף שקל, לעומת 41 אלף שקל בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

ההפסדים נרשמו למרות גידול בהכנסות החברה מעבודות, בשיעור של 28%. אלה הגיעו לכ־6 מיליון שקל בקירוב.

בעלי מניות ב"דובק": נתבע את משפחת גהל על גזל החברה

האסיפה הכללית דחתה בחירת הדירקטוריון החדש בשבועיים

מאת יונתן שרמן

בעלי מניות בחברת "דובק" מבקשים לתבוע בשם החברה את משפחת גהל על גזל החברה ומתכוונים להעלות הצעה ברוח זו באסיפתה הכללית הבאה — מסרה אילנה זינגל, שהיתה מבעלי המניות העיקריים של החברה.

זרח גהל

זינגל, עם הדודה, ורדה גליקסמן, הן בנות משפחת וסקביץ שייסדה את "דובק" והן מתכוונות לתבוע אישית את משפחת גהל אם האסיפה הכללית של בעלי המניות לא תאמץ את הצעתן. לדברי זינגל, הן מקוות לצרף לתביעה זו בעלי מניות נוספים ב"דובק", שנפגעו ממהלכי משפחת גהל בחברה.

אסיפת בעלי המניות של "דובק" שהתכנסה אתמול, התפזרה בלי לבחור דירקטוריון חדש והחליטה להתכנס שוב בעוד שבועיים. האסיפה הכללית היתה אמורה לבחור דירקטורים חדשים על פי הייצוג הנוכחי של בעלי המניות ובכך להקטין את שליטת משפחת גהל בדירקטוריון החברה. במהלך האסיפה הכללית התפרצה אליה קבוצה של עובדים בחברה, למרות אמצעי השמירה שננקטו למניעת כניסתם של אנשים שאינם בעלי מניות. העובדים הביעו את תמיכתם במנכ"ל הנוכחי זרח גהל והדירקטוריון "דובק" וביקשו, כי ימשיכו בתפקידם במתכונת הנוכחית.

אשראי עד אפריל בשקם, היפרכל וההיפר־קואופ

מאת סופרת "הארץ"

לאחר תקופת רגיעה יחסית במבצעי האשראי ברשתות השיווק, מסרו אתמול שלוש רשתות — השקם, ההיפרכל (השייך לשופרסל) וההיפר־קואופ (השייך לקואופ הר־בוע הכרמל) על חידוש האשראי ללקוחות עד 1 או 2 באפריל, דהיינו לתקופה של קרוב לחודשיים.

בשקם ניתן האשראי לכל הלקוחות, החל מקניה של 80 שקל ומעלה, ולחברי מועדון השקם — מ־50 שקל ומעלה. בהיפרכל האשראי ניתן לקניה מ־100 שקל ומעלה — לבעלי כרטיס ויזה, כלשיק או חברות במועדון שקם. גם בהיפר־קואופ האשראי הוא מ־100 שקל ומעלה — לבעלי כרטיסי ישראכרט, ויזה או קואופ זהב.

נמנעה השבתת נתב"ג לאחר הסכם ניכויים

מאת זהר בלומנקרנץ

הסדר ניכוי הפרשים מהשכר שהושג בין הנהלת רשות שדות התעופה לבין העובדים מנע את השבתת נתב"ג בסוף השבוע שעבר.

עובדי הרשות איימו להשבית את העבודה בנמל התעופה לאחר שהתברר להם, כי בתלושי המשכורת האחרונה שלהם נוכו תשלומים שנתיים עבור הפרשי פידיון ומקדמות מ־1986. מדובר בסכומים שנועדו לניכוי בשני שיעורים, במשכורות ינואר ופברואר. הניכויים הגדולים עוררו תסיסה ולאחר משא ומתן עם נציגי ההנהלה הגיעו שני הצדדים להסדר, לפיו ייפרסו על פני משכורות השנה הקרובה.

עם כרטיס אשראי — לסין העממית

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

ישראלים שיבקרו בסין, יוכלו מעתה למשוך שם כספי מזומן באמצעות כרטיס האשראי הבינלאומי של "דיינרס קלב".

ערך את העמוד: חיים טל

התיאטרון הלאומי הבימה
אבל על מותה של השחקנית
חנהל'ה הנדלר
מראשוני שחקני תיאטרון "הבימה" במוסקבה
תנחומים למשפחה

אנו משתתפים בצערו של חברנו
משה הרי
(ממסוף צפון)
במות עליו
האם ז"ל
אגד ההנהלה
החברים והשכירים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של שותפנו וחברנו היקר
זאב תאודור כץ
ז"ל
ומביעים תנחומינו למשפחה האבלה
פאלקס תורס
ההנהלה וחבר העובדים

לחברנו הגימלאי **ברצ'ינר מאיר**
(סניף אשקלון)
אתך באבלך בהלקח
האם
רבקה ז"ל
אגד ההנהלה
החברים הגימלאים והשכירים

למוטי כץ
משתתפים באבלך במות
אמך ז"ל
הנהלת כרמל מערכות מיכלים בע"מ
וצוות העובדים

ספורט

בעריכת יואל ארזי

חגיגה אמיתית של כדורגל

מנשנגלדבאך חנכה את מגרש הכדורגל החדש בכפר סבא בתצוגת כדורגל נוסח הבונדסליגה, הובילה 3–0 בשליש המשחק, ונתנה השראה גם להפועל שהבקיע שני שערים ● חגיגה אמיתית של 5 שערים

אריה שמיר, שוער הפועל כפר סבא, באחת מהתיפותיו. מנשנגלדבאך ניצחה את הפועל 3–2, בחנוכה הרישמית של האיצטדיון החדש. (צילום: ישראל סימיונסקי)

ידידות

בורוסיה מנשנגלדבאך – הפועל כפר סבא 3–2 (2–1)

מאת נפתלי ועירא

בורוסיה של מישחק אימון היתה זו אתמול לגלדבאך של מלוארצינות: הגרמנים לא התאמצו בכפר סבא, אך את השערים קטפו כפרי בשל, וכאשר הוליכו בשליש המישחק ביתרון מבטיח של 3–0 — נתנו גם לידידים מעט השראה, כדי לצמצם ולאיים, אך לבסוף בכל זאת 3–2 לגרמנים המרשימים.

חגיגה ב"כפר". גם חנוכה רשמית של האיצטדיון החדש, גם פרידה מגדול חלוצי כפר־סבא ב־17 השנים האחרונות, ישראל פגל ה"איום". 2500 צופים, טכסים חגיגיים ובחדר סיה פותחת בהצגה יחודית המבליטה 11 שחקנים חסונים ואתלטיים, חובבי מסירות עומק, המצטיינים בחוסר על "סוד" המסירה המפולה, פשוט תענוג לעיניים.

איש המפתח של בורוסיה היה האבטגונתר ברונס ולא אחר, כלומר אלא מה, וגולינטי כמובן, המשחק בבורה מושלמת את ה"ליברו" הכונה מעטרת הכלם את התקפות העומק של בורוסיה. אובה ראן, הקשר הנפלא ובעל כושר הפריצה וחיפוש אחר ה"דאבל־פאס", צד את העין בתנועתו האלגנטית ובכנף הימנית של התקפה הגרמנית היה אנדריאס ברנדס, האבן הזריז והתחבולן מקור לא אכזב לאי־הנחת שהיה מנת חלקה של הגנת כפר־סבא.

כבר בדקה החמישית חשה כפר־סבא את נחת זרועם של הגרמנים, כאשר דיריק באקאלודין הבקיע מקרוב שער ראשון, 1–0 לבורוסיה.

בבעיטת סיבוב מדוייקת מימין לשמאל, ממרחק של 22 מטרים, הד־כיז אובה ראן את המוניטין שיצאו לו בגרמניה ובורוסיה כבר מובילה 2–0 (31).

• וכעבור 2 דקות השער היפה של ברונס: כדור עונשין מ־18 מטרים מוצא דרכו בבטחה לרשת העליונה. כדי ללטף את ה־3–0.

רק עתה התפננו לראות, כי כפר סבא תוקה באחור ברטובים. (בבי־ הנדה) ניסים כהן (בית"ר ת"א). שני שחקני חיזוק אלה יחד עם אלי יאני לא אמרו נואש ומבצע משולב שלהם על סף היציאה להפסקה — הביא לשער מצמק מרגלי ברטובים 3–1 (44).

המחצית השניה נפתחה בסערה. אלי יאני פרץ היטב ברחבת בורוסיה והמגן הגרמני וינגהולד שהוליך בהפסקה את קראוס פגע בו בגסות והכשילו. יאני לא חזר עוד לשדה המשחק, אבל גדעון סימון העניש את הגרמנים בכיבוש נוסף — 3–2, מנקודה הלבנה.

לאחר מכן החלה הצגתו הפרטית של ניסים כהן שהיה לשחקן הבולט בכפר־סבא וגם במגרש כולו עד לתום המשחק.

● בורוסיה מנשנגלדבאך: טורסטנודר; קראוס (וינגהולד), ברתם, לינן (בנדה), אייכן (יונג); הר־כשטסר, ברונבקה, טילה, וקטלק; ראן, ברנדס.

● הפועל כפר־סבא: שמיר; אידינגר, רבינוביץ, סימון, איינשטיין; ניסים כהן, רביבו, אופיר בר־חיים (גרמישי); פגל (נוהר), בר טובים (מימוני), יאני (תמיר ברוזים).

שפט צבי שריר, בעזרת הקוונים יהושע לויה וחיים ליפקוביץ, 2500 צופים, בכפר סבא.

ישראל פגל, גדול החלוצים של כפר סבא, קיבל אתמול גביע לרגל פרישתו מקבוצה. (צילום: ישראל סימיונסקי)

אלי כהן חייב במנוחה מוחלטת

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

פציעתו של קשר הפועל תל אביב ונבחרת ישראל, אלי כהן, קשה מכפי שסבר תחילה. כהן, שנפגע במיפשעה במשחק הליגה נגד הפועל לוד בשבוע שעבר, יאלץ לנוח מכל פעילות בשלושת השבועות הקרובים — זאת התברר בבדיקה שעבר השחקן אצל ד"ר פואד ניסים שהורה על מנוחה מוחלטת. לא ברור אם כהן יוכל לחזור לפעילות בתום המנוחה. המאמן דוד שויצר מקווה שהשחקן לא יזדקק בסופו של דבר לניתוח. פציעת כהן משמעותית לקבוצה שחזרה לעצמה ולא נוצחה ב־10 המחזורים האחרונים.

מצבת יתר פצועי הפועל ת"א: משה מוסראל עבר שלשום בהצלחה ניתוח ברגלו, יהודה זגורי יעבור ניתוח ברגלו בסוף השבוע.

פרסומת מערבית על חולצות שחקני כדורגל סובייטים

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). כדורגלני הקבוצה הסובייטית דינאמו קייב לובשים בעת מישחקיה במערב חולצות עם סמל מסחרי של חברת המחשבים "קומודור". תמלוגי הפרסומת משמשים לרכישת ציוד ספורט מערבי ולשיפור מיתקני הספורט במועדון בקייב.

מנהל הקבוצה אמר בעת ביקורו האחרון במינכן, שם התמודדה קייב עם באיירן, כי קבוצות ספורט סובייטיות "פתוחות להצעות" ויש בדעתן לשאת על חולצות הספורטאים כל סוג של פרסומת, שאין בו משום הסתה ל"איבה בין עמים".

ליפול זו לא בעיה הבעיה היא לקום

אמר שוער העבר יאיר נוסובסקי אחרי שוותיקי כפר סבא זכו בגביע לייבוביץ

מאת נפתלי ועירא

זו לא היתה תחרות על "הכרס המטופחת 1987" וגם לא על תואר "הקרחת הנוצצת" — זה היה פשוט מיפגש של ותיקים, ותיקי הפועל כפר־סבא מול ותיקי מכבי תל אביב שהתמודדו אתמול באיצטדיון החדש של כפר־סבא, על גביע לזיכרו של חיים ("לייבו") לייבוביץ ז"ל, מי שהיה מנהל מכבי ת"א.

היו כאן שמות שהרעידו לבבות בעבר. ב־1979, למשל, באליפות האחרונה שנפלה למכבי ת"א וב־1982, שנת האליפות הראשונה של כפר־סבא.

שלמה מליקה, מיקו בלו, צבי רוזן, נסים בכר, זיוון עוז, רוזמים טלבי, גיורא שפיגל, שלום שיקווה אשר נימנו בעבר על הבוחכים ממכבי ת"א — מול יאיר נוסובסקי, יואל שוהם, יואב אברוצקי, רוני שניידר, דורי אלמוג, יצחק שום ומאיר הנגבי, אשר נימנו בעבר על ה"ידוקים" של כפר־סבא.

רגעים של נוסטלגיה. "יכלי שבק" להיסטוריה. טלבי — בועט ויאיר נוסובסקי בזינוק מרהים — עוצר. משה גולדברג בועט — ונוסובסקי שוב עוצר (נוסובסקי: "ליפול זו לא בעיה, הבעיה זה לקום...").

שערים — אין בתום 60 דקות (30/30) · הגיע תור בעיטות העונשין מ־11 מטרים. כפר סבא ניצחה 5–4 וזכתה בגביע לזיכרו של חיים לייבוביץ ז"ל.

הפולנים ביטלו ביקור באיראן

ורשה (אי־פי). נבחרת הכדורגל האולימפית של פולין ביטלה סיור מתוכנן לאיראן, בגלל החמרת מצב המלחמה נגד עיראק.

הפולנים עמדו לטוס השבוע כדי לשחק בכמה ערים ברחבי איראן, אבל חזרו בהם ברגע האחרון, אחרי שפיפ"א הורתה לבטל את כל האירועים הבין לאומיים באיראן בגלל סכנת המלחמה באיזור.

במקביל תיערך לראשונה אליפות אירופה לנשים. הנבחרת הישראלית, המודרכת על ידי דני שחר, זכתה בעבר בהישגים נכבדים והיתה פעמיים סגנית אלופת העולם.

התפרעו באתלטיקה בגלל שיתוף נשים

דאקה, באנגלה דש (רויטר). תלמידי מכללה מוסלמית התפרעו בתחרות אתלטיקה, בה נטלו חלק נשים, וגרמו לפציעת 40 איש, בהם ארבעה באורח אנוש — מסר כאן דובר המשטרה.

התקרית העקובה מדם שנמשכה שעתיים אירעה כ־250 ק"מ מצפון לדאקה, ובין הפצועים היו 15 שוטרים. ספורטאים שהשתתפו גם הם בתחרות המעורבת, שנערכה לתלמידי בית ספר מקומי משני המינים, נאבקו עם המתפרעים. 18 מהתוקפים המוסלמים נעצרו על ידי המשטרה.

טניס

מנסדורף מחכה ליריב בממפיס

ממפיס, טנסי (רויטר). אחרי הצלחתו הגדולה בטורניר פילדלפיה, שם עלה עד חצי הגמר, דרוך הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף למישחקו הראשון באליפות ארה"ב באולמות שהחלה כאן אתמול.

בין מקצה, שהרית את מנסדורף בפילדלפיה, מדורג כאן 5 וישחק בסיבוב השני עם פול אנאקון שגבר על האמריקאי גלן לייבדיקר 6–4, 6–2. אנאקון, שנסוג מאז 1985 מהמקום ה־13 ל־43 בדירוג העולמי, גילה כי שכר פסיכולוג כדי לשפר את יכולתו.

הצ'כי תומאס שמיד הפסיד בסיבוב הראשון 6–3, 4–6, 4–6 לשוודי תומאס הגשטאנד אשר ישחק בסיבוב השני עם שוודי אחר, המדורג 3 מיכאל פרנפורס.

האיטלקי קלאודיו פאנאטה ניצח את מאט אנגר מארה"ב 7–6, 6–2. אליוט טלצר, שניצח את מייק באואר 7–6, 6–0, 6–2, יתמודד בסיבוב השני עם הצ'כי מילאן שרייבר. שחקן נבחרת גביע דייוויס של ארה"ב, שדורג כאן 15.

כדורסל

מבחן עם קנדה לפני הכינוס

מאת סופר "ספורט הארץ"

נשיאות איגוד הכדורסל אישרה אתמול על־פי בקשת פיב"א שמות עשרה שופטים ישראלים בינלאומיים. ארבעה הראשונים לפי סדר חשיבותם הם: דוד דגן, ראובן וירובניק, אברהם זגול ושוד ורניק.

האיגוד קבע אמל שמותיהם של 12 שופטים שישפטו במשחקי הגמריסל.

נשיאות האיגוד אישרה קיום משחק ידידותי עם נבחרת קנדה ב־5.5 לפני כינוס הפועל. הקנדים ישתתפו גם במשחקי הפועל.

האיגוד מבקש הבהרות מנבחרת צרפת, בהקשר למגעים לעריכת משחק ידידותי בין ישראל וצרפת. באיגוד מעוניינים לקיים עם הצרפתים שני משחקים, האחד בירושלים והשני בחיפה, בראשית יוני.

לישיבת האיגוד אתמול נמסרה בקשתו של יהודה גבאי, להשתחרר מתפקידו כדובר איגוד הכדורסל.

לארגי מתחיל להתאמן הערב

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

מייק לארגי יחל הערב את האימונים הסדירים בהפועל תל־אביב. באימונים אישיים שקיים מאז שובו לישראל בראשית השבוע, לאחר החלמה מניתוח שעבר בגבו, ניכר כי שורש הגלים סופית מהניתוח והוא זקוק לפרק זמן נוסף עד שיחזור לכושר מישחק.

בהפועל ת"א רווחת הערכה שהשחקן יוכל אולי להשתתף במישחק הבוגש של הגמביסל נגד הפועל גליל עליון ב־16 בחודש בגליל, אבל נראה כי לא ישחק בפרקי זמן ארוכים.

הנכים פתחו בהכנות לאליפות העולם בכדורסל בצרפת

נבחרות הנכים של ישראל לגברים ונשים החלו באימוניהם לאליפות אירופה בכדורסל, שתהיה במאי בצרפת. נבחרת הגברים בהדרכת שמעון שלח ועוזרו אלי לאור זכתה בעבר שלוש פעמים בתואר האירופי. באליפות העולם שהיתה אשתקד באוסטרליה דורגה ישראל חמישית. באליפות אירופה שבצרפת ישראל בבית אחד עם צרפת, איטליה, אנגליה, ספרד ופינלנד. בבית ב' שובצו הולנד, שוודיה, יוגוסלוויה, גרמניה, בלגיה ואוסטריה.

טניס שולחן

ישראל תודיע להודו אנחנו מגיעים

מאת משה הר־גבעש
סופר "ספורט הארץ"

איגוד טניס השולחן עומד להבהיר הבוקר להודו, כי נבחרת טניס השולחן של ישראל תגיע לניו־דלהי ביום ב' הקרוב — אמר אמש יוסף ישעיה מזכיר איגוד טניס השולחן.

אתמול, למרות ההבטחות, לא הגיע מברק כלשהו מהועדה המארגנת של אליפות העולם שתחל בניו־דלהי בשבוע הבא. ישעיה התייחס לאפשרות שהודו תתרשה ושוב איננה מעוניינת להנפיק אשרות כניסה לחברי המשלחת הישראלית. "אנו מעוניינים להיות מכוסים ולכן נשגר הבוקר את המברק לועדה המארגנת המודיע על בואנו ביום ב'", הסביר ישעיה.

כדוריד

המוליך נגד הפועל ר"ג הערב עם חידוש הליגה

מאת סופר "ספורט הארץ"

הליגה הלאומית בכדוריד תחודש הערב את פעילותה לאחר פגרה שנמשכה כחודש.

המשחק המרכזי יהיה באולם "עלית" באוניברסיטת תל־אביב (9.15) בין הפועל רמת־גן המדורג 3 למוליך, הפועל ראשון־לציון. מהרכב רמת־גן ייעדרו רוני סומך והורהן ורמתנסקי. במשחק מוקדם באותו אולם (7.45) יארח אס"א תל־אביב את אליצור הרצליה. המשחקים האחרים במחזור ה־15: מכבי ראשון־לציון — מכבי רחובות, הפועל רחובות — הפועל פתח תקוה, הפועל נוקיים — מכבי ארזים רמת־גן (בקיבוץ רמת הכובש), מכבי פתח־תקוה — מכבי נתניה (באולם העירוני ביהוד). השעה הראשית למישחקים 20.30.

פיזונטי לא בנבחרת עד שישחק בקבוצה

המאמן מיהיץ החליט לוותר גם על רוזנטל מבלגיה ואיוניר מהולנד למשחקים נגד צ. אירלנד וגרמניה

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

מאמן הנבחרת הלאומית מיליינקו מיהיץ' לא יזמן את רוני רוזנטל מבלגיה ואת שמי איוניר מהולנד לשני המישחקים הבין־ארציים הקרובים של נבחרת ישראל — מול צפון אירלנד בשבוע הבא ונגד מערב גרמניה בסוף חודש מארס. מיהיץ' מעדיף לראות בפעולה את השחקנים המופיעים בארץ. שחקן נוסף שלא יוזמן: דוד פיזונטי העושה בסקוטלנד הבחן בריינג'רס גלזגו. "עד שפיזונטי לא ימצא קבוצה לא יכלל בסגל. "אי אפשר להרכיב שחקנים שאינם מתאמנים באופן סדיר", הדגיש המאמן.

למישחק נגד צפון אירלנד יוזמנו 18 שחקנים שיקבעו לאחר מישחקי השבת הקרובה. מיהיץ' מעוניין לוודא מי מהם כשירים להתמודדות. מלבד פצועים ישנם כאלה שאינם בכושר וכיום א' תתבהר התמונה. רשימת הפצועים כוללת כרגע את: אבי כהן (מכבי ת"א), אלי כהן (הפועל ת"א) ושלום תיקווה (מכבי נתניה). נעדרים נוספים מהאימון: אלי יאני וניסים כהן ששוחררו למישחק אתמול, בין הפועל כפר סבא לבורוסיה מנשנגלדבך ודוד פיזונטי.

מכבי ת"א והצעיר שבחבורה — משה אייזנברג מכבי יהודה, שהוקפץ לסגל מנבחרת הנוער. המוזמנים החדשים יכללו בסגל באופן קבוע. זימונם נועד להגביר את התחרות בין השחקנים. כל שחקן חייב לדעת שמקומו אינו מובטח והוא צריך להילחם על ההרכב הראשון, הדגיש המאמן.

מישחקי המבחן שיהיו לנבחרת עד חודש יתנו למיהיץ' תמונה מדוייקת לגבי אלה הראויים לשחק בנבחרת. המאמן אמר שישנם שחקנים שאינם בכושר כבר הרבה זמן והדבר התבטא במישחקי הליגה האחרונים ובמישחקי הטורניר בחיפה.

חוליית הקישור, למרות שהיא שופעת כוכבים, אינה משביעה את רצונו. הוא רוצה לראות את שחקני הקישור מרבים בתנועה, גלוזמים יותר, מגלים אחריות ולא זונחים את הצד ההגנתי במישחק.

האימון אתמול יועד למישחק פנימי בין שחקני ההרכב הראשון ("הכחולים") לשחקני הספסל (בלבן). התוצאה בסיום היתה 2–4 לזכות ה"לבנים". את כל השערים לזכות הלבנים הבקיעו המוזמנים החדשים: אבי כהן (בית"ר ים), אלי

שני השחקנים החדשים בסגל הנבחרת: ליאור רוזנטל (מס' 14) בועט, כאשר מנסה לחסום אותו ניר קלינגר. בשער נראית דמותו של החדש השלישי: אבי רן. (צילום: שאול רוזנים)

באימון אתמול השתתפו 6 שחקנים בפעם הראשונה: אבי כהן מבית"ר ירושלים, ניר קלינגר וליאור רוזנטל ממכבי חיפה, יגאל מנחם ממכבי נתניה, אלי דריקס

דריקס, משה אייזנברג ויגאל מנחם. ל"כחולים" הבקיעו: ציון מרילי ואורי מלמיליאן. במשחק צפה הדני מורטן אולסן המופיע במדי פ.צ. קבוצת קלן השוהה בארץ.

ווילסון מאיפסוויץ' בפנים מקריירי מניוקאסל בחוץ

נקבע הסגל של צפון אירלנד למשחק ברמת גן

בלפאסט, צפון אירלנד (רויטר). קווין ווילסון, חלוץ בן ה־25 מקבוצת איפסוויץ', צורף אתמול לסגל של נבחרת צפון אירלנד שתתמודד עם ישראל ביום ד' של השבוע הבא (18.2) במישחק ידידותי ברמת־גן. הגם שביקר באחרונה באירלנד בהיותו בן שלוש, רשאי ווילסון לשחק במדי צפון אירלנד, משום שאימו נולדה בארץ זו.

מהסגל נעדר דייויד מקריירי, הקשר המנוסה של ניוקאסל, הסובל מפגיעה במפשעתו. לעומתו יבואו לישראל כמה שחקנים מפורסמים, המככבים בקבוצות אנגליות, כמו נורמן וויטסייד, מאל דונאגי וג'ון או'ניל.

הרכב המלא של הסגל בן 17 השחקנים: שוערים — פיליפ יוז (ברי), ג'ורג' דאנלופ (לינפילד); שחקני הגנה — גארי פלמינג (נוטינגהאם), ג'ון מקללנד (ווטפורד), ג'ון או'ניל (לסטר), אלן מקדונלד (ק. פ. ריינג'רס), פול ראמזי (לסטר), מאל דונאגי (לוטון), נייג'ל וורתינגטון (שפילד וונסדיי); קשרים — ברנארד מקנאלי (שרוסברי), נורמן וייטסייד (מנצ'סטר יונייטד), דני ווילסון (ברייטון); חלוצים — סטיב פני (ברייטון), איאן סטיוארט (ניוקאסל), לורי סאנצ'ס (ווימבלדון), קולין קלארק (סאותהמפטון) וקווין ווילסון (איפסוויץ').

המיפגש עם ישראל ישמש לאירים מיבחן חשוב להמשך התמודדות באליפות אירופה, בה סיימה לאחרונה את מישחק החוץ שלה עם טורקיה ב־0–0.

גביע

סלטיק הדיחה את אברדין מהגביע

לונדון (אי־פי). מחזיקת הגביע הסקוטי, אברדין, הודחה על ידי האלופה סלטיק 1–0 במישחק חוזר בסיבוב השלישי של מישחקי הגביע. שער הניצחון הובקע בדקה ה־17 על ידי בריאן מקלייר, בעימות חריף שנערך בגשם שוטף. שני מישחקים קודמים בין הקבוצות לא הוכרעו.

באנגליה, עלתה ווסטהאם יונייטד לסיבוב הרביעי של מישחקי הגביע, לאחר ניצחון 4–0 על שפילד יונייטד מהליגה השניה. פראנק מקאוורי כבש שני שערים, סטיוארט רובסון וטוני גייל — את שני האחרים. ווסטהאם תשחק בסיבוב החמישי עם שכנתה של יונייטד, שפילד וונסדיי מהליגה הראשונה.

שערוריה בנורווגיה: מאמנים מואשמים ב"סחטנות מינית"

מאת אליהו זהבי, סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). לא נעים להיות בימים אלה מאמן ספורט בנורווגיה, במיוחד אם הנך עוסק באימון נערות בנות 15–17. במרבית מקצועות הספורט, כמו אתלטיקה, כדורסל, כדורעף ושחיה, מאמנים גברים קבוצות של נשים.

בטלוויזיה הנורווגית נחשפה נערה בת 17 שהרתה למאמנה. ידוע כי המדובר במאמן אחת מקבוצות הצמרת הנורווגיות, במקצוע שלא הותר לפרסום, כדי לא לגלות מי המאמן ומי הנערה. אין זה סוד, כי צעירות רבות כמעט מדי ערב באימונים מתקשרות למאמן והנתונות לעתים ל"סחטנות מינית" מצד גברים בגיל המדיר של אבות מינית, 25–30 שנה — אמר בשידור הטלוויזיה דובר התאחדות הספורט הנורווגית. הבעיה אינה בלעדית לנורווגיה, ויש צורך בפעולת הכשרה בהיקף גדול של נשים לתפקידי מאמן, כדי למנוע את המתחים המיניים שבין גבר צעיר לנערות בגיל ההתבגרות. "סחטנות מינית" קיימת גם במקומות עבודה שונים, הנורווגים עושים מאמץ למנוע מצב דומה בתחום הספורט.

המאמן שגרם להריון — הודח מתפקידו.

עיתונאיות שוודיות: מקפחים אותנו

פרשיה אחרת על רקע מיני משמשת בימים אלה נושא לפולמוס סוער בין עיתונאיות ספורט בסקנדינאוויה למאמנים המסרבים, מסיבות מובנות, להתיר להן להכנס לחדרי ההלבשה של ספורטאים לאחר סיום מישחקים. "זה קיפוח משווע. אנחנו מחמיצות את מיטב הסיפורים בשל העדיפות שיש לכתבי ספורט, הרשאים להכנס לחדרי ההלבשה", טוענת בצירות כתבת ספורט של עתון ערב שוודי. "יותר על כן: עורך מדור הספורט, המודע לעובדה כי יסרבו להתיר לי להכנס לחדרי ההלבשה, מעדיף מסיבה זו לשגר למישחק כתב וגורם בזה לקיפוח והפליה".

מישאל בין כדורגלנים העלה, כי רובם מסכימים להתראיין בחדר ההלבשה על־ידי כתבות ספורט. אבל נשאלה גם שאלה אחרת: האם יינתן לכתבי ספורט לראיין ספורטאיות בחדרי ההלבשה?

המשכים מעמוד 1

בריה"מ על העליה לישראל

(סוף מעמוד 1)

אתמול ושלשום נמצאו במקום קציני ק.ג.ב. בלבוש אזרחי. נמסר כי בשעת ההפגנה למען שחרור אסיר־ציון עסק פועל של עיריית מוסקוה בהפלת גושי קרח מגג הבניין, שלמרגלותיו נמצאה קבוצת המפגינים, ואילו מכוניות קטנות לסילוק שלג נסעו הלוך ושוב, בלי הפסק, בחלק זה של הרחוב. כעבור 45 דקות החליטו המפגינות לעזוב את המקום מרצונן.

ביגון לא ישוחרר כי לא ביקש חנינה

במסיבת עתונאים במוסקווה, שנועדה לצרכי חוץ, ולא זכתה לדיווח בתיקשורת הסובייטית, השיב דובר משרד החוץ, גנאדי גראסימוב, על שאלה הקשורה להגירת יהודים מבריה"מ לישראל.

לדבריו, מרבית היהודים הסובייטים שביקשו להגר לישראל, הגרו כבר בשנות השבעים, ולדעתו רק יהודים מעטים יהגרו בעתיד לישראל. גאראסימוב גילה כי בנוסף ל־140 אסירים פוליטיים שקיבלו חנינה, נמצאות בטיפול עוד 140 בקשות. התנאי לקבלת חנינה: הגשת בקשה והתחייבות שלא לנהל להבא פעילות אנטי־סובייטית.

כשנשאל גרסימוב מדוע לא יקבל אסיר ציון, יוסף ביגון, חנינה — הזכיר את תשובתו הקודמת, כי מי שלא יגיש בקשה לחנינה, ויתחייב שלא לעסוק בפעילות אנטי־סובייטית — לא יקבל חנינה. יוסף ביגון לא ביקש חנינה, אמר.

הדובר אמר כי החנינות הוענקו במסגרת שני צווים של נשיאות הסובייט העליון, הגוף הממשלתי הרם ביותר במדינה, בשבוע הראשון של פברואר. עוד אמר כי המגמה הנוכחית היא "לצמצם את מספר האנשים הנמצאים מאחורי סורג ובריח". לדבריו, השלטונות גם שוקלים מחדש את עניין עונש המוות על פשעים חמורים, אם כי עונש זה מיושם רק לעתים נדירות.

גראסימוב הדגיש כי העיון מחדש בעונשיהם של האסירים עולה בקנה אחד עם "תהליך הדמוקרטיזציה" בבריה"מ.

הולת פרטן הורשתה לצאת לניו־יורק רק כשגססה

מניו־יורק נמסר כי אינה מיימאן, רעייתו של פעיל העליה, פרופ' נחום מיימאן, מתה שלשום מסרטן בעורף, פחות משלושה שבועות לאחר שהורשתה לעזוב את בריה"מ כדי לקבל טיפול רפואי בארה"ב.

מוריס אברם, יו"ר הוועידה הארצית למען יהדות בריה"מ, פירסם הודעה בניו־יורק, בה נאמר "במשך שנים התחננו ידידים בארה"ב, בישראל ובמדינות מערביות אחרות בפני שלטונות בריה"מ להתיר לגב' מיימאן לצאת מבריה"מ כדי לקבל טיפול רפואי. לרוע המזל, הרשות ניתנה רק כאשר כבר לא היתה אפשרות לטפל בה."

דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב, במסיבת העיתונאים אתמול במוסקווה. (צילום אי־פי)

הוא הוסיף כי אינה מיימאן, הידועה גם בשם אינה קיטרוסקייה, היתה מאושפזת בבית־החולים ג'ורג' טאון שבוואשינגטון, מאז 19 בינואר. נחום מיימאן, שהגיש לראשונה בקשה לעזוב את בריה"מ ב־1975, לא הורשה להתלוות אל אשתו לארה"ב.

פקידים סובייטיים טענו כי "סודות מדינה" גרמו לכך שמיימאן לא הורשה לעזוב.

סהארוב: 43 מתנגדי־משטר שוחררו

בסוף השבוע שעבר אמר אנדריי סהארוב כי 43 מתנגדי־משטר פוליטיים שוחררו שבוע קודם לכן מהכלא, ממחנות עבודה ומגלות. זוהי החנינה הרחבה ביותר בימי המנהיג הסובייטי גורבאצ'וב.

לדברי משקיפים מערביים, יש במערב תיעוד מלא על כאלף אסירים פוליטיים.

הרצוג: סימנים לשינוי

נשיא המדינה, חיים הרצוג, גורס כי ישנם סממנים לשינוי משמעותי ביחסי ישראל־בריה"מ, שעשויים להשפיע על מצבם של יהודי בריה"מ.

בתשובה לשאלות תלמיד תיכון מירושלים במסגרת התוכנית "צהרי יום ג'" מטעם מרכז ההסברה ועיריית ירושלים, אמר הנשיא, כי ישנם סימנים לשינויים רדיקליים מרחיקי לכת בבריה"מ. "יכול להיות, שאנו עומדים בפני תהליך היסטורי, שאיש לא חלם עליו, וכמו כן תהיה לו השפעה על יהודי בריה"מ".

הנשיא הביע תקווה, כי יהודי בריה"מ יוכלו לצאת משם קודם לכינון יחסים בין שתי המדינות, אם כי הוא אינו מאמין שישראל תאלץ לעמוד בפני הברירה של הגירה חופשית של יהודים או כינון יחסים דיפלומטיים.

משבר התקציב

(סוף מעמוד 1)

הצדדים יפגשו השניים לשיחה בארבע עיניים, אך שמיר אמר, כי הוא מעדיף כי השיחות יהיו בדרג הקואליציוני בין שר האוצר משה נסים, ליו"ר סיעת המערך רפי אדרי, פגישה שאכן התקיימה בשעות הערב.

כמה הצעות להסכם

בפגישת נסים־אדרי הועלו כמה הצעות לניסוח הסכם בין הסיעות שיאפשר אישור הסיוע בוועדת כספים לתק"ם כפי הצעת האוצר ובמקביל יאפשר לשר האוצר להביא לאישור ועדת הכספים בקשות סיוע לישובי יש"ע, אם וכאשר ימצא לנכון. מדובר בניסוח שיאפשר סיוע תקציבי לעיבוי השירותים כמו בריאות, חינוך ורווחה לתושבי הישובים הקיימים ביש"ע ולא תקציב להקמת התנחלויות חדשות כפי שדורש הליכוד. הסכם לעיבוי תשתית הישובים הקיימים ייבחן על ידי האוצר ויהיה כפוף לשיקולו של שר האוצר.

גורמים בכירים בכנסת אמרו אתמול, כי נוסחת הפשרה שהושגה בין השר נסים וח"כ אדרי תהיה מבחן לחברי שתי הסיעות לרצון להמשיך בממשלת האחדות הלאומית. הגורמים ציינו כי סיוע לעיבוי תשתית ישובים קיימים לא יפגע במצע המערך בנושא ההתנחלויות ולכן יש סיכוי שבפגישה שתתקיים הבוקר בלשכת מ"מ ראש הממשלה של שרי המערך וראשי הסיעה בכנסת ובוועדת הכספים יאושר נוסח הסכם הפשרה. נוסח פשרה זה כפוף גם לאישור חברי הליכוד.

בלחץ ראש הממשלה שמיר הסכימו עוד שלושה חברי סיעה זו בוועדת הכספים לקבל עליהם הצעת פשרה שתועלה על ידי שר האוצר. אם אכן יאשרו חברי שתי הסיעות הצעת הפשרה של השר נסים ויו"ר הנהלת הקואליציה וחברי הליכוד בוועדת הכספים יסכימו לאשר עוד השבוע את השלב הראשון לסיוע לתק"ם בסכום של 66 מיליון ש"ח לשנת 1986 ויתחייבו לאשר ב־1 באפריל סכום זהה לשנת 1987 יש סיכוי כי תקציב המדינה לשנה הבאה והחוקים הנלווים לו יאושרו עוד היום בקריאה ראשונה במליאת הכנסת.

לא פוחדים מבחירות

גורמים בכירים בליכוד טענו אתמול כי אינם פוחדים מהקדמת הבחירות או ממשלת מעבר בראשות שמיר, אם ראשי מפלגת העבודה יעמדו בסירובם לסייע להתנחלויות במסגרת אישור התקציב וממשלת האחדות תפורק. נודע כי נתוני סקרים המראים תמיכה הולכת וגדלה בציבור לליכוד ולעומדים בראשו, הביאו לאווירה אופטימית באשר לתוצאות הבחירות הבאות, אם תפורק כיום הממשלה. יו"ר סיעת הליכוד ח"כ חיים קופמן אמר אמש ל"הארץ", כי אם המערך לא יגלה הבנה בנושא הישובים ביהודה ושומרון, יגבר הלחץ על הליכוד להביא להקדמת הבחירות. קופמן הוסיף כי חוגים במערך משלים עצמם אם הם חושבים שמחנה הליכוד לא יתלכד בעת מבחן הבחירות.

דיון בהצעות אי אמון

עם או בלי להגיע לפתרון למשבר התקציב בין שתי הסיעות הגדולות בכנסת, יידונו היום במליאת הכנסת הצעות אי האמון בממשלה שהגישו סיעות מפ"ם ורצ בנושא התקציב. בהודעה שפרסמה סיעת מפ"ם נאמר כי הממשלה הביעה בשבוע האחרון אי אמון לעצמה בכל נושא ההתרוצצות סביב התקציב. הממשלה הפגינה חוסר יכולת לתפקד כגוף מבצע אחראי על משק המדינה.

בהצעת אי האמון שהגישה סיעת רצ נאמר כי אחרי 40 שנות ריבונות השתלטו על המדינה גבאים גסים של אפוטרופוסים מנסה להפוך לאנשי שלומי ולהאכילם תוך התעלמות מוחלטת מן האינטרס הלאומי.

"מוכירי" התק"ם אהרון ידלין וישעיהו פרי נפגשו אתמול עם ראש הממשלה יצחק שמיר ועמידו אותו על משמעות אישור פרישת החובות שמציע האוצר לתק"ם. השניים קיימו אתמול גם פגישות עם חברי הליכוד בועדת הכספים ועמידו אותם על הנזק שגורם לתק"ם מהסחבת באישור פרישת החובות.

החוטפים הגישו רשימת 400

(סוף מעמוד 1)

מ"מ עם החוטפים ולא תודרש ממדינות אחרות לעשות כל ויתור. פקידים במימשל הוסיפו כי ארה"ב לא ביקשה ולא תבקש מישראל לשחרר את האסירים הפלשתינאים, וכי העניין כולו נתון לשיקולה של ישראל. עם זאת, מתרבים דיווחי מקורות ישראליים בכלי התקשורת האמריקאיים, שעל־פיהם נרמז כאילו ישראל תהיה מוכנה לבצע עיסקת חליפין, ולפי כמה דיווחים כבר החל מ"מ כדי לממש עיסקה זאת באמצעות הצלב האדום.

בינתיים ממשיכים הכוחות הימיים האמריקאיים לשייט בקרבת לבנון, וקיימת נכונות להפעיל את האופציה הצבאית "אם וכאשר יתפתחו הנסיבות שידרשו זאת". המקורות נמנעו מלפרט מה יהיו אותם תנאים, אך נראה כי הוצאה להורג של החטופים תהיה עילה מספקת כדי להפעיל כוח צבאי.

ישראל איננה כתובת לחוטפים

ישראל מבחינה בין כניסה למשא ומתן על שחרור הנווט המוחזק בידי תנועת "אמל", לבין כניעה לדרישותיהם של חוטפי ארבעת הפרופסורים לשחרר 400 אסירים.

ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא מקומו שמעון פרס ושר הביטחון יצחק רבין, שסיכמו על דרך הפעולה בנושא זה, מרגישים בימים האחרונים כי ישראל אחראית לחייליה שנשלחו למשימות מעבר לגבול, אך אינה יכולה להיות כתובת לכל טרוריסט המחזיק בני ערובה.

נודע כי שמיר התבטא לאחרונה בגנות עיסקת שחרורם של 1.150 המחבלים, ועל כן מקורות בירושלים מעריכים כי ישראל תסרב לשחרר מאות מחבלים, ובתוכם רוצחים תמורת הנווט הישראלי. בתוך כך, רומזת ישראל לארה"ב כי אם תבוא פנייה פומבית מוואשינגטון להיכנס למ"מ בעניין בני הערובה יידון הנושא באהדה. שמיר סבור כי כניעה לדרישות החוטפים בלא פנייה אמריקאית תעורר ביקורת חריפה נגדו בארה"ב במהלך ביקורו שם בשבוע הבא.

נייעץ שלא לעשות עיסקה

הבית הלבן הודיע אתמול כי יעץ לישראל שלא לעשות עיסקה למען שיחרורם של בני הערובה האמריקאים בלבנון.

דובר הבית הלבן, דן הווארה, אמר: "בכל הנוגע לנושא של עיסקה מוצעת של שבויים פלשתינאים או אחרים תמורת בני ערובה אמריקאים — אין לנו שום מגע או ויכוח עם ממשלת ישראל בנושא זה.

החוטפים הכינו רשימה של כ־400 אסירים הכלואים בידי ישראל, במטרה להחליפם בתמורה לארבעת בני הערובה, אמרו אמש מקורות מדיניים בביירות.

"הג'יהאד האיסלמי לשחרור פלשתין" הודיע כי דוחה "עד להודעה חדשה" את הוצאתם להורג של בני הערובה — שלושה אמריקאים והודי. לדברי המקורות, החוטפים העבירו לנציגים של הצלב האדום הבינלאומי רשימה של לפחות 310 לבנונים וכ־90 פלשתינאים. הם הודיעו כי רשימה זו כוללת את שלושת הפלשתינאים שנידונו למאסר עולם על התקפת רימונים בקירבת הכותל המערבי באוקטובר אשתקד.

هكذا من الأصل

صكنا من الامل

כלכלה ועסקים

סבירות נמוכה ליישומה של תוכנית ההשקעות החדשה של קרנות הפנסיה

מאת יהודה שרוני

האפשרות שקרנות הפנסיה יתבקשו להתאים את תוכניות ההשקעה שלהן ב-1987 לתקנות החדשות שמבקש האוצר לאכוף, נראית כעת קלושה. כזכור, העביר המפקח על שוק ההון במשרד האוצר למנהלי הקרנות לפני חודשים מספר הוראות חדשות, לביצוע תוכניות ההשקעה של קרנות הפנסיה. באותן הוראות נאמר כי הקרנות יחויבו כבר ב-1987 להשקיע חלק גדול מתיק הנכסים שלהן בשוק איגרות החוב החופשי, כך שההשקעה באיגרות חוב ממשלתיות בלתי סחירות לא תעלה על 68 אחוז מנכסי הקרן.

דב פלג, ראש האגף לביטוח בהסתדרות, מסר ל"הארץ" כי עקרונית הוא תומך בגישה שלפיה קרנות הפנסיה צריכות להשקיע חלק מהכספים בהשקעות יצרניות בשוק. אולם לדבריו, יש להבטיח תשואה מינימאלית של 6.3 אחוזים לשנה, שתושג על-ידי הפקדת הכספים במערכת הבנקאית.

קרדן — המהפך הניהולי התבטא בנסיקת המניה

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

חברת קרדן (שם קודם סראייל) נשלטה עד 1984 על-ידי קבוצת משקיעים בראשות איש העסקים בוליה רודן, ועסקה בחיפושי נפט. השליטה בחברה עברה, באמצעות תרגיל פיננסי, לקבוצת משקיעים פרטיים בראשות אנשי העסקים בועז עיני וצבי ארזן. האחרונים השכילו להבין מבעוד מועד את חוסר הכדאיות שבהשקעה בחיפושי נפט, והחליטו להפוך את החברה לחברת השקעות רגילה.

צעד נוסף שנבקט היה ארגון מחדש של השקעותיה. בשלב הראשון נמכרה השליטה בחברת צפון־אמריקה חיפושי הנפט, ברווח של 550 אלף שקל. בהמשך הוסלו השקעות החברה בחברות שפעלו בארה"ב ויתרות מטבע החוץ הועברו ארצה.

חלק מיתרות המזומנים שצברה החברה השקיעו מנהלי קרדן בנכס מקרקעין. הנכס, שנרכש תמורת חצי מיליון דולר, מושכר כיום בעיקרו לחברת כור, ומניב הכנסה שנתית של 90 אלף דולר. מקור הכנסה נוסף הוא יתרות המזומנים, האמודים ב-3.5 מיליוני דולר המושקעים עד למציאת פרויקטים מעניינים, בשוק האפור. קרדן גם נותנת ייעוץ כלכלי, וההכנסות מסעיף זה לתשעת החודשים הראשונים של 1986 הסתכמו ב-470 אלף שקל. מקור הכנסה נוסף, אשר יבוא לביטוי במאזני החברה בעיקר בדו"חות 1987, הוא פעולות החתמה בניירות ערך.

את תשעת החודשים שהסתיימו בדצמבר '86 סיימה החברה ברווח של 724 אלף שקל, לעומת הפסד של מיליון שקל בשנת 1985 כולה. ההון העצמי שלה עומד על 4 מיליוני דולר, וזאת בהשוואה לשווי שוק של 7.5 מיליוני דולר. להון העצמי אפשר להוסיף את ההפסדים לצורך מס, וניכוי לשמירת הון; אלה נכסים לא מוחשיים שערכם נאמד ב-3 מיליוני דולר.

מנהלי קרדן מתכוונים להמשיך ולפתח את החברה, ולצורך זה מתכוונת החברה להוציא אל הפועל בימים הקרובים תוכנית לגיוס הון.

השינוי הדרסטי באופי פעילותה העסקי של החברה ניכר גם בגידול בשווי השוק של מניותיה. הפעילות במניות בנות 1 שקל החלה במשך תקופה עם חברת הברוקרים איבי־איי. הפעילות במניות בנות 5 שקל הוחלה עם חברת הברוקרים הראל את לביא. חלוקת מניות הטבה בשיעור של 300 על-ידי הנהלת החברה, ופעם נוספת בשיעור של 485 אחוז, והשיפור במצבה העסקי של קרדן — העמידו את מניות החברה בבורסה למשך תקופה ארוכה במוקד הפעילות.

עליות השערים התלולות איפשרו לבעלי העניין למכור חלק מהחזקותיהם, והם מחזיקים כיום ב-42 אחוז מהשליטה. לחברה אין כמעט הצד את מימון רווחיה, לפחות בשנים הקרובות, יהיו פטורים ממס, דבר המבטיח כי לפחות בשנה הקרובה תציג החברה רווחים נאים. כוונתה של החברה להוציא אל הפועל תוכנית לגיוס הון עשויה להביא להתעוררות נוספת במניות.

עם זאת, המניות נסחרות כיום במלוא ערכן הכלכלי ואינן מתאימות למשקיעים בעלי אורך נשימה. [illegible] קרדן עלו במהלך 1986 ממחיר של 0.02 סנט למניה למחיר של 0.1 סנט למניה כיום.

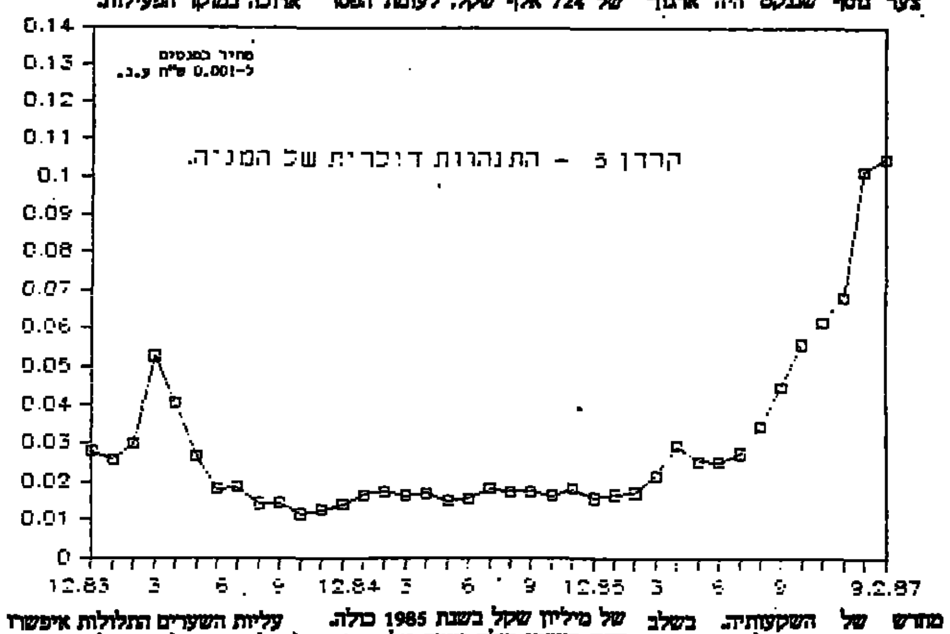

הבורסה דורשת מהחברה לישראל לצרף דירקטורים חיצוניים נוספים

מאת יהודה שרוני

הנהלת הבורסה פנתה באחרונה להנהלת החברה לישראל וביקשה ממנה למנות לחברות הקבוצה דירקטורים חיצוניים נוספים. יש לציין כי בחברות ספנות ואספקה, מחסני ערובה, וקידוד ואספקה, הנמנות עם קבוצת החברה לישראל, מכהנים כמה דירקטורים חיצוניים, אך כולם מכהנים ברוטציה בכל החברות. המדובר בעמוס מנור, מיכאל בלוך, קורט גבה, אברהם והרחובסקי וקלמן פרידשטיין.

הבורסה ביקשה שבכל אחת מחברות אלה יכהן דירקטור חיצוני, אשר אינו מכהן בחברות האחרות. הנהלת החברה לישראל הביעה הסכמה עקרונית לבקשת הבורסה, ובקרוב יימסרו שמות הדירקטורים שימונו.

אתמול פורסמה ב"הארץ" ידיעה על אי־הסדר השורר בכל הקשור למינוי דירקטורים חיצוניים בחברות ציבוריות. הנהלת הבורסה משקיעה בחודשים האחרונים מאמצים רבים להבטיח את עצמאותם של הדירקטורים החיצוניים. כך, למשל, מנעה הבורסה את מינויו של זיג טולקובסקי, מנכ"ל דיסקונט השקעות לשעבר, לדירקטור חיצוני בחברה. הבורסה גם פנתה להנהלת רסקו וביקשה לפצל את תפקיד המנכ"ל ויושב ראש דירקטוריון החברה.

הריבית הממוצעת בחח"ד תגיע מיום שישי ל-4.8% בחודש

הריבית הממוצעת בחשבונות חח"ד תגיע, החל מיום שישי הקרוב, לכ-4.8%, בעקבות החלטת בנק ישראל להעלות את שיעור הריבית הבסיסית באחוז אחד.

בנק ישראל החליט על ייקור הריבית בעקבות הגידול הנמשך באשראי לציבור. הנתונים המעודכנים ל-4 בפברואר מצביעים על כך שהאשראי גדל לשיא של 6,157 מיליון שקל, גידול של 56 מיליון שקל לעומת השבוע שקדם לו.

במקביל הגיעו גרעונות הנזילות של הבנקים לכ-250 מיליון שקל בקירוב, ולכן הקל בנק ישראל בהוראות הנזילות. צפוי איפוא שהבנקים ישתחררו בימים הקרובים מהגרעונות שנקלעו אליהם ואולי אף יעברו לעודפי נזילות.

להלן שיעורי הריבית החדשים, בממוצע:

הריבית הבסיסית	2.58
תוספת סיכון ממוצעת	1.00
עמלת הקצאה אשראית	0.40
תוספת חריגה ממוצעת	0.80
סה"כ	4.78

בנק ישראל חייב את הבנקים שגבו תוספת חריגה של 1.25% להפחית את תוספת החריגה. עם בנקים אלה נמנו דיסקונט, המזרחי והבינלאומי. שלושת הבנקים כבר הודיעו שיפחיתו בהתאם את הריבית הנגבית על חריגה.

בנק לאומי יעלה הריבית בשיעור נמוך יותר

בנק לאומי החליט לייקר את הריבית הבסיסית בשיעור נמוך מזה שלגביו ניתן אור ירוק על-ידי בנק ישראל. בעקבות כך תועלה הריבית השנתית בחח"ד ב-11% בלבד לשנה במקום ב-12%. הביטוי לכך בריבית החודשית הוא מועד: ריבית בסיסית של 2.50% במקום 2.58% בבנקים האחרים. הבנקים האחרים מעלים את הריבית בשיעור המרבי.

העורך: נחמיה שטרסלר

רווח והפסד / אריה לביא

ריבית ג'אמבו עדיין לא עלתה

הריבית המשולמת על־ידי הבנקים על פיקדונות ג'אמבו לא השתנתה לפי שעה. אתמול המשיכו הבנקים לשלם ריבית ג'אמבו בשיעורים שבין 22 ל-23 אחוז, אך הציפייה היא שבראשית השבוע הבא יעלו שיעורי ריבית אלה.

פשרה בסכסוך העבודה בבנק דיסקונט

בבנק דיסקונט הושגה פשרה בין הנהלת הבנק לעובדים בקשר לסכסוך על תנאי השכר. הסכם הפשרה הושג לאחר עיצומים שהופסקו בשבוע שעבר, לאחר שהוסכם על חידוש המו"מ בין ההנהלה לעובדים. ההסכם מצביע על נסיגה של שני הצדדים מעמדותיהם הראשוניות:

● כל העובדים יקבלו הלוואה שבין 750 ל-3000 שקל, על־פי דרגתם. ההלוואות יהיו צמודות למדד אך לא יישאו ריבית.
● נקבע שכר מינימום של 700 שקל, בדומה למה שהושג בבנק לאומי.
● תוספות שכר יינתנו לעובדים על בסיס אישי, על־פי "הערכת עובדים" שנעשית בבנק בחודש אפריל ותיעשה גם השנה.
● הנהלת הבנק ויתרה על תביעתה לפטר 1000 איש, אך החליטה בעצה אחת עם הוועד על הכנת תוכנית פרישה מרצון, גם כן בדומה למקובל בבנק לאומי.

מהבנק נמסר שהקיצוץ המתוכנן בהוצאות השכר יושג על־ידי תוכנית הפרישה מרצון. הכוונה הראשונית של הנהלת הבנק היתה להגיע לקיצוץ הוצאות השכר בשיעור של 15%.

הבנק לספנות לא ביצע הפרשה בגין תביעה

הבנק לספנות סיים את שנת 1986 עם רווח של 699 אלף שקל לעומת הפסד של 2.6 מיליוני שקל בשנה הקודמת, מתברר מהדו"חות הכספיים של הבנק שפורסמו אתמול.

הבנק הפריש לחובות מסופקים 1.07 מיליון שקל, אך החליט להימנע מביצוע הפרשה לחובות מסופקים בגין תביעה שהוגשה נגד הבנק בסכום של 5.5 מיליוני מארקים גרמניים. התביעה הוגשה נגד הבנק בטענה שהוא סירב להעמיד אשראי ללקוח על־פי הסכם שנעשה עמו בשנת 1982, סירוב הגורם נזקים ללקוח. בבנק מסבירים כי לקוח זה אינו זכאי לתבוע את העמדת האשראי, בעקבות חוות דעת משפטית, שלפיה יש לבנק הגנה סבירה, לא ביצע הבנק הפרשה בגין חוב זה.

הבנק לספנות, שהינו בשליטת קבוצת איזנברג, נקט באחרונה מדיניות עסקית חדשה שבמסגרתה צומצמה הפעילות בתחום הספנות והורחבה הפעילות הבינלאומית. הורחב גם תחום העסקות מחוץ למאזן, שבו פעל הבנק כ"מרצ'נט בנק" (בנק עסקים), זאת למרות הצילות הנמוכה במשק המרווחים הפיננסיים המצומצמים.

רווח מירב 980 אלף שקל

רווח בנק מירב ב-1986 היה ל-980 אלף שקל לעומת הפסד של 536 אלף שקל בשנה הקודמת. הרווח מבטא תשואה של 2.5% על ההון. ההפרשה למס היתה 77.4% מהרווח ברוטו.

המאזן קטן ב-4.8% ועמד על 692 מיליון שקל. הירידה נובעת מפרעון אג"ח שהונפקו בעבר ומתן הפקדה באוצר. ההון העצמי גדל ב-2.5%, ל-40.4 מיליון שקל.

רווח עצמאות ירד ל-439 אלף שקל

הרווח של החברה הבת של מירב, בנק עצמאות, ירד במקצת ב-1986, ל-439 אלף שקל לעומת 440 אלף שקל ב-1985. התשואה על ההון ירדה ל-3.5% לעומת 3.4% בשנה הקודמת. מאזן הבנק גדל ב-1.9%, ל-322.5 מיליון שקל.

גידול ברווחי אלתא

מאת יונתן שרמן

"אלתא", חברת־הבת של התעשייה האווירית, הגדילה את רווחיה במהלך המחצית הראשונה של שנת 86/7 בשעור של 6 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי לאחר מס של החברה בתקופה שבין אפריל לספטמבר '86 הגיע ל-6.98 מיליוני דולר בהשוואה לרווח של 6.59 מיליוני דולר שנה קודם לכן.

ב"אלתא" רואים את השמירה על רווחיות החברה כהישג מכובד מאוד, על רקע הקשיים שבהם נתקלות חברות האלקטרוניקה הפועלות בתחום הביטחוני בארץ.

"אלתא" מייצרת מיכשור אלקטרוני מסוגים שונים ובכלל זה היא שותפה בפרויקט הלביא.

מאיר גבאי מתכונן לתפקיד בארה"ב

מנכ"ל משרד המשפטים מאיר גבאי שהה בימים אלה בארה"ב לצורך לימוד תפקידו כיו"ר הרשות לניירות ערך. גבאי אמור להחליף את היו"ר הנוכחי אליעזר שילוני בתחילת חודש אפריל. גבאי ייפגש בארה"ב עם ראשי הרשות לניירות ערך האמריקאית (אס.אי.סי.), וילמד על גישתם לנושאי שוק ההון.

יהודה שרוני

בנק הפועלים הקים חברה לניהול תיקים

בנק הפועלים הקים חברה לניהול תיקי השקעות בשם "פעילים". החברה תפעל כזרוע נפרדת של הבנק וגם תעסוק בשירותי ייעוץ בניירות ערך ללקוחות גדולים. מנהל החברה יהיה אריה אידלסון, מי ששימש מנהל סניף הסיטי של הבנק בלונדון.

לרשות החברה יעמוד צוות יועצים, שישתמש במערכת המידע הממוחשב של הבנק ושל הבורסה. מועצת המנהלים של החברה תכלול דירקטורים חיצוניים, שאינם מעובדי הבנק.

למרות הביקורת, אישר משרד התעשייה תשלום של 1400 דולר לחודש לראובן שלום בניו־יורק

מאת אבי גנאור

ניו־יורק

על אפם וחמתם של כל המתנגדים אישר מנכ"ל משרד התמ"ת את תשלומי שכר הדירה של ראובן שלום, איש משרד התעשייה בניו־יורק. תשלומים אלה מסתכמים בכ-1,400 דולר לחודש.

מינויו של ראובן שלום לסגן ראש הנציבות המסחרית של ישראל בניו־יורק הושעה לפני כמה חודשים, בעקבות צו ביניים של בית המשפט בירושלים, אך בהוראת מנכ"ל משרד התעשייה יורם בלזובסקי הוא התקבל לעבודה במשרדי אותה משלחת במעמד של עובד מקומי ישראלי.

בקרב עובדי המשלחות בניו־יורק הרוחות סוערות, לאחר שהתברר שהמנכ"ל הורה לשלם לשלום את הוצאות שכר הדירה שלו וגם דמי ייצוג, הוצאות שעובדים מקומיים אינם זכאים לקבלן.

כשפורסם הדבר בראשונה ב"הארץ" התערב חשב האוצר והשעה את ההוראה, אך בסוף השבוע שעבר התקבלה בניו־יורק הוראה מחודשת לשלם לראובן שלום את הוצאותיו.

במשרד התעשייה אומרים בתגובה, כי כבר היו מקרים בעבר שעובד מקומי זכה לכיסוי הוצאות הדיור שלו בניו־יורק.

מתוכנן רה־ארגון ב"מפעלי תובלה" של "כימיקלים לישראל"

מאת יונתן שרמן

ב"כימיקלים לישראל" מתכוונים לארגן מחדש את פעילות חברת ההובלה של הקונצרן, "מפעלי תובלה", עם הפעלת המסוע של מפעלי ים המלח בעוד שלושה שבועות.

החברה, שאחד מעיסוקיה העיקריים היה הובלת אשלג מסדום לתחנת הרכבת במישור רותם, תצטרך להקטין את מצבת כוח העבודה שלה בצורה משמעותית, עקב הירידה בביקוש להובלות של משאיות.

"כימיקלים לישראל" מתכוונת בשלב ראשון להפסיק את עבודתם של כל קבלני המשנה המועסקים בחברה, ולאחר מכן ייתכן שיהיה צורך לפטר עובדים נוספים או להעביר עובדים לתפקידים אחרים.

כזכור, עובדי "מפעלי תובלה" השביתו את כל פעילות ההובלה בחברה לפני חודשים מספר לתקופה של כשבועיים, בדרישה להעלאת שכר, ואז הועלתה האפשרות למכור את החברה עם הפעלת המסוע. נראה כי גם נושא זה ייבדק במסגרת המדיניות של מכירת חברות שלוחות.

15 מיליון דולר יושקעו בפרויקט האופרה בתל אביב

הפרויקט יכלול מרכז מסחרי ומלון דירות

מאת אריה לביא

15 מיליון דולר יושקעו בפרויקט האופרה, במקום שבו פעלה בעבר האופרה בתל־אביב ואשר שימש עם קום המדינה את הכנסת, בטרם עברה זו לירושלים. במקום יוקם מרכז מסחרי ומלון דירות.

פרויקט זה, שטרם קיבל את אישורי הבנייה הדרושים, כולל מבנה של 20 אלף מ"ר: מלון דירות בשטח של 13 אלף מ"ר ו-7000 מ"ר המיועדים לשטח מסחרי. משך הקמתו — כשנתיים.

הפרויקט מוקם על־ידי קבוצת משקיעים ובראשה איש העסקים אלפרד אקירוב, באמצעות חברת אלרוב שבשליטתו. חלקה של אלרוב בפרויקט אמור להיות 62.5 אחוז. חברה בשם "גרווה קצנסקי", בבעלות משקיעים מגרמניה שהם בעלי הקרקע, תחזיק ביתרת המניות.

בנק קונטיננטל לישראל בע"מ

הודעה ללקוחותינו

החל מיום ו' ה-13.2.87 יועלה שעור ריבית החובה בחשבונות עו"ש וח.ח.ד בשעור של 12% לשנה.

שעורי הריבית השנתית מח.ח.ד יהיו החל מ-37.2% לשנה השווה לריבית מתואמת שנתית בשעור של 43.4%, בחישוב רבעוני.

הודעה זו מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות.

פרטים נוספים ניתן לקבל בסניפי הבנק.

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04-640775

הודעה עליפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
מר הררי דוד — לאשר בדיעבד יציע ברחוב מעלה השחרור 23 חלקה 86 בגוש 10845, עיר. הבקשה כוללת בנוגע ובשטח ליציע המנוגד לנקבע בתקנות התכנון והבניה.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה רחוב ביאליק 3, חיפה בימים א', ג', ה', בין השעות 08:00-11:30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

אהרון יעבץ
מהנדס העיר

כונס הנכסים של "אתא" מכר את "בתי מולר" תמורת 725 אלף דולר

נותר בידיו עוד נכס עיקרי אחד: המפעל בקריית־אתא

מאת יונתן שרמן

כונס הנכסים של "אתא", ד"ר ליפא מאיר, מימש נכס נוסף של מפעל "אתא" בשבוע שעבר. המדובר בעיסקה שלפיה נמכרת הקרקע והבתים הבנויים עליה, הידועים בשם "בתי מולר", לקבוצה של קבלנים בחיפה תמורת 725 אלף דולר.

עיסקה זו היא עיסקת המקרקעין השנייה שהושלמה בחודשיים האחרונים. בסוף דצמבר נמכר שטח אדמה בבורוכה לשתי חברות בנייה, "סליטר" ו"חירון".

כעת נותר בידיו של הכונס נכס אחד עיקרי שעדיין יש לממשו — המפעל בקריית־אתא ושטח האדמה שעליו הוא בנוי, 60 דונם.

יצוין, כי אף שחלק גדול מהנכסים שנמכרו על־ידי הכונס נמכרו בסכום גבוה מהצפוי בתחילת הכינוס, ההערכה היא שסך התמורה מהכינוס לא יכסה את הנושים הבלתי מבוטחים ובוודאי לא יאפשר תשלום כלשהו לבעלי המניות. הסכום הסופי שיוותר בידי כונס הנכסים תלוי במידה רבה בהסכם שייעשה עם שלטונות המס — הסכם המצוי כיום במשא ומתן.

ירידה חדה בתחזית המכירות של תדיראן

מאת כתב "הארץ"

"תדיראן" תיקנה את תחזית מכירות מוצרי המו"פ שלה, המהווים כ-80 אחוזים ממכירותיה, כך שהנתונים המעודכנים נמוכים ב-30 אחוזים לעומת אלה שצוינו במהלך שנת 85.

"תדיראן" צופה למשל כי מכירות קבוצת המו"פ שלה בשנת 90' יגיעו ל-823 מיליון דולר בלבד, בהשוואה לתחזית המקורית של 1.29 מיליארד דולר.

מכירות שנת 89' צפויות להגיע ל-783 מיליון דולר בהשוואה לתחזית המקורית של 1.1 מיליארד דולר.

"תדיראן" מציינת, כי השינוי בתחזיתה נובע מהשינוי הדרסטי במדיניות הממשלה בכל הקשור לעידוד הייצוא, אשר פגעה בכושר התחרות של הקבוצה. גורמים נוספים הם קיצוץ תקציב משרד הביטחון, היחלשות הדולר וקיטון בהיקף השוק העולמי בתחום הרכיבים.

עם זאת, "תדיראן" מציינת כי יחידות המו"פ של הקבוצה הגיעו בשלב זה לתשואה גבוהה יחסית של 18 אחוזים במהלך שנת 86'.

שערי מטבע חוץ 10.2.1987

המטבע	בנק לאומי – מזומנים קניה	בנק לאומי – מזומנים מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים – מזומנים קניה	בנק הפועלים – מזומנים מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים קניה	בנק דיסקונט – מזומנים מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.56	1.63	1.5975	1.6175	1.56	1.64	1.5970	1.6170	1.56	1.63	1.5980	1.6181	1.6074	-0.0154
1 לישי"ש	2.37	2.48	2.4362	2.4667	2.39	2.50	2.4323	2.4626	2.39	2.51	2.4377	2.4684	2.4521	0.0106
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.8799	0.8909	0.86	0.90	0.8789	0.8899	0.86	0.91	0.8809	0.8920	0.8861	0.0160
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2639	0.2672	0.25	0.27	0.2643	0.2676	0.25	0.27	0.2641	0.2674	0.2659	0.0044
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.7793	0.7890	0.76	0.80	0.7794	0.7892	0.76	0.80	0.7799	0.7897	0.7852	0.0139
1 פרנק שוויצרי	1.02	1.06	1.0428	1.0558	1.02	1.07	1.0428	1.0558	1.02	1.07	1.0444	1.0576	1.0502	0.0195
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2460	0.2491	0.24	0.25	0.2459	0.2490	0.24	0.25	0.2462	0.2493	0.2478	0.0021
1 כתר נורבגי	0.22	0.23	0.2286	0.2315	0.22	0.24	0.2285	0.2313	0.22	0.24	0.2284	0.2313	0.2304	0.0024
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2328	0.2357	0.23	0.24	0.2326	0.2355	0.22	0.24	0.2326	0.2355	0.2346	0.0044
1 מרק פיני	0.34	0.36	0.3520	0.3564	0.34	0.36	0.3521	0.3565	0.34	0.36	0.3521	0.3565	0.3546	0.0046
1 דולר קנדי	1.17	1.22	1.1966	1.2116	1.17	1.23	1.1958	1.2107	1.17	1.23	1.1952	1.2102	1.2035	-0.0119
1 דולר אוסטרלי	1.00	1.10	1.0631	1.0764	1.03	1.10	1.0634	0.0767	1.03	1.11	1.0638	1.0771	1.0703	-0.0098
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.7724	0.7821	0.53	0.78	0.7727	0.7824	0.49	0.68	0.7734	0.7831	0.7776	0.0030
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4249	0.4302	–	–	0.4237	0.4290	–	–	0.4251	0.4305	0.4286	0.0077
10 שילינג אוסטריים	1.22	1.28	1.2500	1.2656	1.23	1.29	1.2501	1.2657	1.22	1.29	1.2489	1.2646	1.2595	0.0231
1000 לירות איטלקיות	1.20	1.27	1.2374	1.2529	1.21	1.29	1.2375	1.2529	1.21	1.29	1.2387	1.2543	1.2450	0.0207
100 ינים יפניים	1.02	1.07	1.0448	1.0579	1.03	1.08	1.0459	1.0589	1.02	1.07	1.0444	1.0576	1.0509	0.0005

בנק הספנות לישראל בע"מ
והחברות בנות שלו

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 1986
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד של חודש דצמבר 1986

	31 בדצמבר 1986 שקל חדש	31 בדצמבר 1985* שקל חדש
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	11,768,927	12,458,381
פקדונות בבנקים	14,213,216	17,304,482
ניירות ערך	6,981,616	8,058,820
הלוואות לממשלה	2,290,694	4,853,672
הלוואות לציבור	84,066,318	65,946,587
בניינים וציוד	4,088,391	4,021,094
נכסים אחרים	424,206	1,273,377
	123,833,368	113,916,413

	31 בדצמבר 1986 שקל חדש	31 בדצמבר 1985* שקל חדש
פקדונות מבנקים	35,565,885	34,592,752
פקדונות הציבור	38,985,704	14,635,200
פקדונות למתן הלוואות	30,156,758	33,729,926
שטרי התחייבויות ואגרות חוב	–	11,060,271
התחייבויות אחרות	943,143	1,245,828
סך הכל התחייבויות	105,651,490	95,263,977
זכויות המיעוט	–	1,251,629
הון עצמי	18,181,878	17,400,807
	123,833,368	113,916,413

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד של חודש דצמבר 1986

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	1986 שקל חדש	1985* שקל חדש
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים	847,356	(3,178,819)
הפרשה למסים	(30,754)	(620,142)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מסים	816,602	(3,798,961)
חלק הבנק בהפסדי חברות בנות	(117,797)	–
חלקם של בעלי מניות חיצוניים	–	(186,439)
	698,805	(3,985,400)
הכנסות בגין שנים קודמות	–	1,346,167
רווח (הפסד) לשנה	698,805	(2,639,233)

* תואם מחדש

תמצית דו"ח על השינויים בהון עצמי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד של חודש דצמבר 1986

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	1986 שקל חדש	1985* שקל חדש
הון עצמי לתחילת השנה	17,400,807	17,629,193
הנפקות הון	82,266	2,410,847
רווח (הפסד) לשנה	698,805	(2,639,233)
הון עצמי לסוף השנה	18,181,878	17,400,807

הדו"ח הכספי המלא נמצא לעיון במשרדי הבנק.

הזמן שלך שווה כסף. הרבה כסף.

גלובס– העתון הכלכלי לאנשי עסקים, חוסך לך זמן ועוזר לך להרוויח הרבה כסף.

גלובס מגיע ערב־ערב לביתך על־ידי שליח מיוחד ומעדכן אותך בארועי השעות האחרונות, בכלכלה, בבורסה, בהשקעות ובפיננסים.

ב**גלובס** אתה קורא את החדשות של מחר.

עם **גלובס** אתה יכול להחליט את ההחלטות הכלכליות החשובות כבר היום.

חייג (03) 254227 ואתה מנוי!

רק החודש: חתום על גלובס ותקבל את השבועון הכלכלי כספים לנסיון למשך חודש ימים.

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

ירידות מתונות מאד

ההשערה כי אפיקי ההשקעה ה סולידיים יספגו היצעים עקב הע־לאת הריבית אבן התמלאה אתמול, אך שוק המניות חזר והשתיע. אמנם החוסר היצעים למניות, אולם הם נקלטו בירידות שערים מתונות מאד, או ללא שינוי שער. הירידות נבעו מפני שקרנות־הנאמנות לא ספגו פדיונות; נהפוך הוא: הקרנות צברו שלושה מיליוני דולר, וזה איפשר את קליטת ההיצעים.

אם בתחילת המסחר, האווירה היתה הססנית במקצת, הרי בהמשך נקלטו ההיצעים לנירות השונים תוך צעקות רמות. בשוק בלטה מגמה עזה של רכישות באמצעות חברת הברוקרים "בטוחה", וכן באמצעות בנק הפועלים. את מגמת המסחר בשוק הכתיבה כמות הכס־פים הגדולה שבידי הציבור. יש להניח כי שוק המניות עשוי לקבל תנופה נוספת כלפי־מעלה, עם התפוררות הערפל הפוליטי. מחזור המסחר במניות ובאופציות הסתכם ב־20.7 מיליון שקל.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	117.22	−1.06
כללי ללא בנקים	132.66	−0.59
מדד אג"ח כללי	109.89	−1.34
אג"ח צמוד מדד	110.70	−1.24
אג"ח צמוד מט"ח	104.35	−1.24

היצע של 50 מיליון לבנקאיות

הבנקאיות שבהסדר ספגו אתמול היצע של 50 מיליון שקל, שנקלט ברובו על־ידי בנק ישראל. את היצע הריבית סוחרים הסבורים כי ההשקעה בבנקאיות אינה כדאית, ברמת תשואה של 16 אחוז. בעקבות העלאת הריבית על־ידי בנק ישראל, ריבית הזכות על פיקדונות שקליים עשויה להגיע ל־30 אחוז לשנה. אותם סוחרים סבורים כי כדאי למכור את הבנקאיות היום, ולרכוש אותן שוב בעוד כמה חודשים.

	תשואה שנתית ריאלית ב־%
כלל 0.1	15.94
הפועלים ש	15.93
אי.די.בי. רג	16.25
דיסקונט א	16.04
המזרחי ש	16.17

תושפים בלבד

ההיצעים למניות הכבדות, שנק־לטו בהפסדים בתחילת המסחר בבור־סה, נחטפו אחר־כך בצעקות רמות. כך היה במניות כלל תעשיות, אי.די.בי. פיתוח, דיסקונט השקעות, כלל ישראל 10 ועוד. המניה בת 50 שקל של כלל ישראל עלתה בעשרה אחוזים. חלק מסוחרי הבו־רסה נסוגו מההיצעים שהוזרמו, עקב השיפור באווירה.

העברה במניות תים

היצע גדול מהרגיל למניות של חברת המחשבים תים, נקלט אתמול במחזור ענק. ההיצע למניות החברה נחטף בצעקות רמות. פעילות מעניינת היתה גם בניירות־ערך אלה: אריית (+4%), ספקטרוניקס 5 (+7.5%). היצע למניות אוניקו נחטף ללא שינוי שער, אף שבימים האחרונים עלתה המניה בשיעור ניכר, עקב מגמת רכישות שנעשתה על בסיס כלכלי. במניות רשנים 5 ניכרת באחרונה מגמת רכישות מתמשכת, הנעשית על־ידי בנק אמריקאי הבנק עליה לאומי. ביקוש קטן למניות סופק אתמול ללא שינוי שער.

חמישה יוד: אג"ח זהב

ציבור המשקיעים הרוב יותמן מחר לרכוש את איגרות־החוב הב־תנות להמרה למניות של חברת התכשיטים חמישה יוד. איגרות־החוב יהיו צמודות לזהב, וישאו ריבית שנתית של 2.5 אחוזים. האיגרות ייסכרו במכרז, לפי מחיר מינימום של 100 נקודות. הבנק המרכז והחתם, בנק כללי, מציין כי לגבי ההשקעה בזהב יש פטור ממס על הפרשי ההצמדה.

היצע של 45 מיליון שקל לאג"ח

איגרות־החוב ספגו אתמול, כצפוי, היצע כולל של 45 מיליון שקל. מרביתו באיגרות צמודות למדד. ההיצעים נקלטו בירידות שערים עד שלושה אחוזים. יש להבין כי מגמת ההיצעים באיגרות צפויה להמשך היום, אם כי ביתר מתינות מאתמול.

עלייה בתשואה במק"מ

בנק ישראל העלה אתמול, כצפוי, גם את רמת התשואות על המלוות קצרי־המועד, לרמה גבוהה מ־30 אחוזים במונחים שנתיים. צעד זה נועד למנוע מספקולנטים למיניהם רווחים הרפתקניים. אתמול לא היתה כמעט פעילות במלוות אלה.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
237	7	99.48	2.29
347	14	99.25	1.65
317	21	89.37	2.41
327	28	97.88	2.36
337	35	97.96	1.81
347	42	97.56	1.81
417	49	96.54	2.21
427	56	95.93	2.28
437	63	96.42	1.78
447	70	96.03	1.78
457	77	95.40	1.88
517	84	94.49	2.07

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך
ניהול באמצעות פקדון בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע.
מיטב יועצי השקעות ומ"ע בע"מ. בניהול צבי סטפק ושלמה סימנובסקי
רמת־גן - ביאליק 51 א' טלפון: 727506 תל־אביב - נחמני 9 טלפון: 290251

שערי המניות 10.2.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אוצר.ה. ש	27800		10			
הסנות 0.1	1677		4343	−40	−2.3	−7168
הסנות א 0.5	948		4175	−52	−5.3	−4082
הסנות אפ 2	1310		850	−51	−3.8	−8339
כללי לא בהסדר	27500		325	−869	−3.1	−725
בנק צפאוצר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפאוצר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק כלפאוצר 05	5875		6352	−115	−2.2	−8868
פיבי 0.5	6155		6215	−150	−2.4	−8810

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אידיבי רג 100.0	89800		8037	−900	−1	−8210
אידיבי ב 100.0	89650		411	−1550	−1.7	−411
אידיבי כב א	545000		1	−10000	−1.8	−1
אגוד 0.1	66000		1578	−1250	−1.8	−1628
דיסקונט ב	115000		142	−4500	−3.8	−147
דיסקונט א	115000		3513	−1660	−1.4	−4057
דיסקונט שה ב	13500		100	−120	−0.9	−121
המזרחי ש	37000		11153	−700	−1.9	−13345
המזרחי מ	37000		396	−1900	−4.9	−449
המזרחי שה 9	16900		118	−150	−0.9	−115
הפועלים מכב	97000		3.5	+3670	+3.9	+58.2
הפועלים ש	61300		18558	−800	−1.3	−20815
הפועלים מ	61300		3232	−750	−1.2	−3423
כללי א 1.0	156000		299	−2800	−1.8	−398
כללי שה 7	7450		30	−50	−0.7	−10
כלל 0.1	38950		30737	−500	−1.3	−53181
כלל שה 11	14560		829	−300	−2	−2007
מימון וסחר 1.0	51600		129	−1100	−2.1	−152
מימון וסחר 5.0	26200		200	−300	−1.1	−200

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אדנים 0.1	38295		43	−1500	−3.8	−73
לאומשכנ' ש	10700		1191	−500	−4.5	−1639
לאומשכנ' מ	10620		122	−500	−4.5	−176
כרמל ש	6300	בח	265	−400	−6	−226
כרמל שה 1	3800	בח	550	−200	−5	−747
בנין ב 5.0	13000		50.2	−250	−1.9	−35.8
מת משב ש	3730		1307			−1213
משכן ב ש	4150		2450			−905
עצמאות 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
טפחות מכב ש	21800		2			−2
טפחות רג ש	20680		64	−200	−1	−66
טפחות שה 1	9450		3			
טפחות שה 2	4949		532	−72	−1.4	−532
יעוד 1.0	1900		502			
יעוד 5.0	1075		1780	−15	−1.4	−1170
מירב 1.0			—	הפסקת	מסחר	—

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
שלמון אש	850		16566			−3665
החקלאות מכב א	205700	תב	24	+18700	+10	+45
החקלאות מכב ב	150500	שב				
לאומי תעש' א ש	11950		726			−1207
פתוח תעש' מכב	119900	תב	4	+10900	+10	+7
פת תעש' כב ג	306000		19			+17
פת תעש' כב גג	195000		7			
פת תעש' כב גגג	202500		2			
פת תעש' כב ד	205000	שב				
פת תעש' כב דד	68892		2	+3091	+4.7	+57
מרכז קבלנים 5.0	1399		2125			−2285
תירות כב	153000	תב	1	−17000	−10	−8
כלל ליסינג 0.1א	22650		9			
כלל ליסינג ב5.0	17623		32	+176	+1	+2
כלל ליסינג אגח	14450		70	−50	−0.3	−85

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איתן	288		13394	−2	−0.7	−3416
אריה 0.1	1761		321	−10	−0.6	−410
אריה א 0.5	985		2251			−1039
בטוח משנה 0.1	620		518	+19	+3.2	+1518
בטוח משנה 0.5	229		4865	−7	−3	−13819
הדר 1.0	370		3954	−10	−2.6	−7653
הדר 5.0	222		4517	−8	−3.5	−11919
הדר אופ סד 2	195		21944	−4	−2	−19244
הסנה ש	456		98282	−6	−1.4	−246487
הפניקס 0.1	950		10475			+4953
הפניקס 0.5	895		5374			−1029
המסנר־הראל 1.0	7550		225	−100	−1.3	−213
המסנר־הראל 5.0	4130		659			+114
מנורה 1.0	2659	תב	130	−260	−8.9	−104
מנורה 5.0	1380	תב	1117	−80	−5.8	−1894
סהר ב 1.0	7130		1551	−120	−1.7	−1277
סקוריטס 0.1	1175		1434	−14	−1.2	−806
צור ש	414		8372	−12	−2.8	−8402
ציון החזקות 1.0	10290	שב				
ציון החזקות 5.0	3450		385	−159	−4.4	−507

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איגוד בנגב 1 ש	7745		820	−90	−1.2	−1207
איגוד בנגב 5 ש	4550		3437			−2844
מאיר עזרא 1.0	1398		7571	−22	−1.6	−6025
כלל סחר	355		56546			−60191
אוס 4	263		46541			−63541
אגוד 2	123		181125			
						−202795
קריסטל 1.0	782		2487			+223
רפק 0.1	31100	תב	6	−3400	−9.9	−6
רפק 0.5	12020		45			
שופרסל א 2.0	10800		2190	−200	−1.8	−3275
שופרסל ב 10.0	8730		2263			−2523

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דלק ג ש	4540		5257	−38	−0.7	−7967
הראל 1.0	3000		342	−100	−3.2	−1175
הראל 5.0	2282		243	−5	−0.2	−61
מסגת הנפקה 0.1	18000		68			−18
מסגת הנפקה 0.5	8610		586	−70	−0.8	−705
קידר 0.1	1080	תב	4600	−90	−7.7	−8975
קידר 1.0	227		33278			−15580
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוס' עזובה 0.1	5440		828			−287
מוס' עזובה 0.5	1380		2565			−1184
קונגורסים 0.1	3580		67	−175	−4.7	−555
קונגורסים 0.5	2550		549	−50	−1.9	−687

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
קסל 1.0	3960		122	−90	−2.2	−72
קסל אופ 1	2475		73	−100	−3.9	−173
גלי זהר 1.0	7200		26	−300	−4	−19.5
גלי זהר 5.0	4700		100	−5	−0.1	−136.7
מלונות דן 1.0	2060		958			−1499
מלונות דן 5.0	1650		1242			−1611
חוף האלמוג 1.0	6850		102			−77
כנס כר 1 ש	2200		128.1	−50	−2.2	−254
מלונות הירדן	2696		150	−89	−3.2	−467

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איכות מחשבים	1661		320	+16	+1	+172
דטה מיכון 1.0	7780		852			−58
תילנ. 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
יעבא 1.0	13098		224	−2		−179
כלל מחשבים 1.0	13700		42			+18
מ.ל.ל. 1.0	10850		154	−50	−0.5	−198
מ.ל.ל. 5.0	4632		224			−135
משוב מחשבים 1.0	675		1305	−5	−0.7	−8157
משוב אופ	506		373			+51
ניקוב מחשבים 1	13309		111	−20	−0.2	−81
ניקוב מחשב 5	7014		211	−300	−4.1	−275
ניקוב אופ סד 2	5405		426	+5	+0.1	+509
תים מחשבים 1.0	1005		26595			−13041

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבנים בינוי 1ש			—	הפסקת	מסחר	—
אבנים בינוי 5ש			—	הפסקת	מסחר	—
אזרן 1.0	752		134	−26	−3.3	−836
אזרן 5.0	354		2735	−6	−1.7	−4429
אזורים 1.0	1140		24089			−16877
אזורים אופ	786		18384			−35515
אזורים אגח	140		79289			−45457
אילון 1.0	528		15339	−3	−0.6	−4477
אל־רוב 1.0	1570	תב	1787	+100	+6.8	+1892
אלמוגים 1.0	3400		24			
אפריקה 0.1	51999		139			−256
אפריקה 1.0	45480		345			−51
אפריקה אופ	27740		888	−310	−1.1	−1329
ארים	2249		150	−1		−95
אלרן 0.1	2700		1291	−50	−1.8	−1477
אלרן 0.5	1719		1210	−10	−0.6	−1904
בן־יקר גת 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
ברנבין 1.0	3245	תב	852	−175	−5.1	−1828
ברנבין 5.0	2822		367	−6	−0.2	−1804
דנקנר 1.0	5600		424	−200	−3.5	−409
דורקר 1.0	623		8059			
דורקר 5.0	402	בה	433	−60	−4.9	−509
דרור 0.1	18200		856	+400	+5.1	+503
דרור 0.5	10700		165	−1		−406
הסלול 1.0	1900	תב	500	−95	−6	−815
הסלול 5.0	1230		1980	−20	−1.6	−8185
תלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	5070		1859			−1541
גבים 0.1	6000		1098			−437
גבים 0.5	4900		611			−452
הכשרת הישוב ש	84100		79			−101
ישפרו 0.1	3400		1602			−894
ישראלום 1.0	1790		510			−960
ישרס 10.0	16200		305			−256
כנף פתוח 1.0	11490		137	−178	−1.5	−293
כלל בל"ן	743		33036			−8085
לוטר 1.0	5305		249	+4	+0.1	+157
לוטר 5.0	2500		693	+3	+0.1	+111
מ.ת.ת. 1.0	425		8599			−2874
מ.ת.ת. אגח	110.5		56000	−1	−0.9	−125115
מגורי בנייה 1.0	836		17782			−23851
מישבאל 5.0	447		13416	+12	+2.8	+6252
מורג 5.0	2315		1103			−2021
מרלו 1.0	930		2485			
ליגשטין 1.0	585	תב	1247	−36	−6.3	−2509
ליגשטין 5.0	170		45063	−9	−5	−54538
לימקון 1.0	1669		1639	−1	−0.1	−1311
לימקון 5.0	1060		2828			−2879
נאות אביב 0.5	11500		445			−550
נכסי אמיס	1295		4102			−5815
סהר החזקות 1.0	10000					−20
סהר החזקות 5.0	19150		115	−60	−4.4	−115
סלי 1.0	7000		50	+100	+1.5	+50
סלי 5.0	3838		41	+38	+1	+9
עפר הלע כר 1 ש	690		2144	−1	−0.1	−1708
עד 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	3560		312	+160	+4.7	+406
קיסריה 0.5	1775		1651			−120
רומבין 1.0	410		9319			−7362
רומבין 5.0	234		14214			−5411
רומבין אופ	1085		955			−481
רומבין אג"ח	117.5		21196			−59409
רסקו מבנ	6600	בה	136	−90	−1.4	−134
רסקו רג	5840		152	−10	−0.2	−247

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מטעי הדר 0.1	3789		1132			−786
מטעי הדר 0.5	3313		1117	−20	−0.6	−2206
מהדרין 0.1	11520		687	−130	−1.1	−1025
נכסי הדרים 1.0	2170		10927			−2871
פרי אור 0.5	2860		769	−40	−1.4	−589
שגריר 5.0	11000	תב	236	−1050	−8.7	−462

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אסם	1720	תב	4070	−212	−11	−8086
בלדחוסט 1.0	3320		239	+140	+4.4	+481
בלדחוסט 5.0	2260		164	−80	−3.4	−344
בלדחוסט אופ 1	1288	שב				
דובק כב ש	5930		2932			−557
דובק כב מ	5740		1474			−1425
עלכל 1.0	1150		1389	−50	−4.2	−1988
עלכל 5.0	905		1561	−12	−1.3	−1511
פרי־הה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
פרי־הה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
מכשר בירה 1.0	29200		71			+48
מכשר בירה 5.0	22789		188			+31
יכין 1.0	1520	תב	2500	−160	−10	−2719
יכין א 5.0	855	תב	8094	−50	−5.8	−10168
כן 1.0	770	תב	740	−44	−5.4	−1145
כן 5.0	378		6124	−6	−1.6	−3788
מעדנות 1.0	15300		115	−50	−0.5	−187
עלית	21200		734	−800	−3.6	−1204
עסיס ב 0.5	380		9189	−15	−3.8	−9629
שמן שקל 1	3400	בה	250	−281	−7.6	−589
שמן מכב א	5000		376	−120	−2	−908

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אתגר כר 1 ש	785		14579	−11	−1.4	−19266
אוטים 1.0	1510		555	−45	−2.9	−363
אזנת ברק 1.0	782		6150			+8120
אזנת ברק 5.0	447		5158	−11	−2.4	−9355
[illegible] א	459		21089	−11	−2.4	−21878
ארגמן רג ש	16650		257	−800	−4.6	−600
דלתא־גליל 1.0	4040		1427	−120	−2.9	−3637
דלתא־גליל 5.0	3250		1509	−95	−2.8	−1829
מניות מפחר 1	1770		[illegible]	[illegible]	+0.5	+8
מניות מפחר 5	978					
וישלט 1.0	[illegible]		471			−4321
וישלט 5.0	1850		440			−622
הצבון 1.0	9080		295	+120	+1.4	+153
דיקת 1.0	2700		1060	−80	−2.9	−136
דיקת 5.0	1800		2296	−62	−3.2	−3232
לודזיה 0.1	3060		258			+98
לודזיה 0.4	2065		1938			−1472
לינת 1.0	920		17197	−50	−1.2	−21081
מיס גליק	310	תב	1702	−71	−8.1	−2489
מקסי 0.1	4040		578			
מקסי 0.5	2875		934	−150	−5	−2019
עים 1.0	25148	קב		+1199	+5	+1094
עים 5.0	12800	תב	1703	+1342	+12.6	+5365
עסק מריגה 1 ש	455		7012			−4344
פולגת א 0.1	4975		3065	−160	−2	−3155
פולגת ב 0.4	3630		4945	−70	−1.9	−7719
פולינן א 0.5	9509		196			−119
ברנר	4520		354	−101	−2.2	−107
גיבור סבריה	14700	תב	214	−1000	−6.4	−671
תעש חוטן 1.0	2810		1551			+1225

מתכת ומתכתיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אקסטון 5.0	2910		917	−140	−4.6	−1007
אורדן 0.1	8400		157	−300	−3.5	−999
אורדן 0.5	7950		277	−40	−0.5	−337

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלומית 1.0	7150		45	+100	+1.4	+28
אלומית 5.0	5140		1			+1
כבלים ש	26700		17			+6
התגוף 1.0	7428		35			
התגוף 5.0	5290		251			−122
התגוף אופ	4475		596	−75	−1.7	−1998
דיקה 1.0	6900		217	+41	+0.7	+427
דיקה 5.0	2802	תב	1795.5	+140	+5.3	+1228.6
קסטמה מח 1.0	3570		3131	−50	−1.4	−5690
קסטמה מח 5.0	3340		565	−30	−0.9	−154
מתכת מרום 1.0	3160		1287	−140	−4.2	−1741
כבלי ציון 1.0	2700		769	−69	−2.5	−1261
כבלי ציון 5.0	1630		3082	−18	−1.1	−5488
כבלי ציון אופ	680		1718	−20	−2.9	−1924
מודגן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מודגן אופ א			—	הפסקת	מסחר	—
קיטבי 1.0	347		14673			+3085
קיטבי 5.0	190		19470	+5	+1.6	+14148
נחושתן 0.1	44000		30	−1100	−2.4	−50
נחושתן 0.5	14899		109	−1		−127
מפר מלוה 1.0	20000		264	−740	−3.6	−380
קינג 1.0	1260		2458	−60	−4.6	−5177
קינג 5.0	660		5510	−20	−2.9	−8584
קליל 1.0	8450		744	−240	−2.8	−694
קליל 5.0	5800		229			
שלמה 5.0	3700		434	+360	+4.9	+482
תעשיות לכיש 1.0	1134		2456			+3196
תעשיות לכיש 5.0	695		1848			−1151

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלביט 5.0	599000		40	−6800	−1.1	−135
אלקו 0.1	4050		156	−150	−1.8	−129
אלקו 0.25 ש	4650		1671			−3205
אלקו 0.25 מ	4450		369	−51	−1.1	−255
אלקטרה 0.1	2300		2548			−2355
אלקטרה א 0.5	1345		2178	+5	+0.4	+45
אמ 5	1272		5595			−8514
אנה 3	127		97940	−1	−0.8	−107896
אלרון 5.0	494000		41	−4898	−1	−48
אורית 1.0	35000		565	+1850	+6	+630
כלל העש אלק	2731		6629	+81	+1.9	+5485
טמקורדיקס 1.0	2800		2740	+120	+4.4	+4475
טמקורדיקס 5.0	2875	תב	5422	+150	+7.8	+11430
מיכנגר 1.0	686		3511	+8	+1.2	+3151
מיכנגר 5.0	554		3525			−752
ציקלון 1.0	2425	בה	15	+25	+1	+8
ציקלון 5.0	1040	תב	587	−80	−7.1	−985
קנבסטין אלק 1.	5400		32	−69	−1.3	−50
קנבסטין אלק 5.	4200		180	−155	−3.6	−137
ת.א.ת. 1.0	1839		515	−70	−3.7	−3165
ת.א.ת. 5.0	756		8057	−25	−3.2	−23417
ת.א.ת. אופ 1	19960		37	−500	−2.4	−92
מראה	8180		724	+80	+1	+15

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אי.ת. תעשיות 1.	1255		3306			−1138
אי.ת. אגח	785		11729	−4	−0.6	−13734
אי.ת. אמה	124		36200	−1	−0.8	−27966
אלקטל 5.0	5908	בה	265	−656	−10	−543
אקרשטיין 1.0	1100		5566	+10	+0.9	+2653
אקרשטיין 5.0	615		4514	+7	+0.9	+2847
אקרשטיין אופ	452		12106	+12	+2.7	+7095
אקרשטיין אגח	118.5		79338	+1.5	+1.3	+67695
בטון תדיר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בטון תדיר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בי־כון 1.0	1370		1102	−50	−3.5	−1298
בי־כון 5.0	658		4081	+31	+4.9	+3454
טרומאבטון 1.0	9250		60	+1		+48.5
טרומאבטון 5.0	4400		730	+1		+69
מ.ל.ב. 1.0	858	תב	270	−32	−3.7	−730
מ.ל.ב. 5.0	628			−22	−3.4	−117
מודל השק בתעש	757	בה	2385	−82	−10	−5661
מתוקה ולפגן 1	19940	קב		+950	+5	+11
מתוקה ולפגן 5	14140		4	+140	+1	+1.5

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבן 5.0	18750		71	−300	−1.6	−255
אלקאם ב	2540		458	−60	−2.5	−1444
גל תעשיות 1.0	17500		6	−200	−1.1	−16
גל תעשיות 5.0	11450		60	+350	+3.2	+82
ריקסור 1.0	3271		568			+352
דשנים 0.1	5000		160	−2		−116
דשנים 0.5	1500		2374			+494
חיפה כמי 10.0	712		24755			−16139
טבע ש	11990		1652	−10	−0.1	−1757
לימטר 1.0	3200		1943			
ים המלח	3682		9569	−18	−0.5	−9856
מכתשים 10.0	635		35904	−14	−2.2	−92597
מקסימה 1.0	7720			−90	−1.2	−147
מקסימה 5.0	4800		314			−84
פקס כימקל 1.0	6990		699			−983
נר 1.0	23000		405			−163
נר 5.0	18000		288			−157
פריקלאס	690		53980			−53204
פריקלאס אופ	277		36384			−16336
קרי כימיקל 1.0	6300		381			−81
תגל 1.0	4114		12	−5	−0.1	−10
תגל 5.0	3280		183	−120	−3.5	−400
תיא 5.0	12490		20	−60	−0.5	−25
פרוטארום 10.0	15551		84			
תרו א 5.0	18280		48			−86

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כתר	248		46775	−8	−3.1	−101412
דפרון 1.0	8040		45	−10	−0.1	−43
דפרון 5.0	5150		50			−50
תגב 1.0	7000		311	−101	−1.4	−443
יעה 1.0	6366	בה	507	+63	+1	+44
לביד אשקלון 1	675		5891			−4257
לביד אשקלון אופ	1210		213	+22	+1.9	+4696
מלס ב 0.5	60600		51	−1400	−2.3	−91
משלי ניר 10.0	420000		138			−168
סקוברה 1.0	4099		581			−581
רים 0.1	2810		824	−10	−0.4	−1369
רים 0.4	2080		967	−70	−3.3	−2640
תאל ב 0.2	19140		235	−460	−2.4	−688
אבדין 1.0	10000		153	+298	+3.1	+218
אבדין 5.0	4384		593			+343
חמישה יוד	11002		68	−148	−1.3	−119
הגמלק 1.0	2111		553			−159
הגמלק 5.0	1385		1878			−1786

שף נאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מרכזות ב 0.1	11682		746	−118	−1	−1359
כור כל ש	9890000		.7	60100	−3.7	−1.6
כלל תעש' 1.0	2702		38759			−24595
מאור טכנולוגיה	550		8586			+5265

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אמפא ש	8640		410			−1075
אמפא 2.0	7640		4525			−5626
אינקובה 0.1	112.5		40528			−66875
אלגר ש	15650		378	−850	−2.2	−647
אלגר מ	15650		58	−850	−5.2	−277
אלרן ש	4749		2851			−7116
אלרן מ	4848		293			+92
אמישר כל	35000	תב	47.5	−2500	−6.7	−511.1
אמפל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אמפל 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בזלת 1.0	1680		125			
חברה לישראל 1.0	17000		4135			−4043
חברה לישראל 5.0	15100		1636			−1041
חלמן 0.1	138000					
חלמן 1.0 ש	28200		116			−96
אמפא א 0.5	21150		162			+28
מעלים השק ש	10280		850			−1135
דיסקונט השק ש	4590		2185			−3757
מזרחי השק ש	31800		22	+80	+0.3	+5
כור השקעות 1240.0	13800	שב				
הודן 1.0	4496		1096			−707
הודן 5.0	1770		2048	+70	+4.1	+1655
ישום ואחזקות	291		38529			−40550
יבגא ש	12960		71	+10	+0.1	+14
ירדן א 0.1	3450		379	−40	−1.2	−386
כלל 10.0	1460		8701			−15757
כלל 50.0	1465	תב	3460	+153	+10	+2209
לנדג 0.1	2911		461			−204
לניק 0.1	1042	בה		−55	−5	−2994
מנור 0.1	725		1683	−8	−1.1	−1956
מנור א 0.5	445		2356	−8	−1.8	−1669
אגוז 1	113.5		13095	−1.5	−1.3	−21337
עין השק ב 0.1	3700		88	−30	−0.8	−173
עין השק ג 0.5	2130	תב	408	−150	−5.8	−905
ש השק ש	3200		1353	−100	−3	−7084
פנה א 0.1	12000		119	−70	−0.6	−66
פנה 0.5	7740		756			−12
פריון ב 2.5	7150		1771			−1466
בזאבריג'נט 1.0	483		4773			−4318
בזאבריג'נט 5.0	400	תב	12400	−25	−5.9	−20280
קידן 1.0	285		27535	−4	−1.9	−17958
קידן 5.0	165		14971	−5	−2.9	−13192
גליל טכנולוגיות			—	הפסקת	מסחר	—

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
ולק חיפוש 1.0	3850		646	−150	−3.8	−753
ולק חיפוש 5.0	2710		710	−97	−3.5	−2468
ולק חיפ' אופ 2	1810		1578	−30	−1.6	−1225
ש חיפוש 08	27500		314	−200	−0.7	−332
יבגאל 5.0	4510		1175	−150	−3.2	−1715
מגנ 1.0	11500		181			−80
מגנ 5.0	3282		1961			−2491
מראויל ב 0.5	7510	בה	123	−835	−10	−299
נפטן ש	2150000		2			−1

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בויה מ	226	תב	200	+17	+8.1	+90

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 10.1.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.5245/1.5255	ל"נ שטרלינג
מרקים גרמניים	1.8140/1.8150	ל"נ ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.0490/2.0500	״
פרנקים שוויצריים	1.5300/1.5315	״
פרנקים בלגיים	37.5850/37.6050	״
פרנקים צרפתיים	6.0450/6.0500	״
לירטות איטלקיות	1290.00/1290.75	״
יינים יפניים	152.85/153.00	״
$ ארצות הברית	1.2464/1.2469	לש.ה.ד.

שער הזהב $ 404.40 ארה"ב אונקיה לזהב מוקדם

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ליש"ט	מ"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.5189/1.5202	1.5265/1.5281	1.8107/1.8120
3 ח'	1.5081/1.5096	1.5191/1.5210	1.8036/1.8051
6 ח'	1.4933/1.4948	1.5088/1.5113	1.7937/1.7951

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5284.20	5208.59	−50.79	−0.97
אבוקה	496.03	486.53	−0.74	−0.15
אגוז	229.69	225.24	−3.76	−1.64
אדיר	1554.05	1523.48	−20.08	−1.30
אודם	2581.15	2531.65	−16.84	−0.66
אופיר	1800.33	1787.38	−15.42	−0.86
אור	414.09	405.46	−6.60	−1.60
אוריון	154.75	151.69	−2.16	−1.40
אור־לי	250.70	248.85	−2.92	−1.16
אורן	752.89	738.35	−8.46	−1.13
איל	3695.73	3624.39	−58.66	−1.59
איתים	5047.11	5022.87	−65.42	−1.29
איתן	700.35	686.28	−6.13	−0.89
אלון	561.17	549.53	−7.42	−1.33
אלמוג	673.53	660.43	−7.52	−1.13
ארז	686.22	673.04	−4.92	−0.73
אש	168.87	168.09	−0.85	−0.50
אשל	180.27	176.76	−2.87	−1.60
אתרוג	224.32	222.14	−3.28	−1.46
ברולה	2525.16	2477.37	−17.11	−0.69
ברוש	514.58	504.90	−3.80	−0.75
ברק	523.86	513.76	−3.89	−0.75
בריכה	837.82	821.47	−13.40	−1.61
גביש	1410.56	1400.70	−13.79	−0.97
גבע	1018.20	1003.16	−11.29	−1.11
גורן	723.65	709.83	−7.46	−1.04
גיא	9273.40	9136.38	−113.90	−1.23
גיל	3079.91	3022.76	−29.43	−0.96
גלית	582.70	579.84	−7.74	−1.32
דובדבן	394.55	390.89	−2.96	−0.75
דוכיפת	700.44	686.91	−4.68	−0.68
דולב	214.47	209.95	−3.13	−1.47
דורון	1428.50	1401.23	−14.04	−0.99
דותן	244.85	240.12	−3.60	−1.48
דליה	519.41	509.90	−3.20	−0.62
[illegible]	413.50	405.86	−2.68	−0.66
דקל	421.65	413.66	−3.16	−0.76
הדס	402.05	398.24	−1.44	−0.36
ורד	497.24	487.97	−4.94	−1.00
זהבית	2770.42	2714.28	−5.73	−0.21
זוהר	19439.62	19153.42	−209.21	−1.08
זיו	17875.54	17611.04	−209.00	−1.17
זמיר	1038.09	1018.63	−4.66	−0.46
חוחית	141.89	138.77	−2.88	−2.03
חליפן	127.94	127.39	−1.68	−1.30
חלמיש	641.34	628.83	−6.00	−0.95
חן	133.85	133.32	−1.45	−1.08
טופז	1307.41	1277.55	−16.51	−1.28
טל	5264.90	5189.52	−28.04	−0.54
יבול	818.01	802.59	−7.18	−0.89
יהלום	2362.62	2317.99	−17.14	−0.73
יסודות	408.53	404.79	−4.03	−0.99
יערה	660.02	645.74	−7.19	−1.10
כוכב	1189.98	1167.16	−8.63	−0.73
כחל	130.62	128.07	−1.76	−1.36
כלנית	573.62	562.94	−4.33	−0.76
כספית	704.15	697.17	−10.87	−1.54
כרמל	143.24	140.38	−1.65	−1.16
כתר	1097.40	1076.18	−13.12	−1.20
להב	4413.93	4331.21	−50.87	−1.16
למשקיע	110547.86	108407.36	−1584.61	−1.44
לפיד	409.56	401.70	−0.99	−0.25
לקט	1715.98	1681.33	−22.10	−1.30
לשם	988.16	969.54	−7.01	−0.72
מבחר	1202.96	1179.77	−12.12	−1.02
מבטח	3476.45	3445.06	−32.81	−0.94
מגן	223.36	220.06	−5.31	−2.36
מגדן	3389.11	3357.13	−31.39	−0.93
מגל	741.52	727.66	−6.84	−0.93
מור	1885.97	1859.65	−6.56	−0.35
מורן	920.65	912.25	−4.63	−0.50
מטה	27013.71	26540.01	−142.24	−0.53
מיתר	905.76	887.92	−9.51	−1.06
מנוף	4258.00	4177.31	−30.69	−0.73
מעיין	751.45	737.09	−6.47	−0.87
מקשה	1014.19	995.27	−8.17	−0.81
מרגלית	1385.11	1358.64	−15.18	−1.10
מרווה	111.61	111.21	−0.48	−0.43
[illegible]	1180.52	1157.63	−10.83	−0.89
נהנה	26624.28	26234.43	−280.61	−1.06
נטיף	985.63	966.90	−4.12	−0.42
נטע	499.27	493.53	−6.09	−1.22
נילי	6450.20	6358.02	−20.90	−0.33
סביון	604.85	593.34	−4.44	−0.74
סגולה	131.00	128.43	−1.53	−1.18
סלע	986.77	967.96	−10.41	−1.06
סנונית	705.58	691.93	−7.36	−1.05
סער	805.69	790.70	−6.35	−0.80
ספיר	532.62	529.98	−7.58	−1.41
עדיף	890.16	873.65	−7.00	−0.79
עדית	2488.96	2441.61	−5.18	−0.21
עידן	7220.64	7116.02	−102.51	−1.42
ענבר	1185.66	1160.47	−16.73	−1.42
ענת	2466.43	2444.37	−16.59	−0.67
עפרוני	657.15	642.93	−5.66	−0.87
ערמון	142.57	139.84	−1.90	−1.34
פלא	1558.21	1546.68	−16.95	−1.08
צבר	544.74	533.92	−8.44	−1.56
צופית	682.68	669.38	−8.96	−1.32
צוק	117.81	117.35	−1.38	−1.16
צמיר	993.51	972.86	−8.37	−0.85
צמיחה	8080.15	7963.84	−108.34	−1.34
צמרת	1714.03	1680.20	−22.84	−1.34
קלע	2187.95	2177.02	−20.07	−0.91
רונית	17549.54	17389.55	−209.92	−1.19
רימון	117.24	117.00	−1.35	−1.14
רקפת	695.70	683.43	−3.85	−0.56
רשף	728.64	713.14	−9.84	−1.36
שביט	797.80	782.41	−6.88	−0.87
שהם	905.44	883.56	−14.41	−1.60
שירה	416.11	413.07	−2.68	−0.64
שמיר	358.79	356.28	−3.19	−0.89
שנהב	905.34	892.60	−2.96	−0.33
שסק	873.95	853.51	−6.60	−0.77
שקד	180.50	176.95	−2.34	−1.31
תאנה	241.38	239.26	−1.79	−0.74
תדהר	551.95	549.20	−4.13	−0.75
תירוש	499.88	493.82	−6.71	−1.34
תמר	216.60	212.50	−2.36	−1.10
תמוז	197.26	195.96	−2.19	−1.11
תרשיש	1440.32	1430.54	−13.07	−0.91
תשרי	478.71	471.94	−6.32	−1.32

שערי אגרות החוב

5% מלווה מדינה (100% הצמדה)

סידרה	שער	שינוי בנק'
3601	40831	+21
3602	37200	+20
3603	35173	+1043
3604	33476	−978
3605	27428	−781
3606	25948	−464
3607	23960	+191
3608	22358	+13
3609	21074	−583
3610	19476	−681
3611	19996	−68
3612	18878	+5
3613	17394	−280
3614	16712	−470
3615	15438	−443
3616	14140	−414
3617	13487	−378
3618	12808	−366
3619	11794	−344
3620	11182	+6
3621	10651	+6
3622	9778	+5
3623	9161	−263
3624	8633	−252
3625	7722	−192
3626	7146	−181
3627	6631	−170
3628	6155	−128
3629	5771	−121
3630	5459	−116
3631	5040	−138
3632	4750	−132
3633	4490	−127
3634	4092	−115
3635	3873	−111
3636	3733	−109
3637	3443	−197
3638	3288	−186
3639	2959	−173
3640	2546	+1
3641	2218	+1
3642	1879	−47
3643	1632	−41
3644	1524	−4
3645	1376	−3
3701	1133	−66
3702	918.3	+9.6
3703	805	+0.4
3704	690.5	+0.4
3751	341.9	−7.1
3752	140.5	−2
3753	135	−1.9
3901	129.3	−1.3
3902	123.2	−1.3
3903	122.4	−1.3
3904	128.5	−1.3
3754	121.5	−1.3
3755	120.3	−1.3
3756	116.2	−1.3
3757	114.1	−1.2
3758	112.1	−1
3759	111.8	−1.1
3760	110.4	−1
3761	108.1	−1
3762	105.3	−1
3826	120.2	−1.6
3827	121.3	−1.4
3828	117.2	−1.4
3829	115	−1.4
3830	112.4	−2
3831	112.1	−2.1
3832	110.6	−2.1
3833	108.3	−2.1
3834	105.5	−2.1

4.25% שב"א

סידרה	שער	שינוי בנק'
4101	860.2	−3.5
4102	145.6	−1.3
4103	140.1	−1.3
4104	135.8	−1.4
4301	135.8	−1.4
4302	128.4	−0.9
4303	127.7	−0.9
4304	125.9	−0.9
4105	110.1	−2.5
4106	107.4	−2.4
4201	123.9	−1.2
4204	118.6	−1.2
4205	116.5	−1.2
4206	113.8	−2.2
4207	113.6	−2.2
4208	112.1	−2.2
4209	109.8	−2.2
4210	107	−2.2
3204	212800	— —
3205	211200	−300
3206	208750	— —
3210	207500	— —
3211	212180	— —
3212	196500	— —
3213	195400	— —
3214	186000	−4500
3501	178500	— —
3502	182000	— —
3503	181416	— —
3504	157075	— —
3505	151000	— —
3521	148550	−6000
3522	144000	— —
3523	142500	— —
3524	142700	— —
3525	141280	— —
3526	138040	−2565
3527	138700	— —
3528	131800	−1800
3529	137160	— —
3530	131000	— —
3531	130400	— —
3532	128900	— —
3533	124990	−1410
3534	119500	— —
3535	118200	−1400
3536	117900	−1600
3537	118350	−700
3538	112400	— —
3539	112800	— —
3540	111400	— —
3541	107200	−1400
3542	108200	— —
3543	103300	−1200
3544	103900	— —
3545	100151	−2300
3549	94782	−2264
3552	90853	−2179
3554	90859	−2268
3555	90859	−2268
3546	100283	−2574
3547	100060	−2583
3548	99949	−2586
3550	98912	−2558
3551	98528	−2552
3553	90261	−1814
3556	86405	−1976
3558	86450	−2052
3559	83399	−1987
3560	79086	−1952
3557	87126	−1266
3572	79525	−1254
3561	78564	−1948
3571	78344	−1954
3573	78901	−1445
3574	72759	−1336
3577	72835	−1381
3578	67288	−1284
3575	73896	+39
3576	73698	+39
3579	68205	+36
3580	62385	−1233
3581	56844	−1161
3582	52520	−1110
3583	50416	+26
3584	48885	+24
3585	45712	+24
3586	41974	−1215
3588	41998	−1248
3589	38346	−1141
3587	42914	+25
3591	39202	+21
3592	39160	+21
3593	39097	+21
3590	38773	−95
3595	37037	−94
3594	36488	−1035

רמון

סידרה	שער	שינוי בנק'
7001	232.3	−8.3
7002	225	−8.1
7003	219	−2.1
7004	201.4	−1.9
7005	183.1	−12.5
7006	185.3	−1.7
7007	168.1	−6.3
7008	159.5	−6
7009	157.7	−1.5
7010	145.2	−3.2
7011	137.1	−4.6
7012	132.2	−4.4
7013	124.5	−3.2
7014	108.2	−3
7015	89.7	−3.2
7016	91.7	−3.2
7017	90.6	−3.3
7018	90.4	−3.3
7019	90.8	−3.2
7020	90.6	−3.2
7021	89.7	−3.2
7201	85.4	−5.7

5% מלווה פיתוח (בחירה כפולה)

סידרה	שער	שינוי בנק'
2001	148900	— —
2002	150700	−100
2003	142900	— —
2004	153300	−300
2005	141980	−800
2006	138300	−1000
2007	138000	— —
2008	134900	−500
2009	137300	— —
2010	136000	−1300
2011	133800	−400
2012	132880	−800
2013	135600	— —
2014	130000	−800
2015	130000	— —
2016	131900	— —
2017	129100	— —
2018	125700	−1800
2019	126100	— —
2020	124500	— —
2021	123800	— —
2022	115800	— —
2023	117000	— —
2024	112700	— —
2025	109800	— —
2026	109100	— —
2027	103900	−1100
2028	109798	— —
2029	99900	— —
2030	104200	— —
2031	102295	+1600
2032	99900	+53
2034	97476	+51
2033	97145	+210
2035	92168	+198
2036	88223	−1812
2038	84164	−1799
2040	81192	−1808
2037	90331	+40
2039	87465	+39
2041	77607	−2181
2052	71608	−2089
2051	76950	−1591
2053	76358	+225
2055	70844	+214
2054	67582	+34
2056	62722	+32
2057	63847	+51
2059	58242	+29
2058	61380	−650
2060	56916	−623
2061	40428	−1114
2062	36961	−1045
2063	35297	−1028

גלבוע

סידרה	שער	שינוי בנק'
6101	12636	−357
6102	7557	−218
6103	6683	−162
6104	6153	−88
6105	5827	−84
6106	5557	−218
6107	5351	−211
6108	3787	−148
6109	3598	−142
6110	3526	−141
6111	2925	−96
6112	2832	−94
6113	1902	−65
6151	729.8	−23.6
6152	698.6	−22.7
6153	604.6	−23.9
6154	593.3	−23.6
6155	383.5	−14.2
6156	312.3	−12.3
6157	231.7	−8.7
6158	219.4	−8.3
6159	191.2	−1.8
6160	176.8	−1.7
6161	170.8	−1.6
6162	150.2	−6
6163	140.6	−3.9
6164	136.4	−3.8
6165	128.1	−4.1
6166	122.9	−1.2
6167	120.2	−1.1
6168	118.2	−1.2
6169	108.7	−3.4
6170	102.9	−3.3
6171	73.5	−2.7
6172	72.5	−2.7
6801	83.5	−0.8

ארמון

סידרה	שער	שינוי בנק'
2501	167.5	−2.5
2502	163.3	−3.1
2503	157.5	−3.1
2504	157.5	−3.7
2505	149.8	−3.7
2506	144.6	−4.5
2507	140	−2.9
2508	106.5	−1.1

100% מט"ח

סידרה	שער	שינוי בנק'
אל אופ	1032	— —
אלבים	187.9	+0.2
אלתא	1092	— —
אלסינט	55.9	— —
סאיטקס	725	— —
תדר 84	115.8	−2
תדר 85	438	+7
הב היש	218	−0.7
דיס הש	156.5	−0.2
כור	137	— —
כלל	439	— —
מ.צב ד	205.2	— —
מ.צב מ	280.7	— —
מ.צב י	345	— —
רן	103.1	−2
סול בנ	147.5	— —
תיעוש	213.5	−4.4

מדד/מט"ח

סידרה	שער	שינוי בנק'
בלת.	140.1	−2
דיס הש	142.5	−2.7
כור	136.1	— —
כלל	177	+0.7
לאומי	131.7	−1.3
בנ דיס	137.9	−3.6
משא מז	137.5	−3.5
משא מז	135	−1.2
משא מז	122.7	−0.1

תענוג לשלם ב"דיינרס"

דיינרס קלוב ישראל בע"מ טל 295859
וימר טמיר כהן (יעקבסון)

صورة عن الاصل

صكنا من الاصل

התובעת: רשלנות "דיסקונט" נתנה לבלאס הכלים להונות "אשת כספים"

עו"ד דבורין השיבה לסניגורים שטענו כי יש לזכות את שני הנאשמים לאחר שהתביעה הציגה את ראיותיה ★ תקפה את טענת הסניגורים כאילו בנק דיסקונט נתן ערבות בנקאית לתק"ם כביטחון להלוואות שניתנו לבלאס * אם היה מדובר בערבות בנקאית, אמרה התובעת, אנשי התק"ם לא היו נכנסים לפאניקה לאחר שנודע להם כי מאחורי תעודות הפיקדון אין כסף

מאת צבי הראל
סופר "הארץ" בבית המשפט

רשלנות בנק דיסקונט נתנה לדוד בלאס את הכלים לבצע את המרמה כלפי חברת "אשת כספים" של התק"ם — טענה אתמול התובעת עו"ד פנינה דבורין, במשפטם של בלאס ועוזרו צבי אהרוני, המואשמים בהוצאת 29 מיליון דולר מחברת "אשת כספים" של התק"ם.

קרוב לשעתיים השמיעה התובעת את טיעוניה לאחר שהסניגורים, עו"ד ד"ר יעקב ויינרוט (מטעם בלאס) וגיורא אדרת (מטעם אהרוני), ביקשו מהשופטת שושנה ברמן, לזכות את הנאשמים, בתום הצגת הראיות של התביעה. הסניגורים טענו, כי אין על הנאשמים להשיב על האשמה, האיל והתביעה לא הוכיחה, אפילו לכאורה, את האשמה נגדם. ויינרוט טען, כי אם היתה מרמה מצד בלאס, היא נעשתה נגד הבנק ולא נגד "אשת כספים". השופטת ברמן תחליט מחר אם על הנאשמים להשיב על האשמה נגדם. אם תידחה את בקשת הסני־גורים תתחיל להתברר פרשת ההגנה.

מה בין ערבות בנקאית לביטחון בנקאי

התובעת, עו"ד דבורין, הדגישה כי היא מודעת לעובדה שבנק דיסקונט התרשל בפרשת משיכת תעודות הפיקדון מיד לאחר שבלאס הפקיד בבנק לטובת אשת כספים, אולם אין ולא כלום בין זה ובין עבירת המרמה המיוחסת לשני הנאשמים. לטענתה הוכיחה בעצמה את הרשלנות של הבנק בפרשה זו. עו"ד דבורין אמרה, שראוי להפריד בין שני מישורים במשפט זה. האחד, העניין האזרחי: רשלנות של בנק דיסקונט כלפי התק"ם, שאיפשרה לנאשמים לרוקן את תעודות הפיקדון מתוכנן הכספי; השני: היחסים בין התק"ם לבלאס שיש לראותם במישור הפלילי.

עו"ד דבורין עברה מטענה לטענה שהעלו הסניגורים. אחד הנושאים הראשונים שעליהם הרחיבה הדי־בור הוא ההבדל בין ערבות בנקאית לבין ביטחון בנקאי, כפי שהיה קיים, לדעתה, בין "אשת כספים" לבין הבנק. בהקשר זה ציטטה התובעת קטעים מעדוי־תיהם של אנשי התק"ם, שהעידו כי נדהמו כאשר נודע להם שלתעודות הפיקדון אין כלל ערך כספי. בקטע זה של טיעוניה, ציטטה התובעת את עדותו של מנהל "אשת כספים" חיים יולש, שהעיד כי בחלומותיו השחורים לא האמין שאין כסף מאחורי תעודות הפיקדון.

ההשוואה שעשה עו"ד ויינרוט בין הביטחון הבנקאי של תעודות הפיקדון לבין ערבות בנקאית — אמרה דבורין — אין לה שחר. לטענתה, אם היו אנשי התק"ם יו־דעים כי הביטחון הבנקאי שווה לערבות בנקאית, לא היו נאחזים בהלה לאחר שנודע להם כי מאחורי תעודות הפיקדון אין כסף. עוד אמרה בעניין זה, כי איש מאנשי התק"ם לא אמר בעדותו בבית המשפט, כי המדובר בערבות בנ־קאית, אלא בביטחון בנקאי שנועד למנוע מבלאס ואנשיו למשוך את הכספים ללא ידיעת אנשי התק"ם. התובעת אמרה, כי ויינרוט הכין את הטענה של "אין להשיב על האשמה" ולכן טען יש לזכות את הנאשמים, עוד לפני ששמע את עדי התביעה המתכחשים בצורה חד־משמעית לכך שמדובר בערבות בנקאית שנתן הבנק לתק"ם (וייב־רוט אמר אתמול בתגובה לטענות התובעת כי העלה את הערבות הבנקאית במשפט כמשל).

דבורין הוסיפה כי גם אנשי בנק דיסקונט, לרבות אלי כהן מצמרת הבנק, הכחישו שהמדובר בערבות בנקאית. כחיזוק לטענתה לעבירת המרמה, הוסיפה התובעת כי במס־גרת ההתקשרות בין התק"ם לבלאס נקבע כי התק"ם יזכה גם מפירות הפיקדון (קרן פלוס פירות). אם משכו את הכספים, איך יקבלו את הפירות? טענה התובעת. לסיכום אמרה התובעת, כי העובדה שתעו־דות הפיקדון רוקנו אחת אחת מתו־כנם הכספי מ־5 ביולי 1984, מצביעה על מרמה שיטתית.

עם פתיחות המשפט הממונה על מחוז ירושלים:

מאה עדי תביעה זומנו למשפטו של רפי לוי

בהם: 3 יועצים לענייני ערבים שכיהנו במינהל האזרחי; מ"מ ראש ירושלים ומחזיק תיק התכנון בעירייה

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

התביעה במשפטו של הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים רפי לוי, תעלה על דוכן העדים כמאה עדים שיעידו נגד הנאשם. עו"ד טליה ששון, נציגת פרקליטות המדינה שמסרה על כך אתמול עם פתיחות המשפט, ציינה כי בין היתר יעידו במשפט שלושה יועצים לענייני ערבים שכיהנו במינהל האזרחי, שיסבירו את נוהלי המעבר על גשרי הירדן לבעלי תעודות ולי־תושבים רגילים.

כמו כן יעיד במשפט ממלא מקום ראש עיריית ירושלים ומחזיק תיק התכנון בעירייה אברהם כחילה, מתכנן מחוז ירושלים במשרד הפנים משה כהן, מנהל מחוז ירושלים במשרד השיכון שמריהו כהן, וא־חרים.

אתמול הוחל בקריאת החומר המבונה בכתב האישום "איש כמורה א'", שבאמצעותו מבקשת המדינה להוכיח את הקשר בינו לבין הנאשם רפי לוי והוא ג'נתו בעניין פרשיית הברחות הבג דרך גשרי הירדן. בכתב האישום נטען בין היתר כי בפרשיה זו היה רפי לוי אחד הנוגעים יחד עם ג'נתו ואיש כמורה א'. המעיד במשפט זה כעד מדינה.

עו"ד טליה ששון מסרה כי במהלך המשפט ישמעו גם הקלטות רבות של שיחות אישיות וטלפוניות בין לוי לאנשים נוספים, אשר יוכיחו לטענת התביעה את האישומים נגדו.

בן 17 התאבד בירייה בעת משמרתו במשמר האזרחי

אבי מושקוביץ היה מתנדב פעיל בק. מוצקין

מאת ידין טל
סופר "הארץ" בחיפה

נער בן 17 התאבד שלשום בלילה במהלך משמרת שלו במשמר ה־אזרחי. אביו של הנער הוא קצין משטרה.

הנער, אבי מושקוביץ, מתנדב פעיל במשמר האזרחי בקריית מוצ־קין, תלמיד הכיתה העליונה בבית הספר "אורט מוצקין", היה מפעיל בסיס ההפעלה של המשא"ז בש־כונתו, ולפיכך החזיק במפתחות המקום. שלשום בלילה נטל מחדר הנשק רובה מסוג "קראבין" וירה בעצמו. באותה עת לא נמצא איש בחדר המשמר.

לפנות בוקר, כשהתעוררה אמו והבחינה בהעדרו, צלצלה בדאגה למפקד המשא"ז. למקום יצא מפקד העיר של המשא"ז, פקד יעקב בר־גרש, שגילה את גופת הנער, כשהו־כה מכוון לירה.

משטרת זבולון פתחה בחקירת נסיבות המקרה.

כתבב מגל"צ: אילנה דיין, שהיתה הכתבת הצעירה ביותר בכנסת — עתה המנחה הפוליטית הצעירה ב"ערב חדש". אמש, בראשונה בתפקיד זה, בראיון עם ראש הממשלה. (צילם: עודי קרן)

חיילת מפ"ת חשודה בפציעת אשה בתאונת 'פגע וברח' ובהטעייה

אמה תיקנה הרכב וטענה שנפגע בחנייה — מסר החוקר

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקווה

חיילת נעצרה אתמול כחשודה בביצוע תאונת פגע וברח, בפקודת שופט בית־משפט השלום בפתח תקווה, לשלושה ימים.

ענבר מנדלוביץ מרחוב שפירא בפתח תקווה, חשודה, בין השאר, גם בנסיון להעלים ראיות. בא־כוח המשטרה, רס"ר יהודה קפנר, טען בבית המשפט כי מתברר שרכבה של החיילת תוקן באמצעות אמה.

האמא כמסייעת

מדובר בתאונה שארעה ב־20 בינואר, ב־5.30 לפנות בוקר, ושבה נפגעה הולכת־רגל ליד קריית מטלון בכביש פתח תקווה בדרך מתל־אביב. הולכת הרגל נפצעה קשה, והחשד הוא כי החיילת שפגעה בה המשיכה בדרכה מבלי להודיע למשטרה. האם, סיפר החו־קר, גרסה שהרכב נפגע בחנייה.

השופט ג'יג'י הורה לעצור את החיילת לשלושה ימים, מאחר שקבע כי נתגלו ראיות חדשות בדבר העבירה המיוחסת לחשודה, ויש לאמתן ולאפשר למשטרה לחקור בעניין בלא הפרעה וחשש מתאום עמדות.

חוקר המשטרה, רס"ר קפנר, שהופקד על בדיקת התאונה ואיתור הנהג, גילה בשטח חלק של רכב, ולאחר בדיקה הסתבר כי מדובר ברכב מסוג דייהטסו. מבדיקה שערך אצל סוחרי רכב ומוסכים, איתר את כתובותיהם של אנשים שרכשו את החלק באחרונה, ואיתר את תושבת פתח תקווה, החשודה בביצוע תאונת פגע וברח זו.

חשוד (39) באונס בתו החורגת בדימונה — שהרתה כתוצאה מכך

(עו). בית משפט השלום בבאר שבע ציווה אתמול להאריך את מעצרו של אדם בן 39 מדימונה החשוד באונס מתמשך של בתו החורגת, אשר הרתה לו כתוצאה מכך. לפני חודשים אחדים הוגש נגד החשוד כתב אישום אחר על מעשי מרמה באשתו.

נציג המשטרה הודיע, שביום שני השבוע ביצעה הבת הפלה מלאכו־תית. שמו ופרטיו של החשוד נאסרו לפרסום בהוראת בית המשפט.

האשם נעצר לאחר שבתו בת ה־18 התלוננה נגדו וטענה, שמאז שמלאו לה תשע שנים, עשה בה אביה החורג מעשים מגונים. לפני ארבע שנים אף אנס אותה בכוח ומאז הוא מקיים אתה יחסי מין מלאים מדי שבועות אחדים. הבת סיפרה, שהיא הרתה כתוצאה מיחסי המין עם אביה החורג וכי מעולם לא קיימה יחסי מין עם שום איש אחר.

ניסה להתאבד

החשוד הוחזק ימים אחדים תחת משמר משטרתי במרכז הרפואי "סורוקה" בבאר שבע, לאחר שניסה להתאבד בבליעת כמות גדולה של תרופות. נציג המשטרה ביקש את הארכת מעצרו כדי לשמור על שלומו של החשוד וגם כדי למנוע ביצוע מעשי אלימות נוספים כלפי בני המשפחה.

בתוך כשבועיים יתקבלו ממצאי בדיקת רקמות של החשוד, שלושה לבדיקת רקמות שנלקחה מהעובר שהופילה בתו, זאת כדי לוודא אם הוא אכן אבי העובר. נציג המשטרה הוסיף, כי הבת גם נבדקה במכשיר פוליגראף ונמצאה דוברת אמת.

החשוד טען להגנתו, כי מסכת ההאשמות הזו לאחר שהתגלה מוסר בכספים מפדיון קיוסק של המשפחה וכי כל ההאשמות הן עלילה נגדו על רקע של סיכסוך זה.

השופט ידין טימור ציין בהחלטתו, שלחשוד הרשעות קודמות בעבירות של אלימות וציווה להאריך במעצר 12 ימים נוספים, כדי לאפשר למשטרה לסיים את חקירתו ולהגיש כתב אישום נגדו בתוך תקופת מעצרו.

מתדלק ב"אגד" נאשם בגניבת סולר והזרמתו בצינור לביתו

מתדלק בחברת "אגד" מואשם בגניבת כמות של סולר, על ידי הזרמתו מהתחנה המרכזית של "אגד" בלוד אל ביתו הסמוך לתחנה, באמצעות צינור גומי.

סחט בעזרת צילומי־עירום ונשלח למאסר תשעה חודשים

(עו). תשעה חודשי מאסר בפועל ו־11 חודשים על תנאי למשך שלוש שנים, גזר אתמול בית המשפט המחוזי בחיפה על ויקטור עייש שהורשע בסחיטה באיומים תוך שימוש בתמונות עירום של צעירה מקריית חיים. התביעה טענה, כי במחצית אוגוסט אשתקד הגיע לידי הנאשם תיק אישי של צעירה בת 23 מקריית חיים, ובו נמצאו 40 תמונות עירום של הצעירה וסכום של 250 דולרים במזומנים.

נעצר מלח הצי השישי שניסה לאנוס מלצרית

הנתקפת (22), מאנגליה, נפצעה ואושפזה

מאת ידין טל
סופר "הארץ" בחיפה

מלח באחת מאוניות הצי השישי המבקרות בחיפה, ניסה אתמול לאנוס מלצרית בבר על הכרמל. המותקפת נפצעה ואושפזה בבית החולים רוטשילד.

אתמול סמוך לשעה 4 אחה"צ עמדה הצעירה (22) מאנגליה, העו־בדת כמלצרית בבר "ליאון" בשדרות הנשיא 124 על הכרמל, לסגור את העסק לאחר יממה של תעסוקה.

המלצרית נכנסה למטבח, ואז התנפל עליה מאחור מלח אמריקאי, הפשיט אותה בכוח, ובאיומי סכין דרש שתתמסר לו. היא התנגדה, ואז גרם לה התוקף חתכים בפניה. התוקף לא הספיק לבצע את זממו, ונמלט מהמקום לקול צעקותיה של הצעירה. המלצרית מסרה לחוקריה את תאור התוקף, שלטענתה היה מלח אמריקאי כהה־עור. על פי תאורה עצרה משטרת חיפה חשוד בביצוע המעשה, שנמצא כעת בחקירה.

חשוד שהמיר דולרים בשקלים ישנים — למלחי הצי השישי

(עו). תושב חיפה חשוד בנסיון להונות את מלחי הצי השישי, בכך שרכש מהם דולרים תמורת שקלים ישנים חסרי־ערך.

החשוד, ארנון קואו (26), תושב קריית שפרינצק בחיפה, הובא לבית־משפט השלום בעיר. בא כוח המשטרה, רס"ר בכיר ניסן ציגלר, טען כי לפי החשד רכש קואו ביום א' 150 דולר משלושה מלחים של נושאת המטוסים האמריקאית "ג'ון קנדי", העוגנת במפרץ חיפה, ובתמורה נתן להם שקלים ישנים חסרי־ערך ו־30 ש"ח.

בנוסף לכך מיוחסת לו המשטרה עיסקה במט"ח בניגוד לחוק הפיקוח על מטבע־חוץ והגניבה.

החשוד כפר בהאשמות המיוחסות לו, וטען כי נעשה לו עוול, ודין לא היתה במעל. השופט, רפאל הרמננסקי, הורה לשחרר את החשוד בערבות עצמית של 15 אלף ש"ח, אך ציווה עליו להתייצב לחקירה כל אימת שיידרש.

המשטרה מתכוונת להביא את החשוד לדין עוד בתקופת שהותם של מלחי הצי השישי בישראל, כדי שיעידו בפני בית המשפט על התרמית.

3 כדורסלנים נעצרו ב"איזור סמים" ברמלה

ארל ווילאמס, טרי וייט ודון רובינסון נתפסו כשברשותם 2 גראם חשיש

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" ברמלה

שלושה כדורסלנים נתפסו אתמול על ידי שוטרי היחידה המרכזית במרחב שפלה, בשכונת ג'ואריש ברמלה, כשברשותם שני גראם חשיש.

אתמול, בסביבות השעה ארבע אחר הצהרים, עצרו שוטרי היחידה המרכזית במרחב השפלה, רכב בצבע אדום שעורר את חשדם.

ברכב גילו, לתדהמתם, שלוש דמויות מוכרות מעולם הספורט: ארל וילאמס, דון רובינסון (מהפועל תל אביב) וטרי וייט (מהפועל גליל עליון). בחיפוש שנערך גילו השוטרים שני גראם חשיש. הם נעצרו לחקירה ואמורים היו להשתחרר בערבות.

שכונת ג'ואריש ידועה באזור השפלה כמוקד לסחר בסמים, וזו הסיבה שבשכונה פועלים שוטרים, בעיקר סמויים, במטרה לגלות ולבצע פעולות מנע בתחום הסחר בסמים.

שוטר שנטפל מינית לעצירה נקנס ב־250 ש'

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקווה

קנס של מאתיים וחמישים שקל הוטל אתמול על שלמה מורייוסף ממשטרת מרחב השרון, בגין התנהגות שלא כהלכה בשעת מילוי תפקידו. הוא הורשע בכך שנישק לעצירה במעצר, וליטף את שדיה — בהסכמתה. כן הוטלו עליו ארבעה־עשר ימי מעצר. גזר הדין טעון אישור המפקח הכללי למשטרה.

מכתב האישום שהוגש נגד מור־יוסף עולה כי בליל עשרים ותשעה ביוני 85', הוא שימש כיומנאי בתח־נת משטרת נתניה, ובין השאר היה גם אחראי על בית המעצר בתחנה. בשעות הלילה המאוחרות עזב את "היומן", נכנס לתא המעצר, שבו שכבה עצירה בשם אורית פרימה, שהיתה ערה. מורייוסף ניגש אליה נישק אותה בפניה, ליטף אותה, וכן הכניס את ידו מתחת לחולצתה וליטף את שדיה.

השוטר: נזוקתי מהפירסום

השופטים, בראשות תת־ניצב אלי בן הרוש, קבעו כי נסיבות העבירה חמורות, על אף שהמעשה שבוצע היה בהסכמת העצירה. "מן הראוי היה שהנאשם יגלה איפוק וריסון עצמי, כנדרש משוטר בעת מילוי תפקידו". בין השיקולים לעונש, כללו השופטים גם פגיעה בשמה הטוב של המשטרה.

ערך את העמוד: חיים טל

משרד הפנים מתכוון למזג רשויות מקומיות

יאוחדו עיריות לוד ורמלה וכן ראשל"צ ונחלת יהודה

מאת עדנה אירידור
סופרת ה"ארץ" לענייני מלכלה

משרד הפנים מתכוון לבצע בקרוב מיזוג של כמה רשויות מקומיות בארץ. על כך מסר מנכ"ל משרד הפנים אריה דרעי, בדיון שנערך בוועדת הכספים של הכנסת.

בין היתר יאוחדו העיריות לוד ורמלה, ראשון לציון ונחלת יהודה. באיזור השרון תוקם מועצה תבלית שתקיף שש רשויות מקומיות: תל־מונד, כפר יונה, אליכין, פרדסיה, קדימה ואבן יהודה.

דרעי מסר עוד כי תקציבי הרשויות המקומיות נאמדים בשנת התקציב הנוכחית בסכום של 2.2 מיליארד שקלים. עליית המיסים העירוניים תהיה בשיעור של 22%, בהשוואה לשנת הכספים היוצאת. לאחר קיצוץ של 4900 משרות בשנתיים האחרונות, מצבת כח האדם ברשויות המקומיות תשאר על 56,500 משרות.

מנכ"ל משרד הפנים הבהיר לחברי הוועדה כי במיגזר היהודי הוגדלה בשנה שעברה מיכסת כח האדם בשיעור של 50% ובמיגזר הערבי נוספו 250 משרות.

ישנו במכונית גנובה ונעצרו

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" בחולון

זוג נאהבים צעירים בני 18 ו־25, תושבי בת־ים וחולון, שהחליטו לעשות את הלילה במכונית בעיר, נעצרו על־ידי המשטרה לאחר שה־תברר כי המכונית שבה ביקשו לישון נגנבה יממה קודם לכן.

ממשטרת מחוז תל־אביב נמסר אתמול כי הצעירה שוחררה בתום חקירתה, ואילו הגבר נעצר להמשך חקירה.

סמוך לשעה 21.45 התקבלה הודעה במוקד המשטרה על מכונית חשודה החונה באזור חשוך ברחוב המלאכה. סיור של משטרה שיצא למקום, מצא את בני הזוג ישנים במכונית. הם סיפרו לשוטרים, כי מאחר שלא היה להם מקום אחר להתייחד בו, בחרו להישאר ללון בלילה במכונית. המכונית נגנבה יממה קודם לכן בחולון. הגבר שנעצר הוא פנים מוכרות למשטרה.

בעקבות נתיבות:

דימונה תקרא רחוב על שם הבאבא סאלי

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שבוע לאחר שהמועצה המקו־מית נתיבות החליטה לשנות את שם העיירה ל"נתיבות ישראל" על שם רבי ישראל אבו חצירא, הבאבא סאלי, הולכת בדרכה גם דימונה, וקוראת רחוב מרכזי על שמו.

בטקס שייערך ביום א' בדי־מונה בנוכחות מוזמנים רבים, ביניהם בנו של באבא סאלי, הרב ברוך אבו חצירא, יוחלף שמו של רחוב הערבה.

בן 87 הותקף בדרכו לביתו בתל־אביב

(עו). אדם בן 87 הותקף שלשום בלילה בדרכו לביתו בתל־אביב.

המקרה ארע סמוך לשעה תשע בערב, כאשר יחיאל גמירובסקי היה ליד ביתו ברחוב הושע 7. צעיר שה־גיח לפתע חבט בראשו באבן, הכה אותו בכל חלקי גופו וחיפש בכיסיו. כשלא מצא דבר נמלט מהמקום.

גמירובסקי נפגע באורח קל, והועבר לטיפול רפואי בבית החולים הדסה בתל־אביב.

טביעת אצבעות במקום הפשע — אינן בהכרח ראיה

(עו). בית המשפט העליון פסק כי אין די בהימצאות טביעת אצבעו של אדם במקום הפשע כדי להרשיעו בדין, אם יש לנאשם הסבר הגיוני להימצאות הטביעה במקום.

בית המשפט העליון קבע זאת בעניינו של מיכאל דהן מירושלים, וזיכה אותו מאשמת פריצה לבית החולים "אליך" בירושלים, וביטל עונש מאסר של שנה שהוטל עליו.

דהן הורשע בכך שפרץ באפריל אשתקד לבית החולים וגנב מכשירים רפואיים. בבית החולים לא נמצאו סי־מנים כלשהם המצביעים על זהות הפורץ, לבד מטביעת אצבעות של הנאשם על אחד החלונות בקומת הקרקע. על סמך ראיה זו הורשע.

הסברו של דהן היה, כי טייל במ־קום יום לפני הפריצה עם ילדיו, ותוך כדי הטיול נגע בחלון והשאיר טביעת אצבעו.

תינוק מקמרון נותח בישראל

(עו). בבית החולים הדסה הר הצו־פים, נותח לפני ימים אחדים תינוק בן שלושה שבועות שהוטס לישראל מקמרון.

התינוק נולד עם מום קשה במערכת הנשימה, והוחלט לנתחו בישראל. התינוק נותח בקנה הנשי־מה שלו, וכעת הוא מאושפז במחלקה הכירורגית של בית החו־לים.

דליה רבין — אבי פילוסוף

נשואים

החופה נערכה בחוג המשפחה

הרצליה 10.2.87

לידיד הנכבד של ארגוננו
מרדכי יונה
ברכת מזל טוב נאמנה לנשואי בנו
איל עב"ל גלי (מבית בר־ענני)
הנהלת ארגון הקבלנים והבונים בירושלים

בנק אגוד union bank

הודעה ללקוחות

החל מיום ו', הי"ג 13 בפברואר 1987, תועלה הריבית הבסיסית בחשבונות הדביטוריים במוסדנו בשעור שנתי של 12%, ותגיע החל מ־37% על בסיס שנתי, דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 43.13%.

לידיעת המפרסמים וציבור הלקוחות

מספר הטלפון של **צומת השרון** הוחלף,
והוא מעתה **052-911110**

"זהלוד" — החברה למחזור מסחר מתכות בע"מ
ת.ד. 2649 עכו
טל. 04-910685, 04-912546

מכרז

לעבודות מיון ועיבוד גרוטאות עבור מפעלנו בעכו.

את טופסי המכרז ניתן לקבל במשרדי החברה בעכו בימים א'-ה' בשעות העבודה הרגילות, תמורת הסך של ‎200.- ש"ח אשר לא יוחזר.

תאריך סיור קבלנים יערך ביום 22/2/87 בשעה 10.00.

מועד אחרון להגשת המכרז הוא 1/3/87 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר ו/או כל הצעה שהיא.

יציאה לסיור ממשרדי החברה הנמצאים בכניסה לאזור התעשיה עכו — דרום — מול קיבוץ עין המפרץ

ממפעלי קבוצת כור

לשכת המבקרים הפנימיים בישראל
ישראל, תל־אביב, ת.ד. 29285

גילוי דעת

לאחרונה אנו עדים לתופעה בה נדרש מבקר פנימי לאחריות שעל פי הגדרת תפקידו אין סמכותו מגעת אליה.

לשכת המבקרים הפנימיים — ישראל, מבקשת להבהיר כי תפקידו של המבקר הפנימי הוא לדווח לגוף שמינה אותו והוא מגע על פי כללי המקצוע מלסטות מהמהלך ולסטות אל גורמים חיצוניים.

עקרונות הבקורת הפנימית הותוו בסטנדרטים מקצועיים והפעילות של מבקרים פנימיים מבוצעת על פי כללים שהתקבלו במכון הבינ־לאומי למבקרים פנימיים אלו משתייכת לשכתנו.

המבקר הפנימי פועל על פי ההנחיות וההוראות שנקבעו על ידי ההנהלה ומועצת המנהלים שהם הגופים הממנים אותו, והם אלה שמגדירים את אחריותו, תפקידיו, סמכויותיו, תכנית עבודתו וסדרי הדיווח שלו. בהגדרת האחריות של הבקורת הפנימית נקבע בין היתר כי על ההנהלה לאשר במסמך רשמי (צ'רטר) המקובל על הדירקטוריון, שלמבקרים פנימיים אין סמכות או אחריות לפעילויות שהם מבקרים.

ההנחיות המקצועיות שפרסמה לשכתנו קובעת בין היתר כי באותם ארגונים בהם קיימת ועדת בקורת של הדירקטוריון, המבקר הפנימי יקיים קשר ישיר עם ועדת הבקורת, יעביר לעיונה דוחות ולפי בקשתה מידע הדרושים לה לבצוע תפקידיה.

המבקר הפנימי יפעל בענין זה על פי החוק, על פי הכללים המקובלים במקצוע ועל פי נהלים כאשר נקבע כאלה בארגון. הקשר עם ועדת הבקורת יקוים בידיעת יו"ר הדירקטוריון והמנכ"ל של הארגון. העקרונות האלה עולים בקנה אחד עם הנחיות המפקחת על הבנקים מיום 13.9.85.

לפיכך:

1. לשכת המבקרים הפנימיים סבורה כי אין מקום להטיל דופי במבקר פנימי אשר הביא לידיעת ועדת הבקורת של הדירקטוריון ממצאי בקורת הנוגעים לנושאים חשובים בארגון העומדים לבקורת.
2. הלשכה תומכת בהצעת החוק של הח"כ אריאל וינשטיין לתיקון סעיף 96 לפקודת החברות בנוסח חדש, המחייב הקמת ועדת בקורת בקרב חברי הדירקטוריון בחברה שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה. כאשר לפחות אחד מחבריה של הועדה הינו דירקטור מקרב הציבור.

הצעת החוק מטילה על הועדה את החובה "לדון בדרך התייעצות עם מבקר הפנים של החברה, בעניני בקורת פנים של החברה, לעמוד על ליקויים בניהול העסקי של החברה ולהציע לדירקטוריון דרכים לסילוקם".

הנהלת לשכת המבקרים הפנימיים הציגה את עמדתה ברוח זו בהופעת משלחת מטעמה בפני ועדת הכספים של הכנסת ביום 28.1.87.

בשם הנהלת הלשכה: יוסף פוזנר, יו"ר נשיא

האוניברסיטה העברית בירושלים

מכריזה בזה על מתן
פרס ע"ש ישראל יפרויקין ז"ל
לחקר יהדות מזרח אירופה
מטעם הקרן הקיימת לישראל

הפרס הוא בגובה $2000 (שווה ערך בשקלים) וינתן בעד העבודה המדעית הטובה ביותר בחקר היהדות של מזרח אירופה מבחינת מדינית, חברתית, כלכלית, תרבותית, לשונית או כל בחינה אחרת.

ניתן להגיש עבודות שנתפרסמו או שנכתבו במשך שתי השנים האחרונות, שהיקפן הוא לפחות 10 גליונות דפוס, ושנכתבו באחת מן השפות הבאות: עברית, אנגלית, יידיש, גרמנית, פולנית, צרפתית, רוסית.

יכולים להגיש מועמדותם גם תלמידי מחקר המכינים עבודת דוקטור בשטח זה והזקוקים לעזרה בבצוע מחקרם. על אלה להגיש את תכנית המחקר והדוח על התקדמותם עד עתה. כן יהיה עליהם להתחייב שבעזרת הפרס יוכלו לסיים את העבודה תוך שנה ולהוציאה לאור.

התאריך האחרון להגשת בקשות הוא 31 במרץ 1987.

הכתובת להגשת העבודות: המזכירות האקדמית, האוניבר־סיטה העברית, הר הצופים, ירושלים 91905.

התוצאות והתשובות יודעו בקיץ 1987.

הודעה
לנוסעים במז בנגב
[illegible]
טל. 443204 — 20166 — 917325
052-32234

חברים כותבים במדור של בן־אמוץ:
חיים חפר, אנטון שמאס, יוסי אבולעפיה, מושיק לין, גדעון סאמט, "דבר אחר", אהרון בכר.
חדשות של שבת — שישי 13.2.87

לציבור לקוחותינו

תחנות סונול־סגורות!

כל תחנות הדלק של "סונול" ברחבי המדינה
יסגרו מחר ל־24 שעות

(מיום חמישי 12.2.87 בשעה 0600 בבוקר ועד יום שישי 13.2.87 בשעה 0600 בבוקר)

מדוע נאלצנו לנקוט בצעדים אלה?

* הנהלת "סונול" פוגעת בזכויות בעלי התחנות והסוכנים.
* הנהלת "סונול" מפלה אותנו, בעלי התחנות והסוכנים לרעה בכל נושא אפשרי לעומת המתחרים.

מדיניות זו - הורסת פרנסתנו ואינה מאפשרת, לך הלקוח, שרות לו היית ראוי.

אנו מתנצלים על אי הנוחיות הזמנית הנגרמת ללקוחותינו,
אותם אנו משרתים בנאמנות במשך כל השנה.

ועד "סונול"
ארגון סוכנים ובעלי תחנות דלק בישראל

קיבוץ חניתה מודה לחברות בזק ותדיראן
על התקנת מערכת הטלפונים בקיבוצנו.

מספרי הטלפון החדשים:

מרכזיית המשק	04-859411
מזכירות המשק	04-859680
מפעל עדשות	04-859695
עדשות מכירות	04-859905
קטלב חניתה ציפויים	04-859919
קטלב מכירות	04-859916
מפעל מתכת	04-859987

ניתן להתקשר לכל החברים והמוסדות בחיוג ישיר החל מהיום יום רביעי 11.2.87. פרטים על טלפונים במרכזיית המשק.

הארץ

יום ד', י"ב בשבט, תשמ"ז
11 בפברואר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 – טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־02, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־04, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ודרי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

לא עוד עסקות חליפין

סכנת נפשות עדיין תלויה על ארבעת אנשי סגל־ההוראה מהאוניברסיטה האמריקאית של ביירות, שנחטפו ב־24 בינואר בידי אנשי "הג'יהאד האיסלאמי לשחרור פלשתין". שלושם בלילה ברוחה הגשמת האיום. יתכן שהחוטפים נרתעו ממימוש האולטימטום שלהם, מחשש שהכוח האמריקאי, שהתרכז ליד חופי לבנון, יראה בזה עילה להפגנות ולהפצצות. תגובה מסוג זה אמנם אינה עשויה להלל שום תוצאה צבאית־ביטחונית — אבל הרס היא עלולה לזרוע. יתכן שהחוטפים העריכו כי נשיא ארה"ב, שהפעיל בשעתו את הצי ומטוסיו נגד לוב, יראה עצמו נאלץ להנחית מהלומת־נקם על מטרות כלשהן בתוך לבנון.

המחזיקים בחוטפים ממשיכים אולי לקוות שיעלה בידם לכפות על ארה"ב ועל ישראל למסור לידם מאות אסירים ביטחוניים, בתמורה לשחרורם של ארבעת החטופים. לפי כל המקורות הרשמיים, לא פנתה ארה"ב בעניין זה לישראל ואינה מתכוונת לפנות אליה. אבל רוחות שמועות והרמזות למגעים מאחורי הקלעים, וכמה התבטאויות של שר הביטחון ושל מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ ניתנות לפירושים שאינם שוללים לחלוטין כל עסקת חליפין.

נביה ברי, מנהיג השיעים, מנסה ליצור את הרושם כאילו יוכל להחזיר לנו את נווט חיל־האוויר שנלכד בידי אנשי "אמל" ב־16 באוקטובר אשתקד, אם תשחרר ישראל לידי ארגון "הג'יהאד האיסלאמי לשחרור פלשתין", ארבע מאות מחבלים הכלואים בישראל. ואולם איש חיל־האוויר לא נחטף אלא נפל למעשה בשבי, ומי שמתיימר להיות מנהיג השיעים בלבנון אחראי לביטחונו ולשלומו.

אנשי "הג'יהאד האיסלאמי" מנסים לפתות את האמריקאים שיכפו על ישראל עסקת־חליפין ברוחה לעסקה שישראל שיתפה בה, ב־20 במאי 1985, אלף מאה חמישים מחבלים — ורובם הגדול עבריינים שפוטים — תמורת החזרתם של שלושה שבויים ישראלים. צריך שיהיה ברור לידידינו בוואשינגטון, כי ישראל אינה מוכנה להתפתות שוב הפעם לעסקה דומה, לא עכשיו ולא בעתיד. שפיטה ומעצר ממושך, בהתאם לפסקי־הדין של בתי־משפט צבאיים, הם נשק חשוב מאד במלחמה נגד הטרור. עסקות חליפין נותנות פרס לארגוני הטרור על חטיפות חיילים וישראלים שאינם לובשי מדים. ואם הסכימה ממשלת ישראל לעסקות כאלה בעבר, אין לה אלא להסיק כי לא תשוב לדרך זו.

דרכה של ארה"ב אל לה להיות שונה מדרכנו. קשה לממשלות לעמוד בלחצן של משפחות החטופים, אבל כל ויתור להן רק יעודד את ארגוני הטרור להוסיף ולעסוק בחטיפות. כל עוד ימשיכו ממשלות המערב להגיב על מעשים פליליים כאלה בשיגור שליחים, שיבקשו לקנות את שחרור החטופים ב"גירושים" של מחבלים שנעצרו ונידונו למאסר, או באספקת נשק, או בלחץ על ישראל — הריהן מסייעות לארגוני המחבלים ותשפות את אוזניהן לסחטנות מתמשכת.

ארגוני הטרור אינם צפויים לחדול מניסיונם להצליח כל עוד לא יובהר להם כי ממשלות המערב, ובהן ממשלת ישראל, נחושות בדעתן שלא להיכנע לאולטימטומים. על הממשלות ועל קרבנות הטרור עצמם לסרב בעקביות לכל פיתוי. שאם לא כן — לא יהיה סוף לפגע החטיפות.

התמורות במוסקווה

שלטונות ברית המועצות שיחררו בשבועיים האחרונים למעלה מ־40 מתנגדי המשטר וביניהם גם שני פעילים יהודיים. משקיפים ברחבי העולם שואלים האם זאת התחלה של תפנית ביחס לזכויות האדם או רק צעדים קוסמטיים מתוך תקווה שוויתורים קלים יזכו את הסובייטים בשיפור תדמיתם בעולם החופשי.

נדמה, כי ניסיון תשובה לשאלה זאת מצריך הגדרת הציפיות בכל תחום ותחום. אין ספק שגורבצ'וב רוצה להנהיג רפורמות מרחיקות לכת. אך ספק אם הוא מתכוון לתמורות בסיסיות שישנו את מהותו של המשטר הסובייטי. יש לזכור שהמטרה הבסיסית של גורבצ'וב היא הבראת הכלכלה הסובייטית הכושלת. לשם כך מוכן גורבצ'וב לערוך שינויים במסגרות הייצור כדי לתת יותר חופש פעולה למנהלי מפעלים ע"י סמכויות האפרטצ'יקים המפלגתיים ואף לרתום את האינטרס האישי של העובד בקידום הייצור. אך אין בכוונת גורבצ'וב לפגוע במונופול העליון של המפלגה בשליטה בכלכלה ובפוליטיקה הסובייטית.

מכאן שגורבצ'וב מצדד גם בכמה שינויים פוליטיים וחברתיים, למשל בחירות חשאיות בין שני מועמדים, ויותר חופש ביטוי באמצעי התקשורת ("גלסנוסט"). אך שוב ברור שכוונתו לעשות זאת תוך שמירה על מעמדה המוביל "הבלעדי" של המפלגה ולא במסגרת פלורליזם פוליטי במובן המערבי.

קיים חשש שדומה המצב גם לגבי מתנגדי המשטר ולגבי יציאת יהודים. שמא שיחרור כמה עשרות לוחמי זכויות־האדם ששמם הפך לסמל במערב — נועד לנטרל את התביעה הרחבה במערב למען שיחרור אלפי האסירים הפוליטיים הבלתי ידועים במערב. כך גם עלולה התרת יציאתם של כמה אלפי "מרובניקים" להשתיק את הדרישה למען זכויותיהם של מאות אלפי יהודים אחרים שרוצים לעזוב את בריה"מ, או רוצים לחיות שם חיים יהודיים.

רק החודשים הבאים יענו לשאלות אלה. אך יש לזכור שתי עובדות סותרות: מצד אחד, נתקל גורבצ'וב בהתנגדות מצד השמרנים גם לרפורמות המוגבלות שהוא מנסה להנהיג. ומצד שני, ליברליזציה חלקית ומבוקרת יכולה ליצור תנופה אשר תעמיד את מוסקווה בפני הברירה — לבלום את התהליך באופן דרסטי, או להתיר את הרחבתו מעבר למתוכנן.

לנתק את האינפוזיות

הממשלה חיה בהגשמה מלאכותית וצינורותיה מוזרמים רעל וכסף־שלל. מעכשיו היא תוכל רק לקלקל

מאת גדעון סאמט

לוי: רוצה לפרק

שפירא: גם לי

העסק מתחיל להתפרק ומה שמחזיק אותו עכשיו היא הבושה. אי־הנעימות לבוא אל הציבור ולומר לו את האמת: האחדות הזאת שאהבת כל־כך איננה ראויה עוד לשמה. היא מזיקה לך. אותה הסיבה היחידה שהיא ממשיכה, למרות הכל, להתקיים עם נזקיה החולכים וגדלים.

זאת הבושה היחידה שנותרה. מכל בחינה אחרת, משתוללת הצי־ניות. בסופו של המשבר־צ'יק הנוכחי כל אחד מהצדדים הניצים ישיג לפחות משהו מתאוותו הפיננסית.

הליכוד אינו רוצה לתת לתקו"ם, המערך ממש מחוד מתמיכה כה תבהלויות ומשדד את קופת עיירות הפיתוח. אחרים משתרך כבר התור של הנאף שלעפעפיה, הקוראים — כמו אברהם שפירא — גם לי, גם לי.

כולם יקבלו. כי מתוך הנוהה מדישנת שתוקפה בטל. צריך לשמור על ממשלת האחדות, הדבר הטוב הזה שעימעם את סכנות התיקו הפוליטי ונתן לנו שנתיים של רגיעה.

אבל האזינו לקולות האמיתיים, והלכם נשמעים בראש ובסבות האנרים בחדרי חדרים.

כמעט כולם רוצים בחירות חד־שות, או לפחות מבינים ששעתן בעצם הגיעה. אף פעם, מאז ראשית האחדות הזאת, לא היתה תחושה כה ברורה שהקואליציה הרחבה גמרה את הסוס. ראש הממשלה אמר שהמשבר עשוי להביא לבחירות. הוא הפחות מעוניין מכולם שכהונתו תתקצר, אך הוא מבין שהגוף המסורבל, המסוכסך, שבראשו הוא עומד, חי על זמן שאול.

פרס רוצה בחירות. על־פי חשבון שספק אם אפשר לאמתו, הוא אמר פעמים אחדות בימים האחרונים שיש בכנסת רוב להקדמת הבחירות. וייצמן מת לאקשן של הקלפי, בעיקר עכשיו שהוא מסודר טוב בפנים. יעקב צור חוזר על דרישתו הישנה לפרק, ויש לה לפתע צליל חדש, משכנע יותר.

בתוך הבורות־הצדדים של חרות, דוד לוי היה רוצה לפרק ולו רק כדי לנגח את ראש הממשלה. מלהמוד הכל־בכל שם, אבל השותפת המפו־רדת של המערך, מפלגה דתיית־בחירות. בשביל הליברלים בחירות הן אסון, כאשר מנהיגם מכריז על מפלגתו כבריחה.

אבל היא הנותנת: מה שהתבורה תלעגת היא אינה רוצה, כמעט על־פי הגדרה יהיה טוב לכל השאר. הם דוגמה חיה (מוזזו) נוספת למצב הרעוע, המחייב טלטלה, שבו מצויה המערכת הפוליטית אצלנו.

כל צד מבנה את זולתו מוסקן, וכולם צודקים. תקציב המדינה, סלע המחלוקת החיצוני, המכסה על המחלוקות והאיבות העמוקות יותר מתחת למעטפת האחדות המתקד־קה, הולך ונשחק תחת להציהם של בוזזי הקופה הממלכתית. הבראת הכלכלה היתה ממטרותיה של הממשלה, מטרה שהושגה, ועכשיו, כדי להפיח בשותפות חיים נוספים, הכלכלה תינזק: כמו כל ארגון פרקינסוני, הממשלה — יש לה פרקינסון ביותר ממובן אחד — הולכת ומשמידה את ההישג שהצ־דיק אותה, ובלבד שתישרד.

כך גם בעניין הרגיעה הפוליטית. גם המטרה הזאת הושגה במידה רבה.

אבל העקומה מתהפכת: הממשלה בתכונתה הנוכחית מנהלת חיים של פיצול ושנאה. הזוג הזה חי יחד כאילו רק למען הילדים, בעוד שהאמת היא שרתיפתו מגם רק מזיקה להם.

הפרדוכס זועק. ההנמקה העיק־רית נגד הליכה לבחירות היא רצונו בביטול של העם. אבל טובת הציבור איננה עוד מתן אינפוזיות לממשלה, אלא ניתוק הצינורות. מה שזורם בהם כיום־הוא בעיקר רעל וכסף־שלל. את המחיר, בסופו של דבר, ישלם ציבור פתי שהורגל, כמו תוכי, לחזור על סיסמת יתרונה של האחדות הלאומית.

מעכשיו הממשלה הזאת יכולה רק לקלקל. היא תגרור את עצמה ממשבר למשבר, משותקת, בלתי מסוגלת להחליט באישור עניין. הבושה לומר את האמת הזאת לרחוב הישראלי אסור לה שתהיה גדולה מתנוק.

הארית־מטיקה של בחירות חדשות ברורה פחות מכפי שמציג אותה פרס. בלי יגאל הורביץ ואהרון אבו־חצירה אין למערך רוב להעברת חוק בחירות. אם פרס סבור שאפשר להאמין לגאולה כהן המרבית בזכות פירוק — וסומך על יכולתו להעביר החלטה כזאת במליאה — אולי יש כאן רוב מכיוון בלתי צפוי. אבל הדי המשבר הזה יתמיים כעוד ימים אחרים. הכסף יישפך לכל עבר והממ־שלה תמשיך את חיי הנבות שלה כשהסיבה היחידה — מלבד הבושה והפחד מפני הציבור — היא הידיעה שדווקא במסגרת הקיימת של אישו בוואד־דיבר קל לשותפיה לשדוד יחדיו את הקופה הציבורית.

המשימה עכשיו היא של פרס, שפוף ומדוכא ככל שהוא נראה באחרונה. בתהליך חינוכי לאיקל עליו להוריד ברחוב את ההכרה שה־משחק הפוליטי הזה נגמר. כבר לא יוחשד בו כבעבר שהוא אינו רוצה אלא למנוע את בלעו של שמיר מפיו. הוא צריך לשכנע את הציבור בחוסר הטעם שבהמשך (מלאכה קשה בעיקר כלפי יצחק רבין), ולהשקיע את מידת התוקף הציבורי שיש לו, במהלך הפוליטי החשוב ביותר על סדר היום.

הוא יילך בדרך הבנות. המציאות הפוליטית בחודשים הבאים רק תחזק את עמדתו. את המצגינה הזאת של ממשלת האחדות קשה, אך אפשר — ובעיקר דרוש היום — להפסיק.

רפואה שוויונית לנבחרים (ב')

דף 17 בספר הבזבוזים

מאת רומן פריסטר

כשהתחוקה תגרות העסק על תקציבו של בית־החולים איכילוב בתל־אביב, הגה מנהלו ראה, הפרופ' דן מיכאלי, רעיון כיצד לרפא את כל מכאוביו של המוסד: יש למכור את הנכסים הפזורים ברחבי הכרך, את הבניין ע"ש רוקח ברחוב בלפור ואת בית־החולים ליולדות בקריה ולהשקיע את התמורה בפיתוח מרכז רפואי אחד, גדול ויעיל. כלכלנים ושמאים לסחר בבבסי ולא ביידי חישבו ומצאו כי העסקה אפשרית וכדאית. אבל עד שנטמן הרעיון במח־נות הבירוקרטיה הממשלתית, ירדו מחירי הקרקע, הקערה נהפכה על פיה והתכנית העצובה לגנוז הרעיונות המבריקים שאין לאיש חפץ בהן.

כעבור זמן־מה נתמנה הפרופ' מיכאלי מנכ"ל משרד הבריאות ומקום מושבו בירושלים הציע דרך אחרת לשיפור מצבו הכספי של איכילוב: להפעיל משמרת שנייה בחדרי־הניתוחים המושבתים, לנתח בהם חולים שאינם מבוטחים או שאינם תושבי תל־אביב, לגבות מהם תשלום במזומנים ולצבור קרן באה שכל־סולה קודש לפיתוח בית־החולים. "אין כל סיבה שלא נערוך באיכילוב גם ניתוחים קוסמטיים", אמר.

אלא שבדרך משולחן המנכ"ל אל הביצוע בפועל, עלה הפרויקט על מוקשים רבים כל־כך שהתרסק ונעלם כלא היה. וכשהתחיימה תקופת־תפקידו של מיכאלי בירוש־לים והוא חזר למקומו בתל־אביב, בוטל גם הסדר שלפיו נותחו באיכילוב חולי־לב שבאו מחוץ לאזור ושילמו תמורת זכות זו אלף דולר לכיסוי ההוצאות. (את ההוצאות האמי־תיות עצמן שילמה קופת החולים).

לעומת זאת, בחודש שעבר נתקבלה באיכילוב תרומה של 750 אלף דולר — לתשלום שעות נוספות בעד ני־תוחים במשמרת שנייה. בשורה משמחת ל־400 הממתינים בתור לניתוח ירוד (קטראקט) ול־1000 חולים הבוכים לניתוח הערמונית. אם לא תבוא, כמובן, איזו הודעת בי־טול של הרגע האחרון.

למה לטרוח

למרכז הרפואי סביב איכילוב באלף מיטות, ומחזור היומי מסתכם בכמאה אלף דולר. איך אפשר לנהל בית־חולים בתנאי טלטלה כזאת ולא לצאת מהדעת? שאלנו את הד"ר אלכסנדר אבירם, שמילא את מקום מיכאלי בעת שהיה מנכ"ל משרד הבריאות, ועלה עכשיו ירושלימה להיות משנה למנהל במרכז הרפואי הדסה.

"כהיותי באיכילוב, לא היה לי שום תמריץ לנהלו בצורה כלכלית", אומר אבירם. "בכל מפעל נורמלי אתה בודק את העלויות, מוסיף רווח סביר או אומר הפסד לא־נבנע ומוכר את המוצר. אבל מערכת האשפוז אינה מפעל נורמלי. מחירון השיר־תים הרפואיים למניתים אינו מציא־תי: אפשר לומר שלפעמים הוא מגוך מאצבעו של פקיד זה או אחר. יש מחיר אחיד ליום אשפוז במחלקה פנימית, וליום אשפוז במחלקה כירורגית או אונקולוגית, יקרה ומתוחכמת. אבל גם אם יקבל המנהל את הפיקציה התקציבית כמציאות מחייבת — גם אז לא כדאי לו לחסוך אף אגורה אחת. איזה עניין יש לי להרוויח את המגורה בששוללים־מפני את השליטה על כספי החיסכון, לא אוכל להגלים לשיפור מצבן של מחלקות שב־מצוקה, כי הכסף שחסכתי חוזר ישר לקופת האוצר. אז למה לי לטרוח?

"עכשיו נתייחס לשורשו של המחול: בבית־חולים ממשלתי אין שום קשר בין הייצור והתפוקה שלו לבין ההכנסה הריאלית. מזה שנים מופעל הסכם גלובאלי עם קופת־החולים ההסתדרותית: וכשנתמנה אליעזר שוסטק לשר הבריאות וראה כי טוב, הרחיב את ההסדר גם על קופת־החולים הלאומית. ההסכם ה־גלובאלי הזה מתעלם לחלוטין מטופס 17 המפורסם, שהחולים מקבלים אצל רופא המרפאה כהפניה לבית־חולים. באיכילוב לא התחש־בנו עם הקופות לפי הטופס הזה, ולדעתי אין הוא שווה את הנייר שעליו הוא מודפס וגם לא את המאמץ שמשקיעים הבריות בהשג־תו ובמילויו. בתי־החולים הממשל־תיים מקבלים סכום שנתי קבוע ללא כל קשר למספר החולים המגיעים לאישפוז".

אין תמריץ לחיסכון

"נשמע כדבר מעוות? אכן, הוא מעוות מיסודו", אומר אבירם. "הנה העובדות: לפי החלוקה לאזורים, משרת בית־החולים איכילוב אוכלו־סיה של כ־300 אלף נפש — מהם 240 אלף חברי קופת־חולים הכל־לית. לפי הסטטיסטיקה, כל אזרח באזור תל־אביב נזקק ל־1.1 ימי אשפוז בשנה. תכפיל 240 אלף ב־1.1 ואתה מקבל 264,000 ימי אישפוז. המספר הזה משמש בסיס לתשלום לפי ההסכם הגלובאלי שהזכרתי. לפי החוזה, אנחנו הצר־דים לערכן לפרקים את הנתונים. אך למיטב ידיעתי, מעולם לא נעשו בו שום שינויים, פרט לערכתי אינפלציה. כך עוסקים עשרות רו־פאים ופקידים יום־יום במאות טפסי 17 שאין בהם כל שי־מוש מעשי בהתחשבנות. מאיכילוב היינו מעבירים את ארגזי הטפסים למשרד הבריאות, משם שלחו אותם כנראה למשרד האוצר, ואני כמעט משוכנע שהם מונחים באיזה מרתף נשכח ומעלים אבק. כן, טפסים היו לנו למכביר. את הכסף הזה לא ראינו מעולם. איך ומתי גובים את המגיע מקופת־החולים, האם מפג־רים בגביה או מעמיקים בה — לגבי מנהל בית החולים הממשלתי לא היתה לכך כל משמעות.

"אנסה להמחיש את התוצאה במקרה קטן שהיה: סיימנו טיפול רפואי בחולה אבל הוא המשיך לשכב במחלקה כי היו חסרים כשני שקלים ליום כדי להסדיר את העברתו למוסד סיעודי. כוונתי לשני שקלים שהמדינה היתה אמו־רה להוסיף מקופתה, ועוד איזה סכום פעוט שנדרש מהמשפחה. התקשרתי בטלפון לקופת־החולים, לאחד ד"ר גולדמן, ואמרתי לו: 'אדוני, בגלל שני השקלים האלה, אתם משלמים כל יום יותר ממאה דולר תמורת האשפוז. במוסד סיע־ודי זה יעלה לכם רבע מהסכום הזה'. ד"ר גולדמן הקשיב וענה: 'מה אכפת לי?' זה באמת לא היה אכפת לו. אני רציתי לפנות את המיטה בשביל חולה אחר הזקוק לטיפול רפואי במחלקה, אבל לבר־שיחי לא היה בכך כל עניין. חסר בחישוביו תמריץ כלשהו להקטין את ההוצאה, שהרי אותם מאה דולר שהזכרתי נבללו בתחשיב הגלובאלי. מה איכפת לו מי שוכב במיטה וזו למה לו לטרוח אולי תגיד שזה אבסורד. נכון, אבל זה אבסורד לקוח מהמציאות היום־יומית".

(למחרת: הליכה למשרד הבר־יאות כי הסיבה האמיתית נעוצה בכך שחסרות מאלף מיטות לק־שישים הזקוקים לסיעוד.)

היפוכו של דבר / יואל מרקוס

אין מזל למפלגת העבודה

קשה להאמין, אבל זה קורה למפלגת העבודה בפעם השנייה, שהיא מוצגת בעיני הבריות כמי שהרסיכה במכבסים. פעם אחת זה קרה לה כששמעון פרס, בראש ממשלה, הכריז על עידן הצמיחה והליכוד "גילה" את עיני הציבור שפרס מתכוון בעצם לסיוע כספי לסולל־בונה. ואת סולל־בונה כידוע אין אוהבים במדינה. מדוע? כי במשך שנים שטף בגין את מוחו של הציבור שסולל־בונה לא כל־כך סולל ולא כל־כך בונה אלא הם "פריצ'יה" של המדינה.

הנה שוב נפלה העבודה בפח הפעם עם הסיוע לקיבוצים. מה זה משנה שאין המדובר במעמד לא כזולהם, בקבוצה אלא כפר־יסת תכנית למבור יצרני מיזזר במינג, שהעולם כולו מלא התפעלות ממנו, במסגרת תכנית צמצומים וסיוע עצמי. שוב נתפסה מפלגת העבודה כמי שהרסיכה במכבסים: שוב היא מתגוננת, מתנצלת, מבטיקת ומדברת בעצם אל הקירות.

קשה להאמין איך זה קורה שהליכוד נהפך פתאום למגן של איזורי הפיתוח והתיישבות ד' אילו העבודה שהיא אבא, אבא וסבא של כל ההתיישבות במדינה — והיא שהמציאה את ההתנחלויות בשטחים — צריכה לפתע להתנצל על שהיא דואגת לקיבוצים, מהקרבנות הגדולים של הכלכלה הנכונה, מבית־היוצר של מפלגה שמעולם לא עסקה בהתיישבות מכל סוג שהוא.

איך זה קורה שלא אחד מוצא עצמו מסכים לפתע למלך המדינה, ר' אברהם שפירא, כשהוא שואל: "מדוע אפשר לתת סיוע לקיבוצים ולא לתת סיוע לישיבות?" באמת, מדוע לקיבוצים ולא לישיבות? האם זה לא אותו הדבר? איך זה ששמעון פרס מוצא עצמו חוזר ומתנצל לפני העיתונאים ה־מראיינים אותו, כי אין המדובר בעניין מפלגתי וכי הקיבוצים אינם נושא מפלגתי — והאמור נופל כמו על אוזניים ערלות? לא יוסד הסיוע לקיבוצים הוא ילך לבחירות והבריז לצורת מבהולים מאיזה הרפת, אומרים לו, בצדק, שהקיבוצים "אינם נושא טוב לבחירות", כאילו זה קצת מביש, לשמור על מלח הארץ הזה ששמו קיבוץ?

מה שקרה הוא שבמשך שנים הצליחה חירות לשטוף את מוחו של הציבור נגד הקיבוצים. מכתם בבין באספות העם שלו היה מסית בשיטתיות נגד "המי־ליונרים הללו" ו"עושקי ה־מדינה" כאילו הם האשמים שעד־לים חושים נמקו במעברות או סבלו מדלות. שטיפת מוח של שנים עשתה את שלה בעיני רבים הקיבוצים הם שם נרדף להתנשאות, לעושר, ל"לא משל־מים מס הכנסה".

יש אומרים עתה שהעבודה טעתה בטקטיקה, כאשר במקום לדבר על סיוע לקיבוצים, לא דיברה על סיוע בכלל ל־התיישבות. אך הרושם שזה לא היה עוזר להם. כמו שמבצעו את סולל־בונה מאחורי הצמיחה, כך היו שולפים את הקיבוצים מאחורי הסיוע להתיישבות. איך שהוא הליכוד גרם לכך ש־מפלגת העבודה תיראה בעיני הבריות כאילו היא עדיין ה־מימסד השלטוני, אף כי ירדה מהשלטון לפני עשר שנים. בעוד הליכוד מופיע כמי שעדיין באופוזיציה ומגן החלכאים והנד־כאים. אין מה לעשות, הפו־ליטיקאים של חירות הם פו־ליטיקאים של שרה. יש להם משושים לחוש היכן נמצא העצב הרגיש שאפשר לנגן עליו. הם מנגנים עליו, לא חשוב כמה זה עולה. למרבה הצער, זה פועל.

הציבור הזה פחות ופחות רוצה לחשוב. הוא רוצה להיות מוסת. הוא רוצה להיטיב עם עצמו לא בעבודה ולא בעמל כפיים אלא בהצצה לצלחת של השכן, ובכך שיהיה לו את מי להאשים ואת מי לגרוק. מזל שאיננו חיים תחת השלטון הרומי — חצי העם היה משליך את חצי העם מאכל לאריות.

בריכות השחייה של "הקיבוצניקים המיליונרים" הוי חומר גלם להסתה של בגין

נשיא החינוך

התזכיר שהגישו פרופסורים ליצחק נבון על העברית העילגת שבפינו סיפק לו הזדמנות נוספת להביע זעזוע ולקבוע שיש לתקן את המצב

מאת עוזי בנזימן

הפרופסורים שרה יפת והדיד טנא מהאוניברסיטה העברית, סיפקו ב־שבוע שעבר הזדמנות ליצחק נבון להתייצב פעם נוספת כמוכיח בשער ולהשמיע כמה אמירות לא מחייבות על נושאים שהם בתחום אחריותו. שני המלומדים הגישו לנבון תזכיר שבו התריעו על יכולת ההתבטאות הירודה של הישראלי. נבון אכן הביע דאגה מהמצב ואף השמיע הבטחה לפעול לשיפורו. באותו שבוע, במקרה, הביע מר נבון דאגה גם ממצב החינוך המיני (על רקע מות הצעירה שביקשה לבצע הפלה בצפת) וקרא לשיפורו.

יצחק נבון סמה, כנראה, שהוא עדיין נשיא המדינה — משרה שיש עמה הרבה כבוד, אבל מעט סמכויות. הוא שוכח שזה שנתיים ויותר הוא ממונה על משרד גדול, שלו צבא ענקי של עובדים, שבקופתו סכום לא מבוטל ושבידיו חוקים ותקנות וסמכויות ביצוע. רישומו במערכת החינוך אינו מר־גש (כדאי שישווה מה הספיקו לפעול במשך שנתיים זלמן ארן המנוח וזבולון המר ייבדל לחיים) וסדר עדיפויותיו נעלם מן העין. הוא מתפקד כשר שנוכחותו במערכת החינוך באה לביטוי בעיקר בגיחות מקריות לכלי התקשורת, שאופיין הצהרתי בעיקרו. נבון מאשר בבימה ראוותנית אבחנות קשות במערכת החינוך (שאיתרו אחרים), מטיף מוסר, מפריח הבטחות, חוזר ונעלם בלשכתו.

קח, לדוגמה, את עניין יכולת ההבעה בעברית. מתגובתו הפומבית של שר החינוך על ממצאי הפרופ־סורים יפת וטנא ניתן היה להתרשם שרק בשבוע שעבר התוודע לי־תופעה המעוררה, ולא היא. אל השר הגיעו פניות חוזרות ונשנות מצד גורמים כמו ועדת הלשון של רשות השידור או קל"ע (קרן הלשון העברית), להתקבל אצלו לשיחה כדי לדון בנסיגתה של העברית בישראל. הבקשות לא נענו. בלשכת השר ואצל עוזריו מונחים תזכירים והצעות שהוגשו לפני שנים למשרד החינוך לשיפור המצב החמור שעליו התריעו הפרופסורים יפת וטנא. נבון לא עשה בהם דבר.

אילו היה נבון איש פעולה ואילו היה כיסוי לזעקה שהשמיע בשבוע שעבר על מעמדה של העברית ("תרבות דיבור היא ערך לאומי־חינוכי ממדרגה ראשונה: דלות לשון הדיבור מעידה על דלות המחשבה") — היה מתבונן לרגע בתרומתה של מערכת החינוך לאופן דיבורו העילג של הישראלי. נבון היה מוצא שבסמ־מינרים למורים ולגננות לומדות צעירות שלשונן מחפירה, שכושר התבטאותן דל, שהעבודות שהן מגישות גדושות בשגיאות כתיב. הוא היה נוכח שמעמדה של ההבעה בעברית בבתי־הספר נחות בהרבה ממעמדה של האנגלית (מבחינת שעות הלימוד, הדיוק בבחינות הבגרות ושימת־הלב של בתי־הספר).

נבון: מטיף מוסר

הוא היה מתוודע לרמת דיבור ירודה בתוכניות הלימוד שמשדרת הטלוויזיה החינוכית; הוא היה נוכח שבבתי־הספר, היסודיים והתיכוניים, מלמדים מורים רבים שעלו מחו"ל (בעיקר מברית־המועצות) שאינם שולטים בעברית. ואילו היה מר נבון מתבונן גם בראי, היה מתברר לו להפתעתו שכל המערכות האמורות, שבהן התפתחו במשך שנים רבות התופעות הללו, מסורות באופן בלעדי לאחריותו. בכוחו היה להתחיל לשנות את המצב, אילו באמת היה איכפת לו.

כאשר נזעקים הפרופסורים יפת וטנא על רמת התבטאותו של הישראלי הם אינם מבקשים להפוך את כולנו לראומה אלדר. הם אינם סבורים שיש לדבר בהיגוי המדגיש את האותיות הגרוניות וגם לא בשפה מליצית השואבת את ניביה מספרות ההשכלה. הם מתכוונים לדבר בסיסי: לעברית קולחת, פשוטה, נקייה משגיאות ומעיוותים מבחינים. לעברית שבה יודע כל אחד להבדיל בין זכר לנקבה (יכולת שנעשתה נדירה), שבה מסוגל אדם לנסח משפט כהלכה, שבה מתרגם אדם באופן טבעי וחופשי את מחשבותיו לשפה מובנת וקליטה.

כדי לדעת מדוע נזעקו שני הפרופסורים, מוטב להאזין לדרך שבה מדברים הצעירים ("הלכנו שלוש ימים לטיול"), מתבטאים הפו־ליטיקאים ("יש להגביר המודעות להתהוות המצב החדש"), ומתנסחים קציני צה"ל ("שלילי לגבי הגברת פעילות פח"ע ביוש"ע"). בני הארץ הזאת מתקשרים איש אל רעהו בלשון אנוסה, מלאכותית, ופעמים רבות בלתי מובנת. במקום לדבר בשפה פשוטה וקולחת משתמש הישראלי המצוי בתערובת של מליצות, חידושים מעושים, ועגה — שלא לדבר על שרבוב רווח של מלים אמריקאיות. אך רק מיעוט קטן חש ששפה זו צורמת. הרוב משלים עמה, העיתונות (בעיקר המקומונים) נכבעת לה ומפתחת אותה, והדור הצעיר עושה בה שי־מוש טבעי משום שלא נחשף ללשון עברית נכונה.

בארצות אחרות, בכלל במדינות המופת ארצות־הברית, מחנכים את העם כולו, מכיתה א', להתנסח כהלכה, מלמדים שם תרבות דיבור וכושר הבעה בכתב ובעל־פה. מקנים שם נימוסי שיחה וכללי התנהגות בעת ראיון. גם שם יוצאים לאור מדי פעם דו"חות על כושר התב־טאות נמוך של הנוער, אך שם יש בעלי תפקידים ממלכתיים שמקב־לים על עצמם אחריות לפעול לתיקון המצב. שם עושים מעשים ואין מסתפקים בהבעת הזדעזעות.

היפר קו־אופ
הזול מכולם!
אשראי ברבוע!
אצלנו בהיפר קו־אופ
קונים היום ומשלמים
ב־ 2.4.87*
רק אצלנו בהיפר קו־אופ
משלמים בישראכרט, ויזה וקו־אופ זהב

* על קניה מעל 100 ש"ח.
בסניפי היפר קו־אופ בלבד
קו אופ היפר קו־אופ קו אופ

هكذا من الاصل

صكنا من الاصل

נדוניה על כפות המאזניים

מאת אידיס קלקא

נורמות התנהגות, מסורת וחקיקה שמרנית תורמים בהודו למצב שבו הנשים רחוקות עדיין מעידן שחרור האשה מרחק שנות אור

ניו דלהי

חתונה בהודו היא אירוע סטטני, עמוס בסמלים דתיים ובסימני מעמד. קרובי משפחה יגיעו לאירוע מכל רחבי המדינה ולעיתים אף מחוצה לה. הטקס עצמו אינו נמשך יותר משעות ספורות, אך האירוע כולו משתרע לעיתים על פני ימים אחדים. הוצאות החתונה הן לפיכך נטל רציני, במיוחד למשפחת הכלה (כפי שיוסבר להלן). בקנה מידה הודי 50 אלף רופיות הן סכום גדול למדי, אך זהו רק הוצאה התחלתית, או מינימום הכרחי, על חתונה בקרב בני המעמד הבינוני. הסכנות של שנים ארוכות מוצאים את דרכם לקיבותיהם של אורחים המולעטים בממתקים — המנה הראשונה בארוחת החתונה.

בטקס החתונה תופיע הכלה כשהיא עטורה תכשיטים מכף רגל ועד ראש, והספרות ההודית מתארות לא פעם עגמת הנפש של כלה שלא זכתה למערכת שלמה של תכשיטים. את מקום התכשיטים תפסו כיום לפעמים אביזרים "מודרניים", אך העיקרון כמעט ולא השתנה. בהתאם לאמצעי משפחת הכלה, יצפו הורי החתן למתווה של "רצון טוב" — למשל למכונית, אם המשפחה עשירה, או לאופנוע, אם המשפחה בעלת אמצעים בינוניים ואפילו לאופניים, אם המשפחה נמנית עם בני המעמד הנמוך. על פי החוקה ההודית נאסר על משפחת החתן לדרוש נדוניה, אך מעטות הן המשפחות שיעיזו לשלוח את בנותיהן ללא נדוניה. משפחת הכלה מודעת היטב לציפיות של משפחת החתן, ותשתדל למלאן בקפידה.

כל ניסיון להתעלם או לעקוף את הנורמות המקובלות פירושו יחס מזלזל לכלה, שמעתה תהיה תלויה במשפחה בעלה, שהרי הכלה והחתן אינם עוברים למעון משלהם. הכלה היא שמצטרפת לבית הורי בעלה ואם הורי החתן מתוסכלים מ"העסקה", הם עלולים, פשוטו כמשמעו, לררות לחייה.

בעיתונות ההודית מדווחים על התאבדויות של כלות, או מותן, "בנסיבות מסתוריות", בעל דבר שבשגרה, שאינו מעורר עניין רב. רק לעיתים רחוקות, כאשר כמה כלות לאותו חתן, למשל, מוצאות את מותן, נערכת חקירה משטרתית של מקרי המוות. בדרך כלל מדווחים שסיבת המוות היתה תאונת עבודה במטבח. למעט מקרים שבהם גלוי וברור שהכלה הציתה את עצמה.

במדינה שבה תאונות־בית הן דבר שכיח למדי, אין משפחת החתן נחשפת לסכנה שיפול עליה חשד. וגם להורי הכלה אין עניין רב לחקור בנסיבותיו של מקרה, שאת תוצאותיו לא ניתן כבר לשנות. התנועה לשחרור האשה מתערבת לא פעם ודורשת חקירה, אך שורש הבעיה אינו באותם מקרים קיצוניים, שבהם אשה צעירה מוצאת את מותה בביתה החדש.

במבט ראשון נראה מנהג הנדוניה, שכל תוצאות הלוואי השליליות שלו אין איש חולק, כמנהג תמוה כלשהו. אחרי הכל, אין זה מצב שבו יש מגזר באוכלוסייה שהוא בחזקת "נהנה", או "מרוויח" תמידי מהמצב, לעומת מגזר אחר שנמצא מפסיד. אותן משפחות שמתלוננות על המנהג כאשר הן מחתנות בת, תשמחנה לקבל נדוניה כשהן מחתנות בן. מעטות המשפחות שמסרבות לקבל נדוניה, אם כי מספרן הולך וגדל.

האפשרות שאשה תישאר רווקה לא תעלה כמעט לעולם, על דעת הוריה, גם אם הבת עובדת ומרוויחה למחייתה ולעיתים היא תיאלץ לעזוב את מקום עבודתה לאחר הנישואין, כתוצאה מלחצים.

מעמדה של אשה לא נשואה נמוך בהרבה מזה של אחיותיה הנשואות, משום שערכה, כביכול, אינו נמדד על־פי אישיותה או כישוריה המקצועיים, אלא על־פי ייחוסה המשפחתי; ואם נשמע הטיעון, השחוק כלשהו, כי אשה נחשבת רכוש, כטיעון דמגוגי מדי, יש בחוקיה ההודית כדי לתמוך בו. ובכן, על פי החוקיה ההודית אשה נשואה איננה יכולה להחשב נואפת גם אם קיימה יחסים מחוץ לנישואים. רק גבר — נשוי או שאינו נשוי — עלול להענש, ואילו האשה נתפסת תמיד כקורבן, כשותף פאסיווי למעשה הניאוף.

לכאורה מקל החוק על נשים, אך תשתיתו מקורה בהנחה כי אשה נשואה קשורה לבעלה ביחסים משפטיים שאינם הדדיים. משום שאשה רווקה איננה שייכת לגבר כלשהו, אין יחסים אתה פוגעים בבעלות ולפיכך: אשה נשואה איננה בת־עונש. אשה נשואה שייכת לבעלה, וכשם שהבעל רשאי לתבוע על פגיעה ברכושו, כך הוא רשאי לתבוע גבר שקיים אתה, עם רכושו, יחסים מיניים.

נורמות התנהגות ומסורת מחד גיסא, וחקיקה מאידך גיסא, תורמים יחדיו למצב שבו נשים חשות אין אונים, מצב שבו חייהן במידה רבה מוכתבים מראש. בין אם אכן ראוי מצבה של האשה בהודו להיות מוגדר כזה של רכוש, ובין אם לאו, נשותיה של הודו עדיין רחוקות מרחק שנות אור ממצב שבו יעלה בדעתן לנופף בחירותיהן. רובן אינן יודעות קרוא וכתוב (שיעור הנשים בקרב האנלפבתים גבוה בהרבה משיעור הגברים) וכבר מסיבה זו יקשה עליהן להתארגן ולעמוד על זכויותיהן כפרטים או כציבור.

גם במישור הציבורי־פוליטי זוכים ענינים הקשורים לנשים בטיפול לוקה, והראיה היותר מפורסמת לכך היא בתחום תכנון הילודה. למרות שעיקור גברים הוא ניתוח קל בהרבה מזה המבוצע בנשים, אין הממשלה ההודית מעזה (ולפחות לא בפומבי) להציע תוכניות רדיקליות, כדוגמת אלו של סין השכנה, כדי להביא לצמצום שיעור הילודה באמצעות עיקור גברים.

שמלת ערב בגוונים ורודים ולבנים של המעצב הצרפתי לקרואה: החלק העליון ללא כתפיות והחלק התחתון תפוח, בעל שובל ארוך ודמוי כרית מעל האחוריים

תחתוניות זקופות וקרינולינות

הצעקה האחרונה

מאת שולמית קיסרי

בשבוע האחרון של חודש ינואר הציגו 22 אופנאי העילית של פאריס את רעיונותיהם החדשים לעונה הקרובה. מן הראוי לציין שאופנאי העילית מציגים תמיד את יצירותיהם לעונה הקרובה בלבד, ואילו אופנת ה"פרט־א־פורטה" מוצגת שנה מראש.

חלונות הראווה של פאריס, לונדון, ניו־יורק ולוס־אנג'לס כבר מציגים תחתוניות זקופות וקרינולינות קצרות במראה סקסי. בבוא הקיץ, משיתחילו נשים נועזות להתהדר עם המראה החדש, תתעורר ודאי מהומה. הגברים יחושו בסתירות קלה כשאשה תתיישב על כיסא ותוצאות ה"פוף" שלה יחד עם התחתונית ותרוממנה למעלה. לאחר מהפכת המיני בשנות השישים ו המקסי בשנות השבעים תהיה זו ודאי המהפכה החדשה.

האבא של המהפכה ומי ש"טפטף" את רעיונו זה לאופנאים שלו הוא כריסטיאן לקרואה, מעצב צעיר (35) מבית ז'אן פאטו, שכבר היה לבן היקיר של העיתונות ואף של האופנאים. בימים אלה מאוד באופנה לאהוב אותו, להללו ולשבחו.

לקרואה הוא כאמור הזכב קרינולינות, חויות, "בוליים" ו"עצמות" ושאיפתו היא להחזירנו למראה הקנקן או למראה סקארלט או'הרה ב"חלף עם הרוח". הבגדים הם כולם קצרים יותר, עם קורסט הדוק וחזה וכיאה למעצב עילית הם עשויים בטוב טעם וללא שמץ וולגאריות. עמיתו של לקרואה, קרל לגרפלד, (גרמני־פריסאי, מעצב עבור בית שאנל ובית לגרפלד) שיבח אותו וכינה אותו "משב רוח רענן". ארמני האיטלקי פירגן לו עוד יותר והכריז "ברוך בואו של לקרואה, עם השגעונות הטובים שלו".

כל מעצבי האופנה גם יחד מסכימים כי האופנה "התייבשה" קצת באחרונה והיה צורך בחידוש מרענן. העבר כרגיל, הוא מקור השראה לאופנה, להוציא תקופת בגדי החלל ששאבה את השראתה מעולם העתיד. אצל כריסטיאן לקרואה שורה אווירת כרמן מירנדה ואלזה שיאפרלי: שיער אסוף כלפי מעלה נוסח המאה הקודמת ותחילת המאה העשרים. פיאות שיער מתולתלות למטה ומגדלי פרחים בשיער; שמלות חשופות במגוון סטרפלס ועל האחוריים מעין כרית כמו במאה ה־19.

הבגדים עשויים מבדים יקרים ובוהקים ובתוספת של שנצים, פרטים, כפתורים קטנטנים ונעלי "עקב" עם עקב גבוה ועבה וסרטים עולים במעלה הקרסול.

כריסטיאן לקרואה נולד בארל שבדרום צרפת. הוא חלם להיות אופנאי מאז ילדותו. למד אמנות באוניברסיטת מונפלייה והגיע לפאריס כדי לעבוד כאוצר בלובר. לימים הכיר את אשתו, פרנסואז רוזנסייל, העוסקת באמנות ואופנה.

לאחר שהראה את ציורי האופנה שלו לכמה מאופנאי פאריס, התקבל לקרואה לעבוד בבית הרמס ולאחר מכן עבר עם ז'י פולין. ההזמנה לעבוד כמעצב של בית פאטו הולה את הקריירה העולמית שלו.

אופנת לונדון כבר מושפעת מזה שנה לפחות מאופנת ה"פוף". גם קארדן, לגרפלד ואונגארו הציגו מצאיהם. פוף (במחירים בין 2,600 ל־33 אלף דולר).

מעצבת אופנה פיסולית

בתצוגה שנערכה לטובת ויצ"ו רמת השרון ויצ"ו־הרצליה במלון דניאל, הציגה ליזה בוקר אוסף מרשים ויוצא דופן בנוף הישראלי. ליזה בוקר היא מעצבת ותיקה השייכת להסטוריה של האופנה הישראלית העילית לפחות בעשר השנים האחרונות. כאן היא מתגלה שוב כפסלת אופנתית או כמעצבת אופנה פיסולית. חבל שלא השתתפה בתערוכה בתחום זה שהתקיימה לפני כחודשיים ביפו.

המעילים והמקטורנים של ליזה בוקר תפורים מבדים יקרים במיוחד, כגון צמר גמלים או צמר נקי עבה מסוג משובח. המחירים גבוהים אך ההשקעה היא לשנים רבות. המעילים ארוכים ובעלי רכיסה מיוחדת א־סימטרית וניתנת לשינוי. אפשר ללבוש אותם בצורות שונות. הכתפיים מקושטות בעלים, בכנפיים או במבנים פיסוליים של קפלים ומשולשים, הנופלים אל השרוולים הרחבים אך בקושי לשרוול הקונבנציונאלי. בעבודותיה ניכרת השפעתו של פייר קארדן, אחד המעצבים המשתעשעים בעיצוב צורות מסובכות.

גזרותיה של ליזה בוקר הן בלתי שגרתיות ומוצאות ביטוי גם במערכות הסאטנה המהודרות לערב עם חולצות קפלים או מקטורנים א־סימטריים המצטיינים בהבדקות עיצוביות. הבדים למערכות ערב הם סאטנה ומשי, מערכות עור, סריגים משולבים בעור וקטיפה. המערכות ליום עשויות מצמר ומקשמיר.

שדות של אירוסים

"פרחים, פירות ועצי בר" היא שמה של תערוכת צילומים חדשה, שאותה פותח אגף הנוער של מוזיאון ישראל ביום א', 15.2, ב־3.30 אחר הצהריים, לכבוד ט"ו בשבט ובמסגרת שבוע שמירת הטבע. בתערוכה כ־30 צילומי צבע מרהיבי עין של צמחיית ארץ ישראל — שדות של אירוסים וחרציות, הפלת צבעוני ההרמון, פרי הקטלב ושושן צחור. המוצגים צולמו על ידי שי גינות, צלמת רשות שמורות הטבע, שתרצה באירוע הפתיחה הרצאת המלווה בליזרי שקופיות. במהלך ההרצאה תסביר שי את אומן עבודתה בשדה. התערוכה מעורבת בחוברת מיוחדת [illegible] והיא תימשך כחודש ימים.

בצילום: שושן צחור כפי שנראה בעין מצלמתה של שי גינות.

חור בכיס

כשהבטן נדבקת לגב בלונדון

מאת אברהם טל

לונדון לא היתה ידועה בעבר כעיר שאליה עולים לרגל גסטרונומים איניני טעם. היום, כך אומרים, אפשר למצוא בה מסעדות מן הטובות בעולם ובצבות מכובדות של כל מטבח לאומי שיעלה על הדעת. מכל מקום, אין זו רבותא לאכול טוב ויקר בלונדון.

האם אפשר לאכול טוב — ובזול? היה בידי מדריך בהוצאת ניקולסון, ובו פרק מיוחד על מסעדות טובות וזולות. בכל פעם שהקיבה שידרה אותות מצוקה הייתי שולף את המדריך ומחפש בפרק הנ"ל של ניקולסון מסעדה ראויה בסביבה. היתה רק בעיה קטנה: המדריך היה משנת 1977, ומסתבר שהזמן עושה את שלו; גם בלונדון עסקים פורחים נסגרים, לפעמים. אבל מסעדות אחרות שאיתרתי עדין פתוחות, ולא אכזבו אותנו משום בחינה.

אפשר לקבל בהן ארוחות צהריים או ערב סבירה מאוד במחיר שאינו מכריח לעלות על ארבע לישר"ט לקיבה (לא כולל שתייה).

איני מתכוון להתעורות בכתבי המסעדות ואין לי לא המומחיות ולא היומרה הדרושות, כדי להסביר בדיוק את הספציאליטה של כל מסעדה, וזה גם לא כל כך חשוב, כי המטרה העיקרית בהקשר זה איננה קולינרית. אסתפק בציון כמה מקומות שבהם סעדנו לשביעות רצוננו מבלי לדלל את הכיס — בהתחשב בהקצבת הנוספים הזוקית (שקרה בלישר"ט ירד כמדומני בכ־30 אחוז, בשנתיים האחרונות).

במרכז לונדון, ב"איזור התיאטרונים", קיבלנו תמורה הוגנת בעד כספנו במסעדת "ביימי" (רח' פריית' 24, סמוך לרח' שפטסברי). זוהי מסעדה קפריסאית, שנמצאות אמנם במזרחת, הנראה כמו בית מרחץ טורקי, אבל אסור להזכיר בה את המלה "טורקי" (השמרו לנפשכם מלבקש קפה טורקי), כי בעלי המקום והמלצרים הם קפריסאים־יוונים. אחד מהם, מלצר קשיש, גוץ ועגלגל (בעצם כל המלצרים היו קשישים, גוצים ועגלגלים), סיפר לנו בפנים עגומות שהוא איננו יכול אפילו לבקר בכפר הולדתו, המצוי באיזור השליטה הטורקי בצפון־מזרח קפריסין. התפריט אבל בימי מצלצל יווני, עם נטייה חזקה לכיוון מזרח, לרבות בקלאווה בסיום.

בצלשי נמשכתי דווקא למוסד הנקרא "מטבח צלשי" (קינגס רוד 498). לא ידעתי למה, אבל כשהגענו לשם, הבנתי: סועדים שם כל הטיפוסים שכיכבו בסידרת הטלוויזיה "רציחות בצלסי". אבל זה לא צריך לקלקל לכם את התיאבון. צפוף, אבל מעניין.

סובתי משם את התפריט המשוכפל, ולכן אוכל להמחיש למה כיוונתי באומרי טוב ולא יקר: מנות ראשונות בין 43 פני (מרק מינסטרונה) ל־1.25 לישר"ט (סלט נוסח ניצה). מנות עיקריות — בין 1.25 לישר"ט (ספגטי נוסח בולוניה) ובין 3.40 (סטייק אנטרקוט), ובתווך — 2.50 לישר"ט (צלעות לבנות ברוטב תפוחי עץ). כמו כן רשימה ארוכה של פודינגים אנגליים, שלא יספרו לי שפודינגים אנגליים הם תמיד "איומים" או "זוועתיים": תנסו "אפל קראמבל" הם ביום חורף קר.

מאחר שבימינו ובארצנו אין אדם מוצגן כן הישוב יכול להראות את פרצופו בלא להתגנדר במשהו פולני — מסעדת ראקיץ ברחוב ת'דלו 20, סאות קנסינגטון (סמוך לתחנת התחתית בשם זה) עונה על הבעיה. אני לא יכול להגיד לכם שום דבר על האוכל, כי הייתי עסוק כל הזמן בלהסתכל על הפאנים המנשקים את ידי הגבירות (כולם נראו לי אמיגרנטים כמו מהסרטים). הם וללו טורטים, עישנו סיגריות מפומיות, התגעגעו לאמא פולניה וכנות אמרו זה לזו כל הזמן: יאצ'יכוחאם, יאצ'יכוחאם.

ברבעים אחרים התברר כאמור שהמסעדה לפי ניקולסון, ששיגשגה שם ב־1977 כבר איננה קיימת, ונאלצנו להסתפק בתוד ליק, בווייטצ'פל עמדנו להכנס ל"בלום" — שם שרפנו את הכיס בביקור קודם, אף כי האוכל (הכשר כמובן) היה שווה כל לירה —, עד שמישהו המליץ על המנזה הסמוכה. סמוך לגלריה לאמנויות, כאן סועדים סטודנטים, מרצים ופקידים העובדים בסביבה. האוכל פשוט אבל בסדר. סמוך לכיכר ראסל נקלענו בערב ל"דרויל הול ארטס סנטר" ברחוב צ'ניז 16 — מעין מרכז קהילתי שבו אולם תיאטרון קטן להצגות פרינג'. מתברר שבמרתף יש קאפטריה שבה אפשר לאכול לשובע במחירים מצחיקים, בצוותא חדא עם החבר'ה מהאוניברסיטה הסמוכה. מה אוכלים? מרק עדשים, פשטידת כליות וכיוצא באלה. טוב, הרי מההתחלה לא הבטחתי לכם חוויות־חיים גסטרונומית בסיור הזה. אלא רק פתרון זול למצוקת קיבה חולפת.

מטבח של זהב

מאת מרים גורן

ביריד המטבחים המתקיים השבוע במרכז הבנייה בתל־אביב מוצגים מספר חידושים מעניינים ★ המחירים נעים מ־200 דולר ומעלה למטר רץ

הבהלה לזהב הגיעה גם למטבח, עלפי המוצג ביריד המטבחים, שנפתח השבוע במרכז הבנייה הישראלי ברמת־אביב ויינעל ב־מרץ.

"מורד" צבע את כל הארונות בגוון זהב ב־260 דולר למטר רץ ו"מיטל" מקשט את המטבח ההדור שלו בידיות גדולות מפליז מצופה זהב ובמכיל 18 קאראט, ולצדו המצוינות. מראות קריסטל בלגיות משמשות "במטבח" [illegible]. גם הברז מצופה זהב. הקנטים מפורמאיקה בצבע זהב. המחיר: 407 ש"ח למטר רץ.

לטעמנו קלעו יותר "מטבחי שרון", עם מטבח במראה הפטינה. זוהי צביעה בגוון פטינה על גבי פורניר והתוצאה סולידית ונאה מאוד.

ליצרן זה גם חידוש נוסף: בין הארונות העליונים לתחתונים. ארון נוסף בעומק 25 ס"מ לאיחסון מכשירי החשמל. ידיות הדלתות עשויות קרמיקה. המחיר 450 ש"ח למטר רץ. לכה בגוון פטינה מציע גם "דלתא", ב־650 ש"ח למטר רץ. לזוגות צעירים ולמי שאינו מחליף לעתים קרובות את ארונות המטבח, כדאי לראות את המטבח הלבן והמעט קלאסי של "דנמר" עם קווים קימוריים בחזית הדלתות (דגם סוזנה). ל"דנאל" שיטה מעניינת: מזינים מחשב בנתוני המטבח הרצוי ומקבלים שרטוט־פרספקטיווה מדויק. כך אין צורך להפעיל את הדמיון, שלא תמיד מצוי, כדי לתאר כיצד יראה מטבח החלומות.

ארונות הפרופים בשלפים מציגים רוב המטבחים. ל"מפלסים" קנטים מיוחדים בעובי 4 מ"מ מפוליאסטר, קרשנירהק בשלף ושילוב צבעים אחרים במטבח אחד: דלת צהובה ליד דלת לבנה וכדו'. המחיר: מ־300 שקל ומעלה למטר רץ. אבל "דגבה" יש עומק חדש לשיש ולארונות: 60 ס"מ במקום 52 ס"מ, כדי להתאים לעומק תנורים, כיריים, מקרר בילט־אין. חידוש יפה ב"דיגבה" הוא "רגנדף": שילוב דקורטיבי של מדפים לאחסון פתוח בשילוב אבזרי תלייה, עשוי בעץ גושני, עם מדפי פורניר או פורמאיקה. האחריות לשש שנים.

חברת "זיו" מציגה רק תצלומים גדולים אבל מפתה את הקונה בכרטיסי הגרלה. מחיר למטר רץ: 200 דולר לפורמאיקה ו־430 דולר למטבח צבוע. אצל "דניה" כולם מטבח בצבע אפוקסי מבריק ומפואר, ב־300־350 דולר למטר רץ.

ביום חמישי בשעה שש בערב תרצה האדריכלית יעל ריסקין על תכנון מטבחים. מי שלא מגיע, יכול לרכוש במקום חוברת של עמירם חרל"פ באותו נושא וכן חוברות על תכנון חדרי הרחצה שמחירן 15 ש"ח האחת.

האהבה חוזרת הביתה

מאת ערנה לוינשטיין

אם נדמה לכם שבזמן האחרון מקירה האהבה רגליה מביתכם ושירו של שימי תבורי "אין לי,

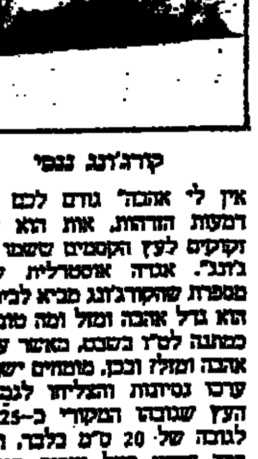

קורג'ונג ננסי

אין לי אהבה" גורם לכם להזיל דמעות הזדהות, אות הוא שאתם זקוקים לעץ הקסמים ששמו "קורג'ונג". אגדה אוסטרלית עתיקה מספרת שהקורג'ונג מביא לבית שבו הוא גדל אהבה ומזל ומה טוב יותר כמתנה לט"ו בשבט, מאשר עץ של אהבה ומזל? ובכן, מומחים ישראלים ערכו נסיונות והצליחו לגמד את העץ שגובהו המקורי כ־25 מטר לגובה של 20 ס"מ בלבד, וייחודו בכך שהוא בעל צורות פיסוליות יוצאות דופן. חברת "שבזהר" מציגה בימים אלה את העץ הננסי ברשתות השיווק ובמשתלות. הקורג'ונג משווק בשלושה גדלים: בעציץ קרמיקה (לבן או שחור) — 29.50 שקל, 39.50 שקל, והדגם הגדול — 49.50 שקל. המשווקים מבטיחים כי העץ מתאקלם בקלות ויש להשקותו בתדירות של שבועיים־שלושה.●●●

לקט

בואו ליריד המים. משרד החקלאות, נציבות המים, חברת מקורות, ומרכז השלטון המקומי, הפועלים במשותף בנושא החיסכון במים, יזמו יריד של אביזרי מים, שייערך בערב חג המים באתר [illegible] במשך ששה ימים. המטרה לאפשר לקהל הרחב לרכוש אביזרים חוסכי מים במחירים מוזלים, זאת לקראת הקיץ הקרוב, שבו יוטלו הגבלות על צריכת המים. ביריד ישתתפו יצרנים ומשווקים של צנרת לבית, ברזים, אביזרי מים לשימוש ביתי, מדי מים, קוצבי מים, ושתי מים, מסנני מים ביתיים, מערכות מים ממוחשבות לבית, לגן ולגינה, ועוד ועוד. כן יוצגו ביריד סמינרים והמצאות בתחום ההשקיה ומערכות הגינון האוטומטיות.●●●

ילה, מה האוויר שלוך בתי ספר אחרים במדינה קולטים לשורותיהם פסיכולוגים־מתחזים, הבאים לבוטרות המשרד ומבקשים ליצור רושם מוטעה שהם מוסמכים והם מקבלים לטיפולים ילדים. מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, פרסם אזהרה לבתי הספר, לאחר שאירעו מספר מקרים דומים. הוא הורה למנהלי החינוך לדרוש, בכל מקרה של התקשרות עם פסיכולוג, להציג תעודה על רישומו או על מומחיותו כחוק. משרד החינוך מציין כי על פי חוק הפסיכולוגים רשאים לתת שירותים פסיכולוגיים לתלמידים רק מי שרשומים בפנקס הפסיכולוגים כחוק, ואילו היתר עוברים עבירה פלילית.●●●

מעל ומעבר למשוער. "מרפאת המעקב המיוחדת לנשים בגיל המעבר, שפתח האגף לרפואה ציבורית בשכונת התקווה, הצליחה מעל ומעבר למשוער ואנו מתכוונים בעתיד הקרוב לפתוח מרפאות דומות ב־25 מוקדים שכונתיים ברחבי העיר" — דברים אלה אמרה עו"ד חביבה אביגיא, חברת מועצת עיריית תל־אביב, המכהנת כראש האגף לאשפוז ולרפואה ציבורית, בעת שהופיעה באחרונה בישיבת מזכירות מועצת פועלי תל־אביב־יפו. אביגיא ציינה עוד, כי במרפאת המעקב בשכונת התקווה, מאבחנים מחלות הקשורות בגיל המעבר, ניתנת הדרכה לבדיקה עצמית של השד ולאיתור מוקדם של מחלת הסרטן.●●●

"שיפול הורה" לחיילים. במבצע מיוחד שערכה חברת "זולן קרסיס", הוקמו תחנות ביוזמות בצמתים ראשיים, ובהן [illegible] דיילות החברה בחיילים ובחיילות בתכשירים מסדרת "להיט ההורה". הסידרה כוללת קרם לידיים המכיל קמפור והגנה מפני היובש והקור, שפתון מגן שמני, קרם לרגליים וקרם מרכך לאיזורים יבשים בגפיים, כמו ברכיים ומרפקים.●●●

איסור פגיעה מטעמי מין. משרד החינוך והתרבות מציע לכלול בהצעת חוק השידור השני סעיף האוסר פגיעה או אפליה מטעמי מין בשידורים. זאת הודיע יועץ שר החינוך לעניני שידור, ישראל כתק, בתשובה לפניית "פרויקט נשים בסדריה". הגב' רחל אוסטרוביץ, מטעם הפרויקט, פנתה אל שר החינוך בטענה כי אחד הסעיפים בחוק השידור השני שאושר על ידי הממשלה קובע, כי ייאסר על העורך לשדר "הסתה או תעמולה בנושאים בעלי אופי פוליטי, דתי, גזעני, עדתי או לאומני". אולם אין סעיף האוסר פגיעה או אפליה מטעמי מין. לדעת אוסטרוביץ היעדרו של סעיף כזה עלול לפתוח פתח להנצחת סטריאוטיפים מיושנים בקשר למקומה של האשה בחברה ומאפשר התעלמות מפועלן של הנשים בחברה הישראלית.

השתקפות התרומה בתקשורת. בכנס תקשורת ראשון מסוגו, שנערך באחרונה באוניברסיטת חיפה, במטרה להביא לשיפור תדמיתם של מפעלים בעיתונות ובתקשורת, אמרו הדוברים כי אחת הבעיות העיקריות בפני מפעלים וארגונים עסקיים היא השתקפות תרומתם בכלי התקשורת. כמתברר שבארץ עדיין אין מודעים מספיק לנושא ולא תמיד מטפחים בצורה נכונה את הקשרים המיוחדים עם "הממלכה השביעית". לכן, רוב המוסדות גם אינם מפיקים עדיין את מיטב התועלת מהתקשורת. [illegible] כולם אנשי מקצוע הוקיעו. קהל המאזינות היו נשות חברה חיפאית [illegible] מטרת הכנס היתה לקרב את נשות חיפה לאוניברסיטה המקומית [illegible].●●●

המרכז לשלום קורא:
תהא 1987 — שנת שלום למזרח התיכון

עשרים שנה חלפו מאז מלחמת ששת הימים, עשר מאז יוזמת השלום המצרית.
הגיעה השעה לשים קץ לסכסוך הישראלי־ערבי הממושך, למעגל האיבה, לטרור ולאלימות, לשפיכות הדמים ולסבל, לשלטון עם בעם.
הסכסוך לא יבוא על פתרונו בכוח. אנו קוראים לכל הצדדים לוותר על שימוש בכוח מכל סוג שהוא.
הגיעה השעה לכונן שלום של הכרה הדדית, על בסיס של פשרה טריטוריאלית והגדרה עצמית. רק שלום כזה יבטיח את בטחון ישראל, את מימוש שאיפות הפלשתינים ואת יציבות האיזור.
אנו קוראים לכל הצדדים לסכסוך להתגבר על מחסומי האיבה ולפתוח במשא ומתן לשלום בלי תנאים מוקדמים.
תהיה שנת 1987 שנת שלום למזרח התיכון.

לקריאה, בחתימת ההנהלה ופורום חברי הכנסת של המרכז, הצטרפו:

סופרים, עתונאים ואמנים
א.ב. יהושע
רן אדליסט
יצחק אורפז
עמוס אילון
גילה אלמגור
דפנה ארמוני
שלמה ארצי
חיים באר
יצחק בנר
שלמה בר
חנוך ברטוב
נורית גלרון
יאיר גרבוז
משה דור
שולמית הראבן
מאיר ויזלטיר
קאסם זייד
נתן זך
חנה זמר
עדית זרטל
שלום חנוך
אמירה חסאן
חיים חפר
יוסי ידין
נתן יונתן
אהרן מגד
חנה מרון
ס. יזהר
עמוס עוז
יהודה עמיחי
מוחמד ע'נאים
ארנה פורת
סבר פלוצקר
עמוס קינן
יורם קניוק
יהודית רביץ
דליה רביקוביץ
חיים שור
דוד שחם
נתן שחם

אנשי אקדמיה
ד"ר דאגט אביעד
פרופ' הנרי אטלן
ד"ר שלמה אלבז
ד"ר מאג'ד אלחג'
פרופ' יהושע אריאלי
פרופ' גבריאל בן־דור
פרופ' חיים בן־שחר
ד"ר מירון בנבנישתי
פרופ' דניאל ברטל
פרופ' רות גביזון
פרופ' גליה גולן
ד"ר נעמי גלאור
פרופ' יצחק גלנור
עבדול אלקרים דאהר
פרופ' יוחנן הופמן
פרופ' דן הורוביץ
פרופ' מיכאל הרסגור
אלוף הראבן
ד"ר ורד הראל
פרופ' רענן וייץ
פרופ' יוסף ולק
ד"ר מחמוד זחאלקה
ד"ר אהוד טולדאנו
ד"ר אחמד טיבי
ד"ר גדי יציב
פרופ' ירמיהו יובל
ד"ר דן יעקבסון
ד"ר אריה יערי
פרופ' אסא כשר
פרופ' שניאור ליפסון
פרופ' אורי מאור
ד"ר דוד מיטלברג
פרופ' אבישי מרגלית
ד"ר מרים מרעי
ד"ר שלמה סבירסקי
פרופ' צבי סובול
פרופ' ששון סומך
פרופ' עמנואל סיון
פרופ' אוריאל סימון
פרופ' סמי סמוחה
ד"ר שוקרי עבד
פרופ' יאיר עברון
יגאל עילם
ד"ר אחמד עתאמנה
פרופ' יהושע פורת
פרופ' מיכאל פלדמן
פרופ' אוריאל פרוקצ'יה
פרופ' שאול פרידלנדר
פרופ' יוחנן פרס
ד"ר אדי קאופמן
ד"ר אביעזר רביצקי
פרופ' הנרי רוזנפלד
פרופ' אסף רזין
פרופ' אוריאל רייכמן
פרופ' זאב שטרנהל
פרופ' איתן ששינסקי
פרופ' עמוס שפירא

אנשי צבא ובטחון במילואים
אלוף (מיל.) שמעון אבידן
אלוף (מיל.) אברהם ארנן
אל"מ (מיל.) מרדכי בראון
אל"מ (מיל.) אלי גבע
אלוף (מיל.) יהושפט הרכבי
אלוף (מיל.) אהרן יריב
אלוף (מיל.) משה כרמל
תת־אלוף (מיל.) אפרים פורן
אלוף (מיל.) אלעד פלד
אל"מ (מיל.) מאיר פעיל
תת־אלוף (מיל.) דני רהב
אל"מ (מיל.) זאב (זוניק) שחם

משק וכלכלה
אבי אולשנסקי
נפתלי בלומנטל
משה זנבר
עדי כהן
רלף כהן
חילמי כיתאנה
צבי כסה
דוד לוינסון
עקיבא מאיר
דוד משביץ
ריצ'רד ערמון
דב פלג
ישראל פולק
קלמן פרידשטיין
צארק צארק
צבי רובל
יאיר רוטלוי
אליעזר רונן
אפריים רייגר
אמנון שורה
דב תמרי

רבנים
הרב יואל אוסיאו
הרב חיים אוריאב
הרב טוביה בן־חורין
הרב פנחס לדרמן
הרב ירמי מילגרום
הרב צבי מרקס
הרב ראובן סמאלס
הרב מיכאל צבי נהוראי
הרב יונתן פרלמן
הרב דוד רוזן

אישי ציבור
משה אונא
חיים אורון (ג'ומס)
אריה (לובה) אליאב
נסים אליעד
חנן ארז
יעקב ארנון
מירי ביטון
משה בן־זאב
נפתלי בן־משה
אברהם [illegible]
מני ברזילאי
יצחק ברקאי
סוליימן ג'אבר
יצחק גלן
אורי גורן
יעקב גיל
גבריאל גלייזר
וילי גפני
ישראל גת
רות דיין
אתי דינור
בתיה דנציגר
חגי הלוי
אפרים (זיגי) זינגר
וליד חג' יחיא
אמל חורי
יעקב חזן
שמואל טולדאנו
מחמוד יונס
מאיר יערי
אריה יפה
השופט חיים כהן
רחל לימן
יחיאל לקט
עבדול ראוף מואסי
דוד מלכיאור
אשר מניב
מוחמד מסארוה
נואף מצאלחה
וידד משעור
אייבי נתן
אריה סימון
אסעד עזאיזה
אבנר עמיאל
אחמד אבו עסבה
יהודה פז
נחום פסה
עמיר פרץ
חיים צדוק
משה קול
אפריים רוזן
אשר רשף
צלי רשף
יהודה שוסטר
יוסי שחר
אברהם שנקר
יהודה שערי
אלישע שפירא
מאיר תלמי
(רשימה ראשונה)

נא לשלוח אל:
המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון
רח' [illegible]
תל־אביב, [illegible]

השם ....

הכתובת ....

☐ אבקש לצרף את חתימתי.

☐ אפעל להפצת העצומה, נא להתקשר.

☐ לוטה ______ ש"ח לכיסוי ההוצאות.

.... חתימה

הנשק הגרעיני ובטחון ישראל (ג')

נשק גרעיני טקטי כתחליף לצבא גדול

יש חוקרים הסבורים כי לאור מיגבלותינו הכלכליות ומיעוט מספרנו, אין אפשרות להמשיך ולנקוט במדיניות הבטחון המקובלת ויש להחליפה במדיניות של הפעלה הגנתית של נשק גרעיני טקטי כמו פצצות ניטרון

"החידוש הגרעיני האמיתי בפרסומי הסנריו סיימס הוא בטענה כי אין המדובר רק' ב־100 עד 200 פצצות אטומיות, אלא במאגר מגוון של כלי נשק גרעיניים משלושה סוגים: פצצות מימן, פצצות אטום ופצצות ניטרון," כותב פרופ' שלמה אהרונסון במאמר' בחוברת, שכועשן על המשמר, מתחילת ינואר. ועוד נאמר במאמר: "לעומת האופי המפוי או האסטרטגי של נשק אטומי ומימני, יש לפצצות הניטרון תכלית אחרת לגמרי. זהו נשק קרינה טקטי, אשר מטרתו לפגוע בחיילי האויב בשטח, באזור תחום צר ומוגבל — בלי לגרום לפיצוץ אדיר, לגל חום נורא וביחוד בלי לגרום נשורת רדיואקטיבית המרעילה את הכל לדורות, שהם תוצאה הכרחית של שימוש בנשק גרעיני אטומי ומימני. הנימוקים המצויים באמצעות נשק טקטי זה הודרים שריון ובסון ופוגעים בחיילי האויב בלי שיגרום הרס לסביבה, לאזורים ולרכוש. לכאורה, זהו פתרון ליתרון שצבא סוריה נהנה ממנו בגולן, ואמצעי למניעת התקפת־הפתע רב־חזיתית נוסח מלחמת יום הכיפורים שבה ספגנו אבידות כבדות שאין למנוע אותן במלחמה קונבנציונלית, האשר האויב יכול להרשות לעצמו שוב ושוב, עד שיתיש את ישראל ללא תקנה."

בהמשך מאמרו תומך פרופ' אהרונסון בפיתוח נשק גרעיני טקטי לשדה הקרב במזה"ת, אולם תמוהה ביותר העובדה שאינו מקדיש ולו גם משפט אחד למשמעויות העצומות שישנן להפיכת שדה הקרב בסכסוך הישראלי־ערבי לשדה קרב גרעיני. בגבול מפיתוח יכולת גרעינית ישראלית אסטרטגית בעלת אופי "סופי" כלשונו.

חוקר אחר שבוחש בדעתו שעל ישראל לעצור את פיתוח כוחה הקונבנציונאלי שהפך למעמסה ללא נשוא על הכלכלה והאוצרוחים ולבסס את ההרתעה על נשק גרעיני טקטי לשדה הקרב, ביקש להישאר בעילום שם מסיבות שונות. לצורכת הדיון הוא יכונה מ'. הוא מבכיר את הצורך לפתוח נושא רגיש זה לדיון ציבורי מפני שלעיניו אי אפשר לסמוך על מערכות מימשל סגורות ומוגבלות שתגענה לתוצאות הטובות ביותר. מכיוון שהמעניין הוא מהותי וקריטי להבנה כולה יש למצוא דרכים ללחוץ על המערכת להתמשב ברעות הנשמעות ולבחון מחדש את עמדותיה.

מ', בדומה לפרופ' אהרונסון, מקבל את תפיסתו של דיין לגבי הצורך בגיבוש תפיסה במתכונת שתיעשה שימוש בנשק הגרעיני, משום שיש גבול ליכולת ההתעצמות הקונבנציונאלית של ישראל מבחינה כלכלית ומבחינת משאבי אנוש. לדבריו על ישראל לאמץ בקווים כלליים את תפיסת נאט"ו באירופה אשר לפיה פותחה מערכת של טילים גרעיניים ונשק גרעיני טקטי אחר לשימוש בהגנה מול מאסות הטנקים הסובייטיים. לנאט"ו יש בעיה עם דוקטרינה זו בשל הקושי לתחום את שדה הקרב וזה עלול לכלול איזורים צפופי אוכלוסין, דבר שמסבך את השימוש בנשק גרעיני טקטי.

אם לנאט"ו זה טוב, אומר מ', הרי קל וחומר שזה הפתרון לישראל. "אין לנו יכולת כלכלית, הגענו לתחתית החבית בתחום כוח האדם ומיצינו את הכושר הקונבנציונאלי שלנו," אומר מ'. "יתרה מזו — הסיוע הגרוב שאנחנו מקבלים מארה"ב בעשרים השנים האחרונות קשור ישירות לדימויה של ישראל כמעצמה גרעינית מקומית. לפי התיאוריה שפותחה בארה"ב יש לסייע בנשק קונבנציונאלי רב למדינות גרעיניות קטנות על מנת שלא תילחצנה לפינה ותיאלצנה לאיים בשימוש בנשק גרעיני. תיאוריה זו מכונה 'היסמכות סריבר גרעינית', על שם אותה תקרית שהציתה את מלחמת העולם הראשונה. שתי מדינות הברות מסייע רב מארה"ב בשל כך הן ישראל ופקיסטאן. ארה"ב מכבה לשלם 3־4 מיליארדי דולרים בשנה כ'פרמיית ביטוח' למניעת מלחמות גרעיניות באזורי קונפליקט בעולם.

"שיתקנו לידי הערבים בכך שנתנו למלחמות עימם להתיש אותנו," אומר מ'. "תיאוריית הקמילה בורגינה משנת 66' עוברת. בשנים שאין מלחמה אבנתו הודסים את הזכרה והכלכלה בישראל ע"י נטל המיסים והשירות האישי. אבנתו מנעים בעצמנו את מימוש פוטנציאל העלייה. יתכן שבעשור האחרון הפסדנו חצי מיליון יהודים מפני שלא יכולנו להתרכז בבעיות הקליטה ופיתוח הכלכלה. במלחמת יום הכיפורים ניצחנו בקרב והפסדנו במלחמה בשל המחיר ששילמנו.

"המחיר עבורנו הוא בלתי נסבל. סטטוס קוו בישראל משמעו היד לשווה. עלינו על נתיב הפוך את התהליך הציני." הפתרון של מ' לחזות הקודמת, אך די ריאליסטית, הוא להפסיק להטיל לקרב אגרות משוריינות ולכתוש אותן על מערכי ההגנה של האויב בשטחו (וזהי אכן הדוקטרינה הצבאית המקובלת ביום בצה"ל — מיתקפה או הבקעה לאחר סיום המיגננה או הבלימה), ולעבור למלחמת הגנה עם נשק גרעיני טקטי שיופעל נגד טורי השריון של האויב לאחר שעבר את הגבול. לחילופין, אפשר להשתמש בנשק "חכם" בצורה דומה וכך להימנע מהפיכה ללא צורך של שדה הקרב לזירה גרעינית. בצורה כזו אין צורך במטוס הלביא המיועד לסיוע קרוב בקרב ההבקעה ניתן בהדרגה להקטין את הצבא להשיבה את איכות הציוד והאנשים ולהפחית את מספר נפגעינו.

הרעיון המרכזי של מ' הוא הפסקת מרוץ החימוש הקונבנציונאלי משום שאנו בונים כוח לדוקטרינה התקפית. הערבים מתבצרים ובונים דיוזיות לבלימתנו ואנחנו שוב בונים אוגדות לענות על מספרי האוגדות שלהם וחוזר חלילה.

שלמה אהרונסון מסכם את טיעוניו בכיוון זה "כללו של דבר, צריך לבנות צה"ל חדש — קטן, מתוחכם, נייד מאוד, שרובו ככולו מפקדי עילית ויחידות עילית, המשלב הרתעה גרעינית 'סמויה', מימנית ואטומית, ובן נשק ניטרוני. זאת תוך והדרה להסדר מדיני הכולל ויתורים טריטוריאליים, התחשבות יתרה בכבודם של הערבים ותודעה לפשרה מעשית בין זכויותיהם לזכויותינו. כל אלה יכולים להוכיח עצמם מעשית, ולעלות בטווח רחוק פחות מן הצבא הגדול המנופח שנכשל מבצעית במלחמת לבנון".

פרופ' יהושפט הרכבי על רעיונות אלה "הנשק הגרעיני הטקטי זו שגיאה שמעצמות מכירים בה, משום שזה דבר מסוכן ביותר. אם הוא יופעל, תחול הסלמה גרעינית. לכן אף אחד לא חושב שאפשר להשתמש בזה, לפחות באירופה. הנזק שנשק זה עושה הוא קטנטן, משמיד פלוגת טנקים. אולם מי לידינו יתקע שאת התשובה לא נקבל בתל אביב" הרכבי לא מוצא מכלל אפשרות תגובה של המעצמות, משום שמה שעומד כאן להכרעה זה לא ישראל, אלא עתיד העולם. "אם מדינה קטנה תפיק תועלת מנשק גרעיני טקטי, זה יצור מצב של עולם מאוד מאוד מופקר."

הטור שלי / נתן דונביץ'

ברז הזהב בנתיבות

אבי, זכרו לברכה, היה מנהלו של בנק קטן בתל־אביב הקטנה. בתחילת שנות השלושים יום הנפקת אובליגציות מטעם הבנק. אובליגציות או היו מה שאיגרות־חוב הן היום. הסורה רק המלה העברית. הקונה קיבל רווחים לפי רבית קבועה מראש. בנוסף לכך, היו נעשות הגרלות, במועדים קבועים. ומי ששיחק לו מזלו, יצא ובידו פרס כספי גדול, במושגי הימים ההם. אבי סיפר לי, כי לפני ההגרלה הראשונה, היה לבו מלא חששות שמא לא יקנו היהודים אובליגציות של הבנק והיוזמה תיכשל.

בהגרלה הראשונה זכה יהודי סלוניקאי, שהיה הולך מבית־קפה לבית־קפה ומוכר שקדים רטובים בגולה. היה מכריז על מרכולתו "ש... ש... שקידוס" קריאתו נהפכה מאז, ולאורך עשרות שנים, סיסמת פרסומת לשקדים. אבל לא על השקדים רצוני לספר, אלא על זכייתו בכסף.

שמע האיש, שמלאכתו קשה והדרך שעשה כל יום ארוכה, כי זכה בפרס הראשון, החל לרוץ ברחובות, צועק: "יש אלוהים! יש אלוהים! יש אלוהים!" במשך שבועות וחודשים, כשהיה מכריז על שקדיו, היו משיבים לו יושבי בתי־הקפה: "יש אלוהים!" מאותו יום שזכה בפרס הראשון, היה עתידו של מפעל האובליגציות מובטח. לא היה פרסום טוב מזה.

עכשיו אני יושב מול מקלט הטלוויזיה, צופה בכתבה על פולחן הבאבא־סאלי והבאבא־ברוך בנתיבות, ורואה אדם מכריז מול המצלמות, נרגש ומלא תודה, כי הבאבא־ברוך נתן בידו בקבוק מים קדושים, שריפאו מחלת גירודים קשה. לא פחות ולא יותר.

רופאים שצפו בכתבה בוודאי הניעו ראשם בביטול, כמי שאומרים: "עוד היפוכונדר, עוד חולה פסיכוסומאטי". אכן, מאלה מתפרנסים הקדושים למיניהם, בכל מקום שבעולם. לא רק הם. גם מתם רוכלים "מטוגים". לפני שנים לא רבות היה מי שהתעשר משרשרת־הקסמים. כך כינו צמיד עשוי משני סוגי מתכת, זולים מאוד. המתכות היו אמורות להזרים חשמל זו בזו ולרפא מיני שיגרון ומכאובים. אני מכיר, אישית, אנשים שטענו בכל פה כי השרשרת גאלה אותם מיסוריהם. אנשים משכילים, אם כי היפוכונדרים מושבעים.

האיש התמים שזכה בבקבוק מי "מקורות" מידי ברוך אבוחצירה, (שהיה רמאי־מורשע וריצה תקופת מאסר בכלא) עשה לו בטלוויזיה שירות שלא יסולא בפז. עתה לא נותר אלא להתקין עוד ברזים בנתיבות. ואולי, מי יודע, לא יהיה מנוס מהנחת קרמים יותר רחב.

מזה, אם לא יהיה לי עיסוק אחר, אני מתעטף בסרין ישן, מציב לפני כמה בקבוקי מים, מתיישב בכיכר מלכי ישראל, ומכריז על מים קדושים. צריך רק לשכנע מישהו שירוץ ויצעק "יש אלוהים" והפרנסה תהיה מובטחת. קלטות וידיאו, פוסטרים, תקליטים ומזכרות למיניהן ימכרו בדוכנים הסמוכים, כעבור שנה או שנתיים. מה יש, אשכנזים כבר אינם זקוקים לאינסטנט קדושים?!

מכה לרפואה

פעם בפעם מדווחים אמצעי־התקשורת על מכות שהכו קרובים ובני־משפחה של חולה שנפטר את הצוות הרפואי שטיפל בו. בעיקר מכים רופאים. הילת המיסטיקה האופפת רופאים בחלוק לבן עושה ככל הנראה, את שלה גם בכיוון שלא חשבו עליו הרופאים. אם אתה כל־יכול, הוזכו להוכיח זאת בכל התנאים, בכל המצבים. אסור שחולה בטיפולך יילך לעולמו. לא בא בחשבון!

אינני מדבר על מקרים שבאו קרובים בטרוניות ובטענות אל רופא על שהתרשל, או לא הגיע בזמן, או השיב להם בימה מתנשאת או גסה. לא. אני מדבר על מקרים של תום לב, אם הזיווג הזה של מוות ותום לב עולה בקנה אחד: על חולים שמתו, כי באמת ובתמים לא היה אפשר להושיעם.

בשבת שעברה אירעה תקרית שהיא וריאציה חדשה על אותו נושא. בני משפחה ערבית, מכפר בגליל, תקפו רופא ערבי בבית־החולים בנהריה, כשהודיע להם כי בן משפחתם מת. בנו של המת החל להכות את הרופא, ובני־משפחה אחרים הצטרפו לתקיפה. המנוח, כך נאמר בידיעה, הובא לבית־החולים ארבעה ימים קודם־לכן, עם אבחנה של אוטם שריר הלב. ומת בשבת. רופאים ואחיות יאמרו לך, כי התקף־לב עלולים להפתיע רופאים דקה אחר שבדקו חולה. עוד הרופאים יוצאים מחדרו של החולה, לאחר ביקור. ואחות או רופא צעיר לוחש על אוזנם בהתרגשות "הפציינט הלך" הולך בכיוון ההוא, לעבר העולם הבא.

הרופא בנהריה, בתקרית של שבת, לא התגרה ולא התנשא. הוא "רק" הוחזק אחראי לכך שהפציינט יחיה, בכל מצב ובכל התפתחות. אם מת, הרי זאת התרשלותו. לדעת המשפחה. אולי מים־קדושים מן הקישון היו עוזרים. מי יודע?

ג'יין פונדה: ישבתי ובכיתי

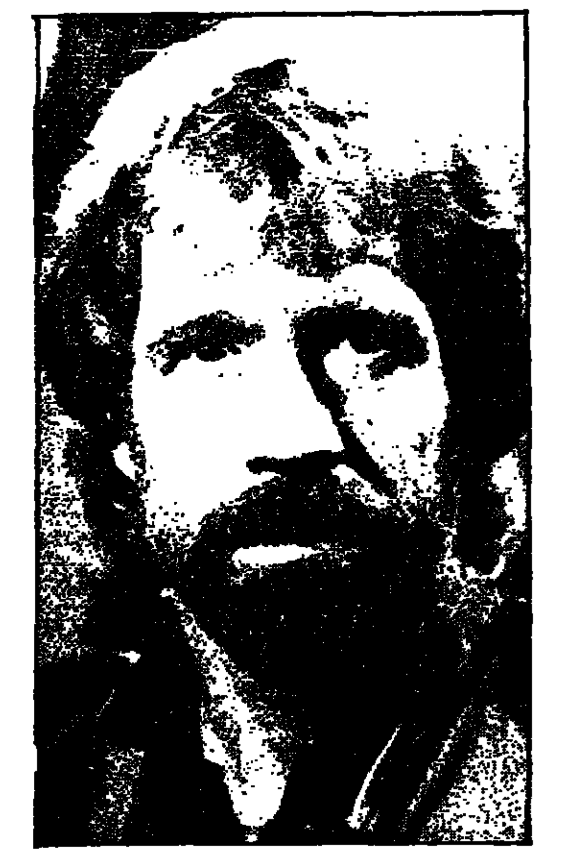

צ'אק נוריס: דיכאון מסרט?

מכתבים למערכת

לבקשת "לוס אנג'לס טיימס" הביעו ג'יין פונדה וצ'אק נוריס את דעתם על הסרט "מחלקה". בעקבות זאת בא גל מכתבי קוראים, שזעמו, מחו, ליגלגו. וייטנאם שוב בכלי התקשורת. סיפור טוב, כתמיד

מאת בני לנדאו

לוס אנג'לס

כאורח צפוי ומתבקש היה סרט המלחמה הפרשים של אוליבר סטון, "מחלקה", לאירוע תקשורתי. הוא מטפל בכשרון רב בנושא כאוב ושנוי במחלוקת ומספק סיפור טוב לא רק למבקרי הקולנוע אלא גם לעמודי הכתבות ולמאמרי המערכת. בעלי טורים יהודיים עמדו באמצעותו על מצב רוחה של האומה.

עיתונאים נזכרו במתולכי בחזיות הקרב שלהם. כתבים צעירים יצאו לצפות בו בחברת ותיקי הקרבות ושבו עם תיאורים אישיים נוגעים ללב. הסרט רק הוכר במשרדי הדירד והטלפונים לא חדלו לצלצל משך שעתיים. העצב עדיין חשוף. רשת הטלוויזיה סי־בי־אס אירחה שלושה מרצים לנשק של הבימאי ו"נייטליין", ברשת המתחרה, הקדיש לנושא 30 דקות. בתוך 17 ימים גרף הסרט כ־11 מיליון דולר. מקדמי המכירות של חברת ההפקה "אוריון" כבר זכו באוסקר הפרטי שלהם בעת שהשבועון "טיים" הקדיש ל"מחלקה" את כתבת־השער.

גם לעורכי "לוס אנג'לס טיימס" היה רעיון לא רע. הם ביקשו את תגובותיהם של שני כוכבי קולנוע: ג'יין פונדה וצ'אק נוריס. השניים הגיבו כמתבקש.

"ישבתי ובכיתי"

פונדה, שמחתה בשעתו על המעורבות האמריקאית בדרום־מזרח־אסיה בנסיעה מרהימה להאנוי, אמרה כי הסרט מסייע להבטיח שארה"ב לא תיקלע עוד למלחמה דומה. "ישבתי ובכיתי", סיפרה למראיין. "כמה מותיקי וייטנאם, שלא היו מוכרים לי, הצטרפו אלי ובכינו יחד". היא שיגרה עקיצה עלבת לעברו של כוכב "ראמבו" סילווסטר סטאלונה: "כשאני הייתי פעילה בתנועות המחאה נגד המלחמה", אמרה, "הוא לימד בבית־ספר לנערות בשווייץ". היא הביעה תרעה רק על נסיעתה השערורייתית לבירת האויב. "הביקור פורש כהבעת תמיכה בוייטקונג ונגד חיילי ארה"ב", אמרה. "זה לא היה כך... במבט לאחור אני מבינה שבשל היותי סוכנת קולנוע כזו הממשל להציג אותי כמסורה לתחושות האיבה. לו הייתי יודעת אז את מה שאני יודעת כיום, לא הייתי נוסעת. הייתי מעדיפה שלא לגרום לאי־הבנה ולא לפגוע באנשים שלהם ניסיתי לסייע".

גם צ'אק נוריס, כוכב סרטי הפעולה האלימים "נעדרים בעת פעולה", גילם את התפקיד שיועד לו על־ידי עורכי ה"טיימס". "אולי זה קרה", התלונן בפני המראיין, "אבל לו נלחמתי בוייטנאם, לו הייתי מסכן שם את חיי ואחר כך רואה את הסצינות האלה שבהן החיילים מענים את הכפריים ואונסים ילדות — הייתי משתולל". נוריס סיפר על אחיו הצעיר, שנהרג במלחמה וכתב הביתה על אחוות לוחמים ורעות. "ומה עם התבונה האלה" תבע הכוכב. "מדוע לא ראינו על המסך את הסכבה שבה היו נתנים את האומץ שגילו?"

בדרך לפיליפינים, לצילומי סרט רביעי בסדרת ה"נעדרים" שבו יגלם, שוב, "אדם המסכן הכל למען המטרה", הביע הכוכב את דאגתו מהשירות התעמולתי שיעשה הסרט לקומוניסטים. "יש כל־כך הרבה דברים שליליים בעולם", אמר נוריס. "אנחנו נתקלים בהם כל יום. אין לי שום חשק להיתקל בהם גם בקולנוע. כדי להוסיף דיכאון מהמציאות די להסתכל בחדשות בטלוויזיה".

האנוי ג'יין

תגובתם המשועשעת של קוראי העיתון לא איחרה לבוא. בתוך שבוע הוצפה המערכת עשרות מכתבי־מחאה מלגלגים, שכמה מהם פורסמו בתבלונה. "קראתי את תגובתה של פונדה בתיעוב רב ומרגיל", כתב אחד הקוראים. "בדומה לאנשי ציבור אחרים, היא מנסה לשכתב את תולדות חייה ולהתאימם לנטיות הרוחות היום... אני אזכור תמיד את הקסדה שחבשה בעת שניסתה לכוון תותח אנטי־אווירי בצפון וייטנאם. לא הרבה טייסים אמריקאיים אהבו את התצלום הזה. את הכינוי 'האנוי ג'יין' היא הרוויחה ביושר".

"פונדה מנסה לשפר את העבר", כתב קורא אחר. "היא מתנערת על הנסיעה להאנוי לא בשל הנזק שגרמה ללוחמים האמריקאיים אלא בשל השנאה שעוררה נגדה... צביעות אינטלקטואלית כזאת עולה על כל מה שניתן למצוא ב'ראמבו'".

"הראיון עם 'האנוי ג'יין' הוליא אותי", כתב קורא אחר. "כלוחם במלחמת וייטנאם אני עדיין מסרב לראות את סרטיה. וייטנאם לא היתה 'ראמבו', אבל היא גם לא היתה הרבה סרטים אחרים. נמאס לי מכל הסרטים המציגים את החייל האמריקאי כפסיכי, מכור לסמים או רוצח המטורף של נשים וילדים חפים מפשע. עייפתי מלקרוא עד כמה הסרטים האלה נהדרים. האמת היא שרבים מלוחמי וייטנאם עבדו בשירות שונה. זה שלי לא כלל סמים או תחושות אנטי־אמריקאיות. גורלנו היה טוב מזה של לוחמי מלחה"ע השנייה או קוריאה. יצאנו לחופשות, המזון והטיפול הרפואי היו מצויינים, החליפו אותנו בתום שנה. מלחמות קוריאה וייטנאם היו חייבות ללמד אותנו לקח, ואינני בטוח שהוא אכן נלמד. המלחמה היא גיהנום והאיש איננו רוצה בה. אבל אם כבר אתה נכנס למלחמה, עליך ללחום עד להשגת הניצחון ואז לצאת".

הגבורים היו אמיתיים

ג'יין פונדה ודאי מתגוננת כעת על כנותה. אבל גם צ'אק נוריס, בפיליפינים, כנראה אינו רווה נחת מרעיונותיו שהשמיע. "כיצד יכול אדם שעבר את טבילת האש היחידה שלו על בימת הצילומים למתוח ביקורת על זוויות הקרב האמיתיות של אחרים" תבע אחד הקוראים. "המלחמה לבטח איננה אותו אירוע רומאנטי שבו הניצחון מובטח לנו כשם שהוא וסטאלונה מנסים לשכנע את צעירי אמריקה".

"איש עם מטרה" השתומם קורא אחר. "בחיינו המטרה היחידה של סדרת 'נעדרים בעת פעולה' היא לעשות כסף".

"'מחלקה' לא היה סרט נעים וגם המלחמה לא היתה נעימה", כתב קורא שלישי. "הגבורים היו אמיתיים לא פחות מהגופות והמחות השטופים... 'מחלקה' תיאר במדויק 99 אחוז מזוויות הקרב שלי. לא אנסנו ולא שרפנו כפרים, אבל הסמים, האלימות, הגיבורים והמורגנים — הכל היה מדויק לגמרי. לא, מר נוריס. במלחמה הזאת נחלנו תבוסה. הפוליטיקאים בוואשינגטון דאגו לכך. לא העיתונות, לא ג'יין פונדה ולא אבי הופמן (גרמו למפלה) — אלא ג'ונסון, ניקסון וקיסינג'ר".

"אינני מופתע מכך שליצן כנוריס מתחמם למראה סרט המציג מצב צבאי באורח מדויק", כתב קורא אחר. "אם די אנשים ילכו לראות את הסרט ויבינו אותו, תיגמר הקריירה של נוריס כמחסל הקומוניסטים. במקומו ובמקום סטאלונה הייתי מודאג".

"בחייך צ'אק", ליגלג, לסיום קורא אחר. "אינך מצפה לכך שכולם יפיקו סרטים שבהם איזה סופרמאן מזויף כמוך הורף לבד את גייסות האויב, מחלץ את השבויים ושב הביתה ללא סריטה. אם אתה כזה גיבור, למה לא הצלת את כל השבויים כבר בסרט הראשון וחסכת מאתנו את שני הסרטים הדמיוניים והמגוחכים שבאו בעקבותיו?"

איידס בבריה"מ

מאת פיליפ טאובמן

The New York Times

מיוחד ל"הארץ"

מוסקווה

סכנת מגיפת האיידס בברית המועצות, שכאורה פוטרו אותה בהינף יד באפשרות מאד לא סבירה, הפכה באחרונה נושא לדאגה בקרב הדרגים הבכירים ביותר של המפלגה, זאת לדברי פקידים סובייטים. פקידי בריאות סובייטים אמרו בשבוע שעבר כי המומחה הבכיר במדינה לתסמונת הכשל החיסוני, תודרך את צמרת המפלגה בנושא, בהזהירו כי ברית המועצות חייבת להיות מוכנה להתפשטות האיידס בקרב אוכלוסייתה.

המומחה, ויקטור ז'דאנוב, מנהל מכון איוואנובסקי לוירולוגיה באקדמיה הסובייטית למדעי הרפואה, נפגש ב־3 בפברואר עם מזכיר הוועד המרכזי, כך סיפר עוזר של המדען. "אין ספק שהמחלה תגיע אלינו בכל־זאת מכאן מיבואש", אמר ז'דאנוב לראשי המפלגה. לדברי אותו שנכח בפגישה. לפי שעה אבר הן רק קומץ מקרי איידס בברית המועצות, אמרו הפקידים.

מומחים מערביים אמרו כי מספרם של חולי האיידס עומד ככל הנראה על כמה מאות, אך הוא עדיין נמוך בהרבה מהשיעור בארצות הברית, שם כבר פגע האיידס לפחות ב־30 אלף אמריקאים שיותר ממחציתם מתו. הפקידים סירבו לומר אם מיכאיל גורבצ'וב היה נוכח בתדריך. הפגישה לא הוזכרה בעיתונות הסובייטית.

על התדריך נודע לראשונה לכתב מערבי בפגישה עם פקיד סובייטי שנסובה על נושאים אחרים. ראיונות טלפוניים עם שלטונות הבריאות אישרו את דיווחו של הפקיד וסיפקו פרטים נוספים. את ז'דאנוב עצמו אי אפשר היה להשיג לקבלת תגובה. אף כי כיום בבריה"מ מרבים יותר מאשר בעבר לעסוק בחקר האיידס, תיארו השלטונות בדרך כלל את המחלה כבעייה מערבית, הנובעת מיחסי מין ללא הבחנה. הופיעו גם מאמרים בעיתונות הסובייטית שטענו כי האיידס — הידוע כאן בראשי התיבות הרוסיים שלו בשם ספיד — פותח לראשונה על ידי משרד ההגנה האמריקאי במסגרת תכנית לוחמה ביולוגית. השגריר האמריקאי, ארתור הארטמן, מחה בשנה שעברה על דיווחים אלה ואמר כי הם "מגונים ופסולים לא פחות מכפי שהם כוזבים".

הפער בין המחקר הרפואי של האיידס והפרשנות מלאת ההזקעות וההשמצות המסופקת לציבור בנושא משקף, מן הסתם, את האמביוולנטיות הסובייטית כלפי בעייה בריאותית שעד כה שייכו אותה בארצות הברית ובאירופה בראש ובראשונה להומוסכסואלים ולמכורים לסמים. יחסי מין הומוסכסואלים נחשבים לעבירה בברית המועצות, וההומוסכסואליות מוזכרת לעיתים נדירות בעיתונות, גם בעידן הנוכחי של פתיחות רבה יותר בעידוד ובהוספתו של גורבצ'וב.

ז'דאנוב אמר לפקידי המפלגה כי [illegible] בברית המועצות אפשר לפי שעה "לספור על אצבעות יד אחת", לדברי הפקיד שנכח בתדריך. הוא השמיע דברים דומים בראיון שפורסם בעיתון "מוסקובסקאיה קומסומולץ" בינואר. הוא גם ציין [illegible] בברית המועצות, אולם [illegible] הביתה לטיפול, על אף התנגדותם של רופאים סובייטים שרצו ללמוד את המחלה. גם זאת מסר הפקיד שנכח בפגישה.

הפקיד הוסיף ואמר שז'דאנוב אינו אופטימי לגבי האפשרות להגביל את התפשטות המחלה. "לאחר שהחלה באפריקה ועברה מערבה, היא כעת מתקדמת מזרחה", אמר למנהיגי המפלגה. פקידי בריאות אמרו כי כמה מוסדות מחקר רפואיים סובייטיים, חוקרים את המחלה ומנסים לפתח תרכיב.

שמעון שרשבסקי ז"ל

ד"ר שמעון שרשבסקי, שנפטר בשיבה טובה בירושלים בד' בשבט תשמ"ז (3.2.87), נולד בקניגסברג (כיום קלינינגראד) בפרוסיה המזרחית ב־1900 וינק בעיר זו, ששמשה פרשת דרכים בין מזרח למערב, ממעלותיה של יהדות ליטא שאותן מזג עם היסודיות ועם הסדר הגרמני. לאחר שסיים לימודי רפואה באוניברסיטאות קניגסברג, פרנקפורט וברלין, כיהן כעשר שנים כמנהל מכון הרנטגן של בית־החולים היהודי "עזרת ישראל" בברלין, כשהוא פעיל גם ב"צעירי מזרחי".

שרשבסקי עלה ארצה ב־1934 ומיד עם בואו נתמנה למנהל מכון הרנטגן בבית־החולים "ביקור־חולים" בירושלים, תפקיד אותו מילא במשך עשרות שנים. בגישתו האנושית החמה — ולא רק במומחיותו המקצועית — זכה להיות רופא חולים לכ־150,000 בני אדם, יהודים וערבים, כשהוא עובד יחד עם רעייתו אלפרידה תבל"א (לבית הזה, מברלין) לצדם של פרופ' הרמן צונדק, ד"ר אלכסנדר כץ וד"ר הלנה כגן, גדולי הרופאים בארץ בדור שעבר.

כיהודי דתי, שידע לשלב באישיותו את התרבות ההומניסטית של "ברכיה גדל בגרמניה, עם תורת ישראל וערכיה, נמנה ד"ר שרשבסקי עם מייסדי אגודת "איחוד" — עם ד"ר י.ל.מאגנס, פרופ' מ. בובר, ר' בנימין ז"ל ויבל"א פרופ' ע.א. סימון — אגודה שדגלה בשעתה בהקמת מדינה דו־לאומית בארץ־ישראל, כפתרון לסכסוך היהודי־ערבי.

שרשבסקי שגדל בבית דתי־ציוני, שבו משלה לא־פעם עניות בביתם, ינק עם זאת עושר רוחני יהודי שהתבטאות לא אופין לבוא. הוריו וכן שמונת אחיו ואחיותיו עלו כולם ארצה בלא לחפש את עושרם־אושרם במדינות שמעבר לים.

נוסף לעבודתו כרופא היה ד"ר שרשבסקי פעיל בהסתדרויות הרפואה וגם ב"הפועל־המזרחי", כשהוא מקורב מאוד לשר הפנים המנוח, משה חיים שפירא ז"ל.

במשך שנים, לאחר מותו של ר' בנימין, ערך את הירחון "נר" — ביטאון אגודת "איחוד" — שהופיע בעברית ובאנגלית. הוא מילא בעיתון בירחונית את תפקיד המו"ל, העורך, הכותב, המביא לבית־הדפוס, המגיה ואפילו המחזר. מלבד זאת הביע את דעתו — לא פעם תוך עימות מוסכמות — במאמרים ובמכתבים למערכת "הארץ" ולעיתונים אחרים. בשנים האחרונות — לפני שחלה — פירסם מדי פעם רעיונות ופירושים למקרא.

הניח אשה, שני בנים ובת. אחד מבניו, מיכאל שש, מוכר לקוראי "הארץ", ממאמרי הביקורת שלו במוסף לספרות.

בדין ובצדק / צבי הראל

העדות נגד עו"ד איזמן

בסוף שנת 1983 נעצר ויקטור ברנס בחשד כי היה מעורב בהצתת מועדון לילה בנתניה בשם "המקום". המועדון לא היה מבוטח. כדי להוכיח שלא היה מעוניין בהצתת המועדון אמר ברנס לחוקרים, כי שביקשו להאריך את מעצרו, כי הוא שותף סמוי בבעלות עליו יחד עם שלושה שותפים גלויים אחרים: הרצל כהן שוחט, אירנה כהן ועמיר פריד. לטענתו של ברנס, החזיק עו"ד אברהם איזמן מנתניה מסמך שממנו עולה, כי הוא (ברנס) אכן שותף מוסווה במועדון. החקירה הלכה והסתעפה. העלה חשד, כי ברנס לא נרשם כשותף גלוי מפני שעברו הפלילי יכול היה למנוע מבעלי המועדון לקבל אישור־הפעלה מטעם משטרת נתניה.

בימים אלה מתנהל בפני שופטת בית־המשפט המחוזי בתל־אביב שושנה ברמן משפטו של עו"ד אברהם איזמן (47) מנתניה. החקירה וכתב האישום שהוגש נגדו היו תוצאה מעצרו של ברנס בחשד בהצתת מועדון "המקום". [illegible] האישום, כי בקיץ 1982 [illegible] ברנס מ"מ לרכישת מועדון "המקום" מבעליו מרדכי זייפר. הוחלט, טוענת התביעה, שהתשלום הרשמי יהיה 75 אלף דולר, בעוד שבפועל היה התשלום 210 אלף דולר וכל אחד מארבעת השותפים היה זכאי לרבע משווי של המועדון בעת שימכר. ההפרש בין הסכום ששולם בעבור המועדון לבין הסכום שנרשם במסמך — טוענת התביעה — היה בבחינת "כסף שחור".

עוד טוענת התביעה, כי בראשית יוני 1983, לקראת העתירה לבג"ץ — עתירה נגד סגירת המועדון — ערך הנאשם תצהיר שהודפס במשרדו, שבו הצהיר ברנס כי הוא אינו שותף לא במבנה ולא בתכולה של המועדון. הנאשם הורה לברנס — טוענת התביעה — לקחת את התצהיר וללכת לעורך־דין אחר כדי להחתימו. ברנס הלך לעו"ד שמואל שפיגלר. בעריכת התצהיר, טוענת התביעה, שיתף איזמן הליכי משפט

השופטת שושנה ברמן

תיגש לקבל במרמה מבג"ץ צו להענקת רשיון למועדון והעתירה לבג"ץ נדחתה.

התביעה הציגה בבית־המשפט [illegible] עותק של מסמך [illegible] שנמצא במשרדו של עו"ד איזמן [illegible] "מלפני", לטענת התביעה, על הסכם בין ארבעת השותפים שלפיו לכל אחד יש רבע משווי של המועדון. כן הוצג תצהיר שברנס חתם עליו בנוכחות שפיגלר ושנעשה בו שימוש בעתירה לבג"ץ נגד סגירת המועדון.

לפני שבועות אחדים דחתה השופטת ברמן את בקשתו של הסניגור עו"ד יעקב רובין לזכות את הנאשם בשלב לאחר שהתביעה סיימה להציג את ראיותיה (עדים ומוצגים). טענתו של הסניגור היתה, כי התביעה לא הוכיחה ולו לכאורה את העבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום. בין השאר טען הסניגור, כי אין לתת אמון בעד התביעה העיקרי ויקטור ברנס. הואיל וטענותיו של הסניגור נדחו, תחל להתברר פרשת ההגנה בחודש הבא.

עד התביעה ויקטור ברנס הוא בשנות ה־40 שלו והחל את עסקיו כבעל מוסך לצבעות רכב בנתניה. הוא מוכר עבירת עילגות, ציוריות משהו, ומרבה ללוות את דיבורו המהיר בתנועות ידיים. לברנס הרשעות קודמות. על מתן התצהיר שחתם בפני עו"ד שפיגלר, שבו הכחיש שהוא שותף במועדון — הורשע.

בעדותו סיפר ברנס, כי ארבעת השותפים שילמו יחדיו לעו"ד איזמן שכר טרחה של 5000 דולר בעבור ייצוגם בבית־המשפט הגבוה לצדק. עוד אמר, כי הנאשם היה כה בטוח שיזכה בעתירה עד כי אמר להם שהוא מוכן להתערב אתם על עשרת אלפים דולר.

ברנס, שהתבקש על־ידי שלושת שותפיו לשמור על סודיות באשר לחלקו כשותף רביעי סמוי, סיפר כי הם כעסו עליו לאחר שראו על צווארו שרשרת מצופה יהלומים ועליה חרוט מועדון "המקום". לדבריו, הם סיפרו על כך לעו"ד איזמן, מכיוון שחששו שהשרשרת עלולה להסגיר את סוד השותפות.

על האירוע שבו גילה למשטרה בראשונה כי הוא שותף סמוי במועדון אמר ברנס [illegible] להם כבר או בוא נפתח קלפים. אמרתי לה אני אשותף רכוש שהוא שליט השופט אמר לי: איזה רכוש אמרתי לה אני השופט, אני שותף במועדון "המקום".

בחקירה נגדית על־ידי עו"ד רובין הוולתן ברנס כי עו"ד איזמן לא ראה להצגת מסמך השותפות הסמוי למשטרה, מה שהיה עשוי להביא לשחרורו לאלתר ממעצר. סיפר ברנס: "אני האמנתי בעו"ד איזמן... אם ברגע שהצעתי היה עו"ד איזמן אומר שאני שותף, הייתי הולך הביתה. ארון איזמן לא רצה ואני ישבתי בבית המעצר. שלושים יום ישבתי. זה שיגע לי את הראש. אני יושב בבית הסוהר ואני אומר: למה אני יושב, בחינם? אני הרי שותף. אני הרי שילמתי כסף. אם היתה לארון איזמן הזדמנות והוא היה אומר ברנס שותף, הנה המסמך. לא היה לו הזדמנות. הוא רצה להציל את עורו. לא איכפת לו מוויקטור..."

בלאס: אם מירמה אז כלפי הבנק

בשבוע שעבר סיימה התובעת עו"ד פנינה דבורין להציג את ראיותיה במשפטם של דוד בלאס ועוזרו צבי אהרוני המואשמים בהוצאת 29 מיליון דולר מחברת "אשת כספים" של התק"ם. סניגורו של בלאס עו"ד ד"ר ויינרוט טען, כי הנאשם אינו חייב להשיב על האשמה ולכן יש לזכותו. זאת, לדבריו, מפני שהתביעה לא הוכיחה ולו לכאורה את האשמה נגד בלאס כפי שהיא מופיעה בכתב האישום. לטיעוניו ולבקשתו של ויינרוט הצטרף סניגורו של אהרוני עו"ד גיורא ארדינסט, המבקש לזכות את לקוחו.

אתמול השיבה התובעת לטענותיהם של הסניגורים השופטת שושנה ברמן תחליט בעניין מחר בבוקר. אם תחייב השופטת את הנאשמים להשיב לאשמה, תחל להתברר פרשת ההגנה. ואם לאו המשמעות היא זיכויים של שני הנאשמים.

בנימוקיו טען ויינרוט, בין השאר, כי בנק דיסקונט התרשל בפרשה זו [illegible] את עדותו של אלי כהן, מנצורת הבנק, שאישר כי היו אי־סדרים חמורים מצד שני סניפים של בנק דיסקונט המעורבים בפרשה. לדבריו, מלכתחילה לא סמכה "אשת כספים" על בלאס ולכן הוכנס לתמונה בנק דיסקונט, שהיה ערב להחזר ההלוואות של הנאשם. עוד אמר ויינרוט, כי אם בלאס רימה מישהו הוא רימה את הבנק. ויינרוט ואחרים טענו, כי אילו היה התק"ם מגיש תביעה אזרחית נגד הבנק — היה זוכה בה — לא הקנה לו כל טענה נגד שני הנאשמים. ויינרוט אמר כי אילו היתה התביעה מאשימה את בלאס במירמה כלפי הבנק, הוא היה "משנה הזית" בקו ההגנה שלו.

בעניין זה — שאלת המירמה כלפי הבנק — מתקשרים דבריו של ויינרוט לפרט הבא: בית־המשפט יכול להרשיע נאשם בעבירה שאינה מופיעה בכתב האישום (ללא שינוי כתב האישום) אם העבירה נתגלתה והוכחה במהלך המשפט. כך קובע סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי: "בית־המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן".

התובעת שהשיבה אתמול לטענות הסניגורים טענה כי אין קשר בין הרשלנות של הבנק כלפי התק"ם לבין המירמה של שני הנאשמים כלפי התק"ם. מערכת היחסים בין הבנק ל"אשת כספים" קשורה למישור האזרחי ואילו היחסים בין בלאס ל"אשת כספים" שייכים למישור הפלילי — אמרה התובעת.

משפט תעבורה מעולם אחר

בספטמבר 1986 הצתה ח"כ (השם שמור במערכת) את אחד הצמתים בתל־אביב ותקעה עם רכבה בצומת. שוטר שנסע אחריה כתב לה דו"ח על נסיעה באור אדום — כאשר הצליחה להתניע את המכונית ולפנות את הצומת. הנהגת הוזמנה לבית־המשפט לתעבורה בתל־אביב ב־31 בדצמבר 86' כדי להישפט. לשופט התעבורה צבי גוטגלט הסבירה, כי נסעה ברכבה החדש חזרה וטענה כי פעלה בדרך הטובה ביותר — בנסיבות המקרה — כדי לפנות את הצומת. השופט שמע את הסבריה ואמר, כי כדי לאמתו הוא מבקש להזמין את השוטר שהיה בצומת. התיק נקבע לשמיעת הוכחות ב־15 בפברס הקרוב.

בשבוע שעבר נדהמה ח"כ לגלות כי היא נשפטה והורשעה. על־פי הוראה הבית־המשפט נגזר עליה שלילת רשיון על תנאי לתקופה של חודשיים למשך שנתיים וקנס כספי של 300 ש"ח. מופתעת מיהרה לבית־המשפט והזמינה את תיק בית־המשפט. היא הראתה לפקיד המזכירות את התיק וגם הוא הופתע לשמוע על הסיפור המוזר.

פסק־הדין בוטל. כבר־כן נעשה ניסיון לאתר את התקלה הגומללה ביחידות המחשב. אולם ח"כ לא קיבלה הסבר כלשהו. מה שכן ניתן לה על־ידי מזכירות בית־המשפט הוא מכתב למשרד הרישוי, שמטרתו למחוק את ארבע הנקודות שנקבעו לחובתה בגין פסק־דין שמעולם לא ניתן נגדה.

תסריט אפשרי בתיק כמו גהל

בשבוע שעבר פורסם כאן על הבעייתיות בתיקים רב־היקף כמו תיק החקירה נגד מנכ"ל הבנק זורח בהל. החקירה נגדו תסתיים רק בעוד חודשים מספר, בגלל היקפה. מה גם שיש צורך לחקור נושאים מעבר לים. ממצאי החקירה יעלו אחת משתי האפשרויות הבאות: כתב אישום או הפרכת החשדות נגדו וסגירת התיק.

ראוי לציין היבט נוסף של העניין והוא תסריט אפשרי במקרה שמוגש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב כתב אישום (תיק פלילי־כלכלי), שבו הנאשם אינו עצור עד לתום ההליכים המשפטיים. תיק מהסוג הזה נמשך, כדבר שבשגרה, ארבע־חמש שנים: בשנה — זמן חקירת המשטרה, כשנתיים־שלוש — המתנה עד לשמיעת ההוכחות, ובשנה נוספת — ניהול המשפט עד לסיומו. במקרה כזה יטען הנאשם בצדק כי נגרם לו עינוי־דין, ואילו התביעה תטען כי בכל שהאירועים "מתיישנים" כך יינתן על הנאשם עונש קל יותר (בהנחה כמובן שהנאשם הורשע).

זקוק דחוף למודעה?
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

הכذا من الاصل

صكنا من الاهل

על הכוונת

מחקרים כפרנסה

האם מחקרים — במוסדות אקדמיים מכובדים — נעשים כדי לחשוף טפח נוסף מן האמת, או מן המציאות, או כדי לפרנס — תחת הילה של כבוד — את החוקרים? התשובה הפשוטה היא שמטרת כל מחקר היא השיפת האמת וה"אחזקה" הפיננסית של החוקרים היא רק תנאי נלווה, הבא לאפשר את המטרה. אמונה תמימה זו התערערה אצלי ביום רביעי שעבר, בסמינריון שהתקיים במכון לחקר התחבורה בטכניון, ואשר הוקדש לנושא הקונפליקטים בתעבורה.

הספק החל לכרסם כאשר ד"ר דורון בלשה, מנהל צוות "מפתח" — מנהלת פרויקטים תחבורתיים בחיפה — הזכיר את מחקר משכבר של עמית אחר בטכניון, ד"ר משה בקר. באותו מחקר הוכיח בקר, לפני שנים, כי רמזור ירוק מהבהב יש בו כדי לעזור לנהג להתכונן את נסיעתו לקראת עצירה או לקראת מעבר בצומת מרומזר. מאז תוכנתו רמזורים רבים להבהוב ירוק, ובמשך השנים נעשו עוד מחקרים. אבל הנה סיפר ד"ר בלשה, כי שלושה מחקרים מו־כיחים שהבהוב הירוק ברמזור לא רק שאינו עוזר, אלא אפילו מפריע, ועל כן הוא יוצר קונפליקט תעבורתי.

כאן התעורר סימן השאלה בקול תרועה גדול. הבהוב ירוק ברמזור הוא מסר לנהג. כמו כל מסר אחר, המועבר לנהג באמצעות אור אדום, או תמרור "עצור" וכדומה, חשוב כי המסר יהיה קודם כל — ידוע. זאת משום שהמסר צריך להדריך את הנהג לשיקול דעת שיוביל להתנהגות כזאת ולא אחרת.

במקרה של רמזור ירוק־מהבהב, המסר אומר כי "נותר לך כך וכך זמן עד שהרמזור יתחלף לאדום (כולל צהוב כשלב ביניים). התחשב במרחק שבו אתה נמצא, מן הרמזור, ועל פי זה קבל החלטה אם להאיט, לקראת עצירה, להמשיך לנסוע בזהירות, או להאיץ, כדי למנוע התנגשות פנים־אחור עם הרכב שמאחוריך". אבל מה קורה כאשר המסר הזה אינו ידוע לכלל הנהגים אלא למעטים שבמעטים? במקרה זה כלל ציבור הנהגים יקבל את ההבהוב הירוק כמסר מבלבל, ובמקום להפעיל שיקול דעת נבון, האחד יאיץ, האחר יבלום, ובסך הכל תיווצר אנדרלמוסיה בכביש.

כל החוקרים בסמינריון, ששוחחתי אתם, הודו כי מסר ההבהוב הירוק ברמזור מעולם לא הועבר בצורה מסודרת לנהגים שלהם כבר היה רשיון נהיגה. אחד מן החוקרים העיר כי גם אילו הועבר, סבור הוא ששיקול הדעת של כל נהג יהיה שונה במעט. אלא שהדבר נכון לגבי התייחסות לכל התמרורים המאפשרים שיקול דעת, ועוד יותר באשר לרמזורים, הדורשים הערכת זמן. ואריאנטים אישיים קיימים כל הזמן, ואין הם צריכים לבטל את השאלה הבסיסית: כיצד אפשר בכלל לבצע מחקר על מסר, כאשר משמעות המסר ודרך השימוש בו לא הועברו לציבור הנהגים?

מתברר כי במחקרים הנעשים בטכניון זה אפשרי. ד"ר בלשה סיפר על שלושה כאלה, וכולם הגיעו לאותה מסקנה: ההבהוב הירוק ברמזור אינו טוב. האם לקחו אותם מחקרים בחשבון את העובדה שהמסר ושימושיו לא הועברו לנהגים? ד"ר בלשה טוען שלא היה בכך כלל צורך?

הכיצד? "שני הראשונים מבוססים על ניתוח תאונות, ואינם לוקחים בחשבון מה ידע הנהג. השלישי בדק התנהגות בתהליך סימולציה, כלומר "בדק מה הנבדק ידע ועשה בהבהוב ירוק", אמר בלשה.

מה לעשות, אבל אני, ורבים אחרים שאני מכירה, נעזרים מאד במסר המהבהב. גם ממצאי מחקר מאוחרים של ד"ר בקר מלמדים כי מצב הבטיחות השתפר תוך־משמעית מאז הנהגת ההבהוב הירוק. אם בכך לא די, הנה באוניברסיטת בר־אילן נמצא מי שעשה בדיקה בנושא על פי תצפיות במציאות. וראה זה פלא: שם מצאו, כי ללא הבהוב יש יותר בלימות פתע ויותר כניסות לצומת באדום.

תוצאות סותרות? מילא. אבל איך מבצעים מחקרים על מסר, כאשר המסר אינו ידוע, ומגיעים למסקנות? "בגישה מחקרית נכונה אין ודאות. ככל שהחוקר טוב יותר, הוא מכיר טוב יותר את מגבלות המחקר, ואינו פוסק החלטית. רק פוליטיקאי יודע הכל בוודאות וללא ספק" אומר ד"ר בלשה.

ד"ר בקר אומר כי במחקרים שצויינו על ידי ד"ר בלשה, ושהשוו תאונות לפני ואחרי התקנת ההב־הוב, נמדדו שינויים שלא באופן רלבנטי לשאלת ההבהוב. כך לא בודד השינוי בתאונות על פי שינויי נפחי התנועה בקשר לזמני הרמזור, גידול הצפיפות עם הזמן, ועוד משתנים שיש לבודדם. "בתחום שלנו, שאיננו מדע טהור — אומר בקר — היתה ותשאר הבעיה של בידוד משתני ההשפעה הנחקרים ממשתנים אחרים, אשר פועלים בו זמנית.

יש סיפור שממחיש זאת: מדען הדריך לזבוב שתי רגליים, ואמר לו — קפוץ! הזבוב קפץ. הדריך לו ארבע רגליים — הזבוב קפץ. הדריך לו שש רגליים — והזבוב לא קפץ. המדען רשם במסקנה: כשמורי־דים לזבוב שש רגליים, הוא מפסיק לשמוע.

ומה לעשות בינתיים עם ההבהוב הירוק ברמ־זורים? "עד אשר יהיה מחקר חדש יותר, יש לקבל את מסקנת שלושת המחקרים, ששללו את ההבהוב הירוק. כמובן, עם הערות, הסתייגויות וכו'" אומר ד"ר בלשה.

במלים אחרות: בטלו את ההבהוב הירוק. ממנו מחקר נוסף. והיה אם זה ימליץ — עם הערות והס־תייגויות וכו' — להנהיג שוב את ההבהוב הירוק, ננהיג אותו שוב. ואז נשוב לתחילה, וחוזר חלילה. בתוך כל זה לא העלה איש את הרעיון לספר גם לציבור מה רוצים ממנו בחידושים על הכביש. כדי שהמחקרים יוכלו להעשות על תשתית פחות מופרכת. עם רמת הסתברות יותר גבוהה.

הערה: התקציב השנתי למחקרי בטיחות, לכל המוסדות, הוא בין 200 ל־300 אלף דולר. כמחירה של תאונה קטלנית אחת. בדיון בסמינריון נכחו מהנדסי תנועה, מחוץ לטכניון, שהעירו כי רמת המחקרים האלה מזכירה את מי שמחפש את המטבע מתחת לפנס, רק משום ששם יש אור. בשקט־בשקט היה מי שלחש כי את "המטבע" שלהם מחפשים החוקרים האלה במקום שיש תקציב־מחקר. אילו חקרו בטכניקות יותר מדויקות — אמר המלחש — יתכן שגם היקף תקציבי המחקר היה משתנה בהתאם.

ה"עוקץ" של המתנול

בחודש אפריל אמורות להיכנס לתוקף שתי הצעות־תקן חדשות לדלק, האחת מתייחסת לדלק בתוספת אתנול והשנייה לתוספת מתנול. התקנים החדשים עודדו תקוות בלב אנשי מקצוע רבים, כי הנה נקרתה ההזדמנות־הפז לחייב את הוצאת שני המזהמים העיקריים — הגופרית והעופרת — מן הבנזין.

תרכיבי העופרת הנמצאים בבנזין אינם חלק מהדלק הגולמי. מוסיפים אותם באופן מלאכותי, כדי להעלות את האוקטן. אבל הגזים המזוהמים הנפלטים מהמכוניות, המכילים את תוצרי אותה עופרת, פוגעים בבר־יאות האוכלוסיה. העופרת — או, ביתר דיוק, טטרא־אתיל־העופרת — נוטה לשקוע במכל הדלק ובבוכנות ולהרוס אותם. כדי למנוע את שקיעת העופרת מוסיפים את ה־אתילן דיי־ברומיד. התוצאה שאותה אנו נושמים ונספגת דרך העור, היא גז ברומיד העופרת. פגיעת גז זה במבוגרים מתבטאת ביתר־לחץ־דם ואילו בילדים הוא פוגע באינטלי־גנציה. הגופרית נמצאת באופן טבעי בדלק. בתהליך השריפה במנוע היא נהפכת לדו־תחמוצת הגופרית, ה־יוצרת את "הגשם החומצי" ופוגעת קשה בחומרי בנייה, מתכות וחומרים פלסטיים.

בארה"ב ובאירופה נהוג זה שנים לספק למכוניות גם דלק נטול עופרת, ממשאבות מיוחדות המסומ־מות בתחנות הדלק הרגילות. ב־ארה"ב אף הרחיקו לכת, ומחייבים את צביעת הדלק נטול העופרת בצבע שונה, כדי שהלקוח ידע מה הוא קונה. ואילו הדלק ה"רגיל" הנמכר שם מכיל מחצית תכולת העופרת לעומת זה הנמכר בישראל.

אם באירופה ובארה"ב זה אפשרי, סברו רבים מהמקורבים לנושא כי עם שינוי התקן בארץ, לקראת הוספת המתנול לבנזין, תיגזר גזרה של העופרת גם בארץ. זאת משום שלכוהלים אתנול ומתנול תכונה המקבילה לזו של עופרת: הם מסוג־לים להעלות את האוקטן. הם קיוו, כי אלה האמורים לשרת את האינטרס הציבורי יחייבו עתה את בעלי העניין להוציא את העופרת והגופרית מן הבנזין — אם לא את כולה, הרי לפחות לצמצם את שיע־ורה כדי מחצית, כמו באירופה. אבל הצעות־התקן החדשות איכזבו. "לא זו בלבד שהתקן החדש יאפשר מכירת בנזין יותר ירוד — אם כי בעל אוקטן גבוה — במחיר האוקטן הגבוה, אלא שגם יזהם לנו את האוויר והריאות. את זה הם הולכים לעשות בשם השיפור, מבלי ש־הציבור אפילו יוכל להבחין בין דלק לדלק. היחידים שירוויחו מזה הם בתי הזיקוק, וכמובן, החברה ה־מייצרת את המתנול", אומר ד"ר אהוד פינקלשטיין, מהנדס כימי, חבר איגוד המדענים האיכפתניקים.

ד"ר פינקלשטיין מצביע על כמה דברים תמוהים בהצעות־התקן ה־חדשות. קודם כל, ההיבט הכמותי. בבנזין 96 אוקטן של היום יש, לפי התקן הקיים, 0.42 גרם עופרת לליטר דלק. על־פי הצעת־התקן, תוספת האתנול תהיה בשיעור של 10% מנפח הדלק. ומה מחייב התקן החדש? שרמת העופרת תרד ל־0.38 גרם לליטר. "השינוי בריכוז ה־עופרת בדלק יהיה בדיוק באותם עשרה אחוזים, וינבע רק מהשינוי הנובע מהוספת האתנול, שבו אין עופרת. כך הדבר גם לגבי ה־גופרית", מסביר המומחה. ה"עוקץ" בהצעות התקן נמצא דווקא בסעיף 5. שם כתוב, כי הבנזין המכיל אתנול או מתנול יורכב מתערובת הכוללת בנזין המתאים לתקן ה־ישראלי, למעט מספר האוקטן. "כלומר: התקן החדש יאפשר ל־הכניס בנזין בעל מספר אוקטן יותר נמוך, שמכיל עופרת וגופרית ב־שיעורים כיום, בעוד ששיפור האוקטן ייעשה על־ידי אחד ה־כוהלים. הבנזין לא יכיל איפוא פחות מזהמים, אלא בשיעור המזערי של שינויי היחס בין נפחי הבנזין והכוהל המוסף. התוצאה תהיה שהלקוח ישלם, כנראה, אותו כסף תמורת אותו אוקטן, אלא שהבנזין הגולמי שהוא מקבל יהיה יותר גרוע", אומר ד"ר פינקלשטיין.

מעיון בהצעת התקן מתברר, כי ל"עוקץ" יש גם צבע. בתקן הקיים מוגדרות חברות הדלק לספק בנזין באוקטן נמוך (91) בצבע כתום, ואילו את הבנזין באוקטן הגבוה (96) יש לספק בצבע ירוק־כחול. בתקן המוצע ייצבע הדלק המכיל אתנול בצבע צהוב־כתום, ואילו זה המכיל מתנול יסופק בצבע כחול־ירוק. "לפי התקן המוצע, הלקוח אפילו לא יוכל לדעת אם מוכרים לו דלק מעורב בכהלים או דלק רגיל", אומר ד"ר פינקלשטיין.

כאשר המדינה מחליטה להקים פרויקטים הלאומיים חסרי כל בסיס טכנולוגי־כלכלי, אילו כלים מקצועיים יש בידי הציבור הרחב להביע את התנגדותו למה שעלול לכלות את כספו לריק? ובכן — שום כלים. אבל לבעלי מקצוע ברמה גבוהה — יש ויש. כ־20 כאלה, כולם אקדמאים ורובם המכריע בעלי תואר דוקטור במקצועות מדויקים, מדעי החיים ומשפטים, חברו לפני כשנה וחצי כדי לחסום פרויקטים חסרי תוחלת אלה. דוגמאות? בבקשה: הפקת חשמל מבריכות סולאריות בים המלח. הושקעו בכך מי־ליוני דולרים, והפרויקט הופסק רק אחרי שהוכח כי זהו בור ללא תחתית לכספי משלם המסים. או הפקת דלק מפצלי שמן. או כורי כוח גרעיניים, אשר בתכנונם הושקעו כ־10 מיליוני דולר; עד היום מועסקים כ־100 עובדים, לרבות מדענים, על חשבון משלם המסים, אף על פי שכבר ידוע מהנושא. והכל פרויקט תעלת הימים ופרויקט התפלת מי ים בעמק בשיטות מפוקפקות. חבורת המדענים קוראת לעצמה איגוד המדענים האיכפתניקים, ותחת שם זה היא רשומה בעמותות. עכשיו באים ה"איכפתניקים" להתריע על מהלך נוסף: השימוש בכהלים כתוספים לדלק.

הכוהלים הללו אינם חדשים בשוק העולמי, ויש מי שהביע התנגדות לשימוש בהם, מטעמים שונים. ב"קונסיומר ריפורט", ביטאון צר־כנים ידוע, מנוב' 1984 ומפבר' 1985, המליצו יצרני המכוניות קרייזלר ופולקסוואגן שלא ל־השתמש בדלק מעורב בכהלים, בגלל חשש מנזק למכונית. קרייזלר אף הדגיש, כי נזקים שייגרמו לרכב בגלל דלקים אלה לא יכוסו במסגרת אחריות החברה. גם איגוד הצרכנים האמריקאי המליץ שלא להשתמש בדלקים אלה. החברה השוודית וולבו, לעומת זאת, אינה שוללת את השימוש בדלקים מעור־בים בכוהלים, בתנאי שהתערובת תכיל גם את החומר קוסולוונט, בכמות השווה לזו של הכוהל המוסף. חומר זה אמור להבטיח את מסיסות המתנול גם בטמפרטורות נמוכות, ובכך למנוע אחת הצרות הגדולות עם הבנזין המכיל מתנול: בעיות הצתה במזג אוויר קר.

"בהצעת־התקן הישראלית אין זכר לקוסולוונט. היחידים שירוויחו משינויי התקן לא יהיו הלקוחות ולא האוויר שאנו נושמים, אלא היצרנים, אשר יקבלו עבור דלק זול אותה תמורה כמו עבור דלק יקר", אומר ד"ר פינקלשטיין.

בהכנת הצעות־התקן השתתפו נציגי גופים מכובדים מאוד כמו הטכניון, המכון הישראלי לנפט ואנרגיה, מכון התקנים הישראלי, משרדי האנרגיה, הבריאות, העבודה, הפנים, התחבורה, מסחר התעשייה ותיירות. כמו כן השתתפו בהכנת התקן נציגי בתי הזיקוק, חברות הדלק המשווקות וצים. הכימאית פולה אורנשטיין, נציגת משרד הבר־יאות, תבעה בתוקף להוריד את רמת העופרת בתקן החדש. כעובדת המכון לחקר בריאות הסביבה סברה, כי תפקידה להגן על בריאות הציבור. "לא הצלחתי לגייס רוב לעמדתי", אמרה אורנשטיין. היא הבהירה, כי בעיית הגופרית לא נדונה בוועדה זו והיא נבחנת עתה בדיון בהערות המסתייגות בדלקים כמו סולר לתעשייה ודיזל.

אינג' נחום פור, הכימאי הראשי של בתי הזיקוק ונציגם בוועדה, אמר בתגובה כי בתי הזיקוק אינם מהווים גורם, ובוודאי שלא ירוויחו יותר מתוספת הכוהלים לבנזין, משום שהם ימשיכו למכור אותו הדלק לחברות הדלק ואלה יוסיפו את הכוהלים. מסיבה זו, אמר, אין לבתי הזיקוק כל עמדה בעניין שהוצג כאן. עם זאת הוא ציין, כי גם לכוהלים המוספים לבנזין עלולות להיות השפעות שליליות על הבר־יאות. "צריך לשקול אילו נזקים חמורים יותר, ועל־פי זה להחליט מה עדיף על מה", אמר פור.

האם יהיה מי שירוויח כסף מן העניין? גורם אחד בוודאי: החברה המייצרת את המתנול (אתנול אין מייצרים בארץ). במנו אמר אינג' פור, כי אם יימצא שהמתנול אינו מזיק לרכב, יש לחייב את הוספתו לבנזין ולו מפני שמכירתו תספק פרנסה לכמה מאות משפחות. ה־שאלה שנותרה פתוחה היא, האם רק נזקים לדלק ולרכב צריכים להיחשב אצלנו, או שגם לבריאותם של בני־אדם יהיה כאן, סוף־סוף, משקל כלשהו?

תקווה יצוקה בעופרת

מאת אלי אלעד

ישראל עומדת לגשת להורדת תכולת העופרת בבנזין, כדי לצמצם את הפליטות הרעילות של הגזים ממפלטי כלי הרכב הנעים בכבישי הארץ. התביעה לצמצום תכולת העופרת בבנזין מועלית כבר שנים על־ידי השירות לשמירת איכות הסביבה, בעיקר בשל הפגיעה הבריאותית במבוגרים (יתר־לחץ־דם) ובבני נוער (פגיעה באינטליגנציה).

מנכ"ל משרד האנרגיה ד"ר נתן ארד, שדיווח על כך בישיבת הנהלת "חיים וסביבה" — ארגון־הגג של גופי איכות הסביבה במדינה — ציין כי מדינות השוק המשותף החליטו לא מכבר להקטין את תכולת העופרת בבנזין מרמה של 0.55 גרם לליטר לרמה של 0.15. חלק ממדינות אירופה כבר הפעילו החלטה זו ואחרות עומדות להפעילה מראשית 1988. בארץ, ציין ד"ר ארד, הכוונה היא להגיע בתהליך הדרגתי לצמצום תכולת העופרת מרמה של 0.42 כיום עד לרמה של 0.15.

מנכ"ל משרד האנרגיה הדגיש כי מדובר בתהליך בעייתי מאוד של המרת העופרת ביצרני אוקטנים אחרים כמו המתנול, מ.ט.ב.י. ר מוצרים ארומטיים — שכולם מיוצרים בארץ ויכולים להחליף את העופרת בבנזין.

הנושא נמצא בבדיקה מעשית המתבצעת על־ידי משרד האנרגיה יחד עם בתי הזיקוק, כדי לקבוע את ההיערכות הנדרשת, ובתוך החודשיים־שלושה יתקבלו ההחלטות. ד"ר ארד ציין כי הדבר מצריך היערכות רחבה והרבה השקעות. המהלך הראשון יהיה בלילה של מתנול בבנזין. מהלך שאפשר לבצעו מיד ויש לו תועלות נוספות, אף שתרומתו להקטנת העופרת תהיה קטנה. "לאחריו, אנו מתכננים בתהליך הדרגתי צמצום משמעותי יותר של תכולת העופרת בבנזין", אמר ד"ר ארד.

בארץ חלם

למי מיועד התמרור?

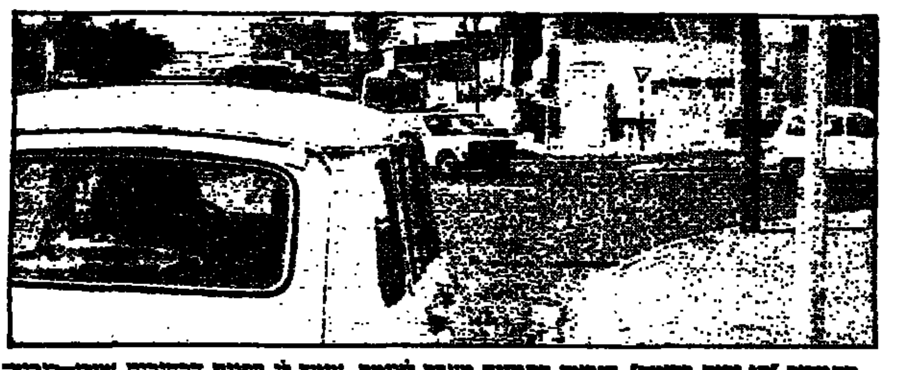

התמרור "תן זכות קדימה", הנראה בתמונה מעבר לצומת, עומד לו בפינת הרחובות שוקן־קיבוץ גלויות. רחוב קיבוץ גלויות, המוביל לאורכו ברוחב של שניים ואפילו שלושה נתיבי נסיעה לכיוון מערב, מצטמצם באותה פינה לכדי נתיב אחד. המתחכמים, שאינם רוצים להמתין בשיירה הארוכה, עוקפים מימין, בנתיבים המיועדים לפניה ימינה בלבד. ושם, בפינה בה הרחוב הוא בן נתיב אחד, אוהבים השוטרים לעמוד ולכתוב דו"חות בכמויות גם, תוך עיכוב כרוני של התנועה.

ושם בדיוק מצוי התמרור שלנו זה כמה שבועות. לכל בירור, כי מישהו הפך אותו לכיוון לא נכון. אבל בפינה רוויית שוטרים כזו, האם לא נמצא ולו אחד שיסב את התמרור לכיוון הנכון? עובדה — לא נמצא. יודעים למה? — בדיוק מאותה סיבה שהשוטרים לא יעמדו בפינה הקרובה, בה הנוהגים מבצעים את "הגניבה מימין". בפינה זו — כדי להגיע אליה יש רק לחצות בכביש — יכלו למנוע את העבירה, במקום לרשום דו"חות לאחר מעשה. אלא שדו"חות מכניסים כסף רב לקופה, ואילו במניעת העבירות אין אפילו כדי להכניס אגורה שחוקה אחת. כך, התחבורה כן יכנס משהו לקופה? לא? אז למה לטרוח?

צילמה: רחל הירש

גירסה אמריקאית לרנו 21

רנו־מדליון, גרסה אמריקאית ל־רנו 21, מוצגת בבכורה עולמית בס־לון המכוניות בלוס אנג'לס. החל ב־2 בינואר 87.

המכונית הותאמה לנורמות ה־אמריקאיות של בטיחות ומניעת זי־הום אוויר והיא נבדלת מאחותה האירופית בעיצובה החיצוני וה־פנימי.

המכונית תשווק במנוע 2.2 ליטרים עם הזרקת דלק וב־נקו־דית. המנוע מפתח 103 כ"ס דין, ומערכת למניעת זיהום אוויר, המתאימה אותו לשימוש בדלק ללא עופרת. המשווק באמריקה הצפונית: בגרסת סדאן, סטישן ופמיליאל (שבעה מקומות ישיבה).

את השיווק בארה"ב תעשה חברת "אמריקן־מוטורס", אשר 46 אחוזים ממנה שייכים לחברת רנו הצרפתית.

המכונית תוצע למכירה החל בפברואר 87 לארה"ב וקנדה ותתחרה בשוק ה"קומפאקטיות" עם הונדה אריאס והונדה אקורד, המוצג ב־14 אחוז (1.5 מיליון מכוניות) מן השוק האמריקאי.

רנו־מדליון מיוצרת בצרפת ב־מפעל מודרני. כמות הייצור תעמוד על 230 מכוניות ביום. כ־70 אחוז (1600 איש) מכוח העבודה בבית־החרושת יעסקו בהרכבת המכונית. מפעלים בסטרוביל הרן אף הם ייצרו שלדות לרכב החדש.

הבטחון, המיטען והאבסורד

לפני שבוע ארע פיצוץ חבלני באוטובוס. אין זה פיצוץ ראשון, ולא תהיה זו הפעם האחרונה, ש"יחקרו את העניין". גדעון סלמור, דובר אגד העלה הפעם כשאלה: שהחוקרים יחקרו גם את תקנות הביטחון. אלה, כך מתברר, סותרות אחת את השניה, ומעמידות את נהג האוטובוס במצב אבסורדי, בו מה שיעשה — או לא יעשה — יהיה בו כדי להוות הפרת אחת מן התקנות.

סלמור אומר, כי לפני כחצי שנה החלה המשטרה לחייב את נהגי האו־טובוס לעמוד ליד תא המיטען בשעת העמסתו ופריקתו על ידי הנוסעים. תא המיטען מצוי בצד האוטובוס. מצוי בצירה, תא המיטען חייב להיות נעול כשהנהג לא נמצא לידו. אלא שיש גם תקנה בתקנות התעבורה, המחייבת את הנהג לשבת ליד ההגה כאשר יש נוסעים באוטובוס. היכן, אם כן, יימצא הנהג כאשר חלק מהנוסעים בתוך האוטובוס והאחרים מבקשים להכניס חפצים לתא המיטען?

נראה כי השאלה הזו דורשת תואר במדע ספרי כלשהו. אחרת לא ברור מדוע איש לא נתן עליה עד כה את הדעת. סלמור, מכל מקום, מבהיר, כי במציאות ברור לכל אחד, שהחומר חבלה יכול להיות מוחדר הן לתא המיטען והן לאוטובוס בתוך החבילה. שהרי לנהג אין זכות — גם לא כלים ולא יכולת — לבדוק מה יש בתוך החבילות עצמן, גם אם יע־מוד ליד תא המיטען. "תקנות הוא דבר יפה. יתכן והן מתנות בידי וע־דות כלי לבחינה האם פעלו על פיהן או לא. כמו כן יכולים באמצעות התקנות למצוא 'אשם' כלשהו. פתרון לבעיה אין הן נותנות. אבל בינתיים, מאפשרות התקנות לכל האחרים להתנער מאחריות לבעיה הבטחונית האמיתית, משום שנהג האוטובוס מובטח להם כ'אשם' על פי התקנות," אומר גדעון סלמור, ויש משהו בדבריו.

הווטו בכיכר המרומזרת

מה לא נכתב על כיכר קוגל בחו־לון? כיכר אחת קטנה, עם ייחוס מיוחד בקנה־מידה עולמי: ככל שידוע, זוהי הכיכר המרומזרת היחידה בעולם. ולא סתם מרומזרת, אלא משופעת ב־20 רמזורים, כל אחד מהם מתוחכם ויקר מאוד. מי שנקלע אליה בשעות השיא בבוקר ובערב, לומד על חשבון זמנו מה פירושה של כיכר מרומזרת. כי זאת לדעת: בשעות אלה משתרך תור מכוניות — לכל ארבעת הכיוונים המתנקזים אל הכיכר — באורך של קילומטר ואף יותר. ומהיותה השער הראשי לחולון, נחסמת־כמעט הכי־כר בשעות אלה לעיר הלוויין של תל־אביב.

הנהגים רותחים. מורי הנהיגה צועקים חמס. ואילו כיכר קוגל נותרת ברמזוריה. על השאלה "לי מה", שמעלים כה רבים, עונה מהנדס הרמזורים ישעיהו רונן, המכהן כסגן מהנדס מחוז תל־אביב והמרכז במשרד התחבורה, בתשובה פשוטה: "אחרי הווטו של ראש עי־ריית חולון על כל פתרון של ביטול הכיכר, הרימזור נותר כפתרון הרע במיעוטו".

כיכר קוגל, כך הסביר דובר העירייה בזמנו, היא הפנים שמגלה חולון לאלה הבאים אליה מבחוץ. על כיכר כזאת לא קל לוותר. וכע־יריה החליט שאין מוותרים ורימזרו. ההצעות לבטל את הכיכר ולהתקין במקומה צומת מרומזר, גשר או מינהרה, הועלו בעקבות התאונות הקשות שקרו בה במשך השנים. בשנים 1981־1985 אירעו בכיכר 43 תאונות עם נפגעים, ועוד מספר רב של תאונות רכוש שאינן נרשמות בסטטיסטיקה. מכלל אלה, 41 תאונות היו של רכב־רכב ושתיים היו עם הולכי רגל. 23 תאונות היו חזית־אחור, עשר תאונות חזית־חזית, ועוד עשר תאונות ממינים אחרים. על־פי חלוקה ליום ולילה, הסטטיס־טיקה מלמדת כי 31 תאונות אירעו ביום והשאר בלילה.

למעשה, אומר אינג' רונן, הכיכר החלה להיות בעייתית כבר ב־1974. "היא אחד הצמתים היותר־קשים במחוז, הן לפי היקף התאונות והן לפי כמות כלי הרכב: כ־40 אלף כלי רכב ביממה עברו בכיכר בשנת 1983, כאשר הוחלט לרמזר אותה", אומר סגן מהנדס המחוז. הוא מספר, כי ראש העיר הטיל וטו על ביטול הכיכר במשך עשר שנים ויותר, בט־ענה שזו הכניסה לעיר ואין הוא רוצה לשנות את פניו של השער הראשי לעיר. הצעות להעלאת גשר מעל לכיכר או בניית מינהרה תחתיה, התבררו עד מהרה כלא מעשיות, בגלל עלותן הגבוהה: מעל למיליון דולר. "יכולנו שלא לעשות כלום, ולהניח לראש העיר לשבור את ראשו עם הבעיה. אבל התוצאה של התייחסות כזאת היתה פגיעה בנהגים הנזקקים לצומת. לכן הח־לטנו לעשות משהו, בכפוף לווטו", מספר רונן.

בתחילה ניסו שינויי צבע בכביש, שינויים בתימרור ובשילוט לגבי זכויות קדימה, שיתאימו ללחצים בתנועה מכיוונים שונים. "הממצ־אים בתאונות בעקבות השינויים הקוסמטיים הללו היו ללא שינוי. דישדשנו במקום", אומר מהנדס התנועה. ההצעה היחידה שנותרה היתה רימזור הכיכר. "למרות המצב האבנורמלי הזה, ולמרות האזהרות של אנשי המשרד בירושלים, שאין מרמזרים כיכר, החלטנו לנסות", הוא מספר. ההחלטה נפלה גם משום שבמחוז עבד באותו זמן בחור שהיה מוכן לתכנן את הנושא במסגרת עבודת הדוקטורט שלו. התכנון כלל שילוב של גלאים אלקטרומגנטיים, המעבירים מידע שוטף על נפח התנועה המשתנה מכל כיוון. המוח של הרמזורים מעבד נתונים אלה באופן שוטף ומעניק עדיפויות בחלוקת הזמנים ברמזורי הצומת. בתוך כך גם מתאם המחשב גל ירוק לתנועה בתוך הכיכר. וכך זה פועל כיום.

רונן אומר כי מבחינת הצרכים האמיתיים בכיכר, יש כמה פתרונות וגרסים עדיפים, כגון הפיכת הכיכר לצומת מרומזר רגיל, או לחלופין, הפתרון הדו־מפלסי (גשר או מינהרה). "בגלל הווטו של ראש העיר, הנושא כלל לא נבדק, אבל סביר להניח שהחלופות עדיפות על הכיכר המרומזרת", הוא אומר. הכיכר רומזרה ב־21 באפריל 1986. דו"ח התאונות של המשטרה מאותה תקופה עד היום עדיין לא סוכם. רונן יודע כי יש טרוניות קשות של הנהגים נגד הרימזור האבסורדי. "אנחנו סקרנים לקבל את דו"ח התאונות בכיכר לאחר הרימזור, כדי ללמוד אותו ולהכניס בו שינויים בהתאם. אם תושבי חולון ואלה הנ־אלצים לעבור בכיכר בשעות הק־שות יצליחו להסיר את הווטו, נשמח לבחון גם את האפשרויות של צומת דו־מפלסי. מבחינתנו — הכל פתוח", אומר איש משרד התחבורה.

מזגן חדש לאאודי חדש

חברת "אלכס אוריגינל" סיימה את פיתוח המזגן לדגם אאודי 80 החדש, אשר הוצג בישראל לפני חו־דשיים, והחלה בהתקנתו לרוכשי המכוניות. [illegible] מקבוצת "אלכס אוריגינל" הבינלאומית מוטורס", המייבאת את אאודי לישראל, זהו המזגן הראשון בעולם לדגם החדש של אאודי.

לדברי דניאל הורכין, סמנכ"ל "אלכס אוריגינל", השתמשו מפתחי המזגן במערכת האוורור־חימום ה־מקורית של הרכב ללא כל תוספות ושינויים. כן לא שונו חלקים או אביזרים בתא הנוסעים וכך משו־לבים מתגי המזגן בתוך לוח המכשירים של המכונית.

למזגן החדש הוסף מגבר סיבובי מנוע, המיועד לשמור על מספר סיבובי מנוע קבוע הן כאשר המזגן נמצא בפעולה והן כאשר הוא מנותק.

חידוש נוסף במזגן הזה הוא האפשרות למזג אוויר טרי, הבא מב־חוץ, וזאת מלבד המיזוג המקובל של האוויר בתא הנוסעים. החידוש הזה מאפשר הכנסת אוויר טרי וקר לתא הנוסעים בחוזקה להיות לא נעימים כמו במקרה שאחד הנוסעים מעשן. מתג מיוחד מאפשר לנהג לברור בין שתי אפשרויות המיזוג האלה.

מכונית במיבדק הבטיחות (ג)

בובות הניסוי

מאת מרטין יואכים לטקה

הכותב הוא איש מרכז המחקר והפיתוח של פולקסוואגן

אנשים ובטיחותם הוא הנושא שמופקדים עליו האחראים לפיתוח אמצעי אבטחה והגנה במכוניות. עד־מה מרכזי שיקול זה בפיתוח מכוניות תעיד העובדה, שכבר בשלב עיצוב הרכב, שיקולי מיקומן ומבנן של מערכות ריסון לנוסעים תופסים מקום מרכזי ביותר.

כדי לבדוק ולבחון אם הפיתוחים והרעיונות החדשים עומדים במבחן המציאות, עורכים החוקרים שורה ארוכה של מבדקים וניסויים. ש־במרכזיים שבהם ממלאות בובות דמויות אנשים, נשים וילדים את תפקיד הנוסעים ברכב. הנצלה להתנגשות או במבחן ריסוק — מבחוץ מכשול.

אמות־המידה הבטיחותיות להתנ־גשות חזיתית, הנהוגות כיום באר־צות־הברית, הן לאמות־מידה ה־מקובלות בכל מבחן של התנגשות מבריחה, עבו בהשתתפות הבובות. אמות־מידה אלו מגדירות את מידת הפגיעה המרבית המותרת בבובות. כדי לבחון אם אכן נשמרים הערכים הללו, יש על הבובות בגוף רוב של נקודות מדידה. חיישני כח ותאוצה קולטים בדייקנות את מהלך ההתנגשות החזיתית והצד־דית, בשידור אותות דרך מערכת כבלים, מידע למערכת המקלטת, המפענחות את משמעותם. כלברם, מסביב למקום ההתרחשות של האירוע ההתנגשותי, מוצבות מצל־מות מהירות מאד, המקליטות את ההתרחשות מכל זווית אפשרית.

להתנגשות צד עושים שימוש בבובות שונות מאלו המשמשות להתנגשות חזיתית, ושונות מהן הבובות המייצגות הולכי רגל. פולק־סואגן מעסיקה מספר גדול של בובות לכל הניסויים שהיא עורכת, שמספרם מגיע לכ־150 בשנה.

מבחני הריסוק נעשים מתוך הנחה שיושבי המכונית עושים שימוש באמצעים, כגון חגורות־בטיחות, שמעמיד לרשותם היצרן. לכן, בכל מבחני הריסוק וההתנגשות, חגורות הבובות בחגורות־בטיחות אלו. זו ההוכחה שהיצרן רואה את חגורות הבטיחות כמרכיב יסודי בתפישת הבטיחות הכוללת של הרכב.

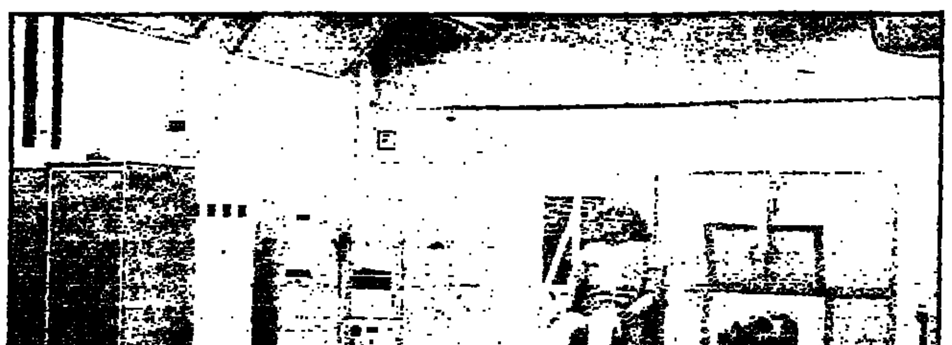

ניסוי במרכז למחקר של פולקסוואגן: השפעת חגורות־הבטיחות מתמודדת על גוף האדם ללא כל השפעות חיצוניות. ניסויים אלה זולים מפני שאין צורך בריסוק רכב ואפשר ללמוד מהם על תגובת הגוף לאמצעי הבטיחות, הנחשב לטוב ביותר מבחינת היחס בין העלות והתועלת.

מחקר בסיסי בקינמטיקה של הולך הרגל: תנאי מבחן מוחדרים, ולכל ניסוי יש בובת־ניסוי מדגם שונה.

נסיעת מבחן

דהירת הקופסה הקטנה

מבחוץ היא נראית כמו קופסה. גם מבפנים כך. אבל מה שחשוב במר־כונית זה — בעקרון — כושר הדהירה שלה. ומבחינה זו המרבלה מפגינה כושר דהירה שאינו מבייש סוסי מירוץ גדולים וחזקים ממנה. אם הצורה החיצונית מזכירה במש־הו את ה"פנדה" מימים עברו של פיאט, הרי שיצר הדהירה שלה מזכיר מאד את האיביזה עם המנוע מבית פורשה. וזה אומר, כי כאשר היא תופסת תאוצה — וזה מה שהמ־נוע הזה אוהב — צריך להפעיל את כל כוח הבלימה כדי לרסן את הקטנה הזו. היבואן אומר כי מהי־רותה המירבית היא 131 קמ"ש? אז יש לי חדשות בשבילו: בנסיעה במישור היא הגיעה ל־135 קמ"ש לפני שהספקתי להציץ עפעף כלפי השעון.

נסעתי עם המרבלה מתל־אביב לטכניון בחיפה. היתה זו מכונית מדגם G L X עם חמישה הילוכים. במהלך כל הדרך היא הוכיחה כי תאוות הדהירה שלה אינה מבוזבזת ורבה בין דרך הררית לכביש. וכמו שהמנוע לא הותיר זכר רב לפנדה של פיאט, גם ההילוכים הפגינו התרחקות מהדגם ההוא, ששימש בסיס לפיתוח המרבלה: הם נכנסים בקלות למקום בו הם מתבקשים להיכנס, במעברים חלקים שאינם צורכים כוח.

את המרבלה לקחתי לנסיעה נורמלית. היצרן לא העיד אותה לביצועים ספורטיביים, כפי שלא העיד אותה להפלגה עם כושר נחיתה אמפיבי. על כן, לא ניסיתי אלא לבחון, כיצד נוסעת הקופסה הקטנה כשהיא נתונה בידיו של נהג (נהגת) ממוצע, ולא יותר מזה. במסגרת זו, היא הפגינה יציבות טובה בסיבובים, ומה שחשוב יותר־תגובה מהירה ומדויקת של ההגה. זה התבקש כדי לחמוק ממצב של "כמעט תאונה", והתגובה האמינה הועילה לקבלת התגובה הנצרכה במסגרת השניה וחצי שהיה לי כדי להתיצב על הנתיב המרוחק מן הרכב האחר.

אלא שמכונית אינה רק מנוע. כאשר ביקשתי ליהנות מקונצרט שהושמע ב"קול המוסיקה", ליוו את צלילי הרקול המעולים גם רעשי המנוע. גם כאשר השתקתי את הרדיו לא חדל רעש המנוע למלא את חלל המכונית. היבואן מסביר, כי זהו המחיר שיש לשלם בעבור מחירה של המכונית. כל העניין הוא תוצאה של בידוד. הבידוד ככל שהוא טוב יותר — הוא עולה יותר. אם רוצים מכונית זולה — המרבלה היא כמעט הזולה בשוק בגודלה (בארץ זולה ממנה רק הפיאט 127 המיוצרת בברזיל) — צריך לרדת ממשהו.

האביזרים במרבלה צנועים למדי. לוח השעונים מראה רק על המהירות והמונה הקילומטרים, אם כי נורות האזהרה המקובלות מצויות שם. כפתורי הפעלת התאורה ושאר האביזרים בנויים בצפיפות ודורשים אצבעות של קלפן מיומן כדי לקלוע אל הכפתור הרצוי. עם זאת, "תא הכפפות" הוא פתוח, גדול ומת־אים לאחסון חפצים גדולים למדי כמו ארנק או עיתון, בצורה בטוחה ונוחה לגישה. גם המושבים הקידמיים, לפחות בדגם המשופר, שם הם ניתנים לכוונון, נוחים מאד ומחזיקים היטב את גוף הנהג. מיבנה וציבהות, יחד עם חגורות הבטיחות, נותן, בזמן סיבובים חדים או פניות הגה חדות, תמיכה חשובה לנהג.

לעומת הצורה, שנראתה כמו מוד־על, נראית המרבלה קופסה מפוארת, בעלת זויות מעוגלות וסגנון קו־אופנה ביי־מינה. ובכל זאת — קופסה קטנה. אלא שלכך יש גם יתרונות ידועים: קל להחנות אותה בכל פינה פנויה ברחוב תל־אביבי צפוף, ולא פחות חשוב מה שעושה אותה צפופה למבטים, מעניק לה יתרון חשוב במוצק. לפתוח בעיה ברחובות צפופים המשנית הרחבות בגינות עליה היסב מפני רכב כמו או אופנוע, או מיכליות דלק, המהווים גורם מספר אחד לשריטות־צד.

לסיכום: המרבלה היא מכונית נוחה הנכונה בנהיגה, הנצפית היטב לפני שאובב לפתוח רחוקה. והכושר לדהירה היא יכולה בשלם לספק את מי ששון לו כסף לעשות מוצב גדול ומהודר יותר.

נתוני המרבלה

לפי נתוני היצרן:

אורך	3.475 מ'
רוחב	1.460 מ'
גובה	1.445 מ'
מרחק בין גלגלים	2.160 מ'
משקל	680 ק"ג
קיבולת מיכל דלק	35 ליטר
מהירות מירבית	131 קמ"ש
תאוצה 0־100	20.2 שניות
נפח מנוע	903 סמ"ק
הספק מנוע	40 כ"ס ב־5400 סל"ד
תצרוכת דלק	4.7 ליטר ל־100 ק"מ ב־90 קמ"ש
סוג דלק	91 אוקטן
הילוכים	5 (בישראל)
צמיגים	מישלין או פירלי

מחיר, כולל מע"מ (נכון ל־1 בינואר 1987):

ל־GL — 14.204 ש"ח + 1482 ש"ח הפקדה

ל־GLX — 15.015 ש"ח + 6961 ש"ח הפקדה

למנוע החמצה היסטורית

מאת יעקב צור

הכותב הוא שר הקליטה

הידיעות המתפרסמות באחרונה על שינוי, כביכול, במדיניותה של בריה"מ כלפי יציאת יהודים ו־אפשרות העלייה לישראל, אינן זו־כות בינתיים לכל אישור במציאות. מוקדם גם לקבוע אם תקנות ההגירה החדשות, שנכנסו לתוקף לפני כחודש, מלמדות על סיכוי לשינוי חיובי כלשהו במדיניות העלייה.

אין ספק שפרסומים אלה מקורם בשלטונות בריה"מ, המעוניינים ב־ראש ובראשונה לשפר את תדמית בריה"מ בעיני דעת הקהל במערב. מצב אי־הוודאות שבו שרויים יהודי בריה"מ והציפייה לשינוי, מחייבים כי יחד עם ההתמדה במאבק למען העלייה תבחן ממשלת ישראל מחדש את תופעת הנשירה. ה־ממשלה צריכה לקיים בהקדם דיון על סיבות הנשירה והשלכותיה, ול־קבוע מדיניות חדשה. זאת בטרם יהיה מאוחר מדי.

בין השנים 1968 ל־1985 יצאו מבריה"מ 266,000 יהודים. 163,000 מהם עלו לישראל ו־103,000 נשרו. רוב הנושרים חיים כיום בארה"ב ובקנדה. חשוב לציין שמבין אלה שהגיעו לישראל רק 6% עזבו את הארץ. אפשר ללמוד מכך כי עצם המפגש עם הארץ ותהליך הקליטה בה הם גורם מכריע בהחלטתם הסופית של העולים להישאר בישראל.

מאז 1976 הלכו וגברו ממדי הנשירה עד שהגיעו לשיעור של 70–80 אחוזים מהיוצאים. אין זה מופרז להעריך, כי אם ייפתחו מחדש השערים ליציאה המונית, בלא שייעשו שינויים משמעותיים בתהליכי העלייה והסידורים בוינה, אחוז הנשירה אף יעלה. זאת משום שאחוז מסורבי העלייה והפעילים הציוניים בקרב היוצאים כיום מבריה"מ גדול יותר מחלקם בכלל האוכלוסייה היהודית ובקרב המועמדים ליציאה. נשירה בממדים כאלה עלולה

עלינו להבטיח, בהסדר עם שלטונות ארה"ב והארגונים היהודיים שם, כי כל יהודי היוצא מבריה"מ ויעדו המוצהר ישראל — יגיע תחילה לכאן ומכאן יכריע על עתידו

לסכן באורח חמור את המשך היציאה מבריה"מ, והיא תשמש תחמושת בידי השלטונות הסובייטיים כי יציאת היהודים איננה כלל שאלה לאומית יהודית אלא שאיפה אישית להגר לארה"ב כדי לחיות בה. השלמה עם ממדי נשירה כה חמורים תהיה החמצה היסטורית של הסיכוי הריאלי היחיד כיום לעלייה גדולה לישראל. יתרה מכך — קבלת דין הנשירה תיצור בהכרח ניכור הולך וגובר בחברה הישראלית כלפי המשך המאבק למען יהודי בריה"מ.

ערעור על יעודה של ישראל

אין להבין כיצד נגררה ישראל בעבר להסדרים שמפעילים בוינה, זה שנים, הארגונים היהודיים ושל־טונות ארה"ב, אשר מעודדים במ־פורש הגירת יהודים לארה"ב על פני עלייה לישראל. היהודים היוצאים מבריה"מ מקבלים הזמנה מקרובי משפחה בישראל. הם מצהירים בפני שלטונות בריה"מ על ישראל כיעד להגירה, והם מקבלים אשרת כניסה לישראל. בבואם לוינה הכל נשכח. הם זכאים להשליך את כל המסמכים שצוידו בהם ולזכות משל־טונות ארה"ב במעמד של פליט, על כל ההטבות הכרוכות בכך וטיפול מצד הארגונים היהודיים.

בשלב ההכרעה בוינה יודע הי־הודי היוצא מבריה"מ, כי אם ימשיך לישראל הוא מאבד את זכותו לכניסה אוטומטית לארה"ב, אך אם יהגר לארה"ב, שמורה לו תמיד הזכות לעלייה לישראל. כללים אלה, על רקע אי ההכרה של רוב יהודי בריה"מ את המציאות ב־ישראל, ולעומת זאת החלום על אמריקה — מעמידים את ישראל במצב של נחיתות מובהקת.

בהשלמה עם הענקת מעמד פליט חסר מולדת ליהודי היוצא לישראל, יש ערעור עקרוני על יעודה של ישראל כמקלט ליהודים. אין בזה כמובן כדי למנוע מכל יהודי החי בבריה"מ, או בכל מקום אחר, לבקש אישור הגירה לארה"ב, אך אל לו להשתמש בנימוק שהוא אדם חסר מולדת ובית. ראוי לזכור שמעמד הפליט הוקנה ליהודי בריה"מ על־ידי שלטונות ארה"ב בראש וב־ראשונה על פי תביעתם של ה־ארגונים היהודיים בארה"ב. אין לי ספק שרבים מראשי יהדות ארה"ב ראו ורואים בכך שלב נוסף בהי־תירתם לבסס את שוויון הערך הי־הודי שבין ארה"ב לישראל. בטווח הארוך יש במהלך זה איום ברור, לא רק על חוסנה של ישראל אלא בעיקר על מעמדה ויחודה בחיים היהודיים. כביטוי למדיניות זו של הארגונים היהודיים פוגעת, ממילא, במאמץ החינוכי המכוון להעביר את העליות מהמערב ובמקביל מחזקת את הלגיטימציה לירידה.

תביעה מראשי יהדות אמריקה

מה היה קורה לו בשנותיה הראשונות של המדינה היתה ממ־שלת ארה"ב מעניקה מעמד של פליטים למאות אלפי היהודים שנעקרו מאירופה, מצפון־אפריקה ומאסיה? האם מדינת ישראל היתה מצליחה להמשיך ולהתקיים? יש להדגיש עם זאת, כי ישראל איננה רוצה, ואף איננה יכולה, לבסס את קיומה על שימוש בכוח־כפייה כדי להביא אליה עולים. חינוך יהודי, תכנים חיוביים בחברה הישראלית ושיפור בתהליכי הקליטה, ימשיכו להיות הגורמים העיקריים לבואם של יהודים ולבלימת תופעת היר־ידה והנשירה. עלינו להבטיח, אם כן, כי כל יהודי היוצא מבריה"מ ויעדו ישראל — יגיע תחילה לכאן ומכאן יכריע על עתידו.

יש גם לזכור ששאלת יהודי בר־יה"מ הועלתה על־ידי פעילי העלייה הלוחמים הציוניים שם לא כשאלת הגירה אלא כתביעה לאומית הבאה לממש את זכות השיבה למולדת. מאבק זה אף זכה לתמיכה בינלאו־מית רחבה. על כן שינוי בתוכן המאבק והפיכתו למאבק להגירה בלבד, רק מחליש את סיכויי היציאה ופוגע בעתידה של מדינת ישראל.

אני יודע כי אין בכוחם של הסדרים ארגוניים להכריע את הבעיה, והימצאותם של 100 אלף יהודים מבריה"מ בארה"ב ודאי מכבידה על המצב. עם זה, המשך המצב הקיים משמעותו ויתור על רוב רובם של היוצאים מבריה"מ. ישראל חייבת לתבוע מראשי יהדות ארה"ב וממ־שלת ארה"ב לבטל את מעמד הפליט, ולפעול לכך שכל יהודי היוצא מבריה"מ במסמכים המיועדים לישראל — אכן יגיע לכאן. ראוי אף לקיים מאמץ הידברות עם שלטונות בריה"מ, כדי להבטיח אשרות שהי־הודים יבואו משם במישרין לי־שראל, בין אם בטיסות ישירות או דרך מדינה שלישית.

אשר לקליטה — אנו פועלים להשלים עתה את תוכנית־האב לקליטת יהודי בריה"מ. תוכנית זו גובשה תוך הפקת לקחים מקליטת עולי בריה"מ בשנות ה־70 ונועדה להכין כלים מתאימים לקליטה בעי־תה. יש לקרוא לעם היהודי להשתתף במאמץ למען יהודי בר־יה"מ, לכשייפתחו השערים. תרומתה של יהדות העולם תהיה לא בסיוע כפליטים, אלא בסיוע ממשי לעולים בתהליך הקליטה ובשותפות עם מדינת ישראל בקביעת מדיניות הקליטה והבטחת רווחתם של העולים.

90 אחוז אינטלקטואלים

מאת יהושפט הרכבי

ויכוח ציבורי מתכער כשהוא גולש מדיון לגופו של עניין לגינוי אישי. חמורה עוד יותר הראייה הדו־צדדית שבה רעיון כלשהו כשבעל דבר מציגו — הוא פגום. ואילו כשאותו משמיעו — הוא משובח. כך למשל, אזהרותי בפני התפתחות הדמוגרפית שתהפוך אותנו למיעוט היא בעיני מר שייצר, במאמרו ב"הארץ" מיום 2.2.87, מיותרת ומסולפת, ואני מוכתר לגנאי כ"מבשר שאת הרעיון הציוני". ואילו כשהוא קורא לנסיגה הדו־צדדית, משום אותו החשש שהוא קורא לו "מאוריינטציה של הערבים", ציון הסכנה הדמוגרפית לפתע מקבל רספקטביליות.

קיבעון מחשבתי

הצעתי להתחיל למשאומתן עם הערבים והפלשתינים, לרבות אש"ף, היא לדעתו בלתי מציאותית, וגורם עיקרי בכך היא ההתנגדות בציבור בישראל למשאומתן כזה. האם להצעתו לנסיגה החד־צדדית יש התנגדות פחותה? האם משאומתן על עתיד הישובים היהודים לא עדיף מהפקרתם כבהצעתו? האם כשניסוג מהשטחים לא תוקם בהם מדינה פלשתינית (אולי בקונפדר־ציה עם ירדן)? האם לא טוב יותר כי למדינה כזו יהיו התחייבויות בין לאומיות לשמירת הסדר והביטחון מאשר שתהיה חופשית לנהוג כרצונה לאחר נסיגה חד־צדדית? מניין למר שייצר הביטחון שמ־דינות ערב מתנגדות למדינה פלש־תינית? וכי מה אם היו מבכרות ששלטוננו בשטחים יונצח? כיוון שמר שייצר דוחה את עמדתי הוא מתיר לעצמו לאבחנה במפורש כ"קיבעון" ופיקסציה, כהסבר מת־חום אי־בריאות הנפש.

לא ניתן כלום

בוודאי שהיעדר נכונות למשא־ומתן בצד הערבי הוא קושי רציני שאינני מתעלם ממנו כלל, ודנתי בו במפורש בספרי "הכרעות גורליות". אולם האם אנחנו מתנחלים בשטחים משום שאין פרטנר למשאומתן, או התנחלותנו מוסיפה כל אפשרות שיותר צר למשאומתן? המשא־ומתן עם מצרים סבב את העקרון "שלום תמורת שטחים" והנה כאשר ערפאת והמלך חוסיין קבעו עקרון זה בראש הסכם ביניהם, ישראל לא הראתה סימן חיובי של נכונות להד־ברות. מנהיג ערבי מסתכן במשא־ומתן עמנו והוא לא יזל בו, אלא אם ישוכנע בסיכויי המשאומתן להצ־ליח. אמנם אנו קוראים לערבים למשאומתן, אולם בצד קריאה כזו מאותתים להם שאין לצפות מאתנו רבה, וכי לכל היותר ניתן "שלום תמורת שלום". כי "לא תהיה ריבונות זרה בשטחים", וכדומה. כלומר, כי לא ניתן כלום.

העולם התעייף

ההתנחלות לא באה כדי לסגת מהשטח חד־צדדית, אלא כדי ל־התמיד בהחזקתו כהקדמה לסיפוח. הסכמים עם המצרים התבססו על החלטה 242 ונאמר בהם שגם המשאומתן עם שאר השכנים יתבסס על החלטה זו הקוראת לנ־סיגה. והנה מנהיגי ישראל מנייעים על העקרון של משאומתן "בלי תנאים" — בלי 242. ישראל איננה נאמנה להתחייבותה על הסכמי קמפ־דייויד. אינני משוכנע כלל את הערבים מסרבנות, ואולם גם לנו חלק במצב שנוצר. הרי יש חוגים חשובים אצלנו שמפצים ופועלים למנוע משאומתן שיחודש מאתנו ויתורים, שמא תופרכנה עמדותיהם המקודשות. הערבים למוד שהגבורות הקיצוניים בקרבנו הם מודד ודך אמין יותר לגבי הצפוי מישראל ול־גבי התנהגותה, מהגבורות קבוצתיים מתונים.

מעקבי אחר העמדות בצד הערבי מלמדני שיש אצלם שינוי. העקרון "שלום תמורת שטחים" לא נשמע כלל בעבר. עדות על השינוי אפשר גם לשמוע מפי הקיצוניים המאשי־מים את המתונים בשפר קצף על מתונם את עמדותיהם. התמורות המחלוקת על כך מגיעה לשפיכות דמים. השינוי מתבטא גם בכך שיש חוגים ערבים והאש"ף החוששים כי בהיעדר הסדר מצפות להם פור־ענויות. העולם מתעייף מהסכסוך ונואש מתמורה התיכון כאזור ש־שומר נפשו ירחק ממנו. כך ישאירו את האזור ל"התבשל במיץ של עצמו" ותחול "מרגינליזציה" של האזור, כפי שחלה לגבי חלק ניכר מאפריקה. הנפגעים יהיו תושביו. בקוותי לאפשרות הסדר אינני נסמך על הנחה שהצדדים לסכסוך יהיו ידידותיים ומתונים זה לזה, אלא על ההערכה כי הכרה משתפת שלהם שבהיעדר הסדר יהיה העתיד גהינום לכולם. הכרה זו היא שתמריצם להתחיל להשיג הסדר.

בין מר שייצר וביני, למרות הכל, יש מכנה משותף בהכרה בסכנה הדמוגרפית ובהתנגדות לסיפוח. אנו חלוקים על שיטת הפתרון: נסיגה חד־צדדית כגרסתו, ומשא־ומתן להסדר כגרסתי. אולם שני הפתרונות מותנים בשינוי האווירה הציבורית בישראל שתלויה בראש ובראשונה בהשתכנעות הציבור ב־חומרת הבעיה הדמוגרפית. כיום רחוק הדבר מאוד מדעת הבריות בארץ, שכן רבים נוטים להתעלם מסכנה זו, להרחיקה או להניח שתיפתר על־ידי עלייה גדולה. אחרים מצפים לפתרון בביצוע איזו הרמנות בין־לאומית על־ידי גירוש. מספרם של אלה גדול למדי, למרות התמצאותו של מר שייצר ש"אין מפלגה פוליטית ראויה לשמה הדוגלת" בכך.

לליכוד אין תשובה

הליכוד מצניע את הבעיה הדמוגרפית משום שאין לו עליה תשובה, ואין לקבוע שאיננו מגלית, שכן תומכת בו נטייה אנושית טבעית הרווחת בציבור להתעלם מבעיות שנשקפת מהן חוות קשה. הבלטת הסכנה הדמוגרפית לכן נתקלת בקשיים ובהתנגדות, ומדי־ניות הסיפוח היא פופולרית מאוד. לכן משימה לאומית מדרגה ראשונה היא דווקא להבליט את הסכנה הדמוגרפית, רק על־ידי הבלטת סכנה זו תבוא פניית עורף למדיניות הסיפוח.

מר שייצר אינו שם לב עד כמה במאמרו הוא כורת את הענף עליו הוא יושב. הוא לא יצליח לשכנע בבדיקת פתרונו, אולם בגינויו את הבלטתי של הסכנה הדמוגרפית, הוא גורע מחשיבותה, וזה הרושם שיותיר מאמרו. אפילו אם כאי־עקביות בולטת הוא אחר כך מצטרף לציין את חשיבות בעיה זו. טיפוסי לאינטלקטואלים בישראל שכאשר הם תמימי דעים בנושאים אחוזים הרי בהתדיינם בפומבי יבגוו זה את דעת זה בעשרת האחוזים עליהם הם נחלקים, וכך הם מבטלים זה את זה ומקפחים מעצמם כל אפשרות השפעה. הלהיטות להתכבד בקלון חברם, כפי שחז"ל קראו לכך, מעבירה אותם על דעתם. ההבדל בין מר שייצר לביני גדול מעשרה אחו־זים, ואולם הרי מה שעומד כיום על הפרק איננה נסיגה ולא הסדר, אלא מאמץ להביא את הציבור להבנה טובה יותר של המצב בו אנו מצויים.

דמגוגיה סוציאלית בשירות האמידים

מאת ח"כ דדי צוקר

במשך חודש אסרה קיסר והכר־פלד מלחמת חרמה על הרפורמה במס הכנסה שהציע להם שר האוצר, וגם יכלו לה. עיקר טענתם וטענת תומכיהם היתה כנגד התמורה האנטי שוויונית שתגרום הרפורמה, אם תתקבל. מאחורי כל מיקרופון ומגלפה הוכיחו כל "גמודי קרתא" של שיטת המס הקיימת כי לקבלת הצעות האוצר יש רק משמעות אחת: העשירים יעשרו והעניים יהפכו מרוששים עוד יותר.

סיכול הכוונות לביטול הפטורים במס, היווה ניצחון שעל גורמיו התקשטו רבים וטענו לבעלות ואחריות לבליעת הליברליזם הפראי מבית מדרשם של נסים ופוגל. בשועל התמונה שונה מן הקובה. לטענת האיגוד המקצועי כאילו הוא נלחם את מלחמת החלשים, אין על מה לסמוך. ההסתדרות וכל מי שתמך בה בנושא זה, גרמו לכך שיבוצע רק חלק אחד מן הרפורמה במס.

אותו חלק שבוצע — הורדת שיע־רי המס — הגדיל את הכנסותם של העשירונים העליונים. הפטורים מהם נהנים בעיקר העשירונים העליונים כפי שנבקש להוכיח מיד — לא בוטלו. כך יצאו העובדים המשובצים בעשירון השמיני, התשי־עי והעשירי נשכרים פעמיים: כי־דיהם — ובעיקר בידיהם — נותרו פטורי ומקלטי מס ועתה גם ירדו שיעורי המס שהם נתבעים לשלם. אם היתה מבקשת הנהגת ההסתדרות לפעול שלא בדרך של דמגוגיה סוציאלית, אלא בדרך שתגן על מי שהיא מתיימרת להגן, היא היתה מתוודעת לכמה עובדות שהיו משנות את מדיניותה. כלל תוספת ההכנסה הנובעת מן הפטורים על מס הכנסה על יחידים הוא כ־800 מיליון דולר. העשירון העליון נהנה מ־37% מסכום זה, העשירון שמתחתיו מקבל 17% והעשירון השמיני נהנה 14% מכלל הסכום.

קיסר, אם כן, לחם את מלחמת שלושת העשירונים הגבוהים — הנ־הנים משני שלישים מתוספת ההכנ־סה — כאשר ביקש וגם הצליח למנוע את ביטול הפטורים. אילו היתה מתקבלת הרפורמה המקורית במלואה, היו 800 מיליון הדולר מגיעים לקופה הציבורית ולא לידי 30% מן המפרנסים במשק. ייתכן שיבוא מישהו ויטען בזכות המשך השיטה על־מנת לעודד את החזקים הנושאים על גבם את המשק, אך אי אפשר לצדד בשיטה בשם החלשים, שאינם נהנים ישירות מן ההסדר.

מס ההכנסה הישראלי גובה מס בשיעורים ללא דוגמא בעולם. משלמי השיעורים הגבוהים הללו לחצו על המערכת הפוליטית למצוא להם מקלטים ומפלטים מן הנטל הבלתי אפשרי של המס שנדרש מהם. במשך השנים נענתה המערכת ללחצים הללו ויצרה עשרות פטורי והנחות מס. בסיס המס — הסכומים עליהם מוטל מס ההכנסה — הצר יותר ויותר עם כל פטור נוסף או הנחה נוספת, וכך נאלצו מעטים יותר לשלם הרבה יותר כדי לממן את פעולות הממשלה.

עם הגשת הצעתו של האוצר שהיה בה סיכוי לשינוי שיטת המס, יצא מיד קיצפה של ההסתדרות הכללית. במקום לבוא ולטעון בזכות מספר מועט של פטורים תוך ביטול כל שאר הפטורים, ביקשה ההסתד־רות למנוע ביטול כל פטור שהוא. כדי לסכל את כוונת האוצר השת־משו אנשי ההסתדרות בשמם של שלושה פטורים בעיקר. אותם שלושה פטורים — על עבודה במשמרות, לתושבי עיירות פיתוח וקיבוצים, הנכות למניקה, אינם מהווים אלא 10% מכלל תוספת ההכנסה הנובעת מפטורים ליחידים, שהיא כאמור הסכום של 800 מיליון דולר. ההסתדרות הרגישה כי זומן את הנזק שייגרם במידה ופטורים אלה יבוטלו הצליחה לשכנע את המערכת הפוליטית לשמור על כל הפטורים כולם.

אולם ראוי היה לבחון מהם הפטורים עליהם שמרו גמודי קרתא: ובכן, שני שלישים מן הפטורים הם על הון, המדובר הוא בפטורים על קופות חיסכון, קופות גמל וקר־נות השתלמות. מרבית המשתמשים בצורות חיסכון אלה נמנים עם בעלי ההכנסה שלמעלה מן הממוצע. לעובדות במפעלים לשימורי מזון אין קופות גמל וגם לא קרנות השתלמות. אם נשוב אל הפטורים ששימשו להסתדרות רגל למאבק נגד כל הפטורים נמצא אף בהם נקו־דות מעניינות: עובדי משמרות הנ־מנים עם העשירון העליון נהנים מ־50% (13 מיליון ש"ח ב־1986) מן הפטור. אם ירימו עובדי הטכסטיל טלפון לחברת החשמל הם ייווכחו על מי הגן האגף לאיגוד מקצועי. גם מן הפטורים לעיירות הפיתוח נהנים החזקים. רק מי שמשלם מס נהנה מפטור ממנו. מי שלא עובר את סף המס באופקים — והם רבים — איננו יכול ליהנות מן ההנחה.

"אני מקווה שיש בהסתדרות גם מי שמוטרד מהעובדה שמשפחה הזה מי־שיב עם אריאל יותר מאשר עם קרית שמונה ואילו גם על הסדרי השיטה הקיימת להסביר מדוע בשם השוויון יש לשמור את השיטה לפיה לא מטילים מס על תשלומי המעסיק לקופות הגמל? שני העשי־רונים העליונים הם הנהנים מ־75% (30 מיליון דולר בשנה) מן ההטבה הזו. ההגנה בשם החלשים על הפטור ממס לארוחות ומתנות של המעסיק גם הוא אין לו על מה לסמוך. שני העשירונים העליונים נהנים מ־75% מן ההטבה.

לא לאמור את העובדות

אפשר היה לעבור ולמנות את כל הפטורים ולמצוא שמרביתם, לא כולם, פוגמים ביעילות מס ההכנסה כמכשיר להעברת משאבים מן החזק אל החלש. שיטת הפטורים היא המחסום שניצב על דרכה של העתקת המשאבים מצד אל צד. לעיוות מס ההכנסה שנגרם ע"י שפע הפטורים, שתי השלכות נוס־פות: הנטל נותר על כתפי המעטים שלא נהנים משום הטבה בצורת פטור. בנוסף לכך סוללה גם האפשרות לעודד, באופן סלקטיבי ומובחן, קבוצות או משימות בהתאם ליעדים לאומיים. שכן, שפע הפטו־רים גורם לכך שזה את זה. אי אפשר הרי, בהגדרה, להעדיף את כולם בעת ובעונה אחת.

באמת, אי אפשר לבקש את הנצחת השיטה הקיימת בשם מי שאיננו נהנה כלל ממנה, אלא אם כן מבקשים שלא לאמור לציבור את כל העובדות. עד להסכמה על עסקת חבילה היתה בידי ההסתדרות ב־ירה אחרת. ההסתדרות יכולה היתה לבקש את ביטול הפטורים למעט מספר מוגבל של פטורים. ההסתד־רות היתה יכולה להשיג על כן את הרחבת בסיס המס, העתקת משאבים בהתאם למטרותיה ההסתדרותיות וטי־פוח מובחן של מספר מוגבל של קבוצות או יעדים.

תוקף מחייב בערבון מוגבל

מאת יעקב רובין

פסיקתו של שופט בית־המשפט העליון אהרון ברק, כי להסכמים במישור הציבורי תוקף מחייב, היא דעת יחיד, ואף הוא מציב סייגים מרובים

הכותב הוא עורך דין

במאמרו המאלף של ד"ר זאב סגל ("המשמעות המשפטית של הסכמים פוליטיים", "הארץ" 26.1) נדונה הלכה חדשה שיצאה זה עתה מבית־המשפט העליון, הדנה בתוקפם של הסכמים שנחתמו במישור הציבורי, הסכמים פוליטיים, כגון הסכם קואליציוני בין סיעות בכנסת שבו מתחייבים הצדדים לקיים התחייבויות שונות, וכדומה.

במאמר זה מנתח ד"ר סגל את בג"ץ 669/86, שעניינו הסכמים שנעשו בין רשימות בבחירות ללשכת עורכי־הדין בישראל, ואשר קבעו בין השאר כי סיעה א' תתמוך במועמדה של סיעה ב' בבחירות שייערכו ב־1985 ובתמורה תתמוך סיעה ב' במועמדה של סיעה א' בב־חירות של 1987. ד"ר סגל קובע במאמרו, כי נפסק על־ידי השופט אהרון ברק — בהסכמת השופטים שושנה נתניהו ואליעזר גולדברג — שהסכמים כאלה "שרירים וקיימים הם".

כמי שהיתה לו הזכות להיות העותר, ברצוני להסב את תשומת הלב לכמה נקודות בפסק־דין זה אשר לא הואר די הצורך במאמר הנזכר לעיל.

ראש לכל קבע השופט ברק, כי הסכמים כאלה בין סיעות שונות, העוסקים בדרך ההצבעה בבחירות או המחלקים משרות ומינויים עד בואם בחירות, אין בהם אבק כל פגיעה בעקרון השוויון או בחשאיות הבחירות; אולם כל זאת בתנאי שהם גלויים וידועים. הסכם שאיננו כזה — כך משתמע — ייפסל.

עוד מדגיש השופט ברק, כי לא כל הסכם פוליטי כזה כשר הוא. הסכם המעגן פעולה הסותרת את עקרונות החוק, ייפסל. כך, למשל, הסכם מוקדם אשר ייעוד בין סיעות שונות ואשר יקבע באיזה מועמד לשפיטה יבחרו נציגי לשכת עורכי־הדין המשמשים שליחי הלשכה בוועדה למינוי שופטים — ייפסל, שכן הוא נוגד את טובת הציבור, והוא בטל גם בלא שיהא צורך להמתין עד להגשמתו הלכה למע־שה.

השופט אהרון ברק

אולם גם לגבי הסכם תקף, נקבע כי איננו מגביל בעתיד את הצדדים לאותו הסכם בהפעלת סמכות של־טונית הנתונה להם. כל עוד לא בא מועד הפעלת הסמכות השלטונית — ההסכם תקף, אולם שעה שבא מועד זה, יוכל בעל הסמכות להשתחרר מההסכם, אם צורכי ציבור חיוניים יצריכו זאת.

בדברים אלה, שאמר השופט בהקשר נגע לאותם הסכמים שנערכו בין סיעות בלשכת עורכי־הדין, ואשר קבעו כי אם סיעה פלונית תתמוך בסיעה אלמונית, מתחייבים חברי סיעה אלמונית אשר יכהנו במועצת הלשכה — שהיא הגוף הבוחר את נציגי לשכת עורכי־הדין בוועדה למינוי שופטים — לתמוך בראשה של סיעה פלונית לתפקיד נציג הלשכה בוועדה למינוי שופטים. לגבי הסכמה זו נקבע, כי כל עוד לא הגיע זמן בחירת נציג הלשכה — מחייב ההסכם. אולם משתבוא עת בחירת נציג זה, אם תעמוד התחייבו־ת שניתנה לתמוך בנציגה של סיעה פלונית כנגד השיקולים הראויים שיישקלו בבוא חברי המועצה לבחור בנציג כלשהו — דין השיקולים הראויים לגבור.

דוגמה נוספת הלקוחה מאירועי ימים אלה היא הסכמים מסוג "שמור לי ואשמור לך" ביחס לבחירת ממלאי תפקידים ציבוריים. כך, למשל, אילו הסכימו סיעות הליכוד והמערך כי בעבור תמיכת המערך במועמד פלוני לתפקיד מבקר המדינה תתמוך סיעת הליכוד במוע־מד אלמוני לתפקיד נציב שירות המדינה, מה היה דין הסכם שכזה? על־פי ההלכה שפסק השופט ברק — מחייב לכאורה ההסכם את הסיעות השותפות לו. אולם כבוא עת ההצבעה על התפקיד, חייבים חברי הכנסת הבוחרים את ממלאי־התפקי־דים לשים לנגד עיניהם בראש ובר־אשונה את השיקולים הראויים, וע־ליהם להצביע בעד המועמד הנראה להם המתאים ביותר לתפקיד על־פי שיקולים ענייניים ולא על־פי "שיקולים מוסכמים". גם אם מילאה אחת הסיעות את חלקה בהסכם, מב־חינה משפטית לא יהיו מחויבים חברי הסיעה האחרת לקיים את חלקם הם.

מפסיקה זו עולה, כי גם אם הסכמים כאלה תקפים הם, החיובים שהם מטילים על הצדדים להם צרים ביותר.

חלק ממבצע הבחירות

אולם הלכות ודעשניות אלה לא ניתנו פה אחד. השופט גולדברג, אשר לדבריו הסכימה השופטת נתניהו, נמנע מלהיכנס לדיון באו־פים המשפטי של הסכמים כגון אלה ובדבריו לא התייחס כלל לשאלת תוקפם המשפטי. ממילא נשארות ההלכות אשר קבעו כי יש תוקף להסכמים ציבוריים כאלה, דעת יחיד.

השופט גולדברג פותח ואומר כי "יהא תוקפם המשפטי של ההסכמים הנדונים אשר יהא ביחסים שבין הרשימות שהתקשרו בהם, לא יוכל להיות ספק כי אין הם מחייבים מאן דהוא מבוחרי הלשכה בבואם לבחור את ראש הלשכה, כשם שאינם יכו־לים לכבול את ידיהם של נציגי אותן רשימות במילוי תפקידם במוסדות הלשכה". והוא מוסיף: "שיקול־דעתו של חבר הלשכה וכן של נבחר למוסדותיה אינו נשלל ואינו נגמם תוך ההסכמים, כשמ־חבתו של עורך־הדין להיות מודרך בעת שהוא מצביע... אך ורק על־ידי שיקולים ענייניים..."

מדברי השופט גולדברג עולה כי נותר ספק רב בשאלה, עד כמה הסכמים בחירתיים כאלה מחיי־בים. לדבריו, "דיון קולקטיבי", הבא לביטוי בהסכם אינו מגיע תמיד לכלל דעה המחייבת את נציגי הסיעות. הוא מציין, כי אין לראות בהסכמים אלא חלק ממבצע הבחירות של הרשימות המתקשרות. למבצע בחירות אין ככל הנראה תוקף מחייב, ומכאן, כך אפשר ללמוד מדבריו של השופט גולדברג — גם לא להסכם כזה.

אכן, השופט ברק חידש הלכה חשובה ויטיבו פוליטיקאים ואנשי ציבור אותם לעשות, אם בשעת חתימתם על הסכמים פוליטיים־יהיו ערים לגישתו כי ייתכן שהסכמם זה יחייבם. אולם גם על־פי גישתו, חתימה כזאת איננה מחייבת בהכרח את המסקנה כי אכן כבלו עצמם לכל דבר שעליו חתמו בהסכם. ישנם מקרים שבהם יעלה מהנסיבות כי הצדדים לא התכוונו ליצור יחסים חוזיים משפטיים, ואף יפסוק בית־המשפט מעולו של הסכם זה. ישנם מקרים שבהם גם אם התכוונו ליצור יחסים כאלה, ייפסל ההסכם, ויש מקרים שבהם גם אם תקף ההסכם, הרי אם מתיימר הוא להגביל את שיקול־הדעת של החותמים עליו בהפעלת סמכות שלטונית הנתונה להם — יעלה חרס בידו.

הלביא: מטוס כנכס לאומי והמקור לגאווה אמיתית

ללא הלביא וללא הכסף

ניסיון העבר מוכיח כי אם יבוטל פרויקט הלביא, הכספים המוקצים לו יבוזבזו חיש מהר על לא־כלום

מאת חיים חכם

הכותב הוא חבר "התנועה לקידום הלביא"

ייתכן שיש מידה של צדק בדברי אלה הטוענים שהלביא "כבד" מדי לכלכלת ישראל, והמשך פיתוחו ובנייתו יכביד מאוד על תקציב הביטחון ועל פיתוח מערכות נשק אחרות, שאינן פחות חשובות מאשר הלביא. אולם המציאות בישראל מלמדת אותנו, לצערנו, ששיקולים הגיוניים שעל־פיהם מכלכלת חברה בריאה את מעשיה אינם פועלים במדינתנו.

אילו ידענו שבמקום "הלביא הכבד" יקומו מפעלי תעשייה מתוח־כמים, שיגבירו את היצוא ויוסיפו מקומות עבודה יצרניים לאלפי מהנדסים ומכנאים, יכולנו בשקט להסכים לחלופות שיבטיחו הן את הביטחון והן את הכלכלה. אבל ני־סיון העבר מוכיח שהמציאות תהיה שונה — כספי הלביא יבוזבזו על לא־כלום וייאכלו על־ידי המוני בית ישראל. מן המפורסמות הוא כי כאשר יש כסף בקופה, או אפילו הרגשה של כסף, כולם רוצים לי־הנות ממנו ולחלק בין "החברה". וכשנתעורר יום אחד עם קופה ריקה, נהיה גם ללא הלביא. אני נודך לאמריקאים, שיתנו עוד פעם כסף לרלק, לגרעינים ולבשר לעם הרעב בציון.

אחת הדוגמאות הטובות ביותר לכך היא תעלת הימים. ללא חיסלו את הפרויקט ללא בדיקה מעמיקה, לא היינו צריכים לדבר היום על מחסור במפעלים בנגב. עשרות פרויקטים תיירותיים ותעשייתיים היו פורחים לאורך אתר החפירות ולנגב היתה תקומה. אך היום, בגלל קוצר החזון, אין לנו לא תעלה ולא מפעלים.

כאשר יחליטו קברניטי המדינה מסיבות כלכליות לחסל את פרויקט הלביא, אין ספק שכספי הלביא יו־פנו להגברת הצריכה במשק: במקום הבאים מתוחכמים של מטוסי קרב — יהיו לנו יותר הבאים למכוניות; במ־קום מכשירים ממוחשבים למטוסים — יהיו לנו יותר מכשירי וידאו ומיקרוגל; במקום "צ'יפס" חכמים למחשבי טיס — יהיו לנו יותר מחב־תות לטיגון צ'יפס... באווירה הכל־לית השוררת בארץ, כאשר איש הישר בעיניו יעשה, הבינת האכול־ושתה תצבור תנופה נוספת.

אם למרות האמור לעיל יגלו קברניטינו שאר רוח, כושר מנהיגות וכושר ביצוע, אפשר יהיה להעביר את הלביא לפרויקט לאומי־ביטחוני ממדרגה ראשונה, שכל העם היהודי יהיה שותף בהקמתו. הלביא כנכס לאומי יזרים דם חדש בעורקים הדוממים של מבנה־הרוח הלאומי וי־היה לא רק נכס ביטחוני, שייתן תשובה הולמת לאויבינו — אלא גם מקור לגאווה אמיתית לכושרו וליכ־ולתו של המוח היהודי ושל העם בישראל.

למכירה
במקום מרכזי בירושלים
5000 מ"ר משרדים
(+ מסעדה) עם קווי טלפון, מיזוג אויר, שטיחים מקיר לקיר, מעליות וחניה.
פרטים לרציניים בלבד אצל:
"הומלנד" מקרקעין והשקעות בע"מ.
ושינגטון 1 ירושלים 02-227135

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי אונו
הודעה בדבר אישור שינוי תוכנית מפורטת
בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל אביב החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תוכנית מפורטת הנקרא: תכנית מפורטת מס' תמם 181 שינוי לתוכנית מס' תמם 66/א'
בגוש: 6496
חלקות: 180—124; 188—185; 193.
המקום: קרית אונו. צפונית לרחוב רשי.
מטרות שינוי התוכנית:
מתן אפשרות לבניית בתים דו קומתיים דו משפחתיים במגרשים הנ"ל פרט לחלקה 176 עליה ייבנה בית דו קומתי חד משפחתי. סלילת דרכים, הקמת מבנה צבורי וביצוע עבודות הפיתוח.
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2933 תשמ"ג עמוד 2134.
השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
מרדכי בהנא
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז תל אביב

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר
בני ברק
הודעה ע"פ סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה — 1965

חברה/מוסדות חסד אברהם בארה"ק הגיש בקשה לועדה זאת בתכנית מס' 19751 לבנות בנין בן 3 קומות מעל קומה מפולשת ברחוב עזרא גוש 6190 חלקה 9 באיזור תעשיה בהקלות הבאות: 1. בנית ישיבה ובית כנסת באיזור תעשיה ואשר שלא בהתאם לתכנית בנין ערים ב/105 החלה במקום. כל המעונין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.
מר מ. אירנשטיין
יו"ר הועדה המקומית
לבנין ותכנון עיר
בני ברק

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ובניה
העיר חיפה
רח' ביאליק 3 חיפה
טלפון מספר 04-640775
מר/140
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י:
מר קורנבלי אריה לאשר בדיעבד תוספת שטח בניה בקומת הקרקע לדירה ברח' הארזים 27 חלקה 50 בגוש 11571 בקרית חיים מערבית. הבקשה כרוכה בחריגה של 78 ס"מ למרווח הקדמי.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה בבנין העיריה רח' ביאליק 3 חיפה
בימים א', ג', ה' בין השעות 08.00—11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

מה זה אויי מַאי
?(OYI MAI)
לא נחוץ מילון סיני.
אויי מַאי בסינית פרושו Take away. לקחת הביתה.
נעם אוועק!
עכשיו אתה מבין? מחכה לך חגיגה של אויי מַאי
בכפר שמריהו. תעבור ותיקח.
או תטלפן 052-70448 ויביאו לביתך.
יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן
מרכז מסחרי כפר שמריהו טל': 052-70448
יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחת!

هكذا عن الاصل

صورة عن الاصل

מכתבים למערכת הארץ

ראש הממשלה מסית

הייתי אחד ממשתתפי משלחת השלום לרומניה. מאז שובנו, מטרידים אותי אלמונים בקריאות טלפוניות ביום ובלילה, בחרפות, בגאצות באיומים מרומזים, בלשון גסה שהנייר אינו סובל אותה. המטלפנים מציגים את עצמם כאנשי תנועת "כך" בלבד.

לפני שלושה שבועות הפיצה תנועה זו, בשמה המפורש והבזיון כתובתה, כרוז הסתה נגד אנשי המשלחת, וכותרתו: "נידוי לשמאלנים". הכרוז כולל רשימה של חברים במשלחת, ואני ביניהם, ואת כתובותינו ומספרי הטלפון שלנו.

בכרוז נאמר עוד: "הם מעודדים את הטרור נגדנו רק כהנא ניצב מולם. הצטרפו אלינו עוד היום המשימות רבות".

אחת המשימות היא כנראה הגברת ההטרדות נגדנו, שתכפו אחרי הפצת הכרוז.

קיבלתי השבוע שיחת טלפון מאלמוני דובר עברית ישראלית צחה, שאמר: "מדברים מארגון דיכוי בוגדים. אנו מזהירים אותך מעתה ואילך עליך להיזהר כל פעם שאתה פותח את דלתות ביתך. מאחורי כל דלת עלולה להכות לך פצצה. היזהר, בוגד שכמותך".

הודעתי את הדבר למשטרת עירי נהריה.

תוצפת בריוני כהנא וארגון "דיכוי בוגדים" גברה לאחר שקיבלו השראה ועידוד מראש הממשלה, שכינה אותנו בהודעה לאמצעי־התקשורת בכינוי "בוגדים במדינה". בקובעו ללא חקירה ומשפט שאני "בוגד במדינה", לקח עליו יצחק שמיר, כמנהיג ברמה הלאומית וכראש ממשלה, את האחריות לכל פשע העלול להתבצע נגדי. אם אכן יקרני רע, יוכלו הפוגעים בי לטעון במקרה שייתפשו, כי ראש הממשלה היה מקור הסמכות שלהם.

לא מזמן יצא שמיר כנהנה מהספק, נקי מפרשת השב"כ. הוא לא יוכל ליהנות מהספק אם יקרני דבר, כל עוד לא יחזור בו קבל עם מהכרזתו עלינו, שמשמעותה למעשה הפקרת דמנו למרצחים.

דב ירמיה
נהריה

יום אחד בחיים

רבני באר שבע פסלו כתובה מפני שהחתומים עליה כעדים הם ה"ה אליהו נאור ("הוא לא שומר שבת") ועמוס קינן ("יש לו יחס שלילי לערכי הדת").

בצהרי אותו היום שמעתי ברדיו כי רבני מגדל העמק אסרו על נשים להשתתף בהלוויות ביחד עם גברים. ("זו הסיבה לריבוי אסונות בעיר").

בערב אמרו בחדשות, כי שעון הקיץ שיונהג בפסח יבוטל ב־23 באוגוסט.

אחר־כך הלכתי לראות את ההצגה "החילוני האחרון", ולא הבנתי מדוע הקהל צוחק.

ישראל אבירם
רמת השרון

תרבות דיבור נובעת מבפנים

תזכיר שהגישו פרופסורים לשר החינוך קובע: אופן דיבורו של הישראלי הוא עילג, צרוני וצורמני. ("הארץ", 1.2). בתזכיר אומרים הפרופסורים כי אחת הדרכים להיאבק בתופעה זו היא להכשיר מדריכים לתרבות הדיבור.

תרבות הדיבור, כמו תרבות הדיור, היא תרבות הנובעת מבפנים. אם הישראלי עילג וצרוני, הרי זה נובע מאופן חינוכו הראשוני בבית ובבית־הספר, ולא בגלל חוסר שליטה בשיניו ובלשונו.

אפילו שר החינוך הסכים עם הפרופסורים, שצריך "לטפח את תרבות הדיבור" ונתבשרנו שהאוניברסיטה העברית נקטה צעד ראשון בכיוון זה: "קורס ראשון מסוגו להדרכה בתרבות הדיבור".

וכי מה ילמדו שם? שבמקום לומר "לך קיבינימאט" צריך לומר "לך תתחפף"?

מאיה רוטלר
רמת גן

הפתרון הריאלי היחיד

במאמרו "קיבעון המשא ומתן" ("הארץ", 2.2) דן א. שוייצר בפתרונות המקובלים להוצאתנו מהקיפאון בדרך שלום ודוחה את כולם, לרבות האפשרות לנהל מו"מ עם אש"ף, לשם הקמתה של מדינה פלשתינית לצדה של מדינת ישראל. הנימוק: "אש"ף אינו רוצה לבוא בתום לב".

תום לב במו"מ אפשר להוכיח אך ורק בעת ניהולו. עובדה היא שהקולות באש"ף לפתרון מדיני עם ישראל על בסיס של שתי מדינות, זו ליד זו, נשמעים זה שנים, ללא כל רצון מצד גורמים ישראלים רשמיים לבחון את האפשרות להגיע להסדר כזה עם אש"ף. ומה שמעודד עוד יותר: קולות רבים יותר ויותר נוטים לראות בהקמת מדינה פלשתינית עצמאית, לצדה של ישראל, פתרון ריאלי יחיד לסכסוך באיזור.

ישראל לף
ירושלים

אין על מה למחות

ראש הקהילה היהודית של ברלין המערבית הגיש מחאה חריפה על שבעיתון מקומי הופיעה מודעת אבל גדולה על איש אס־אס, אחד מעוזריו הבכירים של היטלר, לצד נקרולוג חיובי עליו.

ראש הקהילה מוחה על כך, בתוקף היותו ניצול אושוויץ. אם ראש הקהילה, כניצול השואה, מסוגל לחיות בגרמניה, בין רוצחי משפחתו ועמו, על מה יש לו למחות?

ג. הרשקוביץ
תל אביב

ביילין אינו "פקידון"

בלהט הוויכוח בשאלת הצטרפות ישראל ליתר מדינות התרבות, בהטלת סנקציות נגד דרום־אפריקה, הודבק למנכ"ל המדיני של משרד החוץ, שהביע את תמיכתו בסנקציות, הכינוי "פקידון", בפי שר הביטחון.

עוד לא שכחנו את הכינוי "נפולת נמושות" שבו כינה רבין ישראלים היושבים בארה"ב.

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ מגלה כישרון מזהיר בביצוע תפקידיו, הוא נוקט יוזמות ברוכות ולא־שגרתיות, כמו הקמת "מרף השלום".

לכן, אין כל מקום לכינויי גנאי כאלה, שאותם רבין להטיח בפני מי שאינו מסכים עם דיעותיו.

ע"ד אברהם פישמן
תל אביב

פרטים פורנוגרפיים

את ספרו הפורנוגרפי של יהושע בר־יוסף "בשלוש ודכים" לא קראתי ובוראה מחוסר זמן אצטרך לוותר על התענוג.

אך את תשומת לבי משכה ביקורתו של הדה בושם על הספר, המשתרעת על כמעט שליש גיליון, תחת הכותרת הפרובוקטיווית "מפגש משגלי" ("הארץ", 26.1).

בזמן קריאת הביקורת לא יכולתי להשתחרר מההרגשה כי בושם נהנתה מתיאור פרטי הפרטים של "מה עושים ואיך עושים". אסתכן ואומר, שמתוך הציטוטים הרבים בכתבה יש לי הרושם כי בושם קראה את הספר יותר מפעם אחת. יבושם לה.

בנימין דב
רמת־חן

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 11.2

תיאטרון הבימה:
בבתא: 20.30
הדוד וניה: 20.30
מירלה אפרת – ירושלים

התיאטרון הקאמרי:
אהבה מאוחרת: ת"א הקאמרי
המסע של אמא קאגורי – צוותא
אני לא רספוטין – ת"א חיפה

התיאטרון העירוני חיפה:
אני לא רספוטין – ת"א חיפה
מוליר – עבר אחישויוש: 21.00

הבימה התיאטרון הלאומי
הארץ עיתון לאנשים חושבים

עירית תל־אביב יפו
מקיימים בשבת 14.2.87 ב־11.00
מוספשבת

בהשתתפות:
- סגן השר רוני מילוא.
- אמיל חביבי – עורך "אל איתיחאד"
- מוחמד בכרי – בהצגת "האופטימיסט" מאת אמיל חביבי בתיאטרון חיפה.
- ניסים עזיקרי
- מישה אשרוב על הצגת היחיד "איינשטיין"
- ואורחים נוספים

מנחה: מיכאל הנדלזלץ

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'־ו'.
אין מכירת כרטיסים במקום בשבת.
דמי כניסה: 8 ש"ח.
הנחה 50%
למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב או תעודת קשיש של ת"א.

הארוע באדיבות
בית היוצר לספר הטוב
חנות הספרים בהבימה
פתוחה מ־11 בבוקר עד 11 בלילה

א.מ.י. שיווק רעיונות

לשכת ההוצאה לפועל בתל־אביב - יפו
תיק מס' 0128815864

הזמנה להגיש הצעות

[illegible] עורך זכריה פיש מבקש לקבל הצעות לרכישת המקרקעין הממכרת [illegible] המקרקעין באזור התעשיה [illegible] לשר התחבורה [illegible]
[illegible] חיפה שטח רשום 1,002 מ"ר.
[illegible] ישראל בטרגליס.
[illegible] של 999 שנה על חלק מהחלקה לטובת עירית חיפה [illegible]
[illegible] מבנה תעשייתי חד קומתי עם גג בטון [illegible] וכולל מחסן.
[illegible] בשטח כולל של 529 מ"ר נטו.
[illegible] על החלקה הנ"ל הוא 1197 מ"ר בין קומות.
[illegible] בית מלאכה לאיגום מכוניות.
על ההצעות לרכישת הנכס הנ"ל להגיע למשרדו של הח"מ לא יאוחר מיום 2.3.1987 שעה 16.00.
לכל הצעה יש לצרף שיק בנקאי או ערבות בנקאית בסכום השווה ל־10% מסכום ההצעה (כולל מע"מ).
[illegible] למכור מרם עם המציעים, או חלק מהם, לפי שיקול דעתו [illegible]
[illegible] לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
[illegible] של כונס הנכסים.

זכריה פיש, עו"ד
כונס נכסים
[illegible]

רדיו / גדעון לוי

פולין בשחור

יהודית הנדל: נסיעה אל עולם נבחר

השואה אינה מרפה. השואה אינה יכולה להרפות. אם דומה היה, אך לפני כמה שנים, כי העניין עלול להישכח מהר מדי, קל מדי, הרי הולך ומתברר כי הענן הובן עדיין במלוא כובדו, הרבה מעבר למעגל המצומצם והולך של הניצולים עצמם.

קול ישראל הציע לסופרת יהודית הנדל לנסוע לפולין. רשמיה היו לסדרת תוכניות. הראשונה. "ערב ראשון בוורשה", שודרה בשבת (רשת ב'. 13.05. עורכת רות גבו).

פולין, תמיד אגב במלעיל אצל הנדל, היא לדידה עניין קודר מאוד. ההכנות לנסיעה קודרות. הדרך לנמל התעופה בדיעורין גשומה וקודרת. המפגש הראשון עם פולין קודר. הערב הראשון קודר. ורשה קודרת. המלון קודר. הטלוויזיה קודרת. המוניות קודרות. החיילים ליד אנדרטת החייל האלמוני קודרים. גם נימת קולה של הנדל קודרת מאוד.

הנדל נסעה, מבחינתה, אל עולם שנכחד, לא אל מדינה מזרח־אירופית שיש בה התרחשויות עכשוויות. היא נסעה, כך ניתן היה להתרשם מהתוכנית הראשונה, רק אל העבר, לא אל ההווה. בטלפון, באחד הטלפונים שלקראת המסע, שאל אותה מישהו: מה יש לך לנסוע לקלושין. אפילו בית הקברות איננו עוד – במקומו יש שם עכשיו שדה של תפוחי־אדמה. באידיש זה מעביר צמרמורת. במזוודה מלאה בנסקפה וטייטס ושוקולד ולימונים ומטען כבד מאוד של זיכרונות, יצאה איפוא הנדל אל העולם שאיננו.

ורשה מצטיירת בעיני הנדל כעיר רפאים. גם בבוקר, גם בלילה. עיר של מיליון ושש מאות אלף איש, עיר ללא 368 אלף היהודים שחיו בה לפנים – הכל ריק וקודר. שלא בטובתה, כך סיפרה, נזכרה בבוקר הראשון בוורשה ב"נפשות מתות" של גוגול. הכל אריסטוקראטיות. גם המוניות ליד המלון מזכירות את דוהן אביה, הפלייבוי הראשון של ורשה, שהיה גם הראשון להביא מוניות לשם. המוניות ליד המלון שחורות ומוליכות. הכל אומר קדרות. הכל אומר זיכרונות והיקשים קודרים.

כבוד ראש הממשלה, כבוד השר

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, זה התואר הרשמי, המלא, התארח בגלי צה"ל לענות לשאלות המאזינים ("קו פתוח", יום ראשון, 16.05). כמו בחלקה השני של כל אסיפה, המאזינים שאלו, שמעון פרס השיב. תשובות קצרות, עניינות, אריכות מאוד.

כמו במעמדים דומים אחרים, גם כאן ניתן היה, לא אחת, ללמוד מהשאלות יותר מאשר מהתשובות, שכבר השמעו כל־כך הרבה בעבר. מהשאלות שהופנו אל פרס ניתן היה לחוש בדופק מסוים.

בראש ובראשונה הצטיירה מצוקה ולצדה האמונה המיסטית כמעט בכוחו של הפוליטיקאי לפתרה. "אבא רוצה להתאבד", סיפרה הבת על קו הטלפון מכפר טרומן. אולי תאמר לו אתה, התחנה, משהו שיחזק אותו. שימנע ממנו להתאבד. המצוקה – מצוקת המושבים והחובות והריביות והעיקולים. פרס ניסה לעודד את הרוח, הבטיח לשוחח, אישית, עם אבא. הוא סיפר גם על ועדה שכבר מסיימת את עבודתה ומגישה המלצותיה.

למה מנהל בנק העובד עבודה רוטינית, שאל אחר, מקבל משכורת כה גבוהה והוא שעובד עבודה רוטינית ופיסית ושבתות וחגים, משתכר כה מעט. מדוע לא יתפטר הנשאל מכל תפקידיו הציבוריים בגלל פרשת בלאס, שאל אלמוני מרמלה. האם פרס יודע שאת תורת הגזע של דרום־אפריקה עיצבו מדענים גרמנים, שאל אחר. האם ייפגש כבודו עם ערפאת, האם המערך עשה די עבור הפועל שהגיע לעוני, האם המערך לא עושה יותר על המידה למען הקיבוצים, האם מנהלי הבנקים משלמים מס הכנסה. כולן שאלות מעיקות מאוד, דחופות, לא מרפות.

פרס, מנוסה מאוד בכגון אלה, השיב. כאמור באורח ארופיני. כמו שמע בראשונה בחייו את השאלות.

שאלות לא מעטות, אגב, נפתחו ב"אדוני ראש הממשלה". השואלים תיקנו את עצמם חיש מהר ופרס אמר מבלי שהוא עושה למען קיצור תוארו הארוך המסורבל.

קונסול של כבוד

הנושא מורכב מאוד. קונסול ערבי של מדינת היהודים באטלנטה, על קהילתה היהודית. הלב רחב מגאווה על הייצוג המכובד, הלב מתכווץ מבושה על עלה־התאנה הועיד כל־כך במדריך, ועל מה שהוא מסתיר מאחוריו.

כך או אחרת, המורכבות תתמקד בכותר של דבר במוחמד מסארווה עצמו. הקונסול המיועד. מה יאמר שם ליהודים, מה יספר לערבים, מה יעשה בבר־מצוות ובחתונות ובעליות לתורה ובבראנצ'ים היהודיים של אטלנטה. איך יעכל את הבייגל עם הלאקס והצפים לו שם על צלחות של נייר. מה יסביר למאזיני על פלישה ללבנון, על ירית באדיר בנדה, על מעצרים מינהליים בני שנים, על התנחלויות. לא פשוט, כלל ועיקר.

למחות ההודעה על מינוי הצפוי, רואיין מסארווה בקול ישראל ("הבוקר הזה", רשת ב', יום שלישי, 7.05). האם יעודד יהודים לעלות לישראל, שאל אותו דויד ברוסמן. "צריך לפרוש בפני כל יהודי את הנתונים ואת העובדות. הנתונים הללו הם שיביאו את היהודים. אני לא הולך להיות סוכן קניות. אני לא הולך לומר – בואו אלינו". מה תעשה במקרה של עימות ערבי־ישראלי "המדיניות היא התירה לשלום". תנסה ליצור קשר עם הלובי הערבי? "אין סיבה שלא אפגש גם במציגים את הנתונים". מה יהיו הדגשים שלך בתפקידך? "העובדה שמדובר בדיפלומט ערבי־ישראלי ראשון. יש בה כבר את הסימון של המרכבות של העם בישראל. קיים בו עם, מיעוט, ערבי".

קונסול או לא קונסול, מוחמד מסארווה הוא כבר דיפלומט.

עצה ליועץ

"המאזינים מהשבוע שעבר הפתעו ודאי לשמוע על החלטתו של היועץ המשפטי לממשלה שלא להעמיד לדין את הדיינים הרבנים שחתמו על העצומה שלא לציית לצו הבג"ץ. על סמך פסקדין של בית־המשפט העליון, לפני שבועות לא רבים. בעניינו של הרב עובדיה יוסף עולה, שהרבנים שחתמו על העצומה עוברים עבירה כפולה ומכופלת על החוק וכן פוגעים פגיעה כפולה ומכופלת ברשות המשפטית. באותו פסקדין קבע השופט ברק במפורש, שמעמדם של דיינים בנושא של הבעת דעות בנושאים שנויים במחלוקת ציבורית הוא כמעמדם של שופטים. הייתי אומר שאם דבר כזה אינו מעניינו של היועץ המשפטי לממשלה – הגנה על הרשות השופטת ומניעת עבירות על־ידי שופטים – אינני יודע מה כן מעניינו. מהתחלפה התוכחית של חריש עלול להתקבל הרושם שהוא אינו רגיש לעבירות אידאולוגיות כקודמו. וזה קצת מדאיג".

לו היה היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, מתפנה משלל עסוקיו ומאזין מדי פעם ל"דין ודברים" (עורך משה נגבי. רשת ב', יום שני, 19.30) שבה נאמרו הדברים הללו, היה אולי מגיע מעצמו ומאתנו כמה החלטות תבונות שלו.

התבהרות חלקית

בתחילת החורף היה הדבר. החזאי ניבא או חורף שחון מאוד. בעזרות ארוכות־טווח. אחר כך חזו החזאי ימים גשומים ובאו ימי שמש מאין כמותם. מדור זה, שלא בהרגלו כמעט, לעג להצלחות המפוקפקות של המטאורולוגיה המקומית.

אלא שגם לחזאים דרושה, כך מסתבר, תקופת הסתגלות. ימי הקיץ המשמימים – תחזיות הנעות בין "צפוי שרב" ל"השרב יישבר" – מקהות כנראה עד למאוד את עירנותם של יושבי הבית בנומת בית־דגן. גם על הבלונים והלוויינים ושאר שכלולי הטכניקה נופלת מן הסתם תרדמה קלה, המערכת תורקת. עכשיו, בעיצומו של החורף הלא־שחון אפשר כבר להצביע, בסיפוק, על שיפורים ניכרים. הטעויות נדירות הרבה יותר, פלאי המדע נותנים סוף־סוף את אותותיהם.

דוגמה: ביום רביעי שעבר כבר ידעו בבית־דגן שעד שבת יהיה נאה חמים ושמש וכיו"ב. עד שבת היה נאה חמים ושמש וכיו"ב. ביום חמישי כבר ידעו שביום ראשון השבוע יבוא הגשם. ביום ראשון השבוע, בחמש ושלושים עם שחר נפלו הטיפות. אמנם טיפות ספוראדיות, לא שיטתיות, ספורות, אך בכל זאת טיפות של ממש. בערב היה אפילו מימטר מקומי פוזר אחר. למחרת הבכיון בשיאים רוח וגשם – וכך אמנם היה.

הידד לקידמה הטכנולוגית. הכובע מוסר עכשיו בהערכה אמיתית בפני חזאינו וחזאיותינו המצויינים.

הארץ ממליץ

תל אביב

כס הדמים (פריז) – גירסתו של קורוסאווה ל"מקבת" נעשה ב־1957. ישה מאד מבוגרת חזותית. שחור לבן.

ג'ינג'ר ופרד (הקולנוע בית ציוני אמריקה) – זוג רקדנים שהופיעו יחד לפני כ־50 שנה נפגשים מחדש במופע טלוויזיוני. פליני עורך חשבון עם הטלוויזיה. בעזרתם של ג'ולייטה מאסינה ומרצ'לו מסטרויאני.

המכבסה היפהפיה שלי – (דיזנגוף 2) – סרטו של סטיוון פרירס עוסק בזוג משפחה פקיסטנית בדרום לונדון, ונוגע בקשר בין הבדלי מעמדות וגזעים, מין ופוליטיקה.

חנה ואחיותיה (שונא) – חום, הומור הנוסטלגיות, שופעים מסרטו של וודי אלן המוקדשת את "פאני ואלכסנדר" של ברגמן. משחק מצוין של מורין או'סאליבן, מיה פארו, וודי אלן, מייקל קיין, ברברה הרשי, דיאן ויסט ומקס פון סידוב.

שתי אצבעות מצידון (נתניה הישראלית) קורותיה של יחידת חיל קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט מעולה. תיאור הבריתי אותנטי, הבנה לא פשטנית של סיטואציה פוליטית מורכבת, בבימויו של אלי כהן.

מונה ליזה (דיזנגוף 1) – גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורה צורנעשית, במילומו המבוין של בוב הוסקינס, לרמות מרגשת ומעוררת הזדהות. "סרט אפל" של ניל ג'ורדאן ("חברת הזאבים").

חדר עם נוף (דיזנגוף 3) – עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את הצופה לתקופה האדוארדית באנגליה.

ירושלים

ג'ינג'ר ופרד (תיאטרון ירושלים) – ראה הקולנוע ת"א

המכבסה היפהפיה שלי (סמדר) – ראה דיזנגוף 2 ת"א

חיפה

קיקה קלה קיד (אורה) – שיטות המכירות האמריקאיות משתלטות על אוסטרליה בקומדיה ערינה של דושן מקבייב.

חנה ואחיותיה (אמפי־תיאטרון) – ראה שונא ת"א

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזעקת רופאים במקרים דחופים מ־9 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' – 20.00־8.00
ביום ו' – 15.00־8.00
טלפונים: 08־455500, 08־433500
שח"ר – שירות רפואי נייד
(24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום – 660585, 649531
מוקד לילה, שבת וחג – 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום – 218820, 218098
מוקד לילה – 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכבן ב"ר
"שקמי" – שירות רפואי לקט
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ולמבוגרים בשעות 24–19:
טל' 03־7549111 "שקמי" קוד מנוי 222
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03־285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח' הגפן 26, קומה ג', טל' מס' 04־521245. שעות הקבלה כל יום בין 20.00–23.00.
קופ"ח לבית –
שרות מיניים לרשאה, טיפום ותיקור בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
1500 איתורית 7549111
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית:
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס
(24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למכורי לתוך במסום "מעגלים"
א' רה 11.00־13.00
ב' ריד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
יד ביד – אוזן קשבת לילד ולהורים
תל אביב – לילך 226827 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00.
ירושלים – 243558
חיפה ונהריה – 229488 מ־11.00־20.00

הגליל המערבי – 04־922222

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח – (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ – (פנימית, נשים, כירורגית, עיניים)
שערי צדק – (ילדים)
הדסה ה"צ – (אורטופדיה)
בקור חולים – (א.א.ג)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: לב העיר אחד העם 69 415862
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 225142
ירושלים: מרפאת רוממה המ"צ 28 523191
חולון: אמונה סוקולוב 4 5058197
בת ים: קופ"ח עין יהב 2 884854
נתניה: הרפה הרצל 24 22243
רמת גן: קופ"ח המייסדים 25 782821
פתח תקוה: קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות: הימן טבעת מרדכין קרית מוצקין 715136
חדרה: קופ"ח מאוחדת שד' רוטשילד 64 22204

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות – אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' – 16.00־19.00.
רמב"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' ד' 16.00־19.00 רח' הסמדרים 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגד

03־432777 04־549121 02־528231־2

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט – חדשות קול ישראל
08.03 שעת כושר
08.15 גאוגרפיה של ארץ־ישראל – ליד הנחל (ג)
08.40 אנגלית ד'
09.00 מדעי הטבע (יסודי) – מניצן ועד פרי
09.20 אנגלית ד'
10.10 מדעי הטבע ה'ד' – הנשימה
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ו' – בין המספרים הראציונאליים
11.15 אנגלית (י"א־י"ב)
11.30 מושגים ביהדות – שמיטה
12.00 אנגלית ה'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע – פיסיקה – אלקטרוסטאטיקה
13.30 גאוגרפיה של ארץ־ישראל – ליד הנחל (ג)
14.00 טלטקסט – חדשות קול ישראל
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: פר־ לימודים: מאבלו קאסאלס בידור טבעי
15.00 רכבת ההפתעות
15.15 מועדון הפיקוקיים
15.45 פרפר נחמד – ט"ו בשבט
16.10 שעת כושר
16.25 פיצוחים – שעשועון
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 שמיניות באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) ספרות ותרבות
19.00 (ע) בקר הבריאות – השומן כבעיה אסתטית
20.00 כותרות מבט
20.02 בנגוהא – שאלות של חיים ומוות – לימוד ממקורות ישראל
20.30 תצפית – מדע, טבע ורפואה
21.00 מבט לחדשות
21.30 מוקד
22.05 גיבורי טלמרק – סרט קולנוע
00.10 פסוקו של יום וחדשות

ירדן ערוץ 6

18.00 מספר זאת – הירדן
18.30 מבצר כישרונות צעירים
19.00 חדשות בערבית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 לקט שירים
20.00 חדשות בערבית
20.30 שלושה בדירה אחת – סדרה קומית
21.10 האפריקאים – סדרה דוקומנטרית
22.00 חדשות באנגלית
22.20 רב מכר: אוסמן

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים – סדרה
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 סרט: "איש העטלף" עם אדם ווסט
16.30 היתוקליף – סרט מצויר
17.00 סופרבוק – סרט מצויר
17.30 הבובות עם רוגר מור
18.00 זוהי הלידה
18.30 משפחת קמבל – סדרה
19.00 סיום
20.00 סימון את סימון – סדרה בלשית
21.00 רמינגטון סטיל – סדרה בלשית
22.00 קגני ולייסי – סדרה בלשית
23.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 מגישים שיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה ויוזה
16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים
17.30 מוסיקה מן העבר הרחוק
18.00 דיוקן
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד – רגעי מוסיקלי
20.30 אופרה של יום רביעי
23.20 מחזורי יצירות

רשת א'

07.30 רדיו קל – עברית קלה
08.05 הוגה הגה
09.05 סלדיו – מידע למאזינים
10.05 מניני בוקר
11.10 שידור יומי לבתיה"ס
11.30 שירי עמים
12.05 מחזור המורה – שירים מזרחיים
14.06 בראש צעיר – מאגזין יומי
15.30 השכלה ודעת לכל – גיל ההתבגרות – מאפיינים כלליים
16.05 מועדון שעון הזהב
17.10 שירים עבריים
17.20 אוניברסיטה הפתוחה – גלות בבל
18.06 מבות ערב – הווי דתי ומסורת
18.50 פרקי היום בתנ"ך
19.05 שאול כעניין
19.30 סידורים לעולם
22.05 הבר מאותו כוכב

רשת ב'

18.06 זרקור
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לעניני צבא וביטחון
20.05 מבט לפולקלור – לאור היהדות
21.05 שיר לדרך
22.05 מחפשים את המטמון
00.05 יומן חדשות
00.15 בימה והסך – מחזות מוסיקאליים

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 לי ולך – שיר ורכבה
21.05 צליל מבוץ
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות
06.00 אות פתיחת השידורים
06.05 אוניברסיטה משודרת –
06.30 מוקדים עין – חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר טוב ישראל
09.05 אילה בוקר
10.05 הפסקת 10
11.05 נכון לעכשיו – עם רפי רשף
13.05 פגישה יומית
14.05 דרדהמי יומי
15.05 מה יש
16.05 ארבע אחרי הצהריים
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 יעד משודר – ענייני צבא וביטחון
18.45 משולש – עיתות יומי
19.05 שירים מכאן – שירים עבריים
20.05 שאלות אישיות
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 עשרים וארבע – היום שהיה
23.55 שיחת הצוות
00.05 ציפורי לילה קלא
סיום

שידורי אפ־אם

19.05 רדיו ריו – עם יואב קוטנר
20.05 משוקר רדיו ומוסיקה להילים מצאוה בתורנות – עם משה מורד
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 קול הבאם הזה

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל – עברית קלה
08.05 הוגה הגה
09.05 סלדיו – מידע למאזינים
10.05 מניני בוקר
11.10 שידור יומי לבתי הספר
11.30 שירי עמים
13.00 בוקר היום־החדשות ומסבים
14.00 בת צחוק – הוי והומור
15.05 רגעי קסם
16.05 שירים וסיפורים
17.10 יומן כלכלה
17.30 על מספרים ואנשים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים עניין
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הקשת – מגאזין יומי
11.30 פסו לשלום
12.10 אלף־אלף כבר

רשת ג'

06.05 בחזרה לאור־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־יוצאים
09.05 מה, כבר תשעה
10.05 שבעים כי יותע
11.05 אהבה יוונית
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק ביכר הול
14.05 פזמון וזמר
15.05 חרש, חריש ומחודש
16.05 הצגה יומית

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מוקדים עין – בירע ומוסיקה
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל – אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 הפסקה עשר
11.05 נכון לעכשיו
13.05 אחד אחד מסמים ישראליים
14.05 דרדה־יומי
15.05 מה יש
16.05 ארבע אחר הצהרים–שירים
17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה"ל – שידורי אפ"אם

20.05 מסבובה בבסיס
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אורלי – חורה לנעורים 4.30, 7.15, 9.30
סינן – הבעיה השלישית שלי 5.00, 7.30, 9.40
אסתר – אישה מהמחר האסור 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין – 11.15 בלילה
בן יהודה – משפט המשרים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון – אגנטי מפולה 4.30, 7.15, 9.30
גת – ג'ק פלאש המקפץ 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 – מונה ליזה [illegible]
דיזנגוף 2 – המכבסה היפהפיה שלי [illegible]
דיזנגוף 3 – חדר עם נוף [illegible]
דקל – קרוקודיל דנדי 4.30, 7.15, 9.30
הדייב און – חורה לנעורים [illegible]
הוד – בטירת חמה 4.30, 7.15, 9.30
[illegible]

ירושלים

אדיסון – הגיגנה האמריקאי 2 4.30, 7.00
אורנה – הכיפה כחולה 4.30, 6.45, 9.15
אור 1 – קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.00
אור 3 – הצומת ואר הטפק 4.30, 7.00, 9.00
אור 4 – האיפה הקודות לעסנטל 4.30, 7.00–9.00
אור 5 – אש מכוכב אחר 4.30, 6.45
[illegible]
תיאטרון ירושלים – ג'ינג'ר ופרד 6.45, 9.15

חיפה והסביבה

[illegible]

רמת־גן גבעתיים

[illegible]

נתניה

[illegible]

רחובות

[illegible]

הרצליה

[illegible]

קרית אונו

[illegible]

בת־ים

[illegible]

עפולה

[illegible]

רמת השרון

[illegible]

חולון

[illegible]

פתח־תקוה

[illegible]

רמלה

[illegible]

נצרת

[illegible]

חדרה

[illegible]

כפר סבא

[illegible]